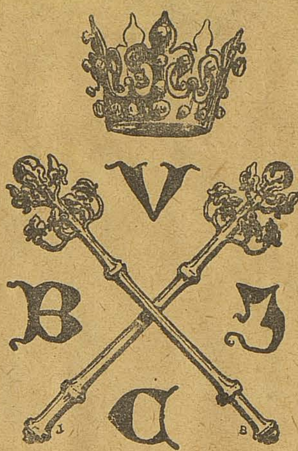
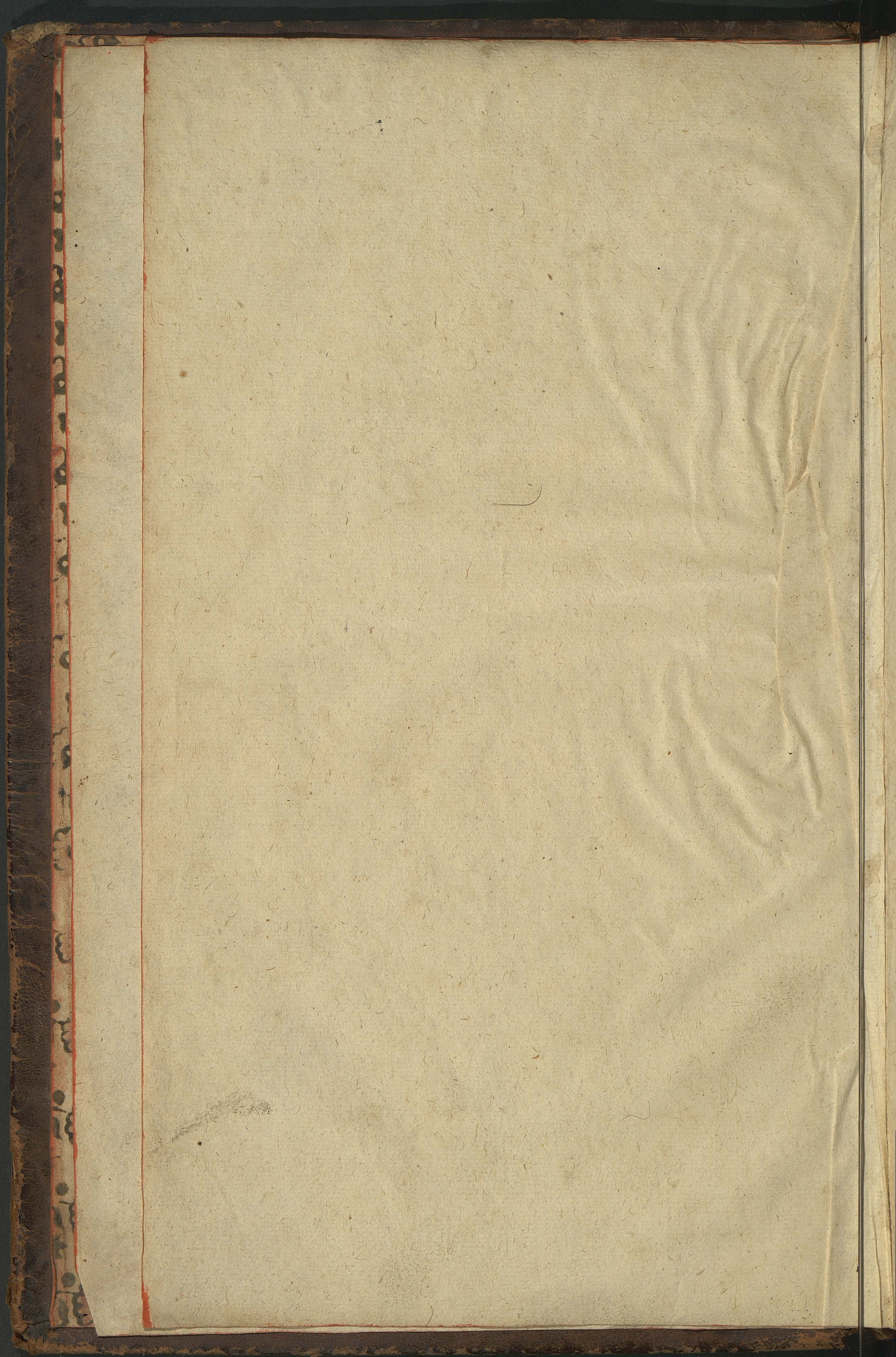

V
B J
C

PRZYWILEIE
Y
KONSTYTUCYE SEYMOWE
ZA PANOWANIA JEGO KROLEWSKIEY MCI
STANISŁAWA AUGUSTA
ROKU PANSKIEGO MDCCLXIV. DNIA III. GRUDNIA.

w WARSZAWIE
w Drukarni J. K. Mci y Rzeczypospolitey u XX. *Scholarum Piarum.*

PRZYWILEIE
Y
KONSTYTUCYE SEYMOWE
ZA PANOWANIA JEGO KROLEWSKIEY MCI
STANISŁAWA AUGUSTA
ROKU PANSKIEGO MDCCLXIV. DNIA III. MIESIĄCA GRUDNIA.

DENUNTIATIO
REGIS CORONATI
STANISLAI AUGUSTI.

STANISLAUS AUGUSTUS DEI GRATIA REX POLONIÆ, MAGNUS DUX LITHVANIÆ, RUSSIÆ, PRUSSIÆ, MASOVIÆ, SAMOGITIÆ, KIJOVIÆ, VOŁHYNIÆ, PODOLIÆ, PODLACHIÆ, LIVONIÆ, SMOLENSCIÆ, SEVERIÆ & CZERNIECHOVIÆ.

OMnibus in Universum Regni Nostri Ducibus, Principibus, Comitibus, Baronibus, Spiritualibus & Sæcularibus, Archi-Episcopis, Episcopis, Palatinis, Castellanis, Capitaneis, Dignitariis, Officialibus, Judicibus, ac Eorum Vices-Gerentibus, tum Pro-Consulibus, Consulibus, ac quibusvis aliis Regni Nostri & Magni Ducatûs Litvaniæ Magistratibus, aut eorum locum tenentibus, cæterisque cujuscunque Conditionis hominibus, ad quorum notitiam hæ nostræ pervenerint Literæ, sincerè & fideliter Nobis Dilectis, Gratiam Nostram Regiam. Sincere & fideliter Nobis Dilecti. Cum præter spem & ultra studia Nostra de Patria ita merendi, DEO, per quem Reges regnant, sic volente, studiis amplissimorum Regni Ordinum unanimiter in Personam Nostram concurrentibus ad capessenda Regni

Sceptra vocati, & liberis Electoris Populi Suffragiis in Comitiis Electionis Varsaviæ in diem vigesimam septimam Augusti designatis, sub die septima Septembris è Cive Patriæ in Regem renuntiati essemus, & prestito à Nobis in Ecclesia Jnsigni Collegiata Varsaviensi Divi Joannis Baptistæ solenni in Pacta-Conventa jurejurando, publicum Electionis Decretum ac Diploma accepissemus, reliquum Nobis erat, ut præfixum per Comitia Electionis hic Varsaviæ Jnaugurationis Nostræ tempus, diem scilicet vigesimam quintam Novembris, expectaremus, quo ipsomet die in supra nominata Jnsigni Collegiata Varsaviensi præmisso & præstito priùs ante Altare majus in manibus Reverendissimi Domini Vladislai Łubieński Archi-Episcopi Gnesnensis, Primatis Primique Principis Regni & Magni Ducatûs Lithvaniæ, ex concepta formula Actis Electionis Nostræ inserta, de servandis & manutenendis Juribus, Privilegiis, Libertatibus Ecclesiasticis & Sæcularibus, privatis & publicis Regni, & Magni Ducatûs Lithvaniæ juramento, Sacrô Oleô uncti, & Regio Diademate, quo Reges Poloniæ ab antiquissimo tempore coronari solent, Ritu Catholico-Romano, Assistente Nuntio Apostolico, adstante & inspectante Senatu, Terrarumque Nuntiis, ac plurimis Dignitariis, Officialibus, & Jncolis Regni, insigniti & Coronati sumus. Qua quidem Coronatione & Jnauguratione Nostra ritè ac legitimè peracta, jam quod Nobis & Reipublicæ, Universoque Orbi Christiano faustum ac salutare sit, DEO auspice Gubernacula Regni capessimus, & Nos Regimini Populi Divinitùs traditi accinximus, recepto jam à præsentibus Dominis Senatoribus, aliisque Dignitariis & Officialibus Regni ac Magni Ducatûs Lithvaniæ, tum à Civitatibus Cracoviensi, Posnaniensi, Vilnensi, Leopoliensi, Varsaviensi, Petricoviensi, Lublinensi, Wschovensi, Compluribusque aliis fidelitatis juramento. Quod ad notitiam omnium & singulorum deducendo, Sinceritates & Fidelitates Vestras, quarum interest, hortamur, Jllisque mandamus, ut hanc Jnaugurationem Nostram, Libertatumque ac Jurium factam à Nobis Confirmationem, publicè in Civitatibus, Oppidis, Parochiis, & Villis diebûs forensibûs, aut solennioribûs per Præcones, Literarumque harum in locis publicis affixionem denunciari ac publicari, & in Acta publica referri curent & faciant. Quod autem reliquum est, Sinceritates & Fidelitates Vestræ intermissa tempore Jnterregni Officia, aut munera sua (præstito priùs quamprimum Juramento) reassumant. Judicia tam Terrestria quam Castrensia, Causarum tam Judicialium quam Officiorum, Tribunalis itidem Regni ordinaria, ac etiam Civilia, & alia quælibet, authoritate & sub Nomine Nostro aut Titulo exerceant, omniaque ea, quæ vel ex Legum præscripto, vel de more ac consuetudine ad illarum officia pertinent, jam facere incipiant, & Jura tam antiqua quam noviter sancita exequantur, dentque operam ne Jus & Justitia, quæ Regnorum summa præsidia sunt & firmamenta, diutiùs intermissa jaceant aut negligantur, pro Gratia Nostra, officiorumque suorum debito. Datum Varsaviæ in Comitiis felicis Coronationis Nostræ. Die IV. Mensis Xbris Anno Domini MDCCLXIV. Regni verò Nostri Primo.

Ad Mandatum Sacræ Regiæ Majestatis proprium.

Andreas Zamoyski
Supremus Regni Cancellarius.

LITERÆ

LITERÆ JURAMENTI PRÆSTITI

Juxta Formulam in Actu Electionis deſcriptam.

STANISLAUS AUGUSTUS DEI Gratia REX Poloniæ, Magnus DUX Lithvaniæ, Ruſſiæ, Pruſſiæ, Maſoviæ, Samogitiæ, Kijoviæ, Volhyniæ, Podoliæ, Podlachiæ, Livoniæ, Smolenſciæ, Severiæ & Czerniechoviæ.

SIgnificamus præſentibus Literis Noſtris, quorum intereſt, univerſis & ſingulis. Quia in frequentia magna hominum in Jnſigni Eccleſia Collegiata Sancti Joannis Baptiſtæ Varſavienſi, Die Vigeſima quinta Menſis Novembris Anni præſentis, verbis conceptis ad Sacro-ſancta DEI Evangelia, tale Juramentum Ordinibus Regni & Magni Ducatûs Lithvaniæ præſtitimus.

Ego Staniſlaus Auguſtus Rex Poloniæ, Magnus Dux Lithvaniæ, Ruſſiæ, Pruſſiæ, Maſoviæ, Samogitiæ, Kijoviæ, Volhyniæ, Podoliæ, Podlachiæ, Livoniæ, Smolenſciæ, Severiæ, Czerniechoviæque, per Omnes Regni Ordines Utriuſque Gentis, tam Poloniæ, quam Lithvaniæ, cæterarumque Provinciarum Regno Poloniæ, Magnoque Ducatui Lithvaniæ annexarum & incorporatarum, communi conſenſu liberè Electus, Spondeo ac Sanctè juro DEO Omnipotenti ad hæc Sancta JESU Chriſti Evangelia, quod omnia Jura, Libertates, Jmmunitates, Privilegia publica & privata, Juri Communi Utriuſque Gentis & Libertatibus non contraria, Eccleſiaſticas & Sæculares, Eccleſiis Catholicis Romanis, Principibus, Baronibus, Nobilibus, Civibus, Jncolis & quibuslibet Perſonis, cujuſcunque Statûs & Conditionis exiſtentibus, per Divos Prædeceſſores meos Reges, & quoſcunque Principes Regni Poloniæ, & Magni Ducatûs Lithvaniæ, præſertim verò Caſimirum Antiquum, Ludovicum Loiz nuncupatum, Vladiſlaum I. Jagellonem dictum, Fratremque ejus Vitoldum M. D. Lit: Ducem, Vladislaum II. Jagellonis Filium, Caſimirum III. Jagellonidem, Joannem Albertum, Alexandrum, Sigiſmundum I. Sigiſmundum II. Auguſtum, Henricum, Stephanum, Sigiſmundum III. Vladislaum IV. Joannem Caſimirum, Michaelem, Joannem III. Auguſtum II. & Auguſtum III. Reges Poloniæ, & Magnos Duces Lithvaniæ, juſtè & legitimè datas, quæ congruunt cum Pactis Conventis, à Nobiſmet juratis, tum Pacta per Ordines Regni & M. D. Litt: mihi tradita manutenebo, obſervabo, cuſtodiam & adimplebo, in omnibus Conditionibus, Articulis & Punctis in iiſdem expreſſis. Pacem quoque & tranquillitatem inter Diſſidentes in Religione Chriſtiana tuebor, manutenebo, nec ullo modo vel juriſdictione Noſtra vel Officiorum Noſtrorum, & Statuum quorumvis Authoritate quemquam affici opprimique cauſâ Religionis permittam, nec Jpſe afficiam vel opprimam, ac ea quæ in Electione Noſtra Varſavienſi conſtituta ſunt, & quæ in Conventione Coronationis conſtituentur, manutenebo, iiſque ſatisfaciam. Omnia illicitè à Regno Magnoque Ducatu Lithvaniæ, & Dominiis Eorundem quocunque modo alienata, vel bello, vel quovis alio modo diſtracta, ad proprietatem ejuſdem Regni Poloniæ, & Magni Ducatûs Lithvaniæ pro poſſe, ad mentem Pactorum Conventorum, aggregabo, terminoſque Regni & Magni Ducatûs Lithvaniæ non minuam, ſed defendam, & potiùs favente DEO dilatare curabo. Juſtitiam omnibus Jncolis Regni juxta Jura publica in omnibus Dominiis conſtitutam, abſque omnibus dilationibus & prorogationibus adminiſtrabo, nullo etiam Sanguinis Noſtri reſpectu habito. Jn diſpenſatione quoque diſtributivæ Juſtitiæ non me alligabo ſolummodo ad affectum & propenſionem naturalem ſanguinis, ſed ipſam bene meritorum rationem præ oculis & corde habebo, in diſponendis occurrentibus Officiis & beneficiis Reipublicæ; Et ſi (quod abſit) in aliquo Juramentum meum hocce violavero, tunc in eo caſu ad mentem Con-

B ſtitutionis

ſtitutionis 1609. Jncolæ Regni & M. D. Litt: à fide & obedientia Nobis præſtanda diſpenſantur. Sic me DEUS adjuvet, & hæc Sancta Chriſti Evangelia.

De quo quidem Juramento Noſtro à Nobis præſtito, ut omnibus quorum intereſt, conſtaret, Literas haſce Noſtras Manu Noſtra ſubſcripſimus, Sigillumque Regni Noſtri appendi juſſimus. Actum & Datum Varſaviæ in Conventu felicis Coronationis Noſtræ, Die 3tia Decembris, Anno Domini Milleſimo, Septingenteſimo, Sexageſimo Quarto.

STANISLAUS AUGUSTUS REX.

CONFIRMATIO GENERALIS JURIUM.

Jn Nomine Domini. Amen.

NOS STANISLAUS AUGUSTUS DEI Gratia REX Poloniæ, Magnus DUX Lithvaniæ, Ruſſiæ, Pruſſiæ, Maſoviæ, Samogitiæ, Kijoviæ, Volhyniæ, Podoliæ, Podlachiæ, Livoniæ, Smolenſciæ, Severiæ & Czerniechoviæ. *Significamus teſtatumque facimus hiſce Literis Noſtris, quorum intereſt, Univerſis & Singulis, tam præſentibus, quam futuris, horum notitiam habituris. Cùm omnipotentis DEI Gratia, ac liberrimarum Gentium Regni Poloniæ, & Magni Ducatûs Lithvaniæ, ſpontaneis ſuffragiis, ad Thronum hujus Regni clevati, & ſacro Diademate inſigniti ſumus: primam ac præcipuam imponi Nobis neceſſitatem conſpicimus, ut ſtudia Statuum Sereniſſimæ hujus Reipublicæ hactenus in Nos collata, favoribûs gratiſſimi animi Noſtri palam etiam profiteamur, teſtificemusque. Et licet nullis Literarum monumentis tanta ineſt fides, quantam Pectori Noſtro Regio virtus & innatus erga communem hanc Patriam inſculpſit amor; tamen, ne quid à veteri inſtituto, laudabilique Sereniſſimorum Anteceſſorum Noſtrorum exemplo in Nobis deſiderari videatur, ſcriptô id cavemus, quod re ipſa ſanctiſſimè obſervare, tueri, & manutenere ſpopondimus; tum, Sacramentô Jurisjurandi à Nobis ſelenniter præſtitô, promiſimus; ac propterea ſponte Noſtra, ac animô deliberatô morem & conſuetudinem Divorum Anteceſſorum Noſtrorum & Regum Poloniæ, & Magnorum Ducum Lithvaniæ inſequentes, omnia Privilegia, Donationes, Jnſcriptiones, Advitalitates, Libertates, Prærogativas, & Jmmunitates Regni Poloniæ, & Magni Ducatûs Lithvaniæ, Ruſſiæ, Pruſſiæ, Maſoviæ, Samogitiæ, Kijoviæ, Volhyniæ, Podoliæ, Podlachiæ, Livoniæ, Smolenſciæ, Severiæ, Czerniechoviæque, ut & in ſpecie Ducalis Pruſſiæ, Lemburgi & Bitoviæ, juxta Jura ſua, (quo Nomine confirmationem Noſtram, ad normam à Divis Anteceſſoribus editam, ex Cancellaria Noſtra extradere, & Conſtitutionibus moderni Conventûs inſerere juſſimus) ac aliarum Provinciarum iis annexarum, conjunctim aut ſeparatim ipſis conceſſas, Eccleſiaſticas, & Sæculares, Publicarumque, ac Privatarum Perſonarum cujuſcunque Statûs, conditionis, aut ſexûs exiſtentium, Civitatum ac locorum quorumcumque per Anteceſſores Noſtros Reges Poloniæ, & Magnos Duces Lithvaniæ, ac Terrarum ijs conjunctarum, Principes, Duces, ac Dominos, tam in toto, quam in parte, præſertim verò Caſimirum Magnum, Ludovicum Loiz nuncupatum, Vladiſlaum Secundum Jagellonem dictum, Fratresque Ejus Vittoldum & Sigismundum, Magnos Duces Lithvaniæ, Vladiſlaum Tertium, Caſimirum Tertium, Jagellonis Filios, Joannem Albertum, Alexandrum, Sigismundum Primum, Sigismundum Secundum Auguſtum, Henricum, Stephanum, ac Sigismundum Tertium & Vladiſlaum Quartum, Joannem Caſimirum, Michaelem Joannem Tertium, Auguſtum Secundum, ac Auguſtum Tertium, Reges Poloniæ, & Magnos Duces Lithvaniæ; ac etiam per Magiſtratus Pruſſiæ, atque Archi-Epiſcopos, Epiſcopos, Magiſtros, & Præceptores antiquos Livoniæ, necnon Duces, Principes, ac Dominos Terrarum Ruſſiæ & Maſoviæ, juſtè & legitimè conceſſas & emanatas, ac Juri Com-*

muni

muni Utriusque Gentis non contrarias; Item Jura, Leges, & Statuta, Constitutiones, Judicia Tribunalis, & alia ultimæ instantiæ, ac Decreta, Libertates ac immunitates in Conventibus Generalibus quibuslibet Ordinationes latas atque sancitas, nominatim autem Libertates ac Leges in Conventu Electionis Henrici Regis, ac in Conventu Andrejoviensi, & Coronatione Regis Stephani, Constitutionesque in Coronatione Sigismundi Tertii laudatas; ac denique Leges in Comitiis Convocationis ultimariæ sub Confœderatione, & quæ in præsentibus Comitiis Coronationis sancientur, & Nobis exhibebuntur; ita tamen, ut nec specialitas generalitati, nec generalitas specialitati deroget, ratificandas, & firmiter manutenendas; tum etiam Conditiones, seu Pacta Nostra cum Ordinibus stipulata, in omnibus eorum Punctis, articulis, clausulis, conditionibus, approbanda, roboranda, & confirmanda esse duximus, prout præsentibus Literis Nostris ratificamus, manutenemus, approbamus, roboramus, & confirmamus. Decernentes illas, & illa omnia, quæ superiùs commemorata sunt, perpetuæ, indubiæ, ac inviolabilis firmitatis robur obtinere debere. Insuper verbo Regio spondemus & pollicemur, illas in prædictis earum Punctis, Articulis, Clausulis, Conditionibus firmiter, inconcusse, inviolabiliter tenere, observare, implere, & exequi, ac omnibus & singulis ex iis satisfacere, cum effectu teneri & exequi facere. Pariter promittimus, assecuramus, ac in Nos recipimus, quod omnia per hostes finitimos injustè à Regno ac Magno Ducatu Lithvaniæ, ac Dominiis eorundem, quocunque modo occupata, vel bellô, vel quovis aliô modô distracta, ad proprietatem & unitatem ejusdem Regni Poloniæ, & Magni Ducatûs Lithvaniæ, tum Provinciarum iis annexarum aggregabimus, neque fines Regni & Dominiorum Nostrorum minuemus, sed pro viribus Nostris proferemus, & dilatabimus. Quodsi aliquid contra Libertates & Immunitates, Jura & Privilegia prælibatorum Regni Poloniæ, & Magni Ducatûs Lithvaniæ, ac cæterarum Provinciarum iis annexarum faceremus, non servantes (quod absit) in toto vel in parte, id totum irritum ac inane, nulliusque momenti fore ac esse decernimus & pronunciamus. Quod verò supra hisce Literis, Privilegia, Libertates Ecclesiasticas, cum cæteris confirmavimus, in Juramento Nostro Catholicas Romanas nominavimus, id nihil omnibus Ecclesiis Græcis, & Privilegiis earundem obesse debet, imo eadem in suo robore conservamus, tum & Articulo Juramenti huic nequaquam derogare volumus, quod videlicet Pacem & tranquillitatem inter Dissidentes de Religione tuebimur & manutenebimus inconcussè, firmiter, inviolabiliter, & cum effectu Nos observaturos promittimus ac spondemus, juxta Constitutiones & Statuta Regni; Jura quoque Terrarum Prussiæ in omnibus manutenebimus, & in suo robore conservabimus. Vacantiasque omnes in Terris prædictis, juxta tenorem Articuli in Pactis Nostris cum Reipublica inserti, ac de distribuendis Vacantiis conclusi conferemus; Dantes insuper potestatem Cancellario & Vice-Cancellario Regni & Magni Ducatûs Lithvaniæ, ut has Literas confirmationis Generalis Jurium, Privilegiorum & Libertatum Regni & Magni Ducatûs Lithvaniæ, ac Terrarum iis annexarum authenticè sub Regni Sigillo, Ordinibus, Terris, ac Subditis Nostris, qui eas requirent, non expectatô aliô mandatô Nostrô, uter vel alter eorum extradat. In cujus rei fidem Literas hasce manu Nostra subscripsimus, Sigillumque Regni eis appendi jussimus. Datum Varsaviæ in Conventu felicis Coronationis Nostræ, Die IV. Mensis Decembris, Anno Domini MDCCLXIV. Regni verò Nostri Anno Primo.

Præsentibus Reverendissimo, Admodum Reverendis, Reverendis in Christo Patribus, Magnificis & Generosis, Reverendis, Venerabilibus, Generosis ac Nobilibus. Vladislao *Pomian* Łubieński Archi-Episcopo Gnesnen: Legato Nato, Regni Nostri Poloniæ ac Magni Ducatûs Lithvaniæ Primate Primoque Principe: Venceslao Sierakowski Archi-Episcopo Leopoliensi, Cajetano Sołtyk Cracoviensi, Duce Severiæ, Antonio Ostrowski Cujaviensi & Pomeraniæ, Jgnatio Massalski Vilnensi, Theodoro Duce Czartoryski Posnaniensi & Varsaviensi, Hieronymo Szeptycki Plocensi, Antonio Wołłowicz Luceoriensi

ceorienfi & Breftenfi Lithvaniæ, Joanne Łopaciński Samogitiæ, Andrea Bajer Culmenfi & Pomefaniæ, Jofepho Załuſki Kiovienfi & Czerniechoviæ, Gabriele Wodziński Smolenſciæ, *Epiſcopis*; Antonio Jabłonowſki Poſnanienfi, Joanne Wielopolſki Sendomirienfi, Palatinis; Michaële Maſſalſki Caſtellano Vilnenfi Supremo Exercituum Magni Ducatûs Lithvaniæ Duce; Jgnatio Twardowſki Caliſſienfi, Cafimiro Dąmbſki Siradienfi, Palatinis; Thaddæo Ogiński Caſtellano Trocenfi, Thoma Sołtyk Lancicienfi, Antonio Dąmbſki Breſtenfi Cujaviæ, Andrea Zamoyſki Jnovladislavienfi, Auguſto Duce Czartoryſki Terrarum Ruſſiæ, Exercituum Regni Supremo Regimentario & Confœderationis Generalis Mareſchalco, Joſepho Oſſoliński Vołhyniæ, Michaële Rzewuſki Podoliæ, Petro Sapieha Smolenſciæ, Alexandro Sapieha Połocenfi Campeſtri Exercituum Magni Ducatûs Lithvaniæ Duce, Jgnatio Cetner Bełzenfi, Joſepho Podoſki Plocenfi, Joſepho Dewoyna Sołłohub Witebſcenfi, Bernardo Gozdzki Podlachiæ, Cafimiro Granowſki Ravenfi, Conſtantino Plater Mściſłavienfi, Michaële Czapſki Mariæburgenfi, Paulo Moſtowſki Pomeraniæ, Joanne Auguſto Hilzen Minſcenfi, Francifco Szembek Livoniæ, Petro Mięczyński Czerniechovienfi, *Palatinis*; Joſepho Mielżyński Poſnanienfi, Mathia Sołtyk Sendomirienfi, Rocho Zbijewſki Caliſſienfi, Joſepho Starzeńſki Gneſnenfi, Joanne Mączyński Siradienfi, Thaddæo Lipſki Lancicienfi, Paulo Dąmbſki Breſtenfi Cujaviæ, Andrea Moſzczeński Jnovladislavienfi, Michaële Ledochowſki Vołhyniæ, Thaddæo Burzyński Smolenſciæ, Stanislao Sługocki Lublinenfi, Adamo Brzoſtowſki Połocenfi, Jgnatio Zboiński Plocenfi, Michaële Suffczyński Cerſcenfi, Antonio Miączyński Podlachiæ, Francifco Czapſki Culmenfi, Joanne Czarnecki Bracłavienfi, Joſepho Hilzen Livoniæ; tum Stanislao Chłapowſki Mederecenfi, Rocho Jabłonowſki Vislicenfi, Joſepho Potkański Radomienfi, Alexandro Romer Zavichoſtenfi, Antonio Morſki Præmiſlienfi, Stephano Kunicki Chełmenfi, Xaverio Kochanowſki Czechovienfi, Antonio Gajewſki Naclenfi, Edvardo Garczyński Roſpirienfi, Antonio Zakrzewſki Biechovienfi, Joſepho Głębocki Kruſvicienfi, Joſepho Jakliński Oſviecimenfi, Adalberto Dąmbſki Kovalienfi, Mathia Malczewſki Santocenfi, Bafilio Walicki Sochaczovienfi, Mathia Sołtyk Varſavienfi, Jacobo Zieliński Raciązenfi, Joanne Roſtworowſki Zakroczymenfi, Joanne Nowosielſki Ciechanovienfi, Jgnatio Cieſzkowſki Livenfi, *Caſtellanis Regni & Magni Ducatûs Lithvaniæ* Senatoribus; Jgnatio Ogiński Mareſchalco, Michaële Duce Czartoryſki Cancellario, Supremis Magni Ducatûs Lithvaniæ; Theodoro Weſſel Regni, Georgio Fleming Magni Ducatûs Lithvaniæ Supremis Theſaurariis; Joſepho Duce Sanguſzko Curiæ Magni Ducatûs Lithvaniæ Mareſchalco, *Status Miniſtris*; Joſepho Kierſki Supremo Regni Secretario, Epiſcopo Bolinenfi Suffraganeo Poſnanienfi, Gabriele Junoſza Podoſki Spirituali Regni Eccleſiæ Cathedralis Cracovienſis Præpoſito, Antonio Przezdziecki Magni Ducatûs Lithvaniæ Sæculari, Referendariis; Cafimiro Poniatowſki Regni, *& ex Palatinatu Bełzenſi*, Stanislao Duce Radziwiłł Magni Ducatûs Lithvaniæ, Supremis Succamerariis; Rocho Koſſowſki Curiæ Regni Theſaurario, *ex Palatinatu Lancicienſi*, Francisco Lubomirſki Regni, Andrea Ogiński Magni Ducatûs Lithvaniæ, Enſiferis, altero *ex Terra Sochaczovienſi*, Hieronymo Wielopolſki Regni, Michaële Brzoſtowſki Magni Ducatûs Lithv: Stabulorum Præfectis, ac altero Eorum Confœderationis ejusdem Ducatûs Litt: Mareſchalco, Adamo *Łodzia* Poniński Culinæ Præfecto, Auguſto Moſzyński Dapifero, Felice Czacki Pocillatore Regni; Gervafio Oſkierka Pincerna M. Ducatûs Litt: *ex Ducatu Livoniæ*, Stanislao Duce Czartoryſki Regni, Antonio Zabiełło Magni Ducatûs Lithvaniæ Venatoribus; Michaële Lipſki Spirituali Regni, Abbate Lubenfi, Antonio Pac, Joſepho Soſnowſki, Antonio Tyzenhauz, Sæcularibus Magni Ducatûs Lithvaniæ Supremis Notariis; intermedio Eorum *Ex Palatinatu Breſtenſi Lithvaniæ*; & ultimo *ex Diſtrictu Grodnenſi*; Michaële Ogiński Magni Ducatûs Lithvaniæ Campeſtri Notario, Staniſlao Lubomirſki Excubiarum Regni Præfecto, *ex Palatinatu Sandomirien-*

domirienſi, Caſimiro Kraſiński Regni, Leonardo Pociey Magni Ducatûs Lithvaniæ Caſtrorum Metatoribus; Friderico Comite Bruhl Regni, Euſtachio Potocki M. Ducatûs Lit: Rei Armamentariæ Præfectis; Philippo Wołodkiewicz Archi-Epiſcopo Metropolitâ Kiov: Halicienſi, & totius Ruſſiæ Prototroni, Epiſcopo Vlodimirienſi & Breſtenſi, Sylveſtro Rudnicki Epiſcopo Luceorienſi & Oſtrogienſi, Exarcha totius Ruſſiæ, Smogorzewſki Archi-Epiſcopo Połocenſi; tum Leone Szeptycki Leopolienſi & Halicienſi, Metropolitæ Kiovienſis Coadjutore; Georgio Bułhak Pinſcenſi, Maximiliano Ryłło Chełmenſi & Bełzenſi Ritûs Græci Latino-Uniti *Epiſcopis*; Hilzen Anteacto Epiſcopo Smolenſciæ, Joanne Dembowſki Cujavienſi, Caſimiro Rokitnicki Plocenſi, Stephano Giedroyć Białoruſſienſi *Suffraganeis*; Adamo Rzewuſki Wągrovienſi, Eccleſiæ Archi-Cathedralis Leopolienſis Cancellario; Vladislao Wałknowſki Trzemeſzynenſi, Eccleſiæ Cathedralis Poſnanienſis Canonico, Adamo Przerebſki Jędrzejovienſi, Eccleſiæ Cathedralis Cracovienſis Canonico, *Abbatibus*; Franciſco Czerny Coronarum Regni Cuſtode; Adamo Mniſzek Curiæ Regni Vexillifero, *ex Palatinatu Ruſſiæ*; Antonio Ważyński Magni Ducatûs Lithvaniæ Tribuno, *ex Palatinatu Trocenſi*; Jgnatio Comite Krasicki Premislieſis Cathedralis Eccleſiæ Præpoſito; Mathia Łubieński Archi-Cathedralis Gneſnenſis Decano, & Cathedralis Cracovienſis; Chriſtophoro Szembek Principe Præpoſito Sielunenſi, & inſignis Collegiatæ Varſavienſis, Cypriano Wolicki Officiali Gedanenſi, Pomeraniæ, *Archi-Diaconis*; Andrea Młodziejowſki Abbatiarum, Hebdovienſis Coadjutore, Czervinenſis Adminiſtratore, Archi-Cathedralis Gneſnenſis, Joſepho Gorzeńſki Præpoſito & Officiali Pilicenſi, Cathedralis Cracovienſis, Ferdinando Kicki Canonico Leopolienſi, Cathedralis Cujavienſis, *Cancellariis Eccleſiarum*; Felice Turſki Canonico Gneſnenſi, Officiali Generali Varſavienſi, Præpoſiti, Michaele Poniatowſki Canonico Cracovienſi, Decani, *Archi-Cathedralium Gneſnenſium Coadjutoribus*; Joanne Chriſoſtomo Kraiewſki Inſtigatore Regni *ex Palatinatu Plocenſi*, Stanislao Grodzicki Regni, Adamo Chmara Magni Ducatûs Lithvaniæ Vice-Inſtigatoribus, altero eorum *ex Palatinatu Minſcenſi*; Joſepho Dunin Karwicki Regente Cancellariæ Regni *ex Palatinatu Sandomirienſi*; Alexandro Skumin Tyſzkiewicz Vilnenſi, Antonio Gieſgud Twerenſi, *Civonibus* alterô eorum *ex Ducatu Samogitiæ*; Caſimiro Narbutt Lidenſis, Caſimiro Wołłowicz Słonimenſis, Stephano Olendſki Vołkoviſcenſis, Antonio Orzeszko Pinſcenſis, Raphäele Oſkierka Mozyrensi, *Diſtrictuum Mareſchalcis*; poſtremô Eorum ex *eodem Diſtrictu*; Nicolao Skurzewſki Poſnanienſi, *ex Palatinatu Caliſſienſi*, Joanne Horain Vilnenſi, Georgio Jodko Lidenſi, *Diſtrictu ex eodem*, Antonio Potkańſki Sandomirienſi, Xaverio Sokolnicki Caliſſienſi, Joſepho Łącki Breſtenſi Cujaviæ *Palatinatu ex eodem*, Antonio Wolſki Jnovladislavienſi, *Palatinatu ex eodem*, Joſepho Podoſki Dobrinenſi, Thaddæo Jundziłł Grodnenſi, Antonio Dziedoſzycki Halicienſi, *Terra ex eadem*, Carolo Saryuſz Gomolińſki Lancicienſi, Stephano Slizien Słonimenſi *Diſtrictu ex eodem*,. Thoma Dembowſki Plocenſi, Joſepho Hurko Vitebſcenſi, Joſepho Karczewſki Czerſcenſi, Stanislao Sobolewſki Varſavienſi, Joſepho Wilczewſki Viznenſi *Terra ex eadem*, Joſepho Wągrodzki Zakroczymenſi, Jakobo Narzymſki Ciechanovienſi, *Terra ex eadem*, Antonio Glinka Łomzenſi, *Terra ex eadem*, Michaele Kraſińſki Rozanenſi, Stanislao Gadomſki Sochaczovienſi, *Terra ex eadem*, Joanne Czapſki Culmenſi, Venceslao Byſtram Pomeraniæ, Antonio Chalecki Rzeczycenſi, Joanne Borch Livoniæ, *Ducatu ex eodem*, Petro Goſtyńſki Czerniechoviæ, *Succamerariis*; Stanislao Małachowſki Sandecenſi *Palatinatu ex Cracovienſi*, Jgnatio Scypion Lidenſi, Joſepho Oſſolińſki Sandomirienſi, Friderico Joſepho Moſzyńſki Neokorczynenſi, Michaele Swidzińſki Radomienſi, *Terra ex Ravenſi*, Nicolao Małachowſki Opocznenſi, Jgnatio Załuſki Chęcinenſi, *Palatinatu ex Sandomirienſi*, Gaſparo Rogalińſki Naklenſi, *Palatinatu ex Poſanienſi*, Franciſco Kwilecki Vſchovenſi, *Palatinatu ex Poſnanienſi*, Stanislao Koſſowſki Siradienſi, Hyacintho Małachowſki Petricovienſi, utriſque *Palatinatu ex Siradienſi*, Adalberto Męcińſki Vielunenſi,

Prozor Kovnensi *Districtu ex eodem*, Mathia Łuſczewſki Lancicienſi, Theodoro Moſzczeńſki Breſtenſi Cujaviæ, Joanne Cajetano Jlińſki Zytomirienſi, *ex Palatinatu Kijoviæ*, Ludovico Dąmbſki Jnovladislavienſi, Josepho Mielzyńſki Radziejovienſi, Adamo Duce Czartoryſki Generali Podoliæ, *ex Palatinatu Ruſſiæ*, Xaverio Branicki Halicienſi, *Terra ex Zakroczymenſi*, Franciſco Ledochowſki Vlodimirienſi, Joanne Zamoyſki Lublinenſi, Stephano Dembowſki Plocenſi, Joanne Hlebicki Jozofowicz Orszanenſi, Bielińſki Cerſcenſi *Terra ex eadem*; Joanne Roſtkowſki Viznenſi, *Terra ex eadem*, Mathia Szymanowſki Viſſogrodienſi, Joſepho Młocki Zakroczymenſi; *Terra ex eadem* Adamo Krasińſki Ciechanovienſi, Stanislao Młodzianowſki Rożanenſi, Joſepho Karczewſki Livenſi, *Terra ex eadem*, Thoma Oſſolińſki Nurenſi, Alexandro Oſſolińſki Drohicienſi, Alexandro Butler Mielnicenſi, Franciſco Lanckorońſki Ravenſi, *Terra ex eadem*, Velariano Łuſczewſki Sochaczovienſi, Antonio Laſocki Goſtinenſi, *Terra ex eadem*, Nicolao Łopacińſki Msciſſavienſi, *ex Palatinatu Smolensciæ*, Albrichto Duce Radziwiłł Rzeczycenſi, Franciſco Czacki Novogrodenſi, *Capitaneis Jurisdictionalibus*, ultimo *ex Palatinatu Czerniechoviæ*; Jgnatio Dąmbrowſki Vilkomirienſi, *Districtu ex eodem*, Antonio Gorzeńſki Caliſſienſi, Martino Troianowſki Stężycenſi, Andrea Swięcicki Opocznenſi, Simone Dzierzbicki Lancicienſi, Adamo Bielſki Leopolienſi, Alexandro Morſki Premislienſi, Antonio Boryſſawſki Halicienſi, Jacobo Trembińſki Urzędovienſi, *Palatinatu ex Lublinenſi*, Nicolao Stadnicki Podoliæ, *Palatinatu ex eodem*; Stanislao Dzierżek Buſcenſi, Theodoro Szydłowſki Varsavienſi, Stanislao Pruſſ Opacki Viznenſi, Jgnatio Zambrzycki Łomzenſi, Valeriano Piwnicki Culmenſi, *Palatinatu ex eodem*; Antonio Lewald Gorſki Rzeczycenſi, *ex Palatinatu Mariæburgenſi*; Joſepho Przebendowſki Palatinatûs Pomeraniæ, *ex eodemque Vexilliferis*; Romer Trocenſi, *Palatinatu ex eodem*; Mathia Szydłowſki Zawſkrzynenſi, *ex Palatinatu Plocenſi*; Sigismundo Staniſzewſki Varſavienſi, *Terra ex Cernenſi*; Antonio Noſarzewſki, Ciechanovienſi, *Terra ex eadem*; Franciſco Slaſki Nurenſi, *Terra ex eadem*; Georgio Podczaſki Goſtinenſi, *Terra ex eadem* Joſepho Rutkowſki Dobrinenſi, Antonio Bagniewſki Culmenſi, Stanislao Jaſińſki Dirſchavienſi, *Judicibus Terreſtribus*, penultimis *ex Palatinatu Culmenſi*, poſtremo *ex Pomeraniæ*; Wołkowycki Grodnenſi, *Districtu ex eodem*; Stanislao Walewſki Siradienſi, *Palatinatu ex eodem*, Brochocki Brzezinenſi, *ex Palatinatu Lancicienſi*, Joanne Pauſza Kijovienſi, *Palatinatu ex eodem*, Michaële Zielonka Leopolienſi, *ex Palatinatu Ruſſiæ*, Michaele Bukowſki Sanocenſi, *ex Palatinatu prædicto*, Macario Kurdwanowſki Lubaczovienſi, *ex Palatinatu Bełzenſi*, Joachimo Litawor Chreptowicz Novogrodenſi, *Palatinatu ex eodem*, Antonio Strzembosz Zawſkrzynenſi, *ex Palatinatu Plocenſi*, Joſepho Rogowſki Varſavienſi, Leone Kuczyńſki Mielnicenſi, *ex Palatinatu Podlachiæ*, Adamo Laſocki Sochaczovienſi, *ex Palatinatu Pomeraniæ*, Ludovico Orzeſzko Pinſcenſi, *Districtu ex eodem*, *Dapiferis*; Stanislao Dembińſki Cracovienſi, Cæleſtino Czaplic Kijovienſi, *Palatinatu ex eodem*, Antonio Białobłocki Łucovienſi, *ex Palatinatu Culmenſi*, Pio Boreyko Podoliæ, *Palatinatu ex eodem*, Adalberto Rakowſki Terræ Viznenſis, Mariano Grzybowſki Livenſi, *Terra ex eadem*, Sebaſtiano Sienicki Mielnicenſi, *Terra ex eadem*, Cajetano Hryniewiecki *Districtûs* Laticzovienſis, *ex Ducatu* Livoniæ, *Pocillatoribus*; Gwidone Siedliſki Premislienſi, *ex Palatinatu Ruſſiæ*, Alexandro Duce Czetwertyńſki Bracſavienſi, *ex Palatinatu* eodem, *Subjudicibus Terreſtribus*; Adamo Łącki Opocznenſi, Joanne Kobierzycki Siradienſi, Georgio Lepanſki Upitenſi, *Districtu* ex eodem, Wyſogierd Smolenſciæ, *Palatinatu ex eodem*, Caſimiro Łuſkina Vitebſcenſi, *Palatinatu ex eodem*, Victorino Kuczyńſki Drohicienſi, *ex Palatinatu* Podlachiæ, Joſepho Turſki Mielnicenſi, *Palatinatu* ex eodem, Adamo Lenkiewicz Mozyrienſi, *Districtu* ex eodem, *Subdapiferis*; Nicolao Rudomina Braſſavienſi, *Districtu* ex eodem, Michaele Miſzewſki Viſſogrodienſi, *Terra* ex eadem, Andrea Dobiecki *Di-*

ſtrictûs

strictûs Chęcinensis, ex *Ducatu* Livoniæ, *Pincernis*; Alexandro Łętowski Cracoviensi, *Palatinatu* ex eodem, Alexandro Taczanowski Siradiensi, ex *Terra* Vielunensi, Vincentio Zawisza Lanciciensi, Bartoszewicz Orszanensi *Districtu* ex eodem, Melchiore Szymanowski Varsaviensi, Thoma Nowowieski Villogrodiensi, *Terra* ex eadem, Martino Łopuski Drohiciensi, *Terra* ex eadem, Valentino Sienicki Bielscensi *Terra* ex eadem, Thoma Dłuski Lublinensi, ex *Palatinatu* Culmensi, Casimiro Jezierski Vendensi, ex *Palatinatu* Pomeraniæ, *Venatoribus*; Morsztyn Skotnicensi, Dembiński Volbromensi; Siemiński Nossoviensi, ex *Palatinatu* Gracoviensi, Friderico Dunin Zatoriensi, Przebendowski Mirachoviensi, ex *Ducatibus* Oswiecimensi & Zatoriensi, Chodkiewicz Vielonensi, & Colonello Confœderationis Ducatûs Lithvaniæ ex *Palatinatu* Vilnensi, Oskierka Miadzioleńsi, Kocioł Markoviensi, ex *Districtu* Oszmianensi, Billewicz Loycieviensi, ex *Districtu* Vilkomiriensi, Strutyński Szakinoviensi, ex *Districtu* Brassaviensi, Romer Tyraviensi, ex *Palat:* Sandomir:, Mycielski Osinensi, Poniński Kopanicensi, ex *Palat:* Calissiensi, Mich: Radoszewski Schadkov: ex *Palat:* Sierad: Billewicz Woyniucen: ex *Ducatu* Samogitiæ, Borzęcki Dołhanensi, Łoś Wysinensi, ex *Palatinatu* Russiæ, Skarbek Sołotvinensi, Kurdwanowski Baranoviensi, ex *Terra* Haliciensi, Komorowski Ochożnensi *Terra* ex Chełmensi, Olizar Sinnicensi, ex *Palatinatu* Vołhyniæ, Kicki Okninensi, ex *Palatinatu* Podoliæ, Szumlański Rakovecensi, *Palatinatu* ex eodem, Moszyński Jnovlodensi ex *Palatinatu* Lublinensi; Korsak Snitoviensi, ex *Palatinatu* Połocensi, Granowski Tarnogurensi, Mir Vilkoviensi & Generali, ex *Palatinatu* Bełzensi, Niesiołowski Cyrynensi, ex *Palatinatu* Novogrodensi, Tyszkiewicz Strzałkoviensi ex *Districtu* Vołkoviscensi, Antonio Małachowski Ostrołescensi, ex *Terra* Łomzensi, Casimiro Korytowski Graboviensi, Joanne Dąmbski Kłodaviensi, ex *Palatinatu* Culmensi, Ciechanowiecki Chossaviensi, Poniatowski Uszpoliensi, ex *Palatinatu* Mściссaviensi, Antonio Kczewski Straszeviensi, ex *Palatinatu* Mariæburgensi, Czosnowski Ułanoviensi, Comite Krasicki, *Duce* Janussio Czetwertyński Daniczeviensi, ex *Palatinatu* Bracłaviensi, Simone Kicki Subovidzensi; Constantino Nowowieyski, Bernensi, Jacobo Tuchołka Jasinecensi, ex *Palatinatu* Pomeraniæ, Kłokocki Kołaczeviensi, ex *Palatinatu* Minscensi, Zyberg Rakacinensi, ex *Ducatu* Livoniæ, Principe Woroniecki, Mycielski Lubiatoviensi, ex *Palatinatu* Czerniechoviæ, Casimiro Łubieński Leloviensi, Elia Wodzicki Stobnicensi, Francisco Wodzicki Grybovicensi, Miaskowski Gnesnensi, Casimiro Raczyński Czerwonogrodensi ex *Palatinatu* Posnaniensi, Felice Sołtyk Zwinogrodensi, Jgnatio Potocki Glinianensi, Philippo Nerio Szaniawski Kąkolovnicensi, Potocki Leżayscensi, Ogiński Przecialensi, Augusto Sułkowski Neoforiensi, Josepho Wielopolski Lanckoronensi, Alexandro Sułkowski Odolanoviensi, Francisco Sułkowski Cudnoviensi, Hieronymo *Duce* Sanguszko Czerkassiensi, Potocki Kanioviensi, Joanne Pac Ziołoviensi, Jabłonowski Kovlensi, Severino Rzewuski Dolinensi, *Capitaneis*; *Duce* Radziwiłł Ordinato Klecensi, Francisco Wielopolski Margrabio Pinczoviensi, Casimiro Tymowski Siradiensi Judice Castrensi Petricoviensi, Casimiro Jliński Kijoviensi, *Palatinatu ex eodem*, Sumiński Dobrinensi, *Terra* ex eadem; Nicolao Piaskowski Vlodimiriensi, ex *Palatinatu* Vołhyniæ, Strawiński Starodoboviensi, *Districtu* ex eodem, Francisco Zienowicz Połocensi, *Palatinatu* ex eodem, Josepho Kaczanowski Vołkoviscensi, *Districtu* ex eodem, Adalberto Chądzyński Rożanensi, ex *Terra* Nurensi, Jgnatio Pruszanowski Rzeczycensi, *Districtu* ex eodem, *Tribunis*; Mathia Sobolewski Varsaviensi, Victorino Karniewski Rożanensi, *Terra* ex eadem, Laurentio Działowski Culmensi, *Palatin:* ex eodem, *Notariis Terrestribus & Castrensibus*; Alexandro Kotkowski Cracoviensi, *Palatinatu* ex eodem, Demetrio Szumlański Kołomyscensi, *Terra* ex Haliciensi, Zagurski Vlodimiriensi, ex *Palatinatu* Vołhyniæ, Antonio Niewodowski Viznensi, Zieliński Łomzensi, *Terra* ex Rozanensis, *Ensiferis*, Antonio Sarnacki Thesaurario Bielscensi, ex *Palatinatu* Pomeraniæ, Staszkiewicz

wicz Thesaurario Livoniæ, ex *Districtu* Upitensi, Horain Arcium Plantatore Vilnensi, *Palatinatu* ex eodem, Narbutt Lidensi, *Districtu* ex eodem, Antonio Buchowiecki Brestensi Lithvaniæ, *Palatinatu* ex eodem, *Stabulorum Præfectis*; Joanne Hurko Castrorum Metatore Vitebscensi, *Palatinatu* ex eodem, Deodato Szukiewicz Excubiarum Præfecto Słonimensi, *Districtu* ex eodem, Worcell Haliciensi, *Terra* ex eadem, Chrapowicki Starodubowiensi, *Districtu* ex eodem, Leone Swieykowski Vinnicensi ex *Palatinatu* Bracłaviensi, *Vice-Capitaneis Castrensibus*; Koziebrodzki Judice Castrensi Haliciensi, *Terra* ex eadem, Leone Stecki Ovrucensi, ex *Palatinatu* Kioviæ, Josepho Stecki Luceoriensi, ex *Palatinatu* Volhyniæ, Casimiro Lipiński Camenecensi, ex *Palatinatu* Podoliæ, Alexandro Wybicki Christburgensi, ex *Palatinatu* Mariæburgensi *Notariis Castrensibus*; Skurzewski, Garczeński ex *Palatinatu* Calissiensi, Antonio Kossowski Regiminis Lanealis ex *Palatinatu* Brestensi Cujaviæ, Gasparo Lubomirski, ex *Palatinatu* Volhyniæ, Starzyski ex *Palatinatu* Podoliæ, Paulo Czapski ex *Palatinatu* Pomeraniæ, *Generalibus*; Wiktor ex *Palatinatu* Cracoviensi, Kalinowski ex *Palatinatu* Sandomiriensi, Węgleński ex *Terra* Chełmensi *Colonellis*; Poniatowski Rothmagistro ex *Palatinatu* Bracławiensi, Dłuski Capitano ex *Palatinatu* Liblinensi *Exercituum* Regni; Kietliński ex *Palatinatu* Sandomiriensi, Sobolewski ex *Terra* Varsaviensi, *Succamerariis Nostris*; Chrisostomo Browinski Culmensi, *Palatinatu* ex eodem, Joanne Trembecki Dirschaviensi, Francisco Cieleski Sviecensi, Michaële Lniski Dirschaviensi, Stanislao Czarliński Sviecensi, Joanne Jezierski Mirachoviensi, Georgio Prądzyński Tucholiensi, *Assessoribus Terrestribus*, *ex Palatinatu* Pomeraniæ, Joanne Mazowiecki Dobrinensi, ex *Palatinatu* Culmensi, Antonio Tokarski Culmensi, *Palatinatu* ex eodem *Regentibus Terrestribus*, Modliński Zuppario Cujaviensi, ex *Palatinatu* Jnovladislaviensi, Francisco Zaremba Siradiensi, Nicolao Godlewski Nurensi, *Camerariis Terrestribus*; Jgnatio Konarski Culmensi, ex *Palatinatu* Pomeraniæ, Walewski Lanciciensi, *Palatinatu* ex eodem, Bniński Szremensi *ex Palatinatu* Calissiensi, Michaele Trzciński Dobrinensi, ex *Palatinatu* Culmensi, Niszczycki Raciąznensi ex *Palatinatu* Plocensi, Cieszkowski Livensi, ex *Palatinatu* Czerniechoviæ *Castellanidis*; Joachimo & Raphaële Comitibus Tarnowskich, Michaele Przezdziecki Referendarida Magni Ducatus Lithaniæ, ex *Ducatu* Livoniæ, Josepho Wielopolski Vexilliferida Regni, Duce Czartoryski Regni, ex *Terra* Varsaviensi, Zabiełło Magni Ducatûs Lithvaniæ ex *Districtu* Covensi, *Venatoridis*; Ożarowski Castrorum Regni Metatorida ex *Palatinatu* Cracoviensi, Radoliński Calissiensi, *Palatinatu* ex eodem, Niemierzycz Kijoviensi, *Palatinatu* ex eodem, Carolo Wodziński Livensi, Chalecki Rzeczycensi, *Districtu* ex eodem *Succameraridis*; Męciński Capitaneida Vielunensi, *Terra* ex eadem, Georgio Kalckstein Vexilliferida Culmensi, ex *Palatinatu* Mariæburgensi, Dunin Pocillatorida Brzezinensi ex *Palatinatu* Lanciciensi, Galimski Tribunida Orszanensi, *Districtu* ex eodem, Osmiałowski Ensiferida Dobrinensi, *Terra* ex eadem, Jgnatio Piwnicki. Thoma Wyczechowski, Antonio Kleszczyński *Assessoridis Terrestribus Culmensibus ex Palatinatu* Mariæburgensi, Theodoro Działowski Notarida Terrestri Culmensi, ex eodem *Palatinatu*, ut & aliis numerorissimè pro Generali felicis Coronationis Nostræ Conventu congregatis, Dignitariis, Nuntiis Terrestribus, Prælatis, Canonicis, Officialibus, ac Nobilibus; necnon Civitatum Cracoviensis, Posnaniensis, Vilnensis, Sandomiriensis, Leopoliensis, Petricoviensis, Lublinensis, Vschoviensis, & Varsaviensis Delegatis; Civitatum Terrarum Prussiæ, Gedanensis, Elbingensis, Thorunensis, & Mariæburgensis, Residentibus, ad Curiam Nostram Secretariis, Cæterisque quam plurimis Personis, Secretariis & Aulicis Nostris.

STANISLAUS AUGUSTUS REX

KONSTY-

KONSTYTUCYE

Seymu Walnego Koronacyi Krola JMci Dnia 3. Miesiąca Grudnia Roku Pańskiego 1764.

W JMIĘ PANSKIE Amen.

STANISŁAW AUGUST

Z BOZEY ŁASKI KROL POLSKI, WIELKI XIĄZĘ LITEWSKI, RUSKI, PRUSKI, MAZOWIECKI, ZMUDZKI, KIJOWSKI, WOŁYNSKI, PODOLSKI, PODLASKI, JNFLANTSKI, SMOLENSKI, SIEWIERSKI, y CZERNIECHOWSKI.

1mo. WSzem w obec y każdemu z osobna, komu o tym wiedzieć należy, oznaymuiemy. Jż gdy osobliwszą Opatrznością Łaskawey Woli Boskiey, ktora Wszechmocnością swoią ku wybraniu Naszemu na Tron Polski, iednomyślność w całym Narodzie Naszym sprawiła, y za błogosławieństwem swoim widocznym, iednostaynym zezwoleniem Stanow to zrządziła, abyśmy w Warszawie, nie zieżdżaiąc na ten raz do Krakowa, obrządkiem Kościoła Swiętego Katolickiego na Krola namaszczeni, y zwyczayną Koroną tegoż Krolestwa Ukoronowani byli; co dnia 25. Listopada przez Nay-Przewielebnieyszego w BOGU Władysława Łubieńskiego Arcy-Biskupa Gnieznieńskiego, Xiążęcia Prymasa Korony Polskiey, y Wiel: Xięstwa Litew: w przytomności Senatu, Ministrow, Dygnitarzow, Urzędnikow, y Obywatelow oboyga Narodow licznie Zgromadzonych, iest wykonano; Zaczym My także dopełniaiąc z Osoby Naszey to wszystko, cośmy na Seymie *Electionis* przez *Pacta Conventa* tey Rzeczypospolitey przyrzekli, y obowiązkiem Przysięgi ztwierdzili, za zgodą wszech Stanow Rzeczypospolitey w Związku trwaiącey, na ten Seym Koronacyi Naszey zgromadzonych, stanowiemy.

Acta Jnterregni.

2do. UStawy Rzeczypospolitey w Bezkrolewiu na Seymach Konwokacyinym pierwszym, y Elekcyinym drugim, poniewaź tey są zupełney ważności y mocy, co y inne Ustawy w czasie Seymow wszystkich *in plenis Ordinibus* przez Stany Zgromadzone zdziałane; przeto one w swey nienaruszoney natury swoiey istocie zachowuiemy, y na zawsze mieć chcemy; Tudzież *Pacta Conventa* między Nami, a Stanami Oboyga Narodow umowione, y przez Nas poprzysiężone, nienaruszenie ztrzymać przyrzekamy. *Acta sub Interregno* Konfederacyi Generalnych Koronney y Wielkiego Xięstwa Litewskiego, *in toto* potwierdzamy. Sądow Kapturowych Dekreta Prawu nieprzeciwne, lecz w granicach Opisu dawnieyszych Konfederacyi y obmowie Konstytucyi Seymu Konwokacyinego 1764. Tit: *o Kapturach* poczynione, approbuiemy. A te sprawy, ktore Processem Kapturowym zakończone, dla ustania tey Juryzdykcyi exekucyi swych Dekretow nie doszły, aby w Grodzie Onego Woiewodztwa, Ziemi lub Powiatu *indilatè* exekwowane były, stanowiemy. Rozpoczętych zaś, a nie dokończonych tamże spraw, *in foro Causis Lege praescripto*, rozsądzenie z osobnego Regestru przed innemi sprawami, zostawuiemy.

Złączenie Konfederacyi Oboyga Narodow.

3tio. GDy Konfederacye Generalne Oboyga Narodow przy Dostoieństwie Naszym, celem iedynym ugruntowania Religii Rzymskiey Katolickiey, Praw, wolności, swobod Oyczystych, z sobą złączone y zprzymierzone, do ubespieczenia *præmissorum* naygruntownieyszą są twierdzą; Zaczym na utrzymanie tego wszystkiego, *Actum* konjunkcyi Konfederacyi Lit. z Koronną, y oświadczone w niey chwalebne dla Dobra Publicznego przedsięwzięcia potwierdzaiąc, onę w teraźnieyszą Konstytucyą inserować zlecamy. A ponieważ *Actus* Konfederacy Generalney W. X. Lit: mocą y powagą *Convocationis*, y teraźnieyszego *Coronationis*, Seymow, wespoł z Koronnemi dostatecznie są utwierdzone, zatym wszystkie tychże Konfederacyi Generalnych, tak Koronney, iako y W. X. Litt: *Sancita* y Dekreta, za mocne y nieporuszone *Lege præsenti censendo*, ażeby *suum inviolabile robur*, y należyte *Judicatorum* miały dopełnienie, *authoritate Omnium Ordinum*, mieć chcemy.

Odesłane Dekretem teyże Konfederacyi Generalney W. X. Litt: *ad resolutionem & decisionem Omnium Ordinum* pretensye, iako to: o Przebierane *per tractum* Possessyi Xiążąt Radziwiłłow z Ekonomi Szawelskiey Podymne; o Akcyzę w Mieście Słucku y Kopylu, do czasu tylko *stante hostico*, na Garnizon Słucki pozwoloną, od Roku Tysiąc Siedmset Siedmnastego *ad privatos usus* perceptowaną, a teraz za Dekretem Generalney Konfederacyi W. X. Litt: przez naznaczonych *ad id opus* Urzędnikow Sądowych zweryfikowaną; o Reprodukcyą Oryginalnych cyrkumskrypcyi Ordynacyi Nieświeskiey, y Ołyckiey *in anonimitate* w Konstytucyą *Anni* 1589. wprowadzoney, dla uwiadomienia, ieżeli w niey zgodne z Prawami Oyczystemi zawieraią się postanowienia; Oraz dalsze względem Xcia Karola Radziwiłła wyroki Dekretu Konfederacyi Generalney W. X. Litt: na dniu szesnastym Augusta w Roku teraźnieyszym 1764. w Grodnie ferowanego, takoż *ad Resolutionem* zupełnych Stanow zostawione, że dla szczupłości czasu *& ob ingruentiam* innych Interessow na teraźnieyszym Seymie decydowane y ułatwione być nie mogły, do przyszłego Semu odkładamy.

A że odzyskanie *Archivi & mobilium* Xiążąt Radziwiłłow z Nieświeża, Słucka, y innych Dobr przez Xcia Karola Radziwiłła wywiezionych, rownie *pro sorte Minorennis* Xiążęcia Hieronima Radziwiłła Woiewodzica Wileńskiego należących Wielmożnym y Urodzonym Tutorom y Kuratorom tychże Xiążąt, Dekretami Konfederacyi Generalnych Koronney y W. X. Litt. iest zalecone, *eo magis* że *in hocce Archivo Documenta Authentica unionis* Xięstwa Litt: z Koroną Polską y inne Prawa y Przywileie Prowincyi W. X. Litt. służące znayduią się; *Exinde* za dowiedzeniem się, gdzieby były zawiezione y złożone, *ad recuperationem* onych *omni meliori modo* dopomodz, y Powagę Naszą Krolewską *interponere* deklaruiemy.

A ponieważ Ciż WW. y UU. *Tutores & Curatores* nie maiąc żadnych dotąd *ad manus* dokumentow *Creditoribus & Prætensoribus Radzivilianis* w Sądach Konfederacyi Generalney W. X. Litt. odpowiadać, y Dobr onych bronić nie mogli; z tych przyczyn za wszelkie wypadłe w tychże Sądach *Judicata* nie maią być Dziedzicom *responsibiles*: Owszem wolno będzie tak WW. y UU. Tutorom y Kuratorom Xiążąt Radziwiłłow, iako też y samym Dziedzicom, ieżeliby na ktorey dług lub pretensyą w Konfederackich Sądach iuż rozsądzoną Kwit wynalazł się, lub słuszna reprobacya Pretensyi *deduci* mogła, z takowemi o zły przewod Prawa *in Foro competenti* rozprawić się; co iednak Dekretom w tychże Sądach, za sprawiedliwemi *cujuscunque tituli* dokumentami y opisami, oraz w słusznych Pretensyach otrzymanym, *ullo prætextu præjudicare* nie ma. Akta Konfederacyi Generalnych Koronney y W. X. Litt: iako to: Dekretow y *Sancitorum* Protokuły, oraz wszystkie tychże Konfederacyi *Actus* iak się rozwiążą y zakończą, do Archiwow, Koronne do Koronnego, a Litewskie do Litew-

tewſkiego Urodzeni Sekretarze y Regenci Konfederacyi Generalnych Koronney y W. X. Litt: *in spatio* Roku, *prævia* z odebrania *ſibi danda à Cuſtodibus Archivorum quietatione*, oddać maią. Maiąc oraz wzgląd, żeby zaſługuiący ſię Oyczyźnie ſprawiedliwą *meritorum* odbierali nadgrodę, *in recompenſam* prac *in publico obſequio* Ur: Jgnacego Strawińſkiego Staroſty Naſzego Słonimſkiego, Sekretarza Generalney Konfederacyi W. X. Litt: Dwadzieścia Tysięcy Złotych ze Skarbu Litewſkiego naznaczamy, ktore ażeby Kommiſſya Skarbowa wRoku bliſko naſtępuiącym z Importancyi do ſiebie wchodzącycych, wypłaciła, zalecamy.

Akt Przyſtąpienia Stanow zkonfederowanych W.X.Lit. do zkonfederowanych Stanow Koronnych.

Actum in Curia Regia Varſavienſi ſub tempus moderni Interregni Feria tertia poſt Feſtum S. Franciſci Confeſſoris proxima, Anno Domini Milleſimo Septingenteſimo Sexageſimo quarto.

Ad Officium Actaque præſentia Caſtrenſia Capitanealia Varſavienſia, perſonaliter veniens Magnificus Jacobus Klembowſki Tribunus Terræ Łucovienſis, Judexque Capturalis Terræ præſentis Varſavienſis, eidem Officio Actisque præſentibus Confœderationem Statuum Regni & Magni Ducatûs Lithvaniæ in unum Copulatæ obtulit & ad ingroſſandum porrexit, tenoris talis.

4to. Większe daleko nad powſzechny udział wyznać winniśmy Naywyżſzey Opatrznosci dla nas Dobrodzieyſtwa, że uśpionym y tak długo na włáſne przypadki bezczułym umyſłom poſtawiła nayprzod przed oczy żywy obraz wſzyſtkich, ktore nam bliſkością upadku groziły, niebeśpieczeńſtw, ſprawiła chwalebną owę w ſynach Oyczyzny o całość iey ducha troſkliwość, wzniecila w ſercach Obywatelow przygaſzoną o Dobro publiczne gorliwość, a tak do przedſięwzięcia y wykonania zbawiennego dla Rzeczy-Poſpolitey Dzieła przyſpoſobionym, ukazała cel, do ktorego dążyć; zawady, ktore miiać; pobudki, ktoremi biegu przyſpieſzać, utorowaną przez Przodkow naſzych mieliśmy drogę.

Tę właściwą Opatrzności dzielność uznaliśmy w początkowych Konfederacyi tak Koronney, iako y Prowincyi W. X. Litewſkiego związkach, ktore w rożności czaſow y przyczyn zaczęte, rożnością ſrzodkow prowadzone, do iednego iednak publiczney ſzczęśliwości y ubeſpieczenia powſzechnego zmierzały kreſu.

Snował ſię w myślach każdego, obraz powſzechnego Oyczyzny w dawnieyſzych Interregnach ſpuſtoſzenia, pola odłogiem puſzczone, Wsie y Miaſta z Mieſzkańcow wyzute, a częſtokroć w popioł obrocone, ſprzęt domowy iuż to ku wygodzie, iuż ku roſkoſzy, troſkliwego Goſpodarza ſtaraniem przyſpoſobiony, albo gdzie za Granicą chowany, albo w wnętrznościach ziemi utaiony, życia naoſtatek Obywatelow w niepewności iutra zoſtaiące, Prawa w Księgach zamknięte, Sądy milczące, y inne tyſiączne z Bez-krolewiem ztowarzyſzone nieſzczęśliwości.

Powiękſzały tę boiaźń zaiątrzone między Obywatelami umyſły, z ktorych iedni do utrzymania zamyſłow ambicyi, drudzy do wykonania zemſty, inni do nabycia podłych zyſkow, takowych czaſow oczekiwać zwykli.

Tak okropne Bez-krolewia ſkutki, iuż iuż przed oczy zbliżone przerażały zatrwożone mieſzkańcow umyſły; aliści gorliwe dobrze życzących przedſię-

ſię wzięcia ściſłym Konfederacyi ſkrępowawſzy ſię węzłem, oddaliły w ſamych początkach te z doświadczenia przewidziane dla Oyczyzny przypadki, y natychmiaſt ſrodkiey używać z roſkoſzą pozwoliły ſpokoyności.

Podobnali uważać bez wnętrznego naſycenia powſzechne Kraiu obſzernego, rownie y ludnego, uſpokoienie? przywrocone Prawom dawnym ſiły, zaſzczepione z nadzieią nowe założone przyſzłych Narodu porządkow fundamenta, a co większa ułatwioną drogę do ſzczęśliwey Krola Elekcyi, dzieła Oyczyzny naſzey nayſzlachetnieyſzego.

Wſzyſtkie iednak iakie ſą naypomyślnieyſze czynienia naſzego ſkutki prewyżſza ten, żeśmy obrali Krolem tego, ktorego naywyżſza opatrzność zbiorem cnot y przymiotow, nad wyſokość Maieſtatu wynieſionych, do uznania bardziey, niżeli do wybrania podała.

Z tych y innych pobudek, My Stany Zkonfederowane Duchowne y Swieckie Korony Polſkiey y W. X. Litt: dotąd w ſzczegulnych tylko Prowincyi związkach zoſtaiące, łączemy ſię przy doſtoieńſtwie Nayiaśnieyſzego Maieſtatu J. K. M. P. N. Miłościwego w iedno Zgromadzenie, powſzechną całego Narodu Konfederacyą ſprawuiące, ażebyśmy ściſleyſzym związkiem ſkrępowani, im iednomyślniey tym zdolniey opatrzyli to, cokolwiek wolną Nayiaśnieyſzego Pana Elekcyą od ſzkodliwych machinacyi ubeſpieczyć, Jego ſzczęśliwe do uporządzenia Praw y porządkow Oyczyſtych wſpolne z Stanami Rzeczypoſpolitey zamyſły wſpierać, wzaiemne Oboyga Narodow wewnętrzne y zewnętrzne beſpieczeńſtwo y ſpokoyność powſzechną gruntować y utwierdzać może. A w tey nierozdzielności teraźnieyſzego Związku naſzego, aż do zupełnego we wſzyſtkim uſpokoienia, że we wſzyſtkich Aktach publiczych, nieprzerywaiąc alternaty Laſki Seymowey dla Prowincyi Wielko-Polſkiey na Seymie *Coronationis* przypadaiącey, trwać będziemy, ninieyſzym ziednoczenia ſię Naſzego Inſtrumentem iak nayſolenniey wzaiemnie ſobie, pod zaprzyſiężonemi przez Nas obowiązkami przyrzekamy.

O ktorym Stanow Zkonfederowanych Koronnych z Litewſkiemi Ziednoczeniu, aby Krol JMść uwiadomiony zoſtał, oraz upewniony był o ſzczerych intencyach naſzych, że ten uſpolony obydwoch Konfederacyi węzeł, ma cel *tuendæ Majeſtatis & Libertatis*, iako też inne dla Dobra powſzechnego wyżey założone, JMć PP. Połłow J. W. W. Zamoyſkiego Jnowrocł: Gozdzkiego Podlaſkiego, Plattera Mściſławſkiego Woiewodow, Raczyńſkiego Poznańſkiego, y Kaliſkiego, Małachowſkiego Sieradzkiego, Łętowſkiego Krakowſkiego, Komorowſkiego Chełmſkiego, Soſnowſkiego Piſarza W. X. Lit: Brześciańſkiego, Tyzenhauza Piſarza W. W. X. Litt: Grodzieńſkiego, Woiewodztw Ziemi y Powiatu Konfederacyi Marſzałkow, z pomiędzy ſiebie do J.K.Mci wyznaczamy; ktorym Inſtrukcyą Rękami J. O. y J. W. Marſzałkow Generalnych Konfederacyi naſzych podpiſaną, dać przyrzekaiąc, to naſze oświadczenie ziednoczenia Konfederacyi Oboyga Narodow iednomyślnie *in publica facie* Rzeczy-Poſpolitey uczynionego, podpiſami Rąk właſnych ſtwierdzamy. *Datum* w Warſzawie Roku 1764. Mieſiąca 7bra 15. Dnia.

Auguſt Xiążę Czartoryſki Marſzałek Generalney Konfederacyi. Michał Brzoſtowſki Koniuſzy y Marſzałek Generalney Konfederacyi Prowincyi W. X. Litt: Jan Wielopolſki Woiewoda Sendomirſki Konſyliarz Konfederacyi Generalney. Jgnacy Twardowſki Woiewoda Kaliſki, Konſyliarz Konfederacyi Generalney. Kazimierz Dąbſki Woiewoda Sieradzki. Andrzey Zamoyſki Woiewoda Inowrocławſki. Jgnacy Cetner Woiewoda Bełzki. Jozef Antoni Junoſza Podoſki Woiewoda Płocki, Konſyliarz przyſięgły Konfederacyi. Staniſław Bernard Gozdzki Woiewoda Generał Ziem Podlaſkich. Paweł Hr: Moſtowſki Woiewoda Pomorſki, Staroſta Skarſzewſki, Marſzałek Konfederacyi Woiewodztw y Ziem Pruſkich. Roch Rola Zbiiewſki Kaſzelan Kaliſki. Andrzey Moſzczeńſki Kaſztelan Inowrocławſki, Konſyliarz Konfederacyi. Staniſław Sługocki Kaſztelan Lubelſki Konſyliarz Konfederacyi. Antoni z Morſka Morſki Kaſztelan Ziemi Przemyſkiey, Konſyliarz Konfederacyi. Xawery Korwin Ko-

chanowſki

chanowſki Kaſztelan Czechowſki, Konſyliarz Konfederacyi. Alexander z Łętowa Łętowſki, Łowczy y Marſzałek Konfederacyi Woiewodztwa Krakowſkiego. Jgnacy Przebendowſki, Pucki, Mirachowſki Staroſta, Marſzałek Konfederacyi Xięſtw Oświecim: y Zatorſkiego. Franciſzek Czyż, Krayczy y Marſzałek Konfederacyi Woiewodztwa Wileńſkiego. Jan Antoni Horain Podkomorzy Wileńſki, Staroſta Jałow: y Konſyliarz Konfederacyi W. Wileńſkiego, Jan Chodkiewicz Pułk: W. K. Konſyliarz Konfederacyi, Marcin Teodor Oſkierka Sta Miadziolſki, Marſzałek Konfederacyi Powiatu Oſzmiańſkiego. Tadeuſz Kociełł Sſta Markowſki Konſyliarz Generalny Powiatu Oſzm: Jan Eperyeſzy Mar: Star: Marſzałek Konfederacyi y Sądow Kapturowych Powiatu Wiłkomierſkiego. Teodor Billewicz Sſta Łoyciewſki Konſyliarz Generalny Wiłkomirſki. Jan Zyberg Sſta Bolnicki Konſyliarz Generalny Wiłkomirſki. Alex: z Skrzetuſzewa Wawrzecki Marſzałek Konfederacyi Powiatu Braſław: Sędzia Woyſk. W. X. Litt: *circa Regem, legem, & libertatem* podpiſuię ſię. Franciſzek Bielikowicz Cześnik y Konſyliarz Generalny Powiatu Braſławſkiego Sſta Mikſztańſki, Kajetan Smigielſki Krayczy y Konſiliarz Generalny Konfederacyi Pow: Braſławſkiego. Staniſław Lubomirſki Strażnik Wielki Koronny, Marſzałek Konfederacyi Woiewodztwa Sandomirſkiego. Antoni Ważyńſki Skarbny W. X. Lit. Konſyliarz z Woiewodztwa Trockiego na Generalną Konfederacyą W. X. Lit. Antoni Zabiełło Łowczy W. W. X. Lit. Marſzałek Konfederacyi Powiatu Kowieńſkiego. Antoni Tyzenhauz Piſarz W. W. X. Litt: Marſzałek Konfederacyi Powiatu Grodzieńſkiego. Jan Wołkowicki Stolnik y Konſyliarz Powiatu Grodzińſkiego. Jozef Jelſki Podczaſy Powiatu Grodzieńſkiego y Konſyliarz. Franciſzek Bouffałł, Konſyliarz z Powiatu Grodzień: do Generalney Konfeder: W. X. Lit. Antoni Dołęga Koziorowſki Sſta Brzoſzkowſki Konſyliarz z tegoż Powiatu obrany. Benedykt Karpp, Sſta Płońgiańſki Konſyliarz Powiatu Upitſkiego. Tadeusz Puzyna Sſta Filipowſki Konſyliarz Powiatu Upitſkiego. Hiacynt Nałęcz Małachowſki Sſta Piotrkowſki Marſzałek Konfederacyi Woiew: Sieradzkiego. Woyciech Męcińſki Staroſta y Marſzałek Konfederacyi Wieluńſkiey. Roch z Głogowy Koſſowſki Podſkarbi Nadworny Kor: Marſzałek Konfederacyi Woiewodztwa Łęczyckiego. Staniſław Odachowſki Marſzałek Konfederacyi Xięſtwa Zmudzkiego. Antoni z Głogowy Koſſowſki G. W. K. Marſzałek Konfederacyi Woiewodztw Kujawſkich, Celeſtyn Czaplic Podczaſzy y Konſyliarz Woiewodztwa Kiiowſkiego. Szymon z Goſciſzki Zielińſki Chorąży Ziemi Nurſkiey Konſyliarz Ziemi Dobrzyńſkiey. Piotr Sumińſki Konſyliarz Ziemi Dobrzyńſkiey. Adam na Klewaniu y Zukowie Xiążę Czartoryſki Marſzałek Konfederacyi Generału Woiewodztwa Ziem Ruſkich. Jozef Joachim Hrabia na Liptowie y Orawie Komorowſki Sta Ochozki Marſzałek Konfederacyi Ziemi Chełmſkiey y Powiatu Kraſnoſtawſkiego. Mikołay Junoſza Piaſkowſki Woyſki Włodzimirſki Marſzałek Konfederacyi Woiewodztwa Wołyńſkiego. Jan Kicki Miecznik y Konſyliarz Woiewodztwa Podolſkiego Sſta Oknińſki. Xawery Kaczkowſki Skarbnik y Konſyliarz Woiewodztwa Podolſkiego, Sędzia Grodzki Kamieniecki y Pograniczny: Adam Wiſogierd Pułkownik y Konſyliarz Woiewodztwa Smoleńſkiego. Jgnacy de Campo Scipion Sądowy Powiatu Lidzkiego Sſta y Konſyliarz Powiatu Starodubowſkiego. Jgnacy Strawińſki Woyſki y Konſyliarz Powiatu Starod: Sekretarz Konfederacyi Generalney W. X. Lit. Euſtachiuſz Potocki Generał Artylleryi W. X. Lit. Lwowſki, Urzędowſki Sſta, Marſzałek Konfederacyi Woiewodztwa Lubelſkiego. Jan Siellicki Regent W. W. X. Lit. Marſzałek Konfederacyi Woiewodz: Połockiego. Jan Mier Sſta Wilchowſki Konsyliarz do Generalney Konfederacyi Woiewodztwa Bełzkiego. Joachim Chreptowicz Marſzałek Konfederacyi y Stolnik Wodztwa Nowogrod: Jozef Nieſiołowſki Sſta Cyryńſki Pułkownik y Konſyliarz Generalney Konfederacyi z Woiewodztwa Nowogrodzkiego. Antoni Tulanowſki Łowczy y Rot: Woiew: Nowogrodz: Konſyl: do Generalney Konfederacyi Prowincyi W. X. Litt. z tegoż Woiewodztwa, Chorąży Petyhorſki. Kazimierz Wołłowicz Marſzałek Powiatowy y Konfederacki, oraz Puł-

kownik Powiatu Słonimſkiego. Antoni Leon Czechowicz Obozny, Sędzia Kapturowy y Konſyliarz z Powiatu Słonimſkiego. Bogusław Szukiewicz Straznik y Konſyliarz Powiatu Słonimſkiego. Stefan Olendſki Marſzałek Powiatowy y Konfederacyi oraz Pułkownik Powiatu Wołkowyſkiego. Jozef Antoni Kaczanowſki Woyſki Powiatu Wołkowyſkiego Konſyliarz do General: Konfederacyi W.X.Lit. Stefan Dembowſki Sſta y Marſzałek Konfederacyi Woiewodztwa Płockiego. Hieronim Pieżgałło Szemioth Obozny Marſzałek Konfederacki Powiatu Orſzańſkiego. Adam Bartoſzewicz Rotm: Vice-Marſzałek Sądow Kapturowych y Konſyliarz do Generalney Konfederacyi Powiatu Orſzańſkiego. Tadeuſz na Wołczkach Deynarowſkich Wołczek Cześnik Rotmiſtrz Powiatu Orſzańſkiego Konſyliarz Konfederacyi W. X. Lit. Antoni Maxymilian Dłuſki Rotm: y Konſyliarz Konfederacki z Powiatu Orſzańſkiego. Jzydor Hrabia Oſtrorog Stolnik y Marſzałek Konfederacki Ziemi Czerſki. Stanisław Sobolewſki Podkomor: y Marſzałek Konfederacyi Ziemi Warſzawſkiey. Jan Michał Roſtkowſki Staroſta Wizki, Wąſoſki, Marſzałek Ziemi Wizkiey zkonfederowaney. Maciey Szymanowſki Staroſta y Marſzałek Konfederacyi Ziemi Wyſzogrodzkiey. Jozef Młocki Staroſta Zakroczymſki y Syrocki Marſzałek Ziemi zkonfederowaney. Antoni Kicki Podzałzy Ziemi Zakroczymſkiey Delegowany z Ziemi Ciechanowſkiey Konſyliarz. Stanisław z Suchego y Łazow Młodzianowſki Rożańſki y Makowſki Staroſta, Marſzałek Konfederacyi Ziemi Rożańſkiey. Baltazar Kolumna Oborſki Chorąży Ziemi Liwſkiey Marſzałek Konfederacyi teyże Ziemi Woiewodztwa Mazowieckiego. Woyciech Kazimierz Chądzyńſki Woyſki Rożańſki Marſzałek Konfederacyi Ziemi Nurſkiey Woiewodztwa Mazowieckiego. Stanisław Gadomſki Podkomorzy y Marſzałek Konfederacyi Ziemi Sochaczewſkiey. Jozef Mikorſki Czesnik y Marſzałek Konfederacyi Ziemi Goſtyńſkiey. Jozef Soſnowſki Piſarz W. W. X. Lit. Marſzałek Konfederacyi Woiewodztwa Brześciańſk: Antoni Buchowiecki Koniuſzy y Konſyliarz Woiewodztwa Brześc: Ludwik Orzeſzko Stolnik y Marſzałek Konfed: Powiatu Pińſkiego. Ludwik Kurzeniecki Konſyliarz do Konfederacyi z Powiatu Pińſkiego. Kaietan Korzeniowſki Marſzałek Kapturowy, Cześnik y Konſyliarz Powiatu Pińſkiego. Jan Orzeſzko Straznik y Konſyliarz Konfederacyi Powiatu Pińſkiego. Jozef Antoni Hotynſki W. P. W. Powiatu P. W. K. W.M. Franciſzek Xawery Stachowſki Skarbnik Woiewodztwa Nowogrodzkiego Konſyliarz z Woiewodztwa Mściſławſkiego. Stanisław Emeryk Oſtrowſki Horodniczy Bracławſki, Sędzia Grodzki Winnicki, Konſyliarz zkonfederowanego Woiewodztwa Bracławſkiego. Gabryel Porczyńſki Woyſki Winnicki Konſyliarz Konfederacyi Woiewodztwa Bracławſkiego. Antoni Swiątorzecki Podczaſzy y Konſyliarz Woiewodztwa Mińſkiego. Franciſzek Wniechorоſki Koniuſzy y Konſyliarz Woiewodztwa Mińſkiego. Rafał Aloizy Olſkierka Marſzałek Powiatowy y Konfederacki tegoż Powiatu Mozyrſkiego. Antoni Olſkierka Staroſta Bachrymowſki Konſyliarz Konfederacyi Generalney Prowincyi W. X. Lit. z Powiatu Mozyrſkiego. Michał Weyſenhoff Piſarz Woiewodztwa Inflant: Konſyliarz do Generalney Konfederacyi W. X. Lit. Alexander Gurowſki Kaſztelan Poznańſki Konſyliarz Konfederacyi Woiewodztwa Wielkopolſkiego. Ludwik Chyłkowſki Konſyliarz Konfederacyi Woiewodztwa Wielkopolſkiego. Tomaſz z Długiego Dłuſki Łowczy Woiewodz: Sędzia Grodu Lubelſkiego, Sekretarz Konfederacyi Koronney. Jgnacy Strawińſki Woyſki Star: Sekretarz Konfederacyi Generalney W. X. Lit.

Poſt cujus quidem Confœderationis ad Acta præſentia ingroſſationem, Originale ejusdem Idem offerens, prævia officii ſui quietatione, rurſus ad ſe recipit.

Obja-

Objaśnienie władzy Kommissyi Skarbowey.

5to. JAko na Seymie *Convocationis* wszystkie rządy y dyspozycye Skarbu Koronnego na ułożoną radę Ekonomiczną władzę Kommissyi maiącą zdane są, tak aby ta Kommissya, co do Ekonomicznych interessow zawsze moc miała czynić wszelkie rozrządzenie, stanowiemy w liczbie Osob pięciu. Co się zaś Juryzdycznych okoliczności y kwartalnych rachunkow, y wydatkow pieniędzy tycze, te maią być szczegulnie na Kadencyach opisanych expedyowane. A że pensye Kommissarzom y Instygatorowi Koronnemu tylko na Kadencye są naznaczone; więc tym, ktorzy w czasie *extra Cadentiam* będą w Warszawie pilnować Skarbowych Interessow, nadgroda być ma dzielona *juxta præsentiam* zasiadania na Sessyach, z pozostaiących w Kassie Pieniędzy nieprzytomnych Kommissarzow, procz Wielmożnego Podskarbiego Wielkiego Koronnego teraźnieyszego, na Kadencyach, iako też y grzywien do Kassy pod czas Jurydyki wchodzących. A Protokoły być maią osobne Juryzdyczne, y osobne Ekonomiczne.

Approbacya Ordynacyi Kommissyi Skarbowey.

6to. POnieważ Kommissya Skarbu Koronnego, dla powszechney wiadomości rozsądzania Juryzdycznych y Skarbowych Interessow Ordynacyą napisała, y wydrukować kazała, y do approbacyi Seymu terazanieyszego podała, przeto My niektore Punkta *pro exigentia & necessitate rei* melioruiąc, one mocą teraźnieyszego Seymu approbuiemy, y aby według opisu teraz poprawionego, y w Konstytucyą weszłego dla uniwersalney wszystkich wiadomości y obserwancyi przedrukowana była, teyże Kommissyi Skarbowey zlecamy.

Ordynacya Kommissyi Rzeczypospolitey Skarbu Koronnego pod Prezydencyą J. W. JMci Pana Teodora Wessla Podskarbiego Wielkiego Koronnego, Kawalera Orderu Orła Białego, dnia pierwszego Miesiąca Sierpnia Roku Pańskiego 1764. z Opisu Prawa zaczętey, w przeciągu Kommissyi nininieyszey ułożona y podpisana.

Pragnąc Kommissya Rzeczypospolitey Skarbu Koronnego, aby do wiadomości wszystkich Obywatelow Koronnych y innych, tak przez wniosek spraw swoich, iako y wszelkich żądań do Kommissyi naszey interessowanych, nietylko inchoacya Kadencyi, z Opisu Prawa przypaść zawsze regularnie powinnych, była wiadoma, ale y sposoby tak do wydziału potrzebuiącym sprawiedliwości, iako też Rezolucyi y uradzenia pożytkuiących Oyczyźnie Proiektow, nie były tayne; przeto takowy, stosuiąc się do Prawa świeżo przez Stany Rzpltey uformowanego, ustanawia odprawowania porządek. A nayprzod dla Administrowania upragnionym sprawiedliwości nineyszą postanawia Ordynacyą: iż w wszystkich Kwartalnych Kadencyach Prawem opisanych, w każdym Tygodniu, Dni: Poniedziałkowy, Wtorkowy, Srzodowy y Czwartkowy, w rannychy poobiednich zasiadaniach, iedynie do odbywania spraw przypadłych (wedle niżey opisanego Regestrow porządku) wyznacza. W Piątki zaś y Soboty około y Rady pomnożenia dochodow Skarbu Koronnego, y tych układania Proiektow, tudzież rezolucyi, oprocz niżey wyrażonych Regestrow: *Directi mandati*, *& pœnalium*, zabawiać się ma; Niezagradzaiąc iednak pod czas mnostwa spraw, a niedostatku nagłey potrzebuiących rezolucyi Jnteressow Ekonomicznych, ten czas ku odbywaniu świętey obrocić sprawiedliwości, co przy odwołaniu Sessyi obwieszczono będzie. Zeby zaś w Sądzie swoim mnostwo Regestrow nie zatrudniało, dwa tylko ordynaryine, *sine Beneficio aresti*, Trzeci *Directi mandati*, a Czwarty *Pœnalium*, ustanawia; to iest: w Poniedziałek y Wtorek każdego Tygodnia, ieden *ex delatione Thesauri*: w ktorym iedynie te mieścić się powinny sprawy prawne y uczynkowe; w ktorych urodzony Instygator z doniesienia Skarbowego, lub Officyalista Skarbowy Aktorat przeciwko komu, *& è converso* kto przeciwko Skarbowi uformuie; Drugi we Srzodę y Czwartek Regestr *Jnjuriatorum*: w ktorym sprawy o handle, manufaktury, miary, Podatki Pogłownego y Podymnego, także *ad ærarium Publicum* należące depaktacye, długi za Towary, y Wexle

Kupcow, y inne z przyczyny *commerciorum* krzywdy, pretensye, y wiolencye wynikaiące mieścić się maią, z tą prekustodycyą: że gdyby w Regestrze spraw do sądzenia niestało, drugi Regestr wzięty będzie: a kiedy w obydwoch nie stanie, tedy około Interessow Skarbowych (iako wyżey iest wyrażono) Radę y ułożenia czynić powinna; Trzeci *directi mandati* każdego dnia o godzinie szostey po południu brać miany, w ktorym sprawy nawet z propozycyi za daniem Roku, albo z wydanego *in vim Termini tacti* Pozwu, *respectu læsæ Authoritatis Commissorialis*, także o wiolencye na Osobach Sądowych y ich służących, oraz Officyalistow Skarbowych, tu pod bokiem Sądowym poczynione, tudzież przyieżdżaiących do Sądu swego y odieżdżaiących, *ad normam* Kommissyi Radomskiey mieścić się maią: A czwarty *Pœnalium* w sobotę o godzinie szostey po południu, co do otrzymania Dekretow *executionis cum Capitaneis*. Wpisy własnym domysłem przeciwko Prawu przedzwoniane *per non sunt*, być nie powinny, a z przywołanego zaczęta Sprawa kontynuować się ma poty (choćby naznaczony innemu Regestrowi czas zabrała) poki zupełnie nie osądzi się, tak dalece, że zaczętey Sprawy nieskończywszy, inszey brać nie będzie się godziło. Konnexye tylko takowe w Sprawach, ktore albo przez intercepcyą Aktoratu, albo rzetelną Ewikcyą, lub z iedneyże Sprawy wynikać będą, ściśle Konstytucyą 1726. zachowuiąc, mieścić się mogą; a niesprawiedliwe *abrogantur*, pod karą Sądową na stronę y Patronow promowuiących y broniących wskazać mianą. W ktorych to Regestrach Pan Regent Kommissyi Skarbowey wpisy rekwiruiącym zaraz według rekwizycyi każdego, nie na kartki, ale w Regestra na to *in folio* oprawne, w łasną Ręką wpisywać powinien, z wyrażeniem Imion, Przezwisk, y Urzędow, Aktora y Pozwanego, y o co; y tych wpisow do sądzenia przypadaiących wokandę na Drzwiach Izby Sądowey dla powszechney wiadomości y pewności, pod animadwersyą Sądową, przybiiać każe. Protokuły Sentencyonarzow Ekonomicznego, y Juryzdycznego Kommissarz ieden, a gdy ten dostarczyć nie będzie mogł, tedy dwoch, każdy osobliwie trzymać będzie, w ktory Sentencye w Sprawach, także rezolucye względem Interessow Skarbowych do naradzenia przypadaiących, zaszłe z wyrażeniem zdań, kiedyby rożne nastąpić miały, *sine salario* wpisywać będzie, ktore według opisu świeżo nastąpionego Prawa, każdy Kommissarz podpisać ma. A po kadencyi każdey, tylko Sentencyonarz Ekonomiczny przy iednym będzie. Protokuły Dekretowy y Ekonomiczny, przy Panu Pisarzu Komissyi Skarbowey zostawać maią, w ktorych na końcu każdey Kadencyi Seryarz *transactorum* spisany być powinien; a *in casu* choroby, lub zatrudnienia onego innemi Skarbowemi Interessami, Pan Regent *vices supplebit*, do ktorego *extradita* Pieczęć, y Korrekta należeć będzie; ktore Protokuły prezyduiący na Sessyi z dwoma Kommissarzami podpisywać ma. Regestra zaś Kommissarz drugi trzymać ma dla wpisywania krotkiego Sentencyi y Kondemnat także *sine salario*; nie tylko zaś Wpisy y Pozwy, pod Intytulacyą w Prawie tymże wypisaną wychodzić miane, ale y Sentencye, Dekreta, y rezolucye Kommissarskie Polskim rodowitym ięzykiem, dla zupełnieyszego wszystkich obiaśnienia, pisane być zawsze powinny. Te zaś czynione Wpisy, Dekreta, Korrekty, Pieczęci y blankiety na Pozwy, stronom rekwiruiącym, według wypełnionych przez tychże wzwyż wspomnionych PP. Pisarza y Regenta, iako od Skarbu pensyonalnych, przysiąg, bez żadney pod iakimkolwiek pretextem zapłaty, *etiam ab ultrò offerentibus*, wydawane być powinny, oprocz Extraktow, od ktorych Arkusza *strictiori charactere* po dwadzieścia wierszy na iedney facyacie pisać maiących, podług Konstytucyi 1726. nie więcey iak po Złotemu iednemu, nawet choćby kto *ultro* więcey dawał, Kancellarya brać y depaktować nie ma, a to pod oddaleniem biorących y depaktuiących od Urzędow y Kancellaryi, y winami osobnemi przez Sąd Kommissarski skazać mianemi. Ktobykolwiek do Skarbu Koronnego miał pretensyą, ten Officyalistom Skarbowym pod Tytułem: My Kommissarze &c. iako w Prawie iest opisano, ma wydać Pozew, z położeniem na Komorze Skarbowey, y Zeznaniem Relacyi w tym Grodzie, gdzie ta Ko-

mora

W Palestrze w tym Sądzie stawać maiącey, chcąc widzieć zawsze chwalebną w Młodzi edukacyą y szczycący onę porządek, przykładem Sądow Zadwornych Mecenasow, nie więcey, iak piętnastu mieć chcemy, ktorzy przystępuiąc w tenże komput z Dependentami, ktorych Regestr Sądowi podać maią, Rotę Juramentu wykonać powinni będą w te słowa: *Ja N. N. przysięgam Panu BOGU Wszechmogącemu w Troycy Swiętey Iedynemu, iż stronie, ktora mnie do sprawy swoiey wokować będzie, wiernie służyć będę, zbytecznego* salarium *czyli pensyi wyciągać nie będę, a onęż wziąwszy, od sprawy nie tylko nie odstąpię, ale y Rady, y Papierow Stronie przeciwney ani przez siebie, ani subordynowane Osoby nie wydam, y Stronę przeciwną informować nie będę; także Rady na zwłokę Swiętey Sprawiedliwości przeciwko Prawu, na wyniszczenie Stron pozywaiących się, Pryncypałom moim żadnym pretextem lub kolorem dawać nie będę, Dokumentow, ktore mi powierzone będą, na uniknienie lub przytłumienie sprawiedliwości taić nie będę, ale Spraw przypaść maiących* in longo *wypisane* merita *Sądowi rzetelnie, bez uszczerbienia cudzey sławy, podawać będę; tak mi Panie Boże dopomoż, y niewinna Męka Chrystusa Pana.* A takowe wypełnione Juramenta maią być nieodwłocznie w Protokule Dekretowym zapisane; ci oraz Panowie Mecenasi skromności swych Dependentow przestrzegać maią, ażeby się bez Ich wiadomości y pozwolenia Sądowego, w sprawach nie odzywali, y żadnych hałasow, także inkonweniencyi nie czynili, *sub amotione* od Palestry *& pœnis arbitrariis*. A gdy ustąpi ktory Mecenas, za wiadomością Sądu inny *substitui* ma. Sprawy zaś nie tylko z uszanowaniem Sądu, ale y bez naymnieyszego Stron promowowane być maią urażenia, *sub animadversione* na to Sądu. Spraw wszystkich wypisane *merita* do Sądu z konkluzyą, także Summaryusze do Patronizacyi podpisane każdemu Kommissarzowi y drugiey stronie w tey sprawie dawane być maią, w czym żadna pod przypadły w sprawie Wpis, exkuza uchodzić nie może. Po odbytych replikach żadne nowe Spraw rekapitulacye czynione w tymże być nie mogą Sądzie, a illacye iedynie *ad omissa*, *non verò decisa*, wniesione bywać mogą, pod winami na wnoszącego takową ninieyszey ustawie przeciwną illacyą. Do Sprawy dwoch, a do większey trzech tylko Patronow należeć może. Wpisy iakim porządkiem wpisane, takim wołane być zawsze maią, ani *restitutio* lub *continuatio Causarum*, lub inne wynalazki y wybiegi formowane być mogą; a Wpisy, ktore pod czas iedney kadencyi osądzone nie będą, druga kadencya od przewołanych zaczynać ma.

A iako ta Kommissya iest Juryzdykcyą *ultimæ Instantiæ*, w Interessach Skarbowych pod iednemi Osobami od Seymu do Seymu Ordynaryinego zasiadaiącą, tak *pro securitate & certitudine* pragnących prędkiey sprawiedliwości exekucyi y satysfakcyi, żadnych dylacyi y wybiegow Prawnych na Protellacyą *admittere* nie powinna, *noviter* iednak *reperta Documenta rem evincentia ad revelationem* Dekretow Sądu swego ninieyszego raz ieden w sprawie stronom wolne będą. Sessye ani przywołane, ani odwołane przez nikogo być nie mogą przed czasem y godzinami w Prawie wypisanemi, ale za nadeyściem godziny, byle komplet był, nie czekaiąc na nikogo, Sądy się zacząć y kontynuować maią. Zaden oraz z Osob zasiadaiących darmo o ustępy *in extenuationem* czasu prosić nie powinien, ale uprosiwszy, słuszność swey prozby Sądowi na ustępie opowiedzieć powinien, tudzież żaden Kommissarz od zaczętey sprawy odchodzić, y kompletu zrywać, a pod czas sentencyi z mieysca wstawać nie ma, pod animadwersyą sądową.

Zaden także z Osob Kommissarskich na Kondescensye, Rewizye, Lustracye, lub iakimkolwiek sposobem Skarbu tyczące się funkcye, *ex effatis* Sądu swego wypadaiące, wpraszać się lub onych nawet pretendować, albo akceptować, pod podobnąż animadwersyą Sądową, nie ma się ważyć.

Na ustępie Osoby choćby naydystyngwowańsze, oprocz Osob Sądu Kommissyi Skarbowey, zatrzymywać czyli do zatrzymowania się prosić, mocy Kommissya mieć nie ma. Inkwizycye w sprawach na tey Kommissyi mieścić się powinnych nie *suo coram Judicio*, lecz przed Ziem-

ſkiemi lub Grodzkiemi naznaczonemi Oſobami, zawſze expedyowane być maią; komportacye zaś, że tykać będą całości Skarbu, inne naſtępować nie mogą, tylko w dłużności Skarbowi od Officyaliſtow lub Kupcow, tedy te przed Sądem Kommiſſyi ſwoiey naznaczone będą, *ſine quovis* od tego *ſalario*. Kaſſaty, Sublewacyi od Proceſſow, bez przypadnienia właſnego Wpiſu, nikt u Sądu dopraſzać ſię, pod winami Sądowemi, ani Sąd onych dozwalać *ſub nullitate* onych, a *cognitio Proceſſus circa negotium reſolvi* ma.

Ponieważ wſzelkie libertacye, paſzporty, ſerwitoraty y protekcye przez wzwyż wſpomnione Prawo Konfederacyi Seymu *Convocationis* ſą znieſione, zaczym Kommiſſya Skarbowa onych bądź dla ſiebie używać, bądź dla kogokolwiek dawać *ullo prætextu in detrimentum* Skarbu nie będzie, ale Cło Generalne od czego będzie należało, według Inſtruktarza Roku 1764. każdy z zaſiadaiących na Kommiſſyi bez wſzelkiey excepcyi rowno z innemi ponosić y płacić powinien.

Jako zaś dawne mieć chcą Prawa, tak to ſię oſtrzega, iż w obſtawaniu przy wyraźnym Prawie, *& circa Regeſtra & latam ſententiam*, także przy ninieyſzey naszey Ordynacyi, *etiam unius oppoſito valere* ma.

Paleſtra Sądu Kommiſſyi Skarbowey.

7mo. PRzychylaiąc ſię do Konſtytucyi R. 1726. ninieyſzym oboſtrzamy Prawem, aby odtad w Sądzie Kommiſſyi Skarbu Koronnego *in numero* Mecenaſow 15. ſama ſię Szlachta rodowita Polſka mieściła, niewzruſzaiąc iednak tych, ktorzy na oſtatniey Kommiſſyi Kadencyi (ieżeli ktory *ex ignobili genere*) na tęż wykonali Jurament Patronizacyą.

Wyznaczenie mieyſca Juryzdykcyom *ultimæ Inſtantiæ* J. K. Mci y Rzeczypoſpolitey.

8vo. LUbo Seymem *Convocationis* w Zamku tuteyſzym Warſzawſkim mieyſce dla Kommiſſyi Skarbu Koronnego ieſt wyznaczone, zważaiąc iednak ſzczupłość onego, upatruiąc oraz nieuchronną potrzebę tak dla powagi Naſzey, aby *ultimæ Inſtantiæ* Juryzdykcye Rzeczypoſpolitey w przyzwoitych odprawowały ſię mieyſcach, iako też aby pracuiącym *in illis ſubſelliis* wſzelka była wygoda, y *Archiva* też w należyte beſpieczeńſtwo opatrzone być mogły; uſtanawiamy ninieyſzym Prawem, y Kommiſſyi Skarbowey Rzeczypoſpolitey zalecamy, aby z dochodow Rzeczypoſpolitcy y ſumptem oney, ſtarali ſię naiąć, kupić, a na reście wynalazſzy przyzwoite mieyſce, z fundamentow wymurować Dom, w ktorymby mieyſce obſzerne było dla Sądow, Kaſſy, *Archivorum*, Archiwiſtow Kommiſſyi Skarbu Koron: y Woyſkowey, niemniey dla Juryzdykcyi Marſzałkow, y Sądow Aſſeſſorſkich, także rewizyi y expedycyi Celnych.

Aſſekuracya konſerwacyi Papierow publicznych.

9no. POnieważ Papiery publiczne iedne w Krakowie, a drugie tu w Warſzawie *in Archivo Regni* znayduią ſię; zaczym aby toż *Archivum* porządnieyſze napotym zoſtawało, y w iednym na to opatrzonym przez Kommiſſyą Skarbową mieyſcu ułożone było, Kommiſſyą na przenieſienie z Krakowa do Warſzawy ſamych tylko Papierow Rzeczypoſpolitey publicznych, My Krol wyznaczemy. A ſkoro tu przenieſione będą, zregeſtrowanie y ułożenie przenieſionych, wraz y z temi co ſię w Warſzawſkim *Archivum* znayduią, Wielebnym Sekretarzom y Referendarzom Oboyga Narodow, przy Urodzonych Metrykantach pod dozorem WW. Kanclerzow, lub Pod-Kanclerzych, takoż Oboyga

Narodow

Narodow zlecamy. Aże wiele Papierow publicznych y expedycyi rozmaitych w prywatnych Archiwach rożnych Familii znayduie się; więc *pro repetitione* ichże z tamtąd, *& comportatione ad generale Archivum Regni* Urodzonym Instygatorom Koronnym w Koronie, a Litewskim w Litwie, *in foro competenti* czynić teraz y zawsze rozkazuiemy. Do otwarcia to ktorego w Krakowie *Archivum*, Wielmożni Senatorowie Klucza negować nie maią, ktorego to Regestr wiernie przepisany *ad Acta Castrensia Cracoviensia* ma być *per oblatam* podany.

Deklaracya Cła Generalnego.

10mo. Lubo Konstytucyą Seymu *Convocationis* naznaczone Cło Generalne tak w Koronie Polskiey, iako w Wielkim Xięstwie Litewskim, iednak gdy Woiewodztwa Pruskie przez Senatorow y Posłow swych uwolnienia siebie od tego Podatku doprasżały się, My Stany Rzeczypospolitey, na fundamencie zasżłey iuż w tym Generalney Seymu *Convocationis*, *in toto* reassumuiemy, y Cło Generalne na wszystkie *in genere*, tak w Koronie iako y Wielkim Xięstwie Litewskim rozciągamy, *nemine excepto*, Woiewodztwa, Ziemie y Powiaty.

Obostrzenie Prawa o Dupli Kwarty.

11mo. Lubo dawne Prawa, osobliwie Konstytucya Roku 1658. *Tit: Auctio Proventu Rzeczypospolitey*, y inne, dosyć wyraźnie opisały, aby *Novi Donatarii & Cessionarii*, y *jus communicativum* albo *in solidum* maiący, *à tempore realis suæ Possessionis*, za pierwszy Rok takowey swoiey Possessyi do Skarbu Rzeczypospolitey Duplę z Starostw, Dzierżaw y innych Krolewszczyzn, *sub amissione jurium* wypłacali, a po wypłaceniu dopiero Dobra za Listami tylko podawczemi od Wielmożnego Podskarbiego Wielkiego Koronnego *propter intromittendum* wydanemi odbierali; że iednak *successu temporis abusivè* tego Prawa zażywaiąc, częstokroć bez Listow podawczych, tylko własnym domysłem rożne Starostwa Dzierżawy y Krolewszczyzny w Possessyą brali, Dupli Prawem ostrzeżoney do Skarbu Koronnego nie opłacali, przeto zabiegaiąc *his abusibus*, reassumuiąc dawnieysze o tym napisane Prawa y one iak naymocniey obostrzaiąc, aby damnifikacyi Skarbu Rzeczypospolitey nie było, *Novi Donatarii & Cessionarii*, albo *in solidum jus* maiący, każdy skoro tylko otrzyma Przywiley, albo *vigore consensûs Regii* cessyą, a Wdowy po śmierci Mężow, czyli Mężowie po śmierci Zon *in jure communicativo* pozostali, *abhinc*, zaraz, *& ad summum intra spatium* Niedziel dwunastu z Kancellaryi Koronney List Imieniem Nasżym Krolewskim donoszący Wielmożnemu Podskarbiemu Wielkiemu, y Kommissyi Skarbowey, Koronnym, o wyższym Przywileiu lub konsensie *ad cedendum*, otrzymać powinni, y za oddaniem iego do teyże Kommissyi, y pokazaniem Kwitu na Duplę wypłaconą, List podawczy na Dworzanina zwyczaiem Litewskiego Skarbu odebrać maią, y przez tego tylko Dworzanina podanie w Przywileiu wyrażonego Starostwa, Dzierżawy, lub iakieykolwiek Krolewszczyzny, intromissyą prawną znaczyć będzie. Ten zaś Dworzanin dwa Inwentarze *in fundo* spisać powinien, żeby ieden przy tym, komu Przywiley służy, zostawił, a drugi do *Archivum* Kommissyi oddał. Co wszystko pod utraceniem niżey opisanym Prawa, *in casu* niewypełnienia *præmissorum* ostrzegamy. Gdyby zaś Kancellarya Koronna bez przyczyny takowego na podanie Listu negowała, tedy *idem Privilegiatus prævia Manifestatione contra Cancellariam*, ma się prosto o List podawczy do Skarbu udać. Waruiemy oraz że przeciwko zaniedbywaiącemu tego ostrzeżenia, *extunc* taż Kommissa Ekonomiczna *post elapsum spatium* Niedziel dwunastu, te Starostwa, Dzierżawy y wszelkie Krolewszczyzny przez Duplę nieopłacone, y za Listem podawczym nie intromittowane, zapozwawszy *ad instantiam* Skarbu do Sądu swego, za pierwszym Dekretem lub Kondemnatą, sekwestrować będzie, y *pro vacanti* poda

 według

według opisu Prawa tegorocznego Seymu *Convocationis*, a My Krol innego *ex Statu Nobilitari* na takowe Wakanse, *tanquam per commissum hujus legis abusum* zdarzone, uprzywileiować mamy. Gdyby zaś Kancellarya Skarbowa trudniąc niepotrzebnie, Dupli od płacącego odebrać nie chciała, albo Kommissya za oddaniem sobie Listu Jmieniem Krolewskim z Kancellaryi Koronney, y pokazaniem Kwitu z wypłaconey Dupli, Listu podawczego do objęcia Dobr rekwiruiącemu dać rekuzowała; na ten czas rekwiruiący *prævia manifestatione* tu w Warszawskim, lub *in casu vacantiæ* onego, w pobliższym Grodzie, *in elapsu* tych Niedziel dwunastu *facta*, ma prezentować y reponować *officiosè* List wspomniony Kancellaryi Koronney, y Duplę dla uczynienia Skarbowi satysfakcyi; a po takowey repozycyi wolno będzie wziąć się do Dobr uprzywileiowanych, albo cedowanych, lub *juri communicativo* podległych, *per officiosam intromissionem* przez Woźnego y dwoch Szlachty, y one bespiecznie trzymać bez inkwietacyi aż do expiracyi, *quatenus* dobrego, Prawa swego.

Ustanowienie Miary Generalney.

12mo. POnieważ Kommissya Skarbu Koronnego z mocy y władzy przez Konstytucyą Seymu Konwokacyinego Warszawskiego niedawno w Roku teraźnieyszym 1764. zaszłą, na siebie włożoney ustanowienie Generalney wszędzie miary zlecaiącą, aby rożność miar, wagi, łokci &c. w Miastach, Miasteczkach y innych mieyscach dotąd *abusivè* praktykowanych, sprzeczki lub zakłocenia przyczyną nie była, y kwitnącego nie wstrzymywała handlu, na podobieństwo Konstytucyi *Anni* 1565. Tit: *Ustawa Wagi y Miary*, iednakowość onych wszędzie po Miastach, Miasteczkach ostrzegaiącey, znosząc wszelkie *abusus* Miar dotąd rożnie nazywanych praktykowane y z ich nazwiskami, Miarę generalną, Wagi, Łokcie, Garce, Pułgarca, Kwarty, &c. iednakowe na wszystkie gatunki szynkow y kupna, bez wszelkiey excepcyi Ratuszną Warszawską, także Beczki, Pułbeczki, rowne po całey Koronie *cum Provinciis annexis*, to iest: aby Korzec Warszawski Garcy takowychże 32. w sobie miał, a Gdańskich Korczykow dwa po Garcy 16.; Cwierci zaś cztery, każdą po Garcy osm rachuiąc, w sobie zawierał. Łokieć calow 24. nie wzruszaiąc miary Prętowey starodawney co do Włok. Kamień funtow 32. Wrocławskich. Cetnar Kamieni pięć, a Szafunt Kamieni 13. a Grzywna Łotow 16. w sobie aby zamykały; w Garniec zaś dwa Pułgarca, a Kwart cztery, w kwartę zaś cztery kwaterki, a w Konew Garcy takowychże pięć; tudzież w Beczkę 72. Garcy, a w Pułbeczkę garcy 36. aby wchodziło, na zawsze ustanowiła, y takowe wymierzenie Cechą Skarbu Koronnego z okowaniem iednak Korca, także Korczyka y Cwierci (ktory Korzec wszędzie iednakowo Warszawski, nazywać się ma) poznaczone, do każdego Głownego Miasta, Ziem Powiatow po Woiewodztwach, dla złożenia po Ratuszach, rozesłać ma, a dla większey wiary iednę *ad Archivum OEconomicum*, a drugie na Ratusz Warszawski dla wolnego każdemu wymierzania bez płacy, oddać każe. Ta zaś ustawa, aby po wszystkich Miastach, Miasteczkach, Jarmarkach, Targach, Dobrach Krolewskich, Ziemskich, Duchownych, Juryzdykcyach y Karczmach obserwowana była, nakazała; Aby zaś Wielmożni Woiewodowie, każdy swemu przysięgłemu Podwoiewodzemu, a Starosta każdy Grodowy swoiemu Urzędowi; Na Wołyniu zaś y Ziemiach Pruskich Prawo do tego maiący wypełnić zalecili, *sub rigore Legis* na teyże Kommissyi *in casu contraventionis, ad instantinm cujusvis* nawet y Skarbu Koronnego, *extendendo*, ostrzegła; Tudzież aby Urodzeni Podwoiewodzowie z Urzędem Grodzkim, lub iedną Osobą, czyli *in casu legalis eorum impedimenti*, sami z Magistratem Mieyskim; w Woiewodztwie zaś Wołyńskim y Ziemiach Pruskich ci, ktorzy gdzie iakowe do stanowienia *præmissorum* Prawo maią, według rozesłanych Miar pocechowanych, wszędzie iednakowe Miary, Łokcie, Garce, Wagi, Beczki, &c. pod Cechą Woiewodzyńską y okowaniem u

gory,

gory, dołu, y żelaznym poprzecznym przez śrzodek prętem Korca, Korczyka, y Cwierci, po wszystkich Miastach, Miasteczkach swego Woiewodztwa, z ostrzeżeniem każdego zboża Ozimnego y Jarego wstrych bez kołnierza, zwyczaynym szerokim drewnianym strychulcem, a nie wałkiem, przez przedaiącego mierzenia, tak dalece, żeby pręt żelazny poprzeczny widać było, aby na zawsze ustanowili, y na Ratusz każdego Miasta y Miasteczka, a gdzie go nie masz, do Burmistrza czyli Woyta przysięgłego, dla większey wiary pocechowane y okowane, co do Korca, Korczyka, y Cwierci, według modelu wszędzie rozesłanego, aby oddali, y tak te, iako y Kłody *in circulo* Miast, Miasteczek Juryzdykcyi wszelkich, kosztem onych porobić nie odwłocznie aby nakazali, a dawne miary pokassowali, wolność każdemu rekwiruiącemu przemierzyć na miarę Ratuszną y Kłodową zostawuiąc, wspomniana Kommissya zaleciła; y aby według takowych Miar, Łokci, Wagi &c. wszędzie Woiewodzyńską *sine depactatione* Cechą (iako wyżey iest wyrażono) cechowanych, Dwory, Arendarze, Kaczmarze, Szynkarze, Kupcy, y wszyscy Obywatele, gdzie komu należy, wszędzie po Miastach większych y mnieyszych, Miasteczkach, Juryzdykcyach, Wsiach, y Karczmach wszelakich, bez żadney excepcyi szynkować, mierzyć, przedawać y kupować maią, pod winą Sądu teyże Kommissyi, lub Ziemstwa albo Grodu własnego, na Instancyą czyiąkolwiek albo y Skarbową nastąpić mianą; Czego aby żaden Dziedzic, albo Possessor bądź Duchowny, bądź Swiecki, *cujuscunque Status & Conditionis* aktualny Possessor *ullo praetextu*, nie tylko nie bronił, ale owszem o zupełną exekucyą *praemissorum* w Dobrach swoich starał się, y sprawiedliwość nieodwłoczną rekwiruiącemu czynił, a to *sub poenis Legibus descriptis, & sub responsione ac refusione praetensionis, in casu Contraventionis* na Instancyą każdego, lub Skarbu Koronnego w własnym Grodzie, lub Ziemstwie, *salva Apellatione irrogandis*; Fałszuiący zaś miarę, albo Cechy na Miarach, Łokciach &c. że *gravioribus poenis* tamże karany być ma, ostrzegła, y aby tęż ustawę zacząwszy *a die* 1. *Januarii* w Roku przyszłym 1765. *ad diem* 1*mam Octobris Anni ejusdem*, nie przeciągaiąc nic czasu, Urodzeni Podwoiedzowie z Urzędnikami Grodzkiemi, lub *in casu legalitatis*, sami z Magistratem Mieyskim, także na Wołyniu y Ziemiach Pruskich maiący do tego Prawo, każdy w swoim Woiewodztwie, Ziemi lub Powiecie, *sub distinctis poenis & refusione itidem per occasionem negligentiae injuriatis damnorum*; tamże w przypadku sprzeciwiania się na Instancyą wyżey rzeczoną *decernendis*, wypełnili, obwarowała; A że niektore Fundacye Duchowne, Starostwa y inne Dobra, Spy, *alias* Osepy czyli Meszne, Tace, *&c.* według dawnych Praw y zwyczaiow starą miarą odbierać powinny, przeto aby rożności w Miarach, y sprzeczki ztąd w odbieraniu nie było, też same stare Miary z teraźnieyszą nową ustanowioną wymierzywszy, *ad proportionem* starych Miar, należytość Osepow, Mesznego y Tac, nową aby odbierali, wspomniona Kommissya Skarbu Koron: postanowiła; Przeto wyżey wyrażone ustanowienie za iednostayną zgodą wszech Stanow *Lege praesenti* we wszystkich Punktach y obowiązkach approbuiemy, y za wieczne, y w niczym niewzruszone Prawo mieć chcemy, y aby temuż postanowieniu wyżey wspomnieni Wielmożni Woiewodowie, tudzież Urodzeni Podwoiewodzowie y Starostowie y Miasta, iako też wszelkiey Kondycyi y Stanu Ludzie zadosyć we wszystkim nieodwłocznie, nie tylko pod winą dawnemi Prawami opisaną, ale y pod popadaniem Tysiąca Grzywien, a w Miastach *abjudicatione à Magistratu*, a na podleyszey kondycyi Ludzi pod więzieniem w Turmie przez Cwierć Roku, czynili, przykazuiemy.

Zniesienie Pogłownego, Podymnego, tak w Koronie iako y w W. X. Litewskim.

13*tio.* Lubo Konstytucya Seymu *Convocationis* z nowych podatkow, ktore ustanowiła, zniesienie Pogłownego y Podymnego, podług wystarcza-

 iącey

iącey proweniencyi, Kommiſſyom Skarbowym zaleciła ; Gdyby iednak bądź trudności w dyſpartymencie y wybieraniu przerzeczonych nowych proweniencyi (ktore dłuższego czaſu wyciągaią) bądź inne nieuchronne expenſa, ktore w tych czaſach Skarby Oboyga Narodow uczynić muſiały, przeſzkodą być miały do przyſpieszenia y dopełnienia tey Dobrom Ziemſkim, Krolewſkim, y Duchownym ulgi; Tedy dla żądania wſzech Stanow Oboyga Narodow poſtanawiamy, iż znieſieniu tych uciążliwych Pogłownego y Podymnego Podatkow, daley iść w odwłokę nie dopuściemy, iak tylko do przyſzłego Seymu Ordynaryinego 1766. na ktorym po wyſłuchanych Skarbow Oboyga Narodow rachunkach, ſkoroby z nich nie pokazał ſię doſtarczaiący ſpoſob znieſienia tych ciężarow, inne nayſkutecznieyſze dla zapłaty Woyſka ſpoſoby obmyśleć y uſtanowić będą ſię powinny, z obwarowaniem, aby temuż Woyſku należący żołd nieodwłocznie odtąd nie w Woyſkowych ale Skarbowych Kommiſſyi Sądach *ad inſtantiam cujusvis injuriati* pod winami w Prawach wyrażonemi decydowane były. Same nawet *deſideria*, co do tych to zapłat y onychże regularności, na każdym Seymie ſpoſobem y ſkutkiem w Intereſſach Skarbowych w Prawie opiſanym, nieodwłocznie rezolwowane y decydowane być maią. *Inſiſtendo* oraz Uchwale Seymu *Convocationis*, Woiewodztwom, Ziemiom y Powiatom Oboyga Narodow przyrzekamy, iż na tymże naſtępuiącym ordynaryinym Seymie w Roku 1766. Kommiſſye Skarbowe importowane wſzyſtkie z tych to nowo uſtanowionych podatkow, mianowicie Cła Generalnego, Kwarty ſprawiedliwey, Pogłownego Zydowſkiego, dochody na znieſienie podatkow Pogłownego y Podymnego, Stanom Rzpltey likwidować y komportować *methodo* rezolucyom w Intereſſach Skarbowych *præſcripta* powinne, co ma ſłużyć Xięſtwom Zmudzkiemu y Inflantſkiemu.

Znieſienie *Foraliorum*

14. DOznawaiąc ſkutkiem, iako dawnieyſzemi dozwalany Prawami ſpoſob Podatku, nazywany *Foralia* czyli Targowe, Kupczączym krzywdę, a mieſzkaiącym w Miaſtach Krolewſkich drogość czyni nieznośną; Przeto pragnąc pomnożyć handle, Miaſtom okazałość, a przybywaiącym na Ziazdy Publiczne w nabywaniu *Victualiorum* wygodę przywrocic; *extunc* wſzelakim Juryzdykcyom, Oſobom nadawane do wybierania tegoż Targowego, Prawa y Przywileie uchylamy, y żadnym wynalazkiem komużkolwiek pod winą w Grodzie, Ziemſtwie, lub też Sądzie Kommiſſyi Skarbu Koronnego, *ad cujusvis Inſtantiam* na extorkwuiącego, lub extorkwować nakazuiącego, dwoch Tyſięcy Grzywien nieodwłocznie wſkazać mianą, mocą nınieyſzego zabraniamy Prawa.

Moſt na Wisle pod Warſzawą.

15. POnieważ naznaczona na Seymie *Convocationis* exakcya Moſtowa na Wiśle pod Warſzawą, pokazała ſię z doświadczenia niedoſtarczaiącą, tak na utrzymanie Moſtu, iako też wypłacenie *Contingentis* teraźnieyſzey Poſſeſſorce Przewozu Przywileiem zaſzczyconey, ktore przerzeczonym Seymem *Convocationis* z teyże exakcyi być miało; więc poſtanawiamy Tryplikacyą Moſtowego, oprocz płacy od podnieſienia Moſtu Statkom przechodzącym, tak, aby co po trzy groſze było, po dziewięć płacono, a co po groſzu, po trzy groſze było wypłacane. Aże Moſt teraźnieyſzy na czas tylko Elekcyi zrobiony, nie może być na zawſze utrzymany, więc widząc potrzebę inſzego Moſtu wyſtawienia gruntownie na mieyſcu, ktore ſię zdać będzie naylepiey, do ktorego Brzegi od Dziedzicow ich zabraniane być nie maią, a dla wygodnego zas do Moſtu przyiazdu zaſtępuiących Domow, *prævia* przez Kommiſſyą Skarbową *taxatione & bonificatione*, demolicyi, moc y ſtaranie polecamy Kommiſſyi Skarbu Koronnego, a *in caſum* zepſucia Moſtu, zapłata od Przewozu rownaż, iak od Moſto-

Mostowego być ma. A Starostowie y Dzierżawcy Dobr Naszych, według dawnych Praw 1632, 1648, 1668, 1674, nie maią bronić Drzewa z Lasow na budowlę Mostu dla powszechney wygody, pod winą Tysiąca Grzywien w Sądzie Kommissyi Skarbowey na Instancyą Skarbu wskazać mianą.

Kwit Sukcessorom W. niegdyś Ossolińskiego Podskarbiego W: Koronnego.

16. POnieważ Wielmożny Jozef Woiewoda Wołyński y Tomasz Starosta Nurski z Tęczyna Ossolińscy iako Sukcessorowie Wielmożnego Franciszka Maxymiliana Ossolińskiego Podskarbiego Wielkiego Koronnego Oyca swego, za lat cztery y kwartał ieden od obięcia Podskarbstwa, *usque ad voluntariam* przez Tegoż Oyca *Ejusdem Ministerii Resignationem*, to iest *à Quartuali Aprilis pro Annis* 1729*no*. 1730*mo*, 1731*mo*, 1732*do ad ultimam Junii* 1733*tii*. przed Delegowanemi od Rzeczypospolitey na Seimie *Anno* 1738*vo*, agitowanym, ze wszystkich generalnie Teyże Rzeczypospolitey Prowentow y Dochodow, iako też z Dobr Stołowych *sub tempus Interregni* w Roku 1733cim administrowanych, *sufficientem* uczynili *Calculationem*, y z tegoż rachunku przewyższaiącą nad wszelkie Prowenta Summę Sześćdziesiąt Szesć Tysięcy, Sto trzynaście Złotych Polskich *de proprio* wyłożoną, *ex amore boni publici donô gratuitô* Teyże Rzeczypospolitey ustąpili, też samę Kalkulacyą przed Kommissarzami przez Seym *Convocationis* Roku teraźnieyszego 1764go delegowanemi, *mediante etiam comprobatione Juratoria*, komportowali, y przerzeczeni Kommissarze produkowaną przed sobą y zrewidowaną podpisali, iako tychże Dekret świadczy: A tak *de pleno & integro* we wszystkim Rzeczypospolitey zadosyć uczynili, zaczym za zgodą Trzech Stanow, *insistendo* pomienioney Kalkulacyi Seymowey, *uti legaliter & realiter* uczynioney, pomienionego Wielmożnego Ossolińskiego y Jego Sukcessorow *plenè, integrè*, y generalnie kwituiemy, z samey nawet Księgi rachunkowey oddaney y od wszelkich, *quocunque titulo & prætextu*, impetycyi *perpetuis temporibus* uwalniamy.

Kwit Sukcessorom W. Jana Kantego Moszyńskiego Podskarbiego W. Koron:

17. CZyniąc zadosyć Prawu ustanowionemu przez Seym Konwokacyiny 1764. Urodzeni August Stolnik Koronny, y Fryderyk Starosta Nowomieyski Moszyńscy Sukcessorowie W. Jana Kantego Moszyńskiego Podskarbiego W. Koronnego, ponieważ przed Deputowanemi na to od Rzeczypospolitey Kommissarzami, podług obowiązku Konstytucyi 1736ti, *Titulo* Skarb Koronny: Rachunki zupełne z Proweniencyi Skarbu Koronnego za lata wszystkie, tak Administracyi, iako y przez czas Urzędu Podskarbstwa Wielkiego Koronnego, *evincendo* iuż zmarłego przerzeczonego W. Moszyńskiego, względem Rzeczypospolitey *in suo Ministerio* szczerą przysługę, wiernie oddali y wyrachowali się, zaczym za zgodą Stanow Zgromadzonych z pomienionych Rachunkow y oddaney nad expensa Summy Złotem a flor: 18. każdy Czerwony Złoty rachuiąc, Złotych Polskich Dwa kroć Dwadzieścia y Sześć Tysięcy, Trzysta Ośmnaście, groszy Dwadzieścia y ieden, pieniążkow dwa, Superaty *una cum Provisione assignata* od Seymu *Convocationis* Złotych Polskich Cztery Tysiące, pięć set, Dwadzieścia y Sześć, groszy dziesięć, Szelągow dwa, onychże zupełnie kwituiemy, & *ab omni impetitione* wiecznemi czasy uwalniamy; Owszem za tak przykładną Rzeczypospolitey wierność y staranie, dla tychże pozostałych Sukcessorow wdzięczną pamięć zachowamy.

Ciż iednak Sukcessorowie Papiery Skarbowe pod czas Urzędu wzwyż wzmiankowanego W. niegdyś Podskarbiego W. Koronnego, a przez wyznaczo-

nych z Seymu Kommiſſarzow zapieczentowane, *ad Archivum* Skarbu Koronnego, *prævia* od Kommiſſy Skarbowey *Quietatione*, nieodwłocznie oddać maią.

Kwit Sukceſſorom zmarłych Podſkarbich: Czapſkiego y Grabowſkiego.

18. PO uczynioney relacyi przez Wielebnego Xiędza Andrzeia Jgnacego Bajera Biſkupa Chełmińſkiego, wraz z Delegowanemi na Seymie Konwokacyi do wyſłuchania rachunkow Sukceſſorow zmarłych Podſkarbich, między innemi W. Jana Anzgarego Czapſkiego, y Macieia Grabowſkiego Podſkarbiego Wielkiego Koron: Ponieważ ciż Sukceſſorowie według przeznaczenia na dawnieyſzych Seymach kalkulacyą *coram Delegatis* expedyowali, y onę w Księgach przez ſiebie komportowanych z podpiſami na ow czas Delegowanych pokazali, y te Kſięgi komportowane zaprzyſięgli; z ktorych gdy ſię pokazało, że Wielmożny Czapſki Podſkarbi Wielki Koron: Summę ogolną, przy oſtatniey kalkulacyi w Roku 1744. w Grodnie expedyowaney, Delegowani *ex Senatorio & Equeſtri Ordine* Summę ogolną Dziewięćdzieſiąt dziewięć Tyſięcy, Czteryſta Czterdzieści Cztery Złotych Polſkich, groſzy iedenaście, pieniążkow cztery y puł, *pre remanenti* dla Rzeczypoſpolitey do oddania uznali y poddiſali, ktorą kalkulacyą wyznaczonym z Seymu Konwokacyinego *ex Senatorio & ex Equeſtri Ordine* Delegatom examinować y weryfikować kazano, z ktorey to weryfikacyi gdy ſię nie większa Summa iak tylko wyżey zmiankowana do oddania to ieſt 99,444. Złotych Polſkich, groſzy 11. pieniążkow 4. y puł, Rzeczypoſpolitey należy, y z tey Summy maiąc u ſiebie *in depoſito* Wielmożny Franciſzek Bieliński Marſzałek W. Koronny Summę 62,550. Złotych Polſkich, tęż Summę *mediante Decreto* Kommiſſyi Skarbowey *cum proviſione* oddał, y Kwit od teyże Kommiſſyi otrzymał; a zaś reſztuiącą Summę 56,894. Złotych Polſkich groſzy 11. Pieniążkow cztery y puł, Sukceſſorki przerzeczonego niegdyś Wielmożnego Czapſkiego Podſkarbiego Wielkiego Koronnego wypłacić ſą powinne, iakoż UU. Czapſcy Staroſtowie Knyſzyńſcy gdy połowę z tey reſztuiącey Summy *ex intereſſe ſui exnunc cum proviſione* wypłacaią, więc z wypłaconey wraz złączoney z Summą od Wielmożnego Marſzałka W. Koronn: odebraną, mocą Seymu teraźnieyſzego kwituiemy. A zaś że Urodzeni Nieborſcy Generałowie Woyſk Koronnych drugą część, *ex reſtanti ſumma*: Trzydzieści Sześć Tyſięcy, Ośmſet Dziewięćdzieſiąt y cztery Złotych Polſkich, groſzy iedenaście, pieniążkow cztery y puł płacić maiący, teraz iey nie komportuią y nie oddaią, zlecamy więc Kommiſſyi Skarbowey, ażeby przez Urodzonego Inſtygatora Koronnego o oddanie oney prawnie dopomnieć ſię nie omięſzkała, a odebrawſzy, zakwitowania wſzelką moc będzie miała. Urodzonych zaś Sukceſſorow Wielmożnego niegdy Grabowſkiego Podſkarbiego y Adminiſtratora Generalnego Skarbu Koronnego, gdy ſię on *ſtante vita* ieſzcze *ſui* doſtatecznie z Prowentow wſzelkich y Dochodow Rzeczypoſpolitey wyrachował, y wykalkulował, do ktorego, iako też y do Urodzonych Czapſkich, żadney nie zoſtawuiąc pretenſyi *ex re* rzetelnych kalkulacyi kwituiemy.

Co ſię zaś tycze Kſiąg y Papierow wſzelkich do kalkulacyi reguluiących ſię, zlecamy Kommiſſyi Skarbowey, ażeby one *ad Archivum* Skarbu odebrała.

A gdy Sukceſſorowie niegdy W. Przebendowſkiego *ex reſtanti* po zaszłym od Stanow Rzeczypoſpolitey *in rem* W. niedgyś Podſkarbiego W. Kor: kwicie, y Siedlnickiego Podſkarbiego W. Koron: *ex totali* Rachunkow przed Delegowanemi z Seymu Konwokacyinego nie komportowali, y kalkulacyi nie czynili, przeto nakazuiemy Urodzonemu Inſtygatorowi Koron: ażeby onych *indilatè* na Kommiſſyą Skarbową *ex munere Officii ſui* zapozwał, ktorzy to Sukceſſorowie tak niegdy W. Przebendowſkiego iako y Siedlnickiego, na Kommiſſyi Rzeczypoſpolitey Skarbowey będąc zapozwani, ſtawić ſię *præciſis omnibus dilatio-*

lationibus sub rigore Pœnæ peculatûs maią , y tamże stanąwszy , Kalkulacyą *ad præscriptam Regulam* na Seymie Konwokacyi , uczynić maią , a cokolwiek się pokaże pozostałych Summ z kalkulacyi u Sukcessorow W. Siedlnickiego , daiemy moc Kommissyi Skarbowey , ażeby odebrała y zakwitowała , ktory Kwit gdy nastąpi , mocą Seymu teraźnieyszego za ważny na potym mieć chcemy.

Kwit W. Teodorowi Wesslowi Podskarbiemu Wielkiemu Koronnemu.

19. Lubo *Sancito* Stanow Oboyga Narodow na Seymie *Convocationis* W. Teodorowi Wesslowi Podskarbiemu W. Koron: zlecono , ażeby z Prowentow Dobr Ekonomicznych Stołowych y Zupp Solnych na Seymie teraźnieyszym kalkulacyą uczynił, y *Titt: Warunek Dobr y Intrat Stołowych Krolewskich* iest *cautum* : Ażeby WW. Podskarbiowie Wielcy Oboyga Narodow Prowentow wszelkich do Stołu Naszego Krolewskiego należących całości przestrzegali, y do siebie dla dochowania y oddania ich Nam Krolowi odbierali, a gdyby co z nich użyto było na Expensa Bez-Krolewia , żeby Nam to z Skarbu Rzepltey kompensowane y powrocone było. Z tym wszystkim że WW. UU. Delegatom Naszym do słuchania wspomnionego W. Teodora Wessla Podskarbiego W. K. tak rzeczonych Rachunkow , iako y z Kwartału iednego a 1ma *Aprilis, ad ultimam Junii* w tym Roku *de Proventibus* z Ceł y Składow winnych Rzeczypospolitey wyznaczonym , czas krotki Seymu tego wystarczyć nie może do uczynienia doskonałey kalkulacyi , z Dobr Stołowych y Zupp Solnych , ale tylko z kwartału *à die 1ma Aprilis ad ultimam Junii* z dochodow Rzeczypospolitey Ceł y Składow winnych odebrać mogli , y Nam o tym dostateczną relacyą uczynili. Więc *Authoritate* Seymu teraznieyszego W. Teodora Wessla Podskarbiego W. Koronnego z Rachunkow *de Proventibus* Rzeczypospolitey Ceł y Składow winnych za kwartał pomieniony *de pleno & integro* oddanych kwituiemy , y Kwit Generalny *de integro Proventu Reipublicæ* z Ceł y Składow winnych Jemu *cum Officio & Successoribus* od wszelkich impetycyi *ex hoc capite* Jchże zasłaniaiąc daiemy. Rechunki zaś z Prowentow Ekonomicznych y Zupp Solnych *consulendo angustiæ* czasu teraźnieyszego , Nam samym zdaiemy y zostawuiemy , to ostrzegaiąc , aby W. Podskarbi W. Koron: kalkulacyą z dochodow *Mensæ Nostræ Regiæ* uczyniwszy , kwit z uczynioney odebrawszy (ktory *ejusdem valoris* mieć chcemy , iak gdyby *à Plenis Ordinibus* był dany) *quantum* to ktore na potrzebę y conto Rzeczypospolitey *erogatum* , w Rachunkach Nam *deducendum apparebit* , a w rachunkach kwartału z dochodow Rzeczypospolitey teraz oddanych , iako w nie weszło *deductum est*. Tenże W. Podskarbi y Kommissya Skarbowa , Koronni z przyszłych teyże Rzeczypospolitey dochodow : do Skarbu Naszego powrocić y oddać powinni będą. A że Rachunki W. Podskarbiego z Prowentow Rzeczypospolitey , tak teraz Kwartałowe, iako y dawniey na Seymie *Convocationis* oddane, zawsze potrzebne Kommissyi Skarbowey , więc te wszystkie generalnie Rachunki z należącemi do nich dokumentami y kwitami, W. Podskarbi Koron: do *Archivum* Kommissyi Skarbowey, *prævia* Jeyże *quietatione* z odebranych , oddać obligowany iest, y to mu zalecamy.

Przywrocenie kosztow W. Xiążęciu Augustowi Czartoryskiemu.

20. Poniewaź W. Xiążę August Czartoryski Woiewoda Generał Ziem Ruskich , Marszałek Stanow zkonfederowanych Rzeczypospolitey , y Generalny Regimentarz Woysk Koronnych , przy wielkich dowodach przykładney miłości Oyczyzny , ktore pracą y doskonałym Regimentarstwa użyciem w u-

trzymaniu niepraktykowaney dotąd podczas Bez-Krolewia publiczney ſpokoyności y beſpieczeńſtwa dla każdego, y tey nie opuścił Oyczyźnie przyſługi, że zaſtępuiąc wydatki Rzeczypoſpolitey, ze ſwego Summy niżey wyrażone: Nayprzod Urodzonemu Alexandrowiczowi od Xiążęcia JMci Prymaſa y przytomney Jemu w czaſie Bez-Krolewia Rady do Porty wyſłanemu, do Summy ktorą wziął z Skarbu dodaiąc dla wyciągaiącey potrzeby Czerwonych Złotych Tyſiąc Dwieście, potym Urodzonemu Sługockiemu do Krymu wyprawionemu inkluduiąc w to prezent dla Hana JMci Siedmſet Czerwonych Złotych, nakoniec Tłomaczowi Antoni Sadet dla Rzeczypoſpolitey ſprowadzonemu, y na ſprowadzenie Jego Czerwonych Złotych Trzyſta Dwadzieścia Siedm wypłacił, przeto czynom Jego wyżey wyrażonym wdzięczną teraz y potomności zoſtawiwſzy pamięć, aby mu przerzeczone Summy Skarb Koronny nieodwłocznie zapłacił, zalecamy.

Rekompenſa Urodzon: Darowſkiemu.

21. NA Inſtancyą Urodzonych Poſłow Ziemſkich, Urodzonemu Adamowi Weryſze Darowſkiemu Podſędkowi Ziemſkiemu Podolſkiemu, Porucznikowi Pancernemu w nadgrodę dokładnych fatyg y ſtarania, w intereſſie Rzeczypoſpolitey z Dworem Tatarſkim przez Kommiſſye w Jozefgrodzie y Kamieńcu odprawione, ſkutecznie zakończonym podiętych, Summę Dwanaście Tyſięcy Złotych Polſkich naznaczamy, ktorą Skarb Koronny wypłacić będzie powinien.

Subſidium Miaſtu Elblągowi.

22. OBmyslone Konſtytucyą Seymu *Pacificationis* 1736. Miaſtu Elblągowi w Podatku publicznym przez Skarb Koronny coroczne Summą Ośmiu Tysięcy Złotych Polſkich zaſtępowanie z przyczyny, że *Territorium* właſne wſpomnionego Miaſta na intereſs Rzeczypoſpolitey w zaſtawę odeſzło, teraźnieyſzą Stanow uchwałą ponawiamy, y aby dotąd kontynuowane było, dokąd toż Miaſto do zupełney Poſſeſſyi ſwego Dziedzictwa powrocone nie będzie, mieć chcemy. Miaſtu też Malborkowi ſkarżącemu ſię o aggrawacyą podatkami Summy Ośm Tyſięcy Złotych Polſkich na Rok naſtępuiący wypłacenie Kommiſſyi Skarbu Koronnego zalecamy, na naſtępuiące zaś lata ſtosuiąc ſię *ad Reſultatum Senatûs Conſilii Anni* 1748. obmyślenie defalki na Generale Ziem Pruſkich naypierwſze temuż Miaſtu *præcommittimus*.

Gratitudo Urodzonemu Marſzałkowi Seymu *Electionis*, tudzież UU: Sekretarzom.

23. CHwalebne y uſilne ſtarania y prace Urodzonego Jozefa Soſnowſkiego, Piſarza Polnego W. X. Lit. Marſzałka Seymu *Electionis* załużyły u Nas y Rzeczypoſpolitey na ſprawiedliwą wdzięczność, ktorą chcąc mu oświadczyć, Summę Sześćdzieſiąt Tysięcy Złotych Polſkich ze Skarbu W. X. Litt: oraz Urodzonym Sekretarzom, *idque* Janowi Szadurſkiemu Stolnikowi Xięſtwa Inflantſkiego Sekretarzowi Seymu Elekcyi Szeſnaście Tysięcy Złotych Polſkich ze Skarbu Litewſkiego, y Urodzonemu Wincentemu Zawiſzy Łowczemu Łęczyckiemu, Sekretarzowi Seymu ninieyſzego Szeſnaście Tyſięcy Złotych Polſkich ze Skarbu Koronnego naznaczamy, ktore wyznaczone Summy przez Kommiſſye Skarbowe, aby nieodkładnie wypłacone były mieć chcemy, y że *in rationibus* Expenſow przyięte będą, ubeſpieczamy, oraz na dalſzy czas, iż Summy nie większe nad dawniey w rekompenſę Marſzałkom Seymowym y Sekretarzom naznaczane, aſſygnowane być maią, waruiemy.

Uważaiąc rownież czynne wyſługi ninieyſzego Seymu Marſzałka Urodzo-

nego

nego Hyacynta Małachowſkiego Podſtolego Koronnego Staroſty Piotrkowſkiego, podobnąż mu ofiarowaną od Stanow 60. Tyſięcy Summę teraz nie przyimuiącego, w przyſzłych Rzeczypoſpolitey, a niewątpliwych mieć chcemy względach.

Wypłacenie Summy Sukceſſorom U. Kazimierza Karwowſkiego Marſzałka Seymowego.

24. POnieważ *per Senatûs Conſilium Milleſimo Septingenteſimo Quinquageſimo Octavo Anno*, na Seymie Warſzawſkim, Summa Dwadzieścia Tyſięcy Złotych Polſkich Sukceſſorom niegdy U. Kazimierza Karwowſkiego Stolnika Ziemi Bielſkiey, za Laſkę Seymową Marſzałkowſką była naznaczona, przeto zlecamy Kommiſſyi Skarbu Koronnego zapłacić rzeczonego Marſzał.a Sukceſſorom, ieżeli ta Summa czyli *in toto*, czyli *in parte* nie ieſt wypłacona.

Nadgroda Fournierowi.

25. W Nadgrodę zaſług Fournierowi Pułkownikowi w Woyſku Koron: Rotmiſtrzowi Chorąg: Węgierſkiey Summę Ośm Tyſięcy Złotych Polſkich za zgodą wſzech Stanow naznaczamy, y ażeby ta Summa z Skarbu Koronnego temuż wypłacona była, Kommiſſyi Skarbu Koronnego zalecamy.

Luſtratorowie Woiewodztwa Kijowskiego.

26. POnieważ w Konſtytucyi Seymu *Convocationis* do Luſtracyi Staroſtw, y wynalezienia Kwarty Sprawiedliwych w Woiewodztwie Kijowſkim do Powiatu Owruckiego, Urodzony Staniſław Ochocki, a za Kommiſſarzow do Pogłownego Żydowſkiego, w tymże Powiecie Urodzeni Piotr Dybowſki, y Antoni Waſilkowſki, Poſſeſſyi żadney w Woiewodztwie y Powiecie tym nie maiący ſą podani, a Skarb Rzeczypoſpolitey w pokrzywdzeniu ſwoim beſpiecznego upomnienia ſię mieć nie mogłby, przeto za prozbą Urodzonych Poſłow tegoż Woiewodztwa, na mieyſce Urodzonego Ochockiego do Luſtracyi Staroſtw, Urodzonego Jana Steckiego Stolnika Żytomirſkiego. Do Pogłownego zaś Żydowſkiego, Urodzonych Jozefa Niezwoiewſkiego, y Jgnacego Zaremiłę za Kommiſſarzow, mocą ninieyſzey uſtawy, naznaczamy.

Przywrocenie Juryzdykcyi Marſzałkowſkiey Wielmożnemu Franciſzkowi Bielińſkiemu.

27. POnieważ Wielmożny Marſzałek Wielki Koronny przyſtąpił do Rzeczypoſpolitey, przeto Temuż Wiel. Marſzałkowi Wielkiemu Koronnemu Juryzdykcyą Marſzałkowſką, ze wſzyſtkim iey Prawem y uprzywileiowaną mocą natychmiaſt reaſſumować y kontynuować pozwalamy. Tęż oraz Juryzdykcyą Marſzałkowſką, na ktorey dobry Porządek, y Powſzechne przy Boku Naſzym, y pod czas Publicznych Obrad funduie ſię beſpieczeńſtwo, przy wſzelkich Prawach o niey ſtanowionych, Prerogatywy iey waruiących nienaruſzenie, nie tylko przy Boku Naſzym, y podczas Obrad Publicznych, ale y przez cały czas *Interregnorum*, na zwykłym Obrad Publicznych mieyſcu, albo gdzieby ſię też Obrady odprawowały, podług Artykułow Marſzałkowſkich, za zgodą wſzech Stanow zachowuiemy.

Wyznaczenie Affefforow do Sądow Nafzych.

28. LUBO w Konftytucyi 1764. Regenci Kancellaryi Koronnych y W. X. Litt. położeni fą pomiędzy Affefforami, *vota decifiva* w Sądzie Nafzym Affefforfkim maiącemi, gdy iednak ciż nie za Przywileiem Nafzym, lecz *ad beneplacitum* WW. Kanclerzow y Podkanclerzych fwoie maią Urzędy, tak iak inni Officyaliftowie wfpomnionych Kancellaryi, zaczym onych *circa vota* tylko *Confultiva*, Miafta zaś Nafze tak Koronne, iako y Litewfkie & *annexarum Provinciarum* przy oftrzeżeniu względem Inflant w przerzeczoney Konftytucyi wyrażonym zachowuiemy, y czyniąc zadofyć wzmiankowaney Konftytucyi *ad Natos Affeffores* wyznaczamy z Korony, z *Senatu*: WW. Jana Wielopolfkiego Sandomirfkiego, Pawła Moftowfkiego Pomorfkiego, Wwdow, Francifzka Czapfkiego Chełmińfkiego, Urodzonego Francifzka Xawerego Kochanowfkiego Czechowfkiego Kasztelanow, *ex Ordine Equeftri*: Urodzon: Xięcia Adama Czartoryfkiego Generała Ziem Podolfkich, Stanifława Małachowfkiego Sandeckiego, Jozefa Offolińfkiego Sandomirfkiego, Francifzka Bielińfkiego Czerfkiego, Fryderyka Dunina Zatorfkiego, Staroftow, Jana Czapfkiego Podkomorzego Chełmińfkiego, Teodora Szydłowfkiego Chorążego Warszawfkiego, Andrzeia Goftomfkiego Miecznika Ziem Prufkich; a z Prowincyi W. X. L. *ex Ordine Senatorio*: Wielmożnych Antoniego Soffohuba Witebfkiego, Konftantego Plattera Mścifławfkiego Woiewodow, *ex Ordine Equeftri*: Urodzonych Andrzeia Ogińfkiego Miecznika W. X. Litt: Jerzego Jodkę Podkomorzego Lidzkiego, Tadeufza Jundziłłę Podkomorzego Grodzińfkiego, Jgnacego Strawińfkiego Sftę Słonimfkiego, Jozefa Plattera Sftę Duneburfkiego, Jana Zyberka Sftę Ławaryfkiego, Leopolda Orzefzkę Sędziego Ziemfkiego Pińfkiego, Niefiołowfkiego Sftę Cyryńfkiego, Jana Zaiarfkiego Cześnika Upitfkiego, Alexego Wiefzczyckiego Podczaszego Witebfkiego. Urodzonych zaś Podfkarbich Nadwornych Koronnego y W. X. Lit: iako zatrudnionych *ex munere Officii* w Kommiffyi Skarbowey Rzeczypofpolitey, oraz Naszey Krolewfkiey, od zafiadania w Sądach Affefforfkich uwalniamy. A Pisarzow do Spraw w Sądach Referendarfkich naznaczonych abroguiemy. Tudzież na żądanie woiewodztw Biało-Rufkich do wyznaczonych mieysc na Sądzie Affefforyi Litewfkiey w Konftytucyi Seymu *Convocationis* Miafto Mińfko przydaiemy. A gdyby przed Seymem przyfzłym Ordynaryinym, ktory z wyznaczonych Affefforow umarł, albo *ad Minifterium* czyli do Senatu był przeniefiony, tedy na mieyfce iego My Krol za Radą *Refidentium ad latus* innego Uprzywileiowanego do czafu expiracyi Funkcyi innych Affefforow naznaczyć mamy.

Compofitio inter Status.

29. POnieważ na Seymie *Convocat*: w Roku teraźnieyfzym umowiły między fobą Zkonfederowane Stany Rzpltey *Compofitionem inter Status Spiritualem & Sæcularem y in Pactis Conventis* obiecaliśmy na ten koniec wyznaczyć Kommiffarzow; więc pragnąc tego, żeby tak dawno od Rzpltey pożądane przez Nayiaśnieyfzych Predeceffoow Nafzych na kilku Seymach zlecane, y dotąd niezifzczone Dzieło do fkutku przyprowadzić. Termin tey Kompozycyi tu w Warfzawie agitować fię maiącey *pro* 28. *7bris* w Roku przyfzłym 1765. naznaczamy, y za Kommiffarzow z Rad Nafzych mianuiemy, z Senatu: *Duchownych* Wielebnych Antoniego Oftrowfkiego Kuiawfkiego, Hieronima Szeptyckiego Płockiego, Jana Łopacińfkiego Zmudzkiego, Stefana Giedroycia Nominata Jnflantfkiego, Bifkupow; *Swieckich*: WW. Antoniego Jabłonowfkiego Poznańfkiego, Xcia Augufta Czartoryfkiego Rufkiego, Jozefa Podolfkiego Płockiego, Kazimierza Granowfkiego Rawfkiego Woiewodow. *Ex Equeftri Ordine* Urodzonych Antoniego Koffowfkiego Referenda-

ferendarza Koronnego, Olędzkiego Cześnika Litewſkiego, Chryzoſtoma Kraiewſkiego Jnſtygatora Koronnego, Jerzego Jodkę Lidzkiego, Tadeuſza Jundziłłę Grodzieńſkiego, Karola Gomolińſkiego Łęczyckiego, Antoniego Dzieduſzyckiego Halickiego, Jana Borcha Jnflantſkiego, Podkomorzych; Teodora Szydłowſkiego Chorążego Warſzawſkiego, Jozefa Łuſzczewſkiego Sędziego Ziem: Sochaczew: Joachima Chreptowicza Nowogrodz: Leona Swieykowſkiego Winnic: Stolnikow. Tomaſza Dłuſkiego Łowczego Lubelſkiego, Sobolewſkiego Łowczego Warſzawſkiego, Andrzeia Goſtomſkiego Miecznika Ziem Pruſkich, Szypowſkiego Piſarza Bydgoſkiego, Niełiołowſkiego Staróſtę Cyryńſkiego, Bielewicza Sſtę Woynołowſkiego. Panowie Duchowni także z ſtrony ſwoiey na tenże czas tyle zeſłać maią Oſob pewnych do Warſzawy, ile od Nas ieſt z Stanu Rycerſkiego wyznaczonych, y z JMcią Xiędzem Nuncyuſzem Apoſtolſkim, w czym przyłożenie ſię Stolicy Apoſtolſkiey do zamierzonego końca potrzebne oſądzą, znoſić ſię zechcą. A ta kompozycya *abſentia non-nullorum non obſtante, dummodo* tak z Duchownych iako y Swieckich z Senatu po dwoch; a *ex Equeſtri Ordine, & ex Deputatis à Collegio Epiſcopali* po ſześciu *adſint*, nie zawodnie w dzień wyznaczony zacząć ſię, y trwać do umowienia zachodzących Materyi ma, *etiam cum facultate prorogandi* onę *ad tempus Delegatis benè viſum*, za zgodą iednak na to *pluralitate Votorum*, gdyby tego była potrzeba, y tak żeby przed Seymem przyſzłym Ordynaryinym dokonana była, o ktorey kompozycyi naprawieniu y spisaniu, na przyſzłym Seymie Ordynaryinym Relacyą uczynią, y onę przeczytaią; Zeby tamże Exekucyą iey obmyślić y ubeſpieczyć. A ieżeliby z tych Oſob od Nas mianowanych przed zaczęciem lub dokończeniem zleconego Dzieła, kto umarł, lub *infirmitate vera, vel legali impedimento detineretur*; o czym Kancellaryi Naſzey oznaymić będzie powinien, tedy Nam wolno będzie na mieysce takiego, innego deputować, co ſamo z tychże przyczyn *reſpective* do Delegowanych *ex Clero à Collegio Episcopali* uczynić Nayprzewielebnieyszemu Xciu Jmci Arcy-Biſkupowi Gnieźnieńſkiemu Prymaſowi Korony Polſkiey y W. X. Litt: *Nomine ejusdem Collegi Episcopalis* pozwalamy.

Alternata Prowincyi.

30. SKoro Naywyżſzy Stanu Rycerſkiego zaſzczyt *Æqualitas*, ktora gdy między Oſobami dotąd *Sacroſanctè* zachowywana, tym bardziey między Prowincyami *obſervari* powinna; Przeto znoſząc praktykowane częſtokroć (nie bez ſtraty naydroższego Seymowania czaſu) między pierwſzych Wielkiey, a Małey-Polſki, tudzież W. X. Litt: Woiewodztw Poſſami o pierwſzeńſtwo głoſu y Alternaty dyſceptacye, raz na zawſze poſtanawiamy: Jż iako Alternata Laſek rownie na Ordynaryinych iak Extra-Ordynaryinych Seymach, *ſine ullo discrimine*, wciąż odtąd zachowana być powinna, tak pierwszeńſtwo głoſu za rozdaiącą też głoſy Laſką chodzić ma, to ieſt: Marſzałek Starey Laſki lub podnoſzący Laſkę pierwſzy Poſeł *in Ordine* Wotowania na Nowego Marſzałka, pierwſzemu ſwoiey Prowincyi Woiewodztwu, podobnież nowo obrany Marſzałek, iuż *in Materia* Rugow albo Seymowania także pierwſzemu ſwoiey Prowincyi Woiewodztwu głoſy dawać powinni będą, to ieſt: na naſtępuiącym naypierwſzym Seymie, pierwſzy głos *in Ordine* wotowania na nowego Marſzałka ma być dany Prowincyi Wielko-Polſkiey, na drugim *inpoſt* Seymie Prowincya Mało-Polſka, na trzecim zaś Seymie Prowincya W. X. Litt: Wotować nayprzod będzie, po głoſach zaś pierwſzych Woiewodztw czyli Generałow wedle Alternaty, głos drugi dawany będzie Poſſom *ex Turno* naſtępuiącey *ex Alternata* do Laſki *immediatè* Prowincyi, dalſze zaś głoſy Woiewodztw innych *secundum Turnum omnino* kontynuowane być maią, *ſalva per omnia Lege* o Alternacie Kadencyi każdego trzeciego Seymu Ordynaryinego dla Prowincyi Wielkiego Xięſtwa Litewſkiego *in toto manente*.

Obiaśnienie Konſtytucyi dawnieyſzych o trwaniu Seſſyi Seymowych.

31. LUbo Konſtytucye Roku 1678. *Titulo: o Seymach Deklaracya*, a druga Roku 1690. *Titulo: Obiaśnienie Konſtytucyi dawnieyszych o Porządku Seymowania*, niedozwalały przy świecach Seymowania, iednak My uważaiąc okoliczność czaſu, iż Kadencye Seymowe ordynaryinie w tey części Roku przypadaią, kiedy dni krotkość potrzebnym Radom nie wyſtarcza, zaczym za powſzechną Stanow zgodą odtąd chcemy mieć y poſtanawiamy, ażeby wſzyſtkie tak Ordynaryinych iako Extraordynaryinych Seymow Seſſye, *etiam* przy świecach trwać mogły, poty, poki potrzeba zachodzących Proiektow wyciągać będzie.

Korrektura Trybunału.

32. NA Seymie przeſzłym *Convocationis* zdało ſię Stanom Rzpltey do ułożenia Korrektury y uregulowania iak nayściśleyſzego *in Maioribus & Minoribus Subselliis* Sprawiedliwości, y Opiſania Prawa o Sukceſſyach wyznaczyć *ex Senatorio & Equeſtri Ordine* Kommiſſarzow, ktorzy lubo około tego wielce potrzebnego Dzieła, na ktorym szczęśliwość Panowania Naſzego y ſpływaiące na cały Kray Błogoſławieńſtwo Boſkie zakładamy, z wſzelką uſilnością chwalebnie pracuiąc, na Seymie teraźnieyſzym ułożone Proiekta pokazać Nam byli gotowi; Że iednak ta tak ważna, iak naydoſkonalſzego ſprawiedliwości uſtanowienia y opiſania materya niemałego czasu y rozmyślney potrzebuie Deliberacyi; Więc onę do przyſzłego y naſtępuiących wſzelkich odkładamy Seymow, tak aby zaraz po złączeniu ſię Izby Poſelſkiey przy powitaniu Nas, gdy Kommiſſye Skarbowa y Woyſkowa Stanom Rzpltey, *de Transactis suis* ſprawią ſię, y Relacyą ſwoię uczynią, naypierwey, w żadne inne nie wchodząc Materye, ta Korrektury Trybunału, y uſtanowienia iako naydoſkonalſzego ſprawiedliwości Swiętey bywała zawſze zaczęta y *forma Judiciariâ* konkludowana Materya, do ktorey ułożenia tymże Delegowanym z Seymu *Convocationis*, Proiekta rozważać y ſkombinować zlecamy, y moc nadaiemy zupełną. Y ci to Wielmożni y Urodzeni Kommiſſarze na Niedziel cztery przed Seymem, Wielmożnym Pieczętarzom poukładane Proiekta *ad concertandum cum præsentibus ex Deputatis*, podać maią. Trybunały zaś tak Prowincyi Wielko-Polſkiey, iako y Mało-Polſkiey wedle dawnych Praw, y obſerwuiąc *novellam* na Seymie *Convocationis Legem*, *in toto* zachować ſię maią, *salvis exceptis Ducatûs Masoviæ*, & *Correcturâ Jurium Pruſſiæ*.

Objaśnienie Prezydencyi Lwowſkiey.

33. POnieważ przez Uſtawę Seymu *Convocationis* Kapituła Lwowſka ieſt obowiązana prezydewać Trybunałowi Prowincyi Małopolſkiey, a nie wyrażono *explicitè*, czyli ma mieć także ſwoiego Vice-Prezydenta, objaśniamy tedy teraźnieyſzą Konſtytucyą, że Prezydencyą Lwowſką *parem & ad normam* Kapituły Gnieznieńſkiey mieć chcemy, a przeto dwoch Deputatow, *alias* Prezydenta y Vice-Prezydenta Kapituła Lwowſka obierać ma. Dla ktorych to Prezydenta y Vice-Prezydenta Subſyſtencyi na Trybunalſkiey funkcyi, Proboſtwo Trembowelſkie, *ſalvo moderno Poſſeſſore*, Kapitule Lwowſkiey *in perpetuum*, *relicta quarta parte Proventuum pro Commendario*, *perpetuo* inkorporuiemy.

Deklara-

Deklaracya Ziemstw Woiewodztwa Sendomirskiego Powiatow Radomskich.

34. Ziemstwa Sendomirskiego, a Powiatow Radomskich Elekcyą (ponieważ z przepisu Seymu Konwokacyi na same dni Swiąt Narodzenia Bożego następuiących przypada) do Poniedziałku po Swięcie *Purificationis B. V. Mariæ* w Roku blisko przyszłym 1765. odkładamy, ktore to Ziemstwo Sądy swe przyszłe, podłu Kadencyi postanowionych sobie, *non immiscendo* spraw iednego Powiatu do drugiego, sądzić będzie.

A w Trybunale Pisarze Dekretowi Ziemstw Woiewodztwa Sendomirskiego *Turnum* po między sobą corocznie przez czas Regestru swego w trzymaniu Piora, to iest: na pierwszy Rok Ziemstwo Sendomirskie, na drugi Radomskie, na trzeci Stężyckie zachowaią. Ze zaś sądzenia Grodzkich Sądow Nowokorczyńskich Alternata w Pilznie, gwoli wygodzie Powiatu tamecznego, tegoż to Seymu *Convocationis* Konstytucyą iest pozwolona, przeto na wygodne wspomnionych Sądow, tudzież y Ziemskiey Kadencyi sądzenie Dom przyzwoity, y sklep na Księg chowanie Ziemskich y Grodzkich Urodzony Sta Nasz Pilznieński opatrzyć y postawić będzie powinien, a to *sub responsione* w tychże to samych Sądach.

Upewnienie miesca sądzenia się w Trybunale Ziemi Dobrzyńskiey.

35. Ziemia Dobzyńska do sądzenia się w Trybunale, lubo przez Konstytucyą Seymu Konwokacyinego *in Anno præsenti* 1764. zapadłą w Poznaniu y w Bydgoszczy ma wyznaczone mieysce, ale kiedy Urodzeni Posłowie teyże Ziemi Dobrzyńskiey, na fundamencie Jnstrukcyi swoiey, *exposcunt*; ażeby nie w Poznaniu dla odległości mieyśca, y innych przyczyn, ale w Bydgoszczy podług przypadaiącey tylko Alternaty była sądzona; Więc za powszechną wszech Stanow zgodą, teyże Ziemi Dobrzyńskiey w Bydgoszczy, podług przypadaiącey Alternaty w czasie przez Ordynacyą Trybunału ułożonym, mieysce wyznaczamy do sądzenia.

Sądy Ziemskie Warszawskie.

36. PRzychylaiąc się do żądzy Urodzonych Posłow Ziemi Warszawskiey, też Sądy Ziemskie po Powiatach teyże Ziemi do tych czas z wielką ciężkością sądzące się, aby odtąd w samey Warszawie odprawiały się, mocą Seymu teraźnieyszego postanawiamy.

Sądy Ziemskie Czerskie.

37. ABY sprawiedliwość tym łatwiey y dogodniey była administrowana, dogadzaiąc żądaniom Posłow Ziemi Czerskiey, oraz za powszechną Stanow Rzpltey zgodą, na zawsze ustanawiamy, aby Sądy Ziemskie dotąd z wielkim utrudzeniem po Powiatach sądzone, odtąd w Czersku na iednym mieyscu Powiatami sądzone były, w ten sposob: pierwszego Tygodnia Sądy Czerskie, drugiego Sądy Powiatu Groieckiego, trzeciego Pow: Wareckiego, czwartego zaś Pow: Garwolińskiego. Gdyby zaś ktorego Powiatu sprawy prędzey odsądzone były, tedy następuiącego Powiatu sprawy brane być maią, za obwołaniem iednak przez Woznego, iakowy Powiat sądzony będzie, a dla takowego rozporządzenia, Regestra osobne dla każdego Powiatu zrobić rozkazuiemy.

Kommiſſya *ad Reviſionem Archivi* Ziemi Ciechanowſkiey.

38. LUBO przez uchwałę Seymu Konwokacyinego 1764. Roku Kommiſſya *ad Reviſionem Archivi* Ziemi Ciechanowſkiey ieſt naznaczona, gdy iednak do tych czas taż Kommiſſya żadnego nie wzięła ſkutku, więc maiąc wzgląd na ſłuſzne żądania Posłow Ziemi Ciechanowſkiey, tęż Kommiſſyą, *in toto* reaſſumuiemy, y aby ſwoy ſkutek wzięła, mieć chcemy, taż oraz Ziemia z Podatku Prawem pozwolonego tychże ſalaryować ma Kommiſſarzow.

Przydanie Surrogata Urodzonemu Brzozowſkiemu Piſarzowi Ziemſkiemu y Grodzkiemu Ciechanowſkiemu.

39. POnieważ Urodzony Kazimierz Brzozowſki Piſarz Ziemſki y Grodzki Ciechanowſki wieloletnością ſtraconym wzrokiem przyciśniony, nie możc doſyć czynić funkcyi swoiey, więc aby ſprawiedliwość w Ziemſtwie y Grodzie w biegu ſwoim nie była przytamowana, Urodzonego Mchowieckiego Komornika Ciechanowſkiego *Laudo* na Seymiku Ante-Koronacyonalnym obranego za Surrogata *ad ſubſequenda* tegoż Urodzonego Piſarza *fata* naznaczamy, tak iednak, iż tenże Surrogat po wykonanym Juramencie, dochodami z tegoż Urzędu ma ſię połową dzielić z rzeczonym Urodzonym Brzozowſkim, ktory na Piſarſtwie tymże wzrok y lata utracił.

Uſtawa Rokow Ziemſkich Woiewodztwa Podlaſkiego Ziemi Drohickiey.

40. LUBO Roki Ziemſkie Drohickie względem czaſu y mieyſca Konſtytucyami *An:* 1569. 1588. 1611. 1631. & 1678. ſą oznaczone y determinowane, gdy iednak Urodzeni Posłowie teyże Ziemi, w części *reaſſumptionem*, w części zaś pomnożenia Kadencyi, y odmienienie czaſu onychże ku lepszey wygodzie Ziomkow ſwoich dopraſzaią ſię, więc *deſideriis* onychże dogradzaiąc, co do mieyſca Drohiczyna, wſzyſtkie reaſſumuiąc Konſtytucye, trzy Kadencye w Roku każdym teyże Ziemi Drohickiey w Drohiczynie, według dawnego Prawa, naznaczamy. Co zaś do czaſu Kadencyi też Prawa uchylamy; A tak ktora była Kadencya *Feria ſecunda poſt S. Michaëlis*, *pro Feria ſecunda poſt Trium Regum proximà*; ktora była w Poniedziałek po Nowym Lecie, *pro Feria ſecunda intra octavas Feſti Sacratiſſimi Corporis Chriſti Domini*; ktora zaś była *Feria ſecunda poſt Feſtum Sanctiſſimæ Trinitatis*, *pro Feria ſecunda*, *poſt Feſtum Sancti Lucæ Evangeliſtæ* przekładamy. A każdey takiey Kadencyi przeciąg czaſu do ſądzenia na tamtey ſtronie Buga Mieſzkańcom Niedziel dwie wyznaczamy. A ponieważ Konſtytucyami *Annorū* 1631. & 1678. tak dla odległeyſzych od Miaſta Drohiczyna Parafii, iako też dla rozlewaiącey Rzeki Buga, a ztąd złych przepraw mieyſce Miaſteczko Miedzna do ſądzenia ſpraw Obywatelſkich z tey tu ſtrony Buga mięſzkaiących, ieſt wyznaczone, więc reaſſumuiąc też ſame Prawa, co do mieyſca Miaſteczka *adpræſens* Miedzny Urodzonego Butlera Sſty Preńſkiego Dziedzicznego, Kadencyą iednę w Roku niżey wyrażoną temuż mieyſcu waruiemy, w czaſie iednak zaczęcia oneyże y Kſiąg otwarcia, też mianowane Konſtytucye uchylamy. Gdy iednak dla rozlicznych a od ſiebie odległych na tey tu ſtronie Rzeki Buga Parafii będących zręcznością y bliſkością Miaſteczko Miedzna dla wſzyſtkich Obywatelow być nie może, przeto *itidem* dwie Kadencye ku le-

pſzey wygodzie tychże Obywatelow, aby rownie iak Zabużanie trzema zaſzczyceni byli Kadencyami, to ieſt: w Sokołowie Miaſteczku Dziedzicznym Wielmożnego Ogińſkiego Marſzałka Wielkiego Wielkiego Xięſtwa Litewſkiego, y w Mokobodach Miaſteczku Dziedzicznym Urodzonego Oſſolinſkiego Staroſty Drohickiego, *lege perpetua* ſtanowiemy, y na zawſze te mieyſca do Kadencyow obſerwowane mieć chcemy. Czas zaś w Sądzeniu tych trzech Kadencyi w exekucyi ſwoiey takowy zachowuiemy: To ieſt: po odłądzoney pierwſzey w Drohiczynie Kadencyi, a po tym ſkończonym pauzy Dwu Niedzielney czaſie, do Sokołowa na tę ſtronę Sędziowie Ziemſcy ziechać bądą powinni, y tamże poki ſpraw ſtanie, nie przeciągaiąc iednak czaſu więcey nad Niedziel trzy, wſzyſtkich tey ſtrony Obywatelow ſądzić będą. Po reaſſumowaney zaś y ſkończoney drugiey w Drohiczynie Dwu Niedzielney Kadencyi, ktora *ut ſupra* przypadać będzię, podobnież w Niedziel dwie do Miedzny ziechać maią, gdzie przez Niedziel dwie *itidem* wſzyſtkie Parafie ſądzić będą. Po reaſſumowaney zaś y ſkończoney trzeciey w Drohiczynie Kadencyi, ciż Sędziowie w wyiściu podobnegoż *interſtitii* czaſu do Mokobod ziechać obligowani będą, gdzie reaſſumowawſzy ſwoię Juryzdykcyą, *itidem* wſzyſtkich tey ſtrony Obywatelow przez Niedziel dwie ſądzić będą, *& omni in loco cunctos Judiciarios actus exercere* powinni, *ſine impedimento* tamecznych Dziedzicow y Poſſeſſorow. A te wſzyſtkie na każdym mieyſcu Kadencye, *Feriâ ſecundâ proximâ* zaczynać y reaſſumować ſię maią; a gdyby *quo caſu* Kadencya ktora na oboiey ſtronie upaść miała, Alternacie *præjudicare* nie ma, y owſzem gdzie ſię ſądzić miała, tam ſię zaczynać powinna, ſtanowiemy y naznaczamy. To iednak *præcavendo*, ażeby żaden Obywatel nikogo mimo tych Kadencyi y mieyſc, to ieſt za Bugiem mieſzkaiących do Sokołowa, Miedzny y Mokobodow, *& è converſo* z tey ſtrony Buga mieſzkaiących do Drohiczyna, *ſub pœnis arbitrariis*, *evocatoriè* nie pociągał, *ac ſub nullitate Decretorum* waruiemy. Przed zaczęciem zaś Rokow bądź w Drohiczynie, bądź w Sokołowie, Miedzny y Mokobodach, podług Kadencyi wyżey opiſanych przed każdą Kadencyą *poſita*, z otwarciem Ksiąg Ziemſkich przez Piſarza, lub Regenta, y Komornikow *ad ſuſcipiendas quasvis Tranſactiones & Relationes*, dwoma Niedzielami każde Roki poprzedzać ma, a po tych ſkończonych, drugie Dwie Niedziele dla wyięcia onychże trwać powinne. Suſcepta zaś ſtrony Zabuſkiey w Drohiczynie, a z tey ſtrony Buga, w mieyſcu ſwoich Kadencyi oſtrzega ſię. Pozwom czas wedle Konſtytucyi 1670. *præfigitur.* Konſerwacya zaś *omnium Actorum* w ſamym Mieście Drohiczynie *cavetur.* Zeznanie Relacyow, y zapiſowanie onychże na Sądy Ziemſkie *in proprio territorio* w Ziemſtwie albo Grodzie, oprocz Parafii Knychowſkiey, ktora do Kadencyi Drohickiey należeć ma, *ſub nullitate Tterminorum ordinatur.* Od Relacyi każdey Groſzy Pietnaście od Suſcepty płacić należeć będzie. Regeſtra do ſądzenia ſpraw, pierwſzy ordynaryiny *prævio areſto*, drugi Taktowy *ſine beneficio areſti*, a trzeci *Pœnalium* oznaczaią ſię. Pod czas Rokow Ziemſkich Sądy Grodzkie ſądzone być nie maią. Sędziowie zaś Ziemſcy Stron depaktować nie powinni, *lege perpetua* waruiemy, y ſtanowiemy.

Pozwolenie Sądow Grodzkich w Goniądzu.

41. STosuiąc ſię do Konſtytucyi Roku 1667. ktorą pozwolony ieſt Grod w Mieście Goniądzu do Staroſtwa Knyſzyńſkiego należącym, dla przyimowania Tranzakcyi, z racyi odległości Grodu Brańſkiego y złych przepraw przez Rzeki Obywatelow Ziemie Bielſkiey Traktu Zatykockiego, pozwalamy y poſtanawiamy, aby Urodzeni Podſtaroſci y Piſarz Grodzcy Brańſcy teraźnieyſi y na potym będący, odprawiwſzy pierwſzą Kadencyą *Feriâ ſecundâ poſt Feſtum Sanctorum Trium Regum* w Brańſku, do Miaſta Goniądza na iednę Kadencyą, to ieſt *pro Feriâ ſecundâ poſt Dominicam Reminiſcere Quadrageſimalem* zieżdżali, y tam wſzyſtkie ſprawy Grodowi należące Obywatelow traktu Zatykockiego w

Domu wygodnym ſądzili; inne zaś Kadencye w Brańſku kontynuowali, pod winami w Prawie opiſanemi.

Przenieſienie Xiąg Ziemſkich Ziemi Rawſkiey do Miaſta Białły.

42. POnieważ w Mieście naſzym Rawie, dla znacznego tegoż Miaſta upadku Xięgi Ziemſkie beſpieczney dla ſiebie nie maią konſerwacyi, na czym nie mało należy y zawiſło ucalenie Fortun Szlacheckich, aże Urodzony Andrzey Leſzczyńſki Piſarz Ziemſki Rawſki Miaſta Białły Dziedzic, gdzie *poſitio Actorum* w tymże Mieście dawnym Prawem ieſt oſtrzeżona, ku pomnożeniu ſwych w Oyczyznie y w Woiewodztwie zaſług, Dom wymurować ſklepiony na konſerwacyą tychże Xiąg obliguie ſię; więc przychylaiąc ſię do prozby Urodzonych Poſłow Ziemi Rawſkiey, na przenieſienie Xiąg Ziemſkich do Miaſta Białły pozwalamy, ale nie wprzod, aż wſpomniony Dom będzie wymurowany, y ze wſzyſtkim zakończony.

Alternata Piſarza Ziemſkiego Płockiego z Piſarzem Ziemſkim Ziemi Zawſkrzyńſkiey.

43. POnieważ w Konſtytucyi Seymu *Convocationis* w opiſaniu Alternaty między Piſarzami Woiewodztwa Mazowieckiego, y innych opuſzczona ieſt Alternata zieżdżania do Trybanału y piſania tamże Dekretow na Regeſtrze Woiewodztwa Płockiego, między Piſarzem Ziemſkim Płockim, y Ziemſkim Zawſkrzyńſkim, ktorą teraz na prozbę Urodzonych Poſłow chcąc aby była, poſtanawiamy: Że iednego Roku zaczynaiąc od pierwſzego Trybunału Piſarz Ziem: Płocki, a drugiego Roku Piſarz Ziemſki Zawſkrzyńſki Dekreta piſywać maią.

Przenieſienie Suſcepty Grodzkiey Płockiey z Srzeńſka do Mławy.

44. LUbo w Konſtytucyi Konwokacyiney wyrażono ieſt, aby Suſcepta uſtawiczna w Mieście Srzeńſku pod Juryzdykcyą Staroſty Płockiego była, żądanie zaś Urodzonych Poſłow, na teraźnieyſzym Seymie, podług Inſtrukcyi ieſt, aby taż Suſcepta nie w Mieście Srzeńſku, ale w Mławie Mieście Krolewſkim *in meditullio* Ziemi Zawſkrzyńſkiey, dla wygody publiczney teyże Ziemi Zawſkrzyńſkiey *continuò* bywała, ktorą to Suſceptę tamże w Mławie pod Juryzdykcyą Staroſty Płockiego odtąd na zawſze mieć chcemy, y żeby Suſceptant przyſięgły y uſtawiczny *circa Acta & ſine depactatione* Tranzakcye przyimował, mocą ninieyſzego Seymu nakazuiemy. Suſcepta Ziemſka pod czas Sądow przy Regencie Ziemſkim tylko być ma, y Komornikowſkie Xięgi przy nim być maią.

Rewizya Xiąg Ziemi Liwſkiey.

45. NA żądanie Urodzonych Poſłow Ziemi Liwſkiey, za powſzechną wſzech Stanow zgodą, Konſtytucye Lat 1601. 1609. 1613. 1616. 1647. 1678. o Rewizyi Xiąg Ziemi Liwſkiey naſtąpione, dotąd nie ziſzczone reaſſumuiemy, y mieć chcemy, aby taż Ziemia Liwſka na przyſzłym Relacyinym Seymiku Kommiſſarzow do ułożenia *Archivi*, przepiſania Xiąg, y wiecznego w nich ułożenia porządku z pomiędzy ſiebie wybrała, y onych przy Urodzonych Staroście y Piſarzu Ziemſkim Liwſkim, dla większego warunku, *etiam* przyſięgą, gdyby potrzeba było, obowiązawſzy, *condignè* rekompenſować ſtarała ſię.

Deklara-

Deklaracya Konſtytucyi Seymu *Convocationis* uchwaloney o Kommiſſyi Woyſkowey.

46. KOnſtytucyą o Kommiſſyi Woyſkowey, *quò ad tenorem legis*, w Punktach Exekucyi podpadaiących od wſzelkiey wyimuiąc wątpliwości, opuſzczamy chętnie aſſumptu Jey ſłowa wſzelkie, ktoreby tłomaczone być mogły na dotkliwość Wielmożnych Hetmanow Koronnych, gdyż w tym ieſteśmy przeświadczeniu, że tak znaczni nie tylko z Urzędu, ale y z Urodzenia, y cnot w Oyczyznie Ludzie, niechybnie poznaią, iż cokolwiek w ninieyſzym zawiera ſię Prawie, nie żadnym Jch umartwienia powodem, ale iedynie z rozważenia większego *in poſterum* publicznego Dobra Poſtanowiono ieſt.

Tę zaś pomienioną Konſtytucyą przez iedyny wzgląd Dobra Publicznego przenoſzącą na Kommiſſyą Woyſkową to, co ſamowładności Hetmanow Koronnych należało, tak deklaruiemy: Jż ta Kommiſſya zacząć ſię ma w Warſzawie dnia pierwſzego Mieſiąca Marca w Roku przyſzłym 1765. pod Prezydencyą Hetmana Wielkiego, czyli Polnego Koronnych, lub pierwſzey *in ordine* znayduiącey ſię pod ten czas Oſoby *Senatorii* czyli *Equeſtris Ordinis*, y agitować ſię w każdym potrzeby czaſie bez zachowania Kadencyi, dla czego, aby na niey kompletu uſtawicznego brakować nie mogło, zaraz po reaſſumpcyi opiſaną umową wyznaczeni Kommiſſarze obowiązać ſię maią, ktory z nich przez iak długi czas pilnować Kompletu, *dummodo quinque adſint*, obligowany będzie, y dla tego wyznaczoney ze Skarbu płacy wyliczenie, nie Kadencye, lecz ſamo *Atteſtatum* czterech z gory Woyſkowych Kommiſſarzow, *quantum* należące dla każdego z nich determinować będzie, Penſye Piſarzowi, Regentowi teyże Kommiſſyi y inne potrzebne expenſa z largicyi taż Kommiſſya wyznaczy. Ten iednak względem Kompletu warunek nie odbiera mocy, aby taż Kommiſſya limitowana *ad tempus bene viſum* była, ſkoroby Woyſkowe intereſſa *interſtitium* czaſu pozwalały. Pozwy y Ordynanſe od tey Kommiſſyi pod Pieczęcią Jey wydawane być maią, oraz wſzelkie expedycye z Kancellaryi Kommiſſyi Woyſkowey wychodzić powinny pod Pieczęcią teyże Kommiſſyi, ktora ma być: Orzeł Polſki Miecz y Armaturę w Szponach maiący. Jnſkrypcya zaś do tey Pieczęci: *Pieczęć Kommiſſyi Woyſkowey Kor*: Poſſannictwa wſzelkie od Oryentalnych Potencyi przez Hetmanow, czyli w niebytności tychże, od Prezyduiącego na ow czas *Conſilio Bellico* przyimowane być maią, ktory *cum Conſilio Bellico* Nas ſamych y przytomną Nam Radę *in intervallo* Seymow, a pod czas Seymu całą Rzeczpoſpolitą o rzeczonym Poſſannictwie informować ma. Inne zaś Punkta podług przerzeczoney Konſtytucyi Konwokacyiney, aby *in toto* przez Kommiſſyą Woyſkową zachowane były, mieć chcemy. Generałowie Artylleryi Koronney rachunki *perceptorum*, *expenſorum*, ktore przedtym na Seymie czynione były, odtąd na Kommiſſyi Woyſkowey expedyować maią, a Kommiſſya Stany Rzeczypoſpolitey informować będzie, oraz aby Projekta od tey Kommiſſyi Woyſkowey Rzeczypoſpolitey podawane zaraz po ułatwieniu Ekonomicznych, tymże ſamym porządkiem, *eadem methodo & forma*, iak Proiekta Kommiſſyi Skarbowey rezolwowane y decydowane były, poſtanawiamy.

Deklaracya Sądowey Juryzdykcyi nad Gwardyami naſzemi.

47. LUbo Rzeczpoſpolita z ſprawiedliwych wyrażonych powodow przez *Pacta Conventa*, oddała iedyney a zupełney władzy y dyſpozycyi Naſzey cztery Regimenta Gwardyi: konne y pieſze, My iednak przekładaiąc nad wſzelkie inne względy iak nayzupełnieyſze zachowanie ſpokoyności wewnętrzney y ſprawiedliwości rowney dla każdego, tychże Gwardyi żołnierſkie poſłuſzeńſtwo w nienaruſzoney zupełności Nam ſamym zoſtawiwſzy, względem Likwidacyi y za-

zachowania *disciplinæ militaris* do Kommissyi Woyskowych, aby należeli, mieć chcemy. Ktore to Woyskowe Kommissye żeby niewątpliwe Sądow swoich prawidło miały, *Codicem disciplinæ militaris* na przyszły Seym Ordynaryiny do examinu y approbacyi Rzeczypospolitey wygotować maią; niżeli zaś to nastąpi, według dawnieyszych Artykułow Woyskowych każdy *delinquens* sądzony być ma.

Kwit Urodzonemu Fryderykowi Brühlowi.

48. POnieważ Urodzony Fryderyk Aloizy Brühl sprawuiący dotąd Urząd Generała Artylleryi Koronney, na teraźnieyszym Seymie *Coronationis*, przed Wielmożnemi y Urodzonemi *ex Senatorio & Equestri Ordine* do odebrania y expedycowania rachunkow Artylleryi Koronney delegowanemi Kommissarzami, tak z Summ, pierwszey Stu szesnastu Tysięcy sześciu set osmdziesiąt y siedmiu Złotych Polskich, grosza iednego, corocznie na tęż Artyllerya *ab Anno* 1748. *die* 1*ma Junii, ad Annum præsentem* 1764*tum, ultimam diem Maji*, z Kancellaryi Skarbu Koronnego kwarcianey braney, iako też z drugiey Summy Siedmiudziesiąt y ieden Tysięcy Złotych Polskich *per Resultata Senatus Consilii* z Skarbu Koronnego odebraney tak na reparacye Ceughauzow, Warszawskiego, Krakowskiego, y Malborskiego, iako też na kupno dwunastu sztuk Armat od Urodzonego Potockiego przeszłego Starosty Błońskiego, y na inne tegoż Artylleryi Koronney potrzeby wydaney y obroconey, dowodny przy Dokumentach Rachunek uczynił, y z tychże Summ wyżey wyrażonych do Skarbu Rzeczypospolitey nic winien nie pozostał się, więc onegoż *cum Successoribus ejus* kwituiemy.

O Obieraniu Possow na Seym, y Deputatow na Trybunał w Woiewodztwach Poznańskim, Kaliskim y Ziemi Wschowskiey.

49. POnieważ Woiewodztwa Poznańskie y Kaliskie, iak świadczy Konstytucya Roku 1685. Possow na Seym, y Deputatow na Trybunał zwykły *pluralitate votorum* obierać; zaczym przy tym obyczaiu też Woiewodztwa przychylaiąc się do prozby UUr: Possow Woiewodztwa Poznańskiego y Kaliskiego na zawsze zachowuiemy. Y żeby *ad pluralitatem votorum* czyli *ad activitatem* na Seymikach sami tylko w tych Woiewodztwach Possessyonaci, to iest: Possessyą Dziedziczną lub zastawną, albo arendowną maiący należeli, y dla tego przez Assessorow przysięgłych Marszałkowskich maią być *in tractu* Seymikowania zregestrowani przez Powiaty y Parochie dozwalamy.

Dla porządnego zaś wotowania też Woiewodztwa Ławki na Cmentarzu Sredzkim zrobić dla każdego Powiatu każą, aby nikt z innego mieysca, tylko z swey Powiatowey Ławki wotował, *sub non acceptatione voti*, a Marszałek tychże Seymikow z Assessorami *super realem annotationem votorum & Laudi* przysięgłszy, każdego, y na kogo wotuiącego imię y przezwisko niech notuie, y *ad Acta* Woiewodztw razem z *Laudum* poda, *præsenti lege cavemus*.

O Possach Woiewodztwa Lubelskiego.

50. POnieważ Woiewodztwo Lubelskie w obszerności swoiey y liczbie Obywatelow między innemi nienayszczupleysze, a z dwoch Ziem y Powiatu tylko trzech Possow na Seym wysyła, przeto na instancyą Possow tegoż Woiewodztwa przerzeczoną liczbę *ad alterum tantum* podwyższamy, y aby odtąd sześciu Possow z tegoż Woiewodztwa na każdy Seym wysyłano, mieć chcemy.

Ustawa

Ustawa Podkomorzych y Ziemstwa w Powiatach Zytomirskim y Owruckim Woiewodztwa Kiiowskiego.

51. POnieważ Woiewodztwo Kiiowskie trzy Powiaty, to iest Kiiowski, Zytomierski y Owrucki w sobie zamykaiące, iednego tylko Podkomorzego, y Ziemstwo Kiiowskie dotąd miało, a przeto Obywatele w dochodzeniu prędkiey sprawiedliwości częstokroć przewłokę miewali, a nawet dla nacisku do Kandydacyi wielu osob w Woiewodztwie zasłużonych, y do tych Urzędow sposobnych, trudność w dochodzeniu Seymikow Podkomorskich y Ziemskich zazachodziła, zaczym na żądanie Posłow tegoż Woiewodztwa, dla prędszego czynienia sprawiedliwości (zachowuiąc nienaruszenie w swoiey dostoyności Urząd Podkomorzego, y Ziemstwa Powiatu Kiiowskiego dawnieyszym Prawem obwarowany) w Powiatach Zytomirskim y Owruckim Urząd Podkomorzego, tudzież Sędziego, Podsędka y Pisarza Ziemskich z Juryzdykcyą, y wszystkiemi tym Urzędom Prerogatywami z Prawa pozwolonemi na zawsze postanawiamy, y mieysce sądzenia się Sądow Ziemskich Kiiowskich y Zytomirskich w Zytomierzu, a Owruckich w Owruczu wyznaczamy. A że Ziemstwo Kiiowskie czas Kadencyi dawnieyszym Prawem ma sobie naznaczony, tedy Ziemstwo Zytomierskie w Niedziel trzy po Kadencyi Kiiowskiey, a Owruckie także Niedziel trzy po Zytomierskich Ziemskich Sądach zakończonych (nie przeszkadzaiąc iednak Kadencyom Grodzkim Powiatowym Woiewodztwa tego) Kadencye swoie reassumować y na zawsze sądzić będą. Oraz na Seymikach y innych Ziazdach Woiewodztwa, Stalla swoie Podkomorzowie po Kiiowskim Podkomorzym, a Sędziowie, Podsędkowie, y Pisarze Ziemscy Zytomierscy y Owruccy po Kiiowskich zasiadać maią, y wszelkich Prerogatyw Urzędowi swemu z Prawa należących zażywać będą. Że zaś Podkomorski, tudzież Sędziego, Podsędka y Pisarza Ziemskich Kiiowskich Urzędy teraz aktualnie wakuią, tedy na obranie tych Urzędnikow Kiiowskich y Zytomirskich w Zytomierzu, a Owruckich w Owruczu Wielm: Woiewoda, lub *in ejus renitentia* Kasztelan, Innotescencye wyda, a na reszcie na Seymiku Gospodarskim w Roku przyszłym 1765. naznaczamy. Na ktory termin y czas Seymikom naznaczony, Obywatele ziechawszy się *pluralitate votorum* Marszałkow Seymikowych do wszystkich trzech Powiatow obiorą, y pod temiż Marszałkami, *& eadem pluralitate votorum* do każdego Urzędu po czterech Kandydatow obieraiąc, Osoby sposobne, Prawa wiadome, y Possessye w tym Woiewodztwie maiące, wedle ustawy Seymu *Convocationis* 1764. wybiorą, y nam *ad confirmandum Privilegio* z każdego Powiatu, *attenta majori pluralitate votorum*, prezentować będą. Przysięgi zaś na Urzędy swoie Podkomorzowie, na Kadencye Ziemskie lub Grodzkiey *proprii Districtus*, a Sędziowie, Podsędkowie, y Pisarze Ziemscy zawsze na Leżeniu, *alias* na otwarciu Xiąg Ziemskich, według dawnego Prawa, przed Woiewodą lub Kasztelanem, albo Starostą Grodowym, a w niebytności onych przed następuiącym Urzędnikiem w przytomności innych Urzędnikow y Szlachty Obywatelow, Rotą Prawem opisaną wypełniać maią. Ułatwiaiąc oraz wcześnie kłotnie między Pisarzami Ziemskiemi, z okazyi pisania Dekretow Trybunalskich urość mogące, postanawiamy, aby w pisaniu Dekretow Trybunalskich y ziezdżaniu na Kadencyą Woiewodztwa, Alternata między niemi zachowana była; a gdyby ktoremu *Legalitas*, lub *fata pro Turno sui* ziechania na Kadencyą Woiewodztwa do Trybunału nie pozwoliły, na ten czas żyiący Pisarz według Alternaty powinność tę zastąpić ma.

Ustanowienie Seymikow Gospodarskich w Woiewodztwie Mazowieckim.

52. ZE przez Konstytucyą Seymu *Convocationis* w Roku teraźnieyszym nastąpioną, Seymiki Gospodarskie dla wszystkich Woiewodztw, Ziem

 y Powiatow

y Powiatow nazaiutrz po Seymikach Deputackich ſą naznaczone, w Woiewodztwie zaś Mazowieckim dzieſięć Ziem w ſobie zawieraiącym, nie prędzey iak w pięć lat Alternata obierania Deputatow, podług dawnego zwyczaiu, przypada, więc aby nie tak przedłużone, owſzem częſtſze Kadencye y czaſy do decydowania intereſſow ſwoich pomienione Woiewodztwo Mazowieckie mieć mogło, Seymiki dla niegoż Goſpodarſkie, iuż nie po Deputackich, ale po każdych Poſelſkich Seymikach nazaiutrz, naznaczamy.

O Obieraniu Poſſow Pruſkich.

53. DLa Woiewodztw Ziem Pruſkich Konſtytucyą Roku 1613. o Obieraniu Poſſow y Deputatow naſtąpioną, teraz y przez Woiewodztwo Chełmińſkie z Ziemią Michałowſką przyiętą reaſſumuiemy, oraz aby podobnym ſpoſobem Marſzałkowie y Poſſowie, tak na Seymikach iako y Generale byli obierani, ſtanowiemy, co ma ſłużyć Woiewodztwu Wołyńſkiemu y Podolſkiemu.

Poſtanowienie Płaty Smolakom Ziemi Halickiey.

54. POnieważ Ziemia Halicka na zapłatę Smolakom ku ubeſpieczeniu Podgorza od Opryſzkow podatek Podymnego, drugie tyle iak teraz Woyſku wypłacać zwykła, mieć chce; Przeto przychylaiąc ſię do prozby Poſſow teyże Ziemi, na tenże Podatek podymnego zezwalamy, *hoc præcauto*, ażeby *ad privatos uſus* ciż Smolacy zażywani nie byli, y procz Kommend przez Ziemię naznaczonych, Kommiſſyą Woyſkową za naywyżſzą władzę znali.

Luſtracya Podatku Czopowego y Szelężnego w Ziemi Chełmſkiey.

55. NA inſtancyą Urodzonych Poſſow Ziemi Chełmſkiey, y Powiatu Kraſnoſtawſkiego, Luſtracyą nową Podatku Czopowego y Szelężnego we wſzyſtkich Miaſtach y Miaſteczkach teyże Ziemi Chełmſkiey y Powiatu Kraſnoſtawſkiego *authoritate* Seymu tego naznaczamy, do ktorey Kommiſſarzow na naypierwſzym Seymiku Goſpodarſkim, Obywatelom wſpomnioney Ziemi y Powiatu obrać pozwalamy, a ktoby ſię czuł *aggravatus* przez tychże Luſtratorow, temu zoſtawuiemy *viam agenai* w Trybunale *ex Regeſtro fiſci*, lub z Regeſtru Ziemi Chełmſkiey, podług opiſu Seymu *Convocationis Anni præſentis*.

Przedłużenie Seymu.

56. GDy nam w rozmaitych tak publicznych iako prywatnych Woiewodztw, Ziem y Powiatow Oboyga Narodow żądzach w czaſie dwu Niedzielnym Aktem Elekcyi do Seymowania naznaczonym *effectuari* dotąd nie przyſzło; Przeto za powſzechną Stanow Zgodą, tenże Seymowania czas do kilku dni, to ieſt do dnia dwudzieſtego Mieſiąca teraźnieyſzego *incluſivè* przedłużamy y przeciągamy.

Przyſięga Urodzonego Seymowego Sekretarza.

57. POnieważ dotąd Przyſięga dla Sekretarza Prawem nie ieſt oſtrzeżona, a nie mało na niey Stanom Naſzym należy, więc za powſzechną zgodą, aby Urodzony Sekretarz zaraz po wypełniony Przyſiędze Urodzonego Izby Poſelſkiey obranego Marſzałka, od niegoż nominowany, na każdym Seymie *in*

facie

facie Stanu Rycerskiego w te słowa przysięgał, raz na zawsze stanowiemy.

JA NN. przysięgam Panu Bogu w Troycy Swiętey Jedynemu, iż podane mi od Laski Proiekta do czytania, tak iak będą napisane, nic nie przydaiąc, ani umnieyszaiąc, one czytać będę, a Proiekta przez Marszałka Seymowego y Deputatow do Konstytucyi podpisane, mnie do przepisania dane, do Druku nic nie uymuiąc ani przydaiąc podam, y onegoż wiernie dopilnuię. Tak mi Panie Boże dopomoż, y niewinna Męka Syna Jego.

Xięstwo Kurlandzkie y Semigalskie.

58. POnieważ Konstytucya Seymu *Convocationis* Roku teraźnieyszego J. W. Xiążęcia Ernesta Jana de Biron y Potomkow iego Płci Męskiey przy Xięstwach Kurlandzkim y Semigalskim, niemniey też Szlachtę Kurlandzką y Semigalską, przy ich Prawach zachowała; przeto stosuiąc się do onęy, *in fundamento* Konstytucyi 1736. Roku, y *vigore* teyże ustanowionych Paktow przez Kommissyą Gdańską w Roku 1737. oraz Jnwestytury pomienionych Xięstw Kurlandyi y Semigallii onemu daney, tegoż J. W. Xcia Ernesta Jana, *circa Possessionem Feudi legitimè obtenti*, y przy Prawach wszystkich zdawna Xiążętom Kurlandzkim służących, bez żadnego onych umnieyszenia, *in toto* zachowuiemy y utwierdzamy. Zaszłe zaś bez dozwolenia Seymowego *ex Resultatis* tylko *Senatûs Consiliorum* do tychże Xięstw Dyspozycye, y wydane *Diplomata*, oraz wszystkie z tego wynikłe *Actus*, rownie iako y nastąpione w nieszczęśliwych tegoż J. W. Xcia Ernesta Jana czasach Reskrypta, Prawom Rzptey, Xiążęcym *Juribus Feudi*, y pomienionych Xięstw przeciwne, za nieważne uznaiemy, y że bynaymniey wspomnionemu nie raz Xięciu, y iego Następcom Męskiego rodzaiu *obstare & prœjudicare* nie mogą y niepowinny, *declaramus.* Przytym Szlachcie Obywatelom Xięstw Kurlandzkich, ktorzy dotąd *Homagium* Xiążęciu swemu nie złożyli, ażeby w czasie od tegoż J. W. Xcia Ernesta Jana zamierzonym y wyznaczonym, takowe *Homagium* powinnie oddali, y we wszystkim wiernemi, oraz podług Praw posłusznemi byli, Zwierzchnością władzy Naszey, pod obowiązkami *ex vigore Legum* ściągaiącemi się, nakazuiemy. Aże Syn starszy J. W. Xcia Ernesta Jana, Xiążę Piotr na Seym teraźnieyszy *Coronationis* przybył, dla oddania *Homagium*, *vigore* Konstytucyi Seymu *Convocationis*, Nam y Rzpltey za Oyca swego y za siebie; przeto po ułatwionych Rzpltey na teraźnieyszym Seymie potrzebach, y zakończeniu onych, pomienionego Xcia Piotra do oddania *Homagium* w czasie sposobnym łaskawie przypuścić obiecuiemy, oraz Jnwestyować tak J. W. Xcia Oyca iego, *renovando ejusdem Jura Feudi*, iako też *simultaneè* samego Xcia Piotra, tegoż Xięstwa Feudalnego Dziedzica (*salvis Conditionibûs in Pactis Gedanensibus expressis*, y przez J. W. Xcia *ejusque Successores Masculos adimplendis*) będziemy. Względem ktorych kondycyi dopełnienia, aby bez uciążliwości J. W. Xcia Ernesta Jana sposob opłacenia Długow, podług Konstytucyi 1736. do Dobr Stołu Xiążęcego należących w tych Paktach Gdańskich opisany, był zachowany, y do skutku przywiedziony, baczenie na to damy. A iako pomienione *Pacta* przez Kommissyą Gdańską ustanowione, żadnego *Prœjudicium* Prawom Obywatelow tych Xięstw przynosić nie mogą y niepowinne, tak Obywatelow Stanu Rycerskiego Xięstw Kurlandyi y Semigalli, *circa Pacta primevœ Subjectionis Divi Sigismundi Augusti*, *ejusdem Privilegia Nobilitatis*, *& Formulam Regiminis*, *aliaque Privilegia legitima & Jura*, *Jmmunitates*, *ac libertates*, tudzież Miasta y wszystkich Obywatelow przy ich Prawach zachowuiemy y ubespieczamy, oraz żeby Sprawy Tych Xięstw na Sądach Naszych Relacyinych, podług dawnych Praw y Ustaw, ostateczną Decyzyą odbierały, waruiemy; Obywatelow zaś tych Xięstw przy rownych wolnościach y Prerogatywach z innemi Rzpltey Obywatelami, według Praw oney, zachowuiemy.

Na żądze zaś Woiewodztw y Powiatow graniczących z Xięstwami Kurlandzkim y Semigalskim, *ad mentem* Konstytucyi Seymu *Convocationis*, oraz według Paktow *Subjectionis* y dawnieyszych Jnwestytur, Kommissarzow Naszych zesłać nie omieszkamy. Co y z strony swoiey Xiążę Jmć Kurlandzki uczynić ma, ktorzy w czasie umowionym *ad loca controversa praviis Innotescentiis* ziadą, Dukta Graniczne przeyrzą, Kontrowersye rozsądzą, y Granice pewne (zachowuiąc się we wszystkim według Jnstrumentow *Commissionis*, ktore onym dane będą) postanowią.

Warunek Praw Religii Katolickiey w Xięstwach Kurlandzkim y Semigalskim.

59. Wiarę Swiętą Katolicką Rzymską *& Ritûs Graeci Latino-Uniti* w Xięstwie Kurlandzkim y Semigalskim, tudzież *Pacta Subjectionis*, *Formulam Regiminis*, wszystkie Prawa y Przywileie Szlachty tameczney, iako y innych Obywatelow, wzorem y przykładem Konstytucyi toż waruiących, ponawiamy, zachowuiemy y utwierdzamy; oraz wszystko, coby się z niemi nie zgadzało, lub przeciwnie w tey mierze działo, znosiemy, kassuiemy, y za nieważne deklaruiemy. Wielmożni Pieczętarze Oboyga Narodow aby według Konstytucyi Roku 1717. wyżey namienione Prawa sobie zalecone mieli, mieć chcemy. A gdyby zaś co przeciwko tym Prawom, *Formulae Regiminis*, y Przywileiom Szlacheckim y innych Obywatelow popełniło się, UU: Jnstygatorom Koronnym y W. X. Litt: aby *ad Jnstantiam* każdego *ibi*, *ubi de jure venerit*, Przestępcow dla odebrania należytey kary zapozwali, *seriò* zlecamy y nakazuiemy.

Kommissya do traktowania z Dworem Rossyiskim.

60. Kiedy Nam Wielmożny Xże Repnin Poseł Extraordynaryiny y Pełnomocny Nayiaśnieyszey Jmperatorowy Całey Rossyi przełożył, że w Artykule 31. Traktatu Pokoiu Roku 1686. między Polską y Rossyą zawartego przepisano iest, iż tenże Traktat na początku każdego Panowania odnowiony być ma y potwierdzony zobopolnie, y że determinacya Granic wyrażona w pomienionym Traktacie nie przyszła do skutku, a wszczęło się wiele rożności, tak względem Possessyi, iako też o Zbiegow y insze pokrzywdzenia publiczne y partykularne; Więc potwierdzaiąc y chcąc do Exekucyi przyprowadzić tenże wspomniony Traktat, tudzież dla uspokoienia wszystkich tych rożności y sporek, mianuiemy pod Naywyższą Zwierzchnością Naszą przy Prezydencyi Nayprzewielebnieyszego w Bogu Xiążęcia Jmci Prymasa, oraz przy Kanclerzach Wielkich y Podkanclerzych Oboyga Narodow, za Kommissarzow, z *Senatu*: Wielmożnego Jgnacego Twardowskiego Kaliskiego Woiewodę, Wielmożnego Xiążęcia Augusta Czartoryskiego Woiewodę y Generała Ziem Ruskich, W. Jozefa Sołłohuba Woiewodę Witebskiego; z *Stanu Rycerskiego*: Urodzonych Antoniego Tyzenhauza Koniuszego W. X. Litt: Hiacynta Małachowskiego Podstolego Koronnego, Xcia Stanisława Czartoryskiego Łowczego Wielkiego Koronnego, ktorym daiemy zupełną moc do traktowania o tych wszystkich Sprawach, y wziąwszy wspomniony Traktat 1686. Roku za fundament do umowienia po Przyiacielsku y zakończenia zupełnie z tym, albo z temi, ktory, lub ktorzy będą mieli do tego podobną od Nayiaśnieyszey Jmperatorowy Rossyiskiey Plenipotencyą. Aże do tego interessu należy wyexaminowanie na mieyscu Granic obudwoch Państw, oznaczenie onych, Ustanowienie Sądow Pogranicznych niezawodne, Przepis powinności y mocy tychże Sądow, powrocenie do Polski Archiwow zabranych

z Polski

z Polſki y Litwy, y cokolwiek dla niewzruſzonego zachowania wiecznego Pokoiu, y zobopolnych wſzelkiego rodzaiu korzyści handlowych y Narodowych ściągać ſię może; Przeto za Radą tychże wyżey mianowanych Kommiſſarzow mianować *subalterne* inſzych będziemy, przepiſać im Jnſtrukcye potrzebne każemy, y umocować onych zupełnie zechcemy. A ci ziechawſzy ſię na Granice, y umowiwſzy ſię z temi, ktorzy będą do tego wyznaczeni ze ſtrony Nayiaśnieyſzey Jmperatorowy Roſſyiſkiey, biorąc także Traktat R. 1686. za fundament, Granice uznaią y oznaczą, rożności y ſporki wſzyſtkie uſpokoią y decydować będą: oraz wynaydą iak naydoſtateczniey ſze ſpoſoby do zabieżenia wſzelkim na dalszy czas kłotniom, y Sądy Pograniczne uſtanowią, dla zachowania y czynienia zobopolnie, y iak nayſurowſzey każdemu ukrzywdzonemu bez dyſtynkcyi ſprawiedliwości, ażeby odiąć przez to wſzelkie okazye y przyczyny do nieukontentowania. A iako to ieſt z pożytkiem obudwoch Państw, nietylko utrzymać przyiaźń między niemi trwałą, ale ściśleyſzym ieſzcze zmocnić związkiem, y tenże Wielmożny Xżę Repnin kilkokrotnie Nam oświadczył, że Nayiaś: Monarchini Jego w tey ſamey ieſt intencyi, tak za Radą tychże wyżey mianowanych Kommiſſarzow przez Urodzonego Franciſzka Rzewuſkiego Piſarza Polnego Koronnego delegowanego od Konfederacyi Generalney, a teraz od Nas mianowanego Poſła do Dworu Jmperatorſkiego Roſſyiſkiego, lub innego, kogobyśmy na to wybrali y wyznaczyli, *cum Miniſterio* Nayiaśnieyſzey Jmperatorowy Roſſyiſkiey dla zawarcia nowego Traktatu przyiaźni y Soiuſzu, obrony na fundamencie Gwarrancyi wzaiemney Poſſeſſyi Państw obudwoch, y Praw, Przywileiow wolności Rzpltey, w negocyacyą wnidziemy, Plenipotencyą ſpecyalną do tego potrzebną, y Jnformacye do negocyowania o nowy Traktat przyiaźni y Soiuſzu obrony poſzlemy. Cokolwiek zaś będzie ułożono względem tego nowego Traktatu Pokoiu y Soiuſzu obrony, to wſzyſtko dla mocy y ſtałosci ſwoiey potrzebować będzie approbacyi, y ratyfikacyi na przyſzłym Seymie czyli Ordynaryinym, czyli umyślnie na to złożonym. A w tym wſzyſtkim pilną baczność damy, y wyżey mianowani Kommiſſarze doglądać będą, aby nowe obowiązki nie były ſzkodzące Prawom naſzym, ale owſzem aby ile możność y okoliczności pozwolą, wſzyſtko z naywiękſzą korzyścią Rzpltey uſtanowione było, nie naruſzaiąc w niwczym Traktatu Karłowickiego, iako wieczyſty utwierdzaiącego pokoy.

Deklaracya do traktowania z Dworem Berlińſkim.

61. WIele na tym każdemu zależy Państwu, zeby z Sąſiedzkiemi Potencyami w dobrey y nienaruſzoney Przyiaźni zoſtawać mogło; Zaczym gdy Krol JMć Pruſki przez Miniſtrow ſwoich to nam oświadczył, że dla ſpokoyności Sąſiedzkiey, y Sprawiedliwości dla zobopolnych Krajow, a przez to dla zagrodzenia drogi do wſzelkich zaczepek, ktoreby tak dawny y mocny węzeł dobrego y zgodnego między Jego y Naſzemi Państwy zachowania zrywały, życzyłby ſobie umowienia y wyznaczenia z obudwoch Stron Sądow Pogranicznych, ktoreby dotąd zachodzące y w przyſzłym czaſie trafiać ſię mogące kłotnie między Pogranicznemi Mieſzkańcami o rzeczy, y wſzelkie zobopolne pretenſye rozeznawać, examinować, finalnie ſądzić, Sprawiedliwość nakazywać, y iey wykonanie obmyslać, władze y moc nadaną ſobie zawſze miały. Zyczyłby ſobie niemniey podobnego umowienia y wyznaczenia Kommiſſarzow do miarkowania y uſpokaiania dyfferrencyi o Granice między partykularnemi Obywatelami, ktorzy nie dołożywſzy ſię naywyżſzey Zwierzchności ſwoiey, bezprawia popełniaią, *Jura & ſecuritates bonæ Vicinitatis* gwałcą, y dobre porozumienie, zgodne pożycie między Tych to Dwoyga Państw Poddanemi pſuią. Na reſztę życzyłby ſobie tenże Krol JMć Pruſki, żeby między Obiema Państwy handlow Kupieckich lądowych y wodnych zakwitnienie, y wſzelkiego beſpieczeńſtwa obmyślenie naſtąpić mogło; więc wzaiemne żądanie

M z Naſzey

z Naſzey Strony całości Granic Naſzych, y Fortun Obywatelow w Pograniczu wſpomnionym, mięſzkaiących y ſprawiedliwości niezwłoczney dla każdego oświadczaiąc, y tę Zbawienną obuſtronnie myśl Nayiaśnieyſzego Krola JMci Pruſkiego Nam oznaymioną mile przyimuiąc, a oraz obiecaney od Krola JMci przez Xiążęcia Czartoryſkiego Łowczego Koronnego od Nas do tegoż Krola JMci wyſłanego, ukrzywdzonym od Poddanych Jego Obywatelom Naſzym w Pograniczu Sląſkim, Pruſkim y Brandeburſkim rożnemi czaſy, naywięcey zaś w Roku 1763. y w Roku teraźnieyſzym ſprawiedliwey ſatysfakcyi maiąc mocną nadzieię, do traktowania w wyrażonych Punktach z Miniſtrami Krola JMci Pruſkiego, ktorzy na to będą od niego umocowanemi, y porozumienia ſię z niemiż względem dania Inſtrukcyi *ab utrinque* zgodnych Kommiſſarzom y Sędziom Pogranicznym, y rownego z obuch ſtron Ich umocowania, tudzież względem nadgrody namienionych krzywd, tych ſamych WW. y UU. Kommiſſarzow, ktorzy do traktowania teraźnieyſzego Seymu uſtanowieniem z Dworem Roſſyiſkim ſą naznaczeni, poſtanawiamy, y Im relacyi uczynienie o tym traktowaniu przed Nami, y przytomną przy Boku Naſzym Radą zalecamy; po ktorey według potrzeby Kommiſſarzow y Sędziow Pogranicznych Jnſtrukcyami przyzwoitemi z Kancellaryi Naſzey opatrzonych niebawnie wyznaczyć, y Penſye, gdzie obeyść ſię bez nich nie będzie można, dla Sędziow y Kommiſſarzow determinować zechcemy, oraz śrzodki, iakie ułożone będą, przez tychże Naſzych Delegowanych nayſkutecznieyſze przed ſię wziąść zechcemy.

Approbacya Sądow Pogranicznych Woiewodztwa Bracławſkiego z Tatarami.

62. POnieważ przez Wielmożnych Humieckiego Kamienieckiego, Jana Czarneckiego Bracławſkiego Kaſztelanow, Kommiſſya z Tatarami w Paliiowym Jeziorze zaczęta, a potym *ex limitatione* w Kamieńcu R. 1762. zakończona, y żeby z tym Narodem podobne nie wypadały kłotnie y niebeſpieczeńſtwa, przez tychże Wielmożnych Kasztelanow Kommiſſarzow Sądy Pograniczne, *ad formam* Sądow Pogranicznych Woiewodztwa Podolſkiego z Kommiſſarzami od Porty y Hana Tatarſkiego zeſſanemi uſtanowione, też Sądy *ad normam* Prawa Woiewodztwa Podolſkiego aprobuiemy; prace zaś niemałe y Expenſa na te dwie Kommiſſye przez WW. Kasztelanow łożone, do ſprawiedliwey nadgrody w pamięci niezawodney zoſtawuiemy.

Penſya Sędziom Pogranicznym Woiewodztwa Podolſkiego.

63. POnieważ w Sądach Pogranicznych Woiewodztwa Podolſkiego z Portą Ottomańſką, przez Urodzonych Sędziego y Piſarza Grodzkich Kamienieckich, tudzież dwoch Sędziow Pogranicznych y Burgrabiego Grodzkiego Kamienieckiego ſądzić ſię zwykłych, Sprawy Obywatelow Tureckich, nie tylko z Obywatelami Wtwa Podolſkiego maią być rozſądzane, iak dawniey bywało, ale *per Resultatum Senatûs Conſilii* oſtatniego, wszyſtkim Obywatelom całego Kroleſtwa *Forum* do odpowiadania *ad Actoratus* Obywatelow Tureckich w tychże Sądach naznaczono; przeto potwierdzaiąc tęż Uſtawę *ejusdem Senatûs Conſilii*, oraz maiąc wzgląd, że przez to przybywa pracy y koſztow, wſpomnionym Sędziom do penſyi dawnieyſzey Tyſiąca Złotych, każdemu po drugiemu Tyſiącu przyczyniamy, y ażeby każdemu z tych Sędziow po dwa Tyſiące corocznie wypłacane były, Skarbowi Koronnemu zalecamy.

Jntereſſa z Dworem Saſkim.

64. GDY wnoſzone na Seymie *Convocationis* przez Urodzonych Poſſow potrzebne z Dworem Saſkim traktowanie o pretenſye Rzeczypoſpolitey

litey *ex Pactis* Nayiaśnieyszych Predecessorow Naszych Drugiego y Trzeciego Augustow wynikaiące, od niegoż dotąd nie są uspokoione, y Obywatele rozmaici Państw Naszych w dochodzeniu sprawiedliwych należytości y długow od tegoż Dworu trudność maią, z Dobr także Stołowych Krolewskich dochody od śmierci Nayiaśnieyszego Augusta III. do Rzpltey należące, do Kassy wspomnionego Dworu importowane *anticipativè*, ktore Nam Krolowi teraz *de jure competunt* y wrocone być powinny; Więc na usilne żądanie na Seymie teraźnieyszym Urodzonych Possow, y za zgodą wszech Stanow traktowanie z Dworem Saskim, tak o Rzpltey pretensye, iako też o wybrane *anticipativè* dochody z Dobr Naszych Stołowych, tudzież o partykularne Obywatelow Państw Naszych kredyta, długi y pretensye, My Krol na siebie staranie bierzemy, y wszelkich przyzwoitych środkow dla otrzymania skuteczney satysfakcyi zażyć starac się będziemy.

Urzędy Koronne.

65. ZAchęcaiąc ludzi zgodnych do usług Rzpltey do dalszego w nichże postępku, dla zaszczytu ich, za powszechną Stanow Zgromadzonych zgodą, przyczyniamy Urzędy Sekretarzow Swieckich w Koronie y Litwie, także Pisarzow Swieckich trzech w Koronie *ad normam* Pisarzow W. Litt: y te Osobom dobrze Nam y Rzpltey zasłużonym konferować będziemy.

Kasztelania Buska, y Urzędy Ziemskie Powiatowe rożnych Woiewodztw.

66. ZEbyśmy obfitsze mieli *ad præmiandam virtutem* wiernych poddanych Naszych sposoby y szafunki Łask Naszych, na prozbę Possow Ziemskich, Woiewodztwu Bełskiemu Buską Kasztelanią nadaiemy, y mieysce pomienionemu Buskiemu Kasztelanowi po Urodzonym Kasztelanie Konarskim Kuiawskim w Senacie naznaczamy, Urzędy zaś Ziemskie, oprocz Podkomorzych y Sądowych, Woiewodztwu Sieradzkiemu na Powiaty: Szadkowski (*Salvô stallô* Urodzonego *ad præsens* Starosty Szadkowskiego) y Radomski, Łęczyckiemu na Orłowski, Brzeskiemu Kuiawskiemu na Przedecki y Radzieiowski, a Ziemi Dobrzyńskiey na Rypiński, Woiewodztwu Płockiemu na Powiat Sierpski, Ziemi Ciechanowskiey na Powiat Prasnyski, Ziemi Gostyńskiey na Powiat Gąbiński, nadaiemy, y Przywileie na pomienione Kasztelanią Buską y Urzędy, z Kancellaryi Naszey *Possessionatis* wydać rozkażemy. Ktorzy to Urzędnicy, *secundum Ordinem* Woiewodztw y Powiatow, to iest: Chorążowie po Chorążych, *& consequenter* aż do ostatniego głosy na Seymikach zabierać będą, *Authoritate* Seymu teraźnieyszego deklaruiemy.

Pozwolenie Woiewodztwu Bełzkiemu Podkomorzego dla Ziemi Buskiey.

67. POnieważ Woiewodztwo Bełzkie dwie Ziemie y trzy Powiaty maiące, iednego tylko ma Podkomorzego, przeto Ziemi Buskiey odtąd Podkomorzego obierać na zawsze dozwalamy, oraz aby odtąd na następuiące Seymy iuż nie czterech, ale pięciu Possow toż Wwtwo obierało, *Lege perpetua* stanowiemy.

Wyznaczenie mieyſca dla Podkomorzego Wſchowſkiego, oſtrzeżenie Juryzdykcyi Staroſty y Ziemſtwa Wſchowſkich.

68. POdkomorzemu Wſchowſkiemu Konſtytucyą 1678. mieysce obiecane po Podkomorzym Kaliſkim, a Staroście Wſchowſkiemu przed Wałeckim, za zgodą wſzech Stanow naznaczamy. Ziemſtwo zaś Wſchowſkie przy dawnym Prawie y Prerogatywie zachowuiemy. Miaſto Wſchowa, według Praw Koronnych y Luſtracyi, Juryzdykcyi Staroſty, na wzor Stołecznego Miaſta Poznania, aby pułuſzne było nakazuiemy.

Dom Naſz Krolewſki.

69. ZOſtawſzy z Łona rowności wolnemi Narodow głoſami na naydoſtoynieyſze Tronu Polſkiego wynieſieni mieyſce, nieutraciliśmy iednak ſmaku ulubienia tego rowności Stanu, w ktorym rodzić ſię y wychować ſię Nam przyſzło; y w tey mierze mysli naſze zupełnie Stanom na Seymie Elekcyi Naſzey otworzywſzy, między warunkami Paktow z nami umowionych przyrzekliśmy, żadnemi z ſtrony naſzey Nomenklaturami Familii, nowych Tytułow luſtru tey ſzacowney a nam miłey rowności nie zacieśniać lub przytłumiać, y Domowi Naſzemu iako w Obywatelſtwie Oyczyſtym umieſzczonemu niewięcey Prawa y wolności nad innych tegoż zacnego Narodu Obywatelow przyznawać; y w tym przedſięwzięciu trwać żądaliśmy y żądamy. Gdy zaś ogolne Stanow Zgromadzonych żądze wymagaią po nas, abyśmy tak na znak Narodowego do nas przywiązania, iako y nadgrodę czynow wielkich niegdyś Rodzica naſzego, to męſtwem w młodſzych latach, to ſkuteczney y Narodowi użyteczney w pierwſzeńſtwie Senatu Rady y pomocy, ſkłonili ſię *ad publica vota* y Domowi naſzemu, to ieſt Braci naſzym Rodzonym, Kazimierzowi Podkomorzemu Koronnemu, Jędrzeiowi Staroście Ryckiemu y ich Sukceſſorom, tudzież y Michałowi Opatowi Czerwińſkiemu Poniatowſkim, Tytuł Xiążęcy przyznali, to nam od Stanow uczynione ofiarowanie tym chętniey przyimuiemy, im pewnieysi ieſteśmy, że tegoż przydatku ozdobnego Tytułu nieodmowienie utwierdzi nam miłość ludu w Rządy powierzonego, ktory Tytuł że z rowności Szlacheckiey y Podległości Prawu poſpolitemu tychże Braci Naſzych y ich potomſtwo wyłączać niema, *ad mentem Pactorum Conventorum*, waruiemy.

Reintegracya Dobr Staroſtwa Halickiego.

70. POnieważ niektore Wſie *ad Corpus* Staroſtwa Halickiego należące, pretextem Przywileiow *ad ſiniſtras delationes* exportowanych, iako to Kozina, Wyſoczanka, Puſwiktorowa oderwane, Pawelcze zaś Proceſſem inwolwowane znayduią ſię, przez co Urodzony Sſta Halicki nietylko w Gruntach, Prowentach y Granicach krzywdę cierpieć, ale y Proceſſa prawne ponośić muſi, przeto na inſtancyą Posłow Ziemſkich, za zgodą wſzech Stanow pomienione Dobra Kozinę, Wyſoczankę, Polwiktorowa y Pawelcze *ad Corpus* pomienionego Staroſtwa, zachowuiąc przy dożywotniey Poſſeſſyi tak Poſſeſſorkę Koziny, iako też Poſſeſſora Wyſoczanki (*prævia* przez Urząd Grodzki Zydaczewſki lub iednego Urzędnika *in ſpatio* Niedziel dwunaſtu, *ſive captato tempore* ziechać maiącego, iak wiele Poſſeſſorowi teyże Wyſoczanki podług Luſtracyi *Anni* 1664. w teyże Wyſoczance należeć powinno) *determinatione, ac in rem* tegoż Poſſeſſora w dożywotnią iego Poſſeſſyą, *non involvendo* iednak Gruntow Wiktorowſkich, *non obſtante quavis contumacia ex diviſione*, przywrocone mieć chcemy, y reinkorporuiemy. Lubo zaś Wielmożny Andrzey

Zamoy-

Zamoyſki *adpraesens* Kanclerz Wielki Koronny, przeſzły *immediatè* Staroſta Halicki, Summę czterdzieści y dwa Tyſięcy Złotych Polſkich niegdy Wielmożnemu Potockiemu na ów czas Staroście Halickiemu Konſtytucyą Roku 1658. za reparacyą Zamku Halickiego na Wſiach Bołſzewie y innych do Staroſtwa Halickiego należących aſſekurowaną, przychodząc do Poſſeſſyi tegoż Staroſtwa Sukceſſorom niegdy Wielmożnego Potockiego, nie tylko *juxta nexum* Konſtytucyi wypłacił, ale y dwie Wſie, to ieſt: Jumnice y Uhrynow do Staroſtwa Halickiego *in bonificationem* łatwości zgodzenia ſię bez prawnego Proceſſu pomienionym Sukceſſorom na lat dwadzieścia (Ewikcyą *in casu fatalitate* odpadnienia zapisawſzy) w Poſſeſſyą wypuścił, *mediante* zaś *Consensu Regio* pomienione Staroſtwo Ur: Branickiemu teraźnieyſzemu Staroście Halickiemu *dimittendo ad manutenendum* Konwencyi ſwoiey obligował, przeto maiąc wzgląd na obfitość zaſług Urodzonego Branickiego Nam, y Rzpltey chwalebnie świadczonych, a Sukceſſorom Wielmożnego Potockiego naymnieyszey nie chcąc czynić krzywdy, niemniey uwalniaiąc Wielmożnego Zamoyſkiego od zapiſaney *eo intuitu Successoribus Potoccianis* Ewikcyi, Summę pomienioną czterdzieści dwa Tyſiące Złotych Polſkich iuż raz przez Wielmożnego Zamoyſkiego wypłaconą, niemniey kilkuletnią Dobr pomienionych Poſſeſſyą poczęści wytrzymaną, *denuo* tymże Sukceſſorom z Skarbu Koronnego *exnunc* wypłacić naznaczamy, a Dobra pomienione Jumnice y Uhrynow *in rem* Urodzonego Sſty Halickiego, *non obstantibus quibusvis juribus & Contractibus in spatio* Niedziel dwunaſtu *ab actu* Seymu *deoccupando*, deklaruiemy.

Wſi Naſzych Sołomka y Zurawka rozporządzenie.

71. Zważaiąc ſzczupłe bardzo Staroſtwa naſzego Grodowego Lwowſkiego Prowenta, a ieſzcze y tych zmieyſzenie ſkaſſowaniem na teraźnieyſzym Seymie *Foraliorum*, tudzież maiąc ſprawiedliwe względy, że Ur: Staroſta teraźnieyſzy, na reparacyą Zamku dla Trybunału Mało-Polſkiego, y utrzymywanie Starościńſkich ludzi, expenſę mieć będzie znaczną; zaczym Wſie naſze Sołomkę y Zurawkę w Woiewodztwie Ruſkim, Ziemi Lwowſkiey leżące, y zdawna ku Staroſtwu Lwowſkiemu należące, do tegoż Staroſtwa, y Prowentu iego, wraz z propinacyą przywracamy y przyłączamy. A uchyliwſzy na ſtronę dawne tych to Wſianow oboiey Wſi na wypełnianie pewnych nam posług, dane od Przodkow Naſzych Przywileie, y uwolniwſzy onych od tychże posług, aby odtąd na ich mieyſce Urodzonemu Staroście Lwowſkiemu podobne powinności, Czynſze, y Daniny, iak y inne Wſie naſze w okolicznych pełnią Staroſtwach, oni także wypełniali, ſtanowiemy, *salvâ pendendâ Quartâ proventuum* z tychże Wſi, iakie ſię pokażą, *ad aerarium Reipublicae*.

Aſſekuracya Dożywocia Urodzonym Ordynatom Zamoyſkim Małżonkom na Staroſtwo Płoſkierowſkie y Tarnawatkę.

72. DOżywocie na Staroſtwo Płoſkierowſkie y wieś Hreczaną w Woiewodztwie Podolſkim, na Dzierżawę Tarnawatkę y Wieprzowe Jezioro w Woiewodztwie Bełzkim z przyległościami, to ktore ſłuży Wielmożney Tereſſie z Mnichowſkich Zamoyſki Woiewodzinie Lubelſkiey Wdowie, Urodzonemu Klemenſowi Zamoyſkiemu Ordynatowi Synowi iey, y Konſtancyi z Xiążąt Czartoryſkich Małżonkom *in solidum*, tak aby po zeyściu teyże Wielmożney Woiewodziny Lubelſkiey Matki, toż Staroſtwo y Dzierżawy w Poſſeſſyą y używanie ſwoie obiąć mogli *ad extrema vitae suae tempora*, za zezwoleniem Sta-

 now

now: Rzeczypospolitey, *attentis meritis* przyznaiemy, ktore to nadanie dożywocia Prawom Naszym Krolewskim w wolnym szafunku Starostw & *jurium communicativorum praejudicare* nie ma, zachowuiąc *novellam legem* o płaceniu Kwarty y Dupli.

Przeprawy Wielko-Polskie.

73. JAko wiele na tym przynależy, ażeby dla wygodnego wszelkiego stanu ludzi przeiazdu, iako y Kupcow handle prowadzących, dla przymnożenia Skarbowi Rzpltey pożytkow, wszelkie przeprawy opatrzone były; zaczym kiedy Urodzeni Woiewodztw Wielko-Polskich Posłowie donieśli Nam, że przeprawa w Dobrach Białośliwiu, znacznym kosztem Dziedzica w Mostach wystawiona, dla niedostatku Borow znacznie nadruynowana, dla ktorey zepsucia przeieżdżaiący tak Obywatele, iako y Kupcy do Gdańska, Wrocławia, Leszna y innych Miast, przez nadstawienie daleko większey y gorszey podroży, nie małą ponoszą niewygodę; Więc za powszechną Stanow Rzpltey zgodą, Urodzonego Wsiow Białośliwia, y Wysoki Dziedzica obliguiemy, aby dogadzaiąc *publicae commoditati*, starał się tę przeprawę poprawić, na ktorey iedynie utrzymanie *liberam scissuram* na borach Naszych Dzierżawy Zelgniewskiey, w bliskości pomienionych Dobr będącey, na wieczne pozwalamy, *sine desolatione* borow, czasy. Ktorego wolnego zażywania borow, aby Dziedzicom Wsi Białośliwia y Wysoki nie bronili, tak teraznieyszemu, iako y następuiącym zalecamy Possessorom.

Przeniesienie Akt Generału Kiiowskiego z Lublina do Lwowa.

74. WOiewodztwom, ktorych Akta Trybunalskie są w Lublinie, to iest: Kiiowskiego, Bracławskiego, Podolskiego y Czerniechowskiego, a teraz podług rozdziału w Trybunale się Lwowskim sądzić maią, *exnunc* wolne tychże Akt z Lublina do Lwowa przewiezienie oznaczamy, do ktorego to przewiezienia y bespiecznego we Lwowie oblokowania Woiewodztwom y Ziemiom, po dwoch Obywatelow osiadłych, y Regentow Ziemskich przysięgłych gdzie są, w czasie, ktory się sposobny zdawać będzie, delegować zlecamy. Ponieważ zaś Trybunały są teraz rozdzielone, przeto aby każdy z tych Trybunałow osobliwe miał Pieczęci z wyrażeniem w około Orła Polskiego wypisu: *Pieczęć Trybunału Piotrkowskiego*, *Poznańskiego*, *czyli Bydgowskiego*, *także Lubelskiego y Lwowskiego*, ktore na Inchoacyi Trybunałow ma oddać Ziemstwu tegoż mieysca, a te Ziemstwa depaktować nie maią.

Dobra Stołu Krolewskiego.

75. ZE się Konstytucyi Tit: Reintegracya Dobr Naszych Ekonomicznych, tak w Koronie, iako y w Wielkim Xięstwie Litewskim, na Seymie *Anni* 1717. postanowioney dosyć nie stało, y owszem przeciwko wzwyż wspomnionemu Prawu y innym całość Dobr stołu Naszego waruiącym, wiele się na umnieyszenie dochodow stołu Naszego tak w Koronnych, iako y Litewskich Ekonomiach działo; więc chcąc, aby też Dobra Nasze stołowe do swoiey całości przywrocone były, Kommissye Nasze *in Personis Senatoriis & Equestris Ordinis* z Szlachty osiadłey *cum plena facultate*, tak do Koronnych iako y Litewskich Ekonomii, tadzież Leśnictw *generaliter* wszystkich w Ekonomiach Naszych będących ordynować będziemy; ktorzy Kommissarze, *absentiâ* tych, ktorzyby *in Instrumento Commissionis* wyrażeni nie ziechali, *non obstante*, byle piąciu było przytomnych; wszelkie Dochody,

Czynsze,

Czynſze, Daniny, y Pańſzczyzny należące od poddańſtwa, bez uciemiężenia onych, ale za ſprawiedliwą uwagą *in qualitatem* Gruntow, na ktorych oſiadaią, porządki, Juryzdykcye przyzwoicie opiſzą. Prawa Miaſt, y ich Lokacye rozważą, roztrząſną, y decydować będą; Granice, gdzie potrzeba będzie, ośobiście rozeznaią, *& amicabiliter adhibito officio campeſtri*, to ieſt: przy Podkomorzym, lub Komorniku Granicznym *component*; a gdyby ſtrona *componere* nie chciała, tedy w Sądach naſzych Zadwornych Aſſeſſorſkich Dozorcy naſi oto, *ad inſtantiam Inſtigatoris, agere* maią. Praw iakie kto ma, *sub amiſſione Poſſeſſionis*, pokazanie nakażą, y dawne, to ieſt: na ktore Przywileie wychodziły, *ante Luſtrationes ultimarias* otrzymane, przeyrzawſzy, nienaruſzenie zoſtawią. A z pod Pieczęci Pokoiowey wyſzłe iako nieważne ſkaſſuią, Poſſeſſye zaś reinkorporować będą, inne zaś y wątpliwości podlegaiące, żadnemi nie wſparte Luſtracyami, *pro deciſione & cognitione* do rzeczonych Sądow naſzych Aſſeſſorſkich odeſzlą. W Ekonomiach Malborſkiey y Rogozińſkiey wſzyſtko to, co w inſzych dla pomnożenia dochodow ſtołu Naſzego, y dla wprowadzenia iako naylepſzego w tychże Ekonomiach Rządu y porządku, czyniąc; Czynſzownikow, Mięſzkańcow w Ekonomiach rzeczonych, *ex occasione renovationis emphiteuſis*, rożnemi ſposobami *ad ſiniſtram informationem* wypadłych, że zażywani y wycieńczeni bywali, a częſto podkupowania ſąſiadow doświadczaiąc, ręce w Goſpodarſtwie opuſzczać im przychodziło, co gdyby dłużey praktykować ſię miało, zamiaſt polepſzenia, uſzczuplone w dochodach te Ekonomie naſze zoſtaćby muſiały; o beſpieczeńſtwie wieczyſtym dla nich ſamych, y Sukceſſorow, lub *propter juris Quæſitores*, upewnią y *in Emolumentum* Skarbu Naſzego, z takowym beſpieczeńſtwem, nadane od nas, z poſtanowieniem Czynſzu corocznego, *perpetuò* trwać maiącego, Przywileie w ſwoiey ważności zachowaią, y zachowywać zalecą. Jeżeli zaś ktore *jura Emphiteutica* w tychże Ekonomiach ſą Szlachcie ſłużące, za takowemi Prawami trzymanych Poſſeſſyi *Statum* opiſawſzy, podobnież do Sądow Naſzych Aſſeſſorſkich *pro cognitione* odeſzlą. Zamek Rogozińſki zdezolowany zluſtruią, *& rudera ejus* na pożytek Skarbu Naſzego obrocą. Te tedy Kommiſſye od Nas zeſłane, cokolwiek według mocy teraz dozwoloney poſtanowią, to tak ważno ma być, iakoby *authoritate* Seymu teraźnieyſzego ſtwierdzono było, *præciſis omnibus Appellationibus & proſecutionibus*.. My zas żadnych Przywileiow, na iakążkolwiek alienacyą Dobr ſtołu Naſzego, *sub nullitate Privilegiorum* wydawać nie będziemy. A iako dawnemi Prawami, tak y świeżemi warowano, aby Dobra ſtołu naſzego Luſtracyom nie podpadały, *& ab omnibus oneribus* wolne były, więc to ſamo *præsenti lege cavetur*. Warunek Konſtytucyi *Anni* 1717. *de non evocatione* Dozorcow Dobr ſtołu Naſzego do Grodow y Trybunałow *in toto sub nullitate Judicatorum* reaſſumuiemy.

Miaſto Zakroczym.

76. Miaſto Naſze Zakroczym przez dawnieyſzych czaſow nieſzczęśliwości, a naybardziey przez oddalenie ſię Rzek Buga, Narwy, y Wiſły, tam przedtym płynących, prawie iuż upadłe chcąc poratować, a do ſtanu pierwſzego przyprowadzić, podług Konſtytucyi temuż Miaſtu Roku 1589. ſłużącey, na poratowanie onegoż w bałwanach ſześciu przychodzących z Zupy Zakroczymſkiey; a że te maiąc zaległe w teyże Zupie, więc nakazuiemy, aby *præcedente calculo, cum quo competierit, ab ultima quietatione* Urodzonemu Jozefowi Młockiemu Staroście Zakroczymſkiemu, *vi Scripti* wypadłego między tymże Staroſtą Zakroczymſkim a Obywatelami Miaſta Zakroczyma, za rekwizycyą iegoż wrocone było, na naſtępuiące zaś Lata *ad producenda jura legitima* przed Kommiſſyą Prowentow ſtołu Naſzego toż Miaſto odſyłamy.

Konserwacya Puszczy Niepołomskiey.

77. JAKO Dobra Nasze Stołowe są *Patrimonium* Rzeczypospolitey Nam docześnie pozwolone, tak z miłości Naszey ku Państwom nam od Pana Boga powierzonym, w konserwowaniu tychże Dobr chęć naszą ogłaszamy. A że w Puszczy Niepołomskiey rożni przez zassugi swoie za Przywileiami y Prawami pewną liczbę sor drzewa y drew warowaną sobie maią, ktora Puszcza z kilkokrotnych Rewizyi znacznie zruinowana, y zdezolowana się być pokazuie, tedy przez samę słuszność tak dla Naszey, iako y dla Prawa do niey maiących wygody (wyiąwszy tych, co przez zamianę Gruntow Dziedzicznych z Antecessorami Naszemi wolny wrąb w teyże Puszczy naszey na zawsze ubespieczony mieli, ktorych my w całości Prawa zachowuiemy) inni zaś *per medium* tylko swoiey należytości w Drzewie y drwach partycypować y odbierać będą przez lat dwadzieścia, *hac Conditione*, aby tam na tych mieyscach to drzewo y drwa brali, gdzie im ludzie nasi Łowieccy zdolne według ich potrzeby pokażą, a to pod konfiskacyą wozow y sprzężaiow *secus* czyniącym, poki młodzież drzewa do swego nie przyidzie wzrostu y perfekcyi, a po wypłynionych lat dwudziestu, maią *ad plenum jus suum redire*, co *præsenti cavemus Lege.*

Approbata Zamiany Dobr Kuchar y Rudna Ekonomicznych J. K. Mci za Dobra Wieś Bogucice Dziedziczne Urodzonego Jana z Slas Slaskiego, Woyskiego Woiewodztwa Kraskowskiego.

78. POnieważ dla zachodzących Granicznych sporek y dyfferencyi między Dobrami Ziemskiemi Bogucice Urodzonego Jana z Slas Slaskiego Woyskiego Krakowskiego, a Dobrami Naszemi stołowemi, za Kuchary y Rudno do Ekonomii Niepołomskiey należącemi nastąpiła zamiana, *mediante Commissione*, *vigore* Instrumentu przez Nayiaśnieyszego niegdy Predecessora Naszego Augusta III. Dnia 23. Lipca 1755. Roku wydanego na gruncie Dobr Bogucie *sub actu* 14. Dnia Miesiąca Sierpnia *expedita*. A ten *Actus* Kommissyi tylko przez samego niegdy Nayiaś: Augusta III. Listem z Kancellaryi Koronney *de die* 4. *8bris* 1755. wydanym autoryzowany, dotąd przez Stany Rzeczypospolitey dla niedoszłych Seymow nie approbowany; więc *prospiciendo juri & integritati utriusque*, aby takowa kommutacya *vim perpetuitatis* miała, też Kommissyą y zamianę wraz z Skryptem do niey się referuiącym *sub die* 14. *Augusti* 1755. przez Kommissarzow danym, y ich podpisem stwierdzonym, mocą Seymu teraznieyszego na wieczne czasy, *cum omni proprietate & oneribus* Rzeczypospolitey, iako iuż z Dobr Ziemskich Urodzonemu Slaskiemu y iego Sukcessorom na Dobra Kuchary y Rudno, *juxta antiquum usum practicatum*, approbuiemy, a zaś Dobra Bogucice przeszłe, *modo quo supra*, Ziemskie w Nasze Stołowe zamieniamy, y one do Ekonomii Niepołomskiey *juri Nostro Regio* przyłączamy.

Uspokoienie Granic między Dobrami Dziedzicznemi Dźwiniaczem y Starostwem Czerwonogrodzkim.

79. GDy Akt Graniczny Kommissarski między Dobrami Naszemi Klucza Dźwinackiego Ziemskiemi, y Starostwem Czerwonogrodzkim zaszły, y odprawiony dla założoney od tegoż Starostwa Czerwonogrodzkiego do Sądow Assessorskich Koronnych Appelacyi, swego dotąd skutku nie ma, zaczym dla łatwieyszego uspokoienia, za zgodą Stanow, Kommissyą y Kommissarzow Urodzonych Tomasza Stadnickiego Podolskiego, Tadeusza Dzieduszyckiego Halickiego

lickiego Podkomorzych, Antoniego Boryſſawſkiego Chorążego Halickiego, Adama Darowſkiego Podſędka Podolſkiego, Antoniego Chrzanowſkiego Podczaſzego, Jana Kickiego Miecznika, Macieia Newego Cześnika, Czerwonogrodzkich; Jgnacego Swieykowſkiego Podczaſzego Zytomirſkiego, Jakuba Gorſkiego Halickiego, Waleryana Bielawſkiego y Darowſkiego Komornikow Podolſkich; Marcina Dołęgę Pułkownika Woyſk Naſzych naznaczamy, ktorzy na wioſnę w Roku naſtępuiącym, aby ich tylko pięciu było, *præviis Jnnotescentiis ad locum controversum* ziadą, przerzeczony Akt Kommiſſarſki Graniczny zweryfikowawſzy, bez wſzelkich Dylacyi lub Appellacyi, albo Prozekucyi, ſprawę całą Graniczną, *adcitatis Collateralibus*, *nulli partium favendo* oſądzą, Kopce uſypią, y wſzyſtkie pretenſye dotąd zachodzące uſpokoią: ktorych Dekret, aby wiecznemi czaſy nienaruſzenie był zachowany, y do exekucyi przyprowadzony, *præsenti lege cavetur.*

Approbacya Sprzedaży *medietatis* Wſi Gnatowice *in rem* Urodzonego Bazylego Walickiego, Kaſztelana Sochaczewſkiego.

80. GDY Panny Dominikanki Konwentu Sochaczewſkiego połowy Wſi Gnatowice nazwaney w Woiewodztwie Rawſkim, a Ziemi Sochaczewſkiey leżącey, na oſobę Urodzonego Bazylego Walickiego Kaſztelana Sochaczewſkiego, drugiey połowy tey to Wſi Gnatowice Dziedzica, Kontraktem *Reſignationis, præcedente consensu Romano & aliis solennitatibus juris*, za Summę dwadzieścia Tyſięcy Złotych Polſkich ſprzedać determinowały ſię, więc za tęż ſamę kwotę dwadzieścia tyſięcy Złotych Polſkich, a nie większą, pozwalamy tymże Pannom Dominikankom Konwentu Sochaczewſkiego części czyli Wioſki w bliſkości, ku pożytkowi ich przytrafiaiącey ſię, Prawem Dziedziſtwa nabyć, ktorą My z naſtępcami Naſzemi Tranzakcyą, według teraznieyſzego pozwolenia wſzech Stanow Rzpltey naſtąpić maiącą, za wiecznie trwałą mieć chcemy.

Dobra Brwilno y Bielawy.

81. POnieważ Dobra Brwilno Wyſokie, w Woiewodztwie y Powiecie Płockim leżące Urodzonego Wincentego Modlińſkiego Zupnika Kuiawſkiego Dziedziczne, Konwentowi Płockiemu Panien Zakonnych Swiętego Norberta, *à prima Fundatione* przyległe; Dobra zaś Bielawy, y Złotniki w Woiewodztwie Brzeſkim Kuiawſkim, Powiecie Radzieiowſkim leżące, tychże Panien Zakonnych Płockich Dziedziczne, Dobrom Urodzonego Modlińſkiego Zupnika Kuiawſkiego Dziedzicznym przyległe zoſtaią; więc na obligacyą wzwyż wyrażonych Stron, dogadzaiąc *Commoditatibus* ich, Zamiany wzaiemney tychże Dobr pozwalamy.

Przyczynienie Placow do rozprzeſtrzenienia Zamku Warſzawſkiego.

82. LUbo na Seymie Konwokacyi w Roku teraźnieyſzym agituiącym ſię dla rozprzeſtrzenienia Zamku Naſzego Warſzawſkiego niektore Place y Domy, iako to Rowennowſki, y Rafałowiczowſki nazwane, ztykaiące ſię z murami Zamkowemi podług uznania na ten czas Architektow W. Podſkarbiemu W. Koronnemu okupić y znieść naznaczono, y to iuż ſwoię wzięło exekucyą; gdy iednak dla doſtatecznieyſzego rozprzeſtrzenienia tegoż Zamku y Dziedzińca, na wygodę publiczną, przez uznanie tychże Architektow

ktow, ieszcze ieden Dom Rafałowiczowski do Krakowskiey Bramy rozciągaiący się, y drugi Dom Sławetnych Zambergerow w samey Bramie Krakowskiey sytuowany, tudzież z drugiey strony Domy y Place cztery, idąc od Bramy Zamkowey Grodzkiey nazwaney, do Kościoła S. Jana po prawey ręce, do Urodzonego Płohockiego y innych należące aż do rogu kanału, to iest do Kamienicy XX. Mansyonarzow Warszawskich rozciągaiące się, są *indispensabiliter* potrzebne; Przeto za zgodą wszech Stanow, dogadzaiąc publiczney we wszystkim wygodzie, zlecamy Wielmożnemu Podskarbiemu Wielkiemu Koronnemu y Kommissyi Skarbowey, ażeby uczyniwszy wprzod ugodę z Possessorami o wyżey wspomnione Place y Domy, za słuszną y sprawiedliwą onych taxą nabyć, y w okrąg Zamkowy *indilatè* wpuścić maią, Summę iaka będzie należała wypłacić, co *in Rationibus* Skarbu Koronnego przyięto być ma, postanawiamy.

Pozwolenie kupienia Placow Tepperowi w Warszawie.

83. POnieważ się przy Mieście Naszym Stołecznym Warszawie, wiele Placow częścią pustych, częścią drewnianemi Budynkami przypadkom ognia całemu Miastu grożącemi zabudowanych znayduie; więc dogadzaiąc *Publicæ Commoditati*, iako też dla ozdoby tegoż Miasta Naszego Rezydencyonalnego, pozwalamy Piotrowi Tepperowi Obywatelowi Miasta Naszego Poznania; aby mogł takowe Place ku pożytkowi publicznemu, y ozdobie Miasta Warszawy kupować sobie, y na nich czyli to Domy ozdobne dla naymow, czyli Szpiklerze dla składow y skupowania zboż, *in usum publicum* potrzebnych murować, w czym ażeby od nikogo *quocunque modò, titulò & prætextu* inkwietowanym nie był, *præsenti Lege* dla niego y Sukcessorow iego, *unà cum facultate testandi* waruiemy, *salvìs oneribùs Reipublicæ & Civilibùs.*

Szkoła Rzemieślnicza w Opolu.

84. SZkołę Rzemieślniczą w Opolu w Woiewodztwie Lubelskim od Xięży *Scholarum Piarum in commodum* ubogich Dzieci y Kraiu erygowaną, wraz z Fundacyą tychże Xięży *Scholarum Piarum* przez ś. p. Jana Tarła Woiewodę Sandomierskiego, *ad mentem* Prawa 1736. *cum perpetua* do niey *Incorporatione* Plebanii Opolskiey, *mediante Sanctæ Sedis Apostolicæ Beneplacito* uczynioną, pod Protekcyą Naszę bierzemy y approbuiemy. A Uczenie wyzwolone w tey Szkole, aby wszędzie po Cechach w Miastach y Miasteczkach we wszelkiey z drugiemi Rzemieślnikami rowności przyimowani y zachowani byli, nakazuiemy.

Szpitale Warszawskie.

85. SZpital Generalny w Warszawie, za staraniem Xiędza Baudouin Kongregacy *Missionis* Kapłana, pod Tytułem Dzieciątka JEZUS założony, Dobrami niektoremi Ziemskiemi, Kręczki, Umiastowo, Klimonty, y Falki, w Ziemi Warszawskiey leżącemi nadany, approbuiemy. Rządy zaś tegoż Szpitala, iakie Nam się będą zdawały nayprzyzwoitsze, postanowiemy: y on dostatecznemi dochodami opatrzemy.

Szpital także w Warszawie pod Tytułem Swiętego Rocha dla ubogich chorych, od Wielebnego w Bogu Bartłomieia Tarła, na ow czas Biskupa Poznańskiego erygowany, y częścią Wsi Stanczlewice nazwaney, od niegoż nadany approbuiemy; Zezwalaiąc oraz, aby Wioska Rakowiec w Possessyi tegoż Szpitala będąca, temuż Szpitalowi *Jure perpetuo* od Dziedzicow cedowana, a druga część Wsi Stanczlewic przykupiona była.

Approbacya

Approbacya Fundacyi Domu Nacyonalnego w Rzymie, oraz Szpitala y Alumnatow przy nim fundowanych.

86. Kościoł y Dom Nacyonalny Polski w Rzymie z Szpitalem y Alumnatami pod Tytułem S. Stanisława Biskupa y Męczennika, Krolestwa Naszego Patrona, a pod Rządem Przewielebnych Biskupow Krakowskich zostaiący, *pia liberalitate* Stanu Duchownego tey Rzpltey od dawnych iuż czasow fundowany, dla obfitych pożytkow z niego na Narod Polski spływaiących: że w Rzymie na wzor innych Krolestw Kościoły tam y Domy swoie maiących, własnością iest Nacyi Polskiey, że Rodakom Rzpltey czyli to z Nabożeństwa *Limina Apostolorum* nawiedzaiącym, czyli *causâ Studiorum*, osobliwie *Ecclesiasticorum* do Rzymu się udaiącym skłonienie czyni, *& in parte per Alumnatûs modum subsistendi & educationis subministrat*, a potym *excultos* Oyczyźnie oddaie, godny uznaiemy Protekcyi Naszey y Rzpltey, przeto Fundacyą tegoż Domu, Szpitala, *& Alumnatuum* przy nim tak dawniey *fundatorum*, iako też *recenter* przez Wielebnego Jozefa Benedykta Grodzickiego Kanonika Katedralnego Krakowskiego fundowanego, *Authoritate* ninieyszego Seymu, *juxta tenorem & obloquentiam respectivarum Erectionum*, *in toto* approbuiemy, oraz wszystkie rzeczone fundacye pod Protekcyą Naszą, y Rzpltey bierzemy, obiecuiąc nie tylko ie usilnie *manutenere & protegere*, ale też sposobnych okazyi *ad Augmentum*, *& ampliationem* onych, iako Narodowi Polskiemu wielce pożytecznych, opuszczać nie będziemy.

Forteca Częstochowska.

87. Ponieważ Rzeczpospolita do swoiey Nayświętszey Krolowy MARYI Panny, w Obrazie Częstochowskim Cudami słynącey zawsze nabożna, y iey Protekcyi w potrzebach doznawaiąca, wszystkiemi Konstytucyami, a mianowicie *Annorum* 1652. 1658. 1676. 1710. 1717. Jasną Gorę ztwierdziła, więc na oświadczenie, iako nieustannie pragniemy Matki Boskiey dla Nas y całego Krolestwa skuteczney pomocy y Opieki, za zgodą wszystkich Stanow Rzpltey Oboyga Narodow, wyżey wyrażone Konstytucye w swoich właściwych opisach, mocą teraźnieyszego Seymu mieć chcemy; to na przyszły czas, co do Jasney Gory postanawiaiąc y ostrzegaiąc: żeby Prowenta z Dobr od Nayiaśnieyszych Predecessorow Naszych y Rzpltey nadanych, na utrzymanie dostatecznego Garnizonu y Ammunicyi potrzebney, iedynie na ten koniec, y na lepsze co raz opatrzenie, y reparowanie Fortecy obracane były, y żeby Kommendant tey Fortecy, ktory ma być Rodowity Polski Szlachcic Katolik, a przez Nas Uprzywileiowany, co Rok Kommissyi Woyskowey *de Statu & necessitatibus* tey Fortecy, z Dobr no to nadanych, *providendis* sprawiał się.

Korony y Insignia Krolewskie.

88. Kiedy z woli y zgody Zkonfederowanych Stanow Rzpltey na Seymie *Convocationis* 1764. Korony y *Insignia* do Koronacyi Krolow należące z Krakowa sprowadzone były, tak za wolą y zgodą tychże Stanow Rzpltey na Seymie teraźnieyszym Zgromadzonych, po odprawioney iuż szczęśliwie Koronacyi Naszey, nazad do Krakowa odwiezienie tychże Koron *& Insigniorum* pod dozorem Xiędza Kustosza Koron: Wielmożnemu Dembińskiemu Kasztelanowi Woynickiemu, Urodzonemu Stanisławowi z Posławic Ankwiczowi Kasztelanowi Bieckiemu, y *delegando* od Kommissyi Skarbu Koronnego zlecamy, aby umowiwszy między sobą dzień, z Warszawy razem ruszyli, y do Krakowa przyiechawszy na zwykłym mieyscu Korony y *Insignia in*

 præsentia

præsentia WW. Senatorow, *ex Lege* do zawiadywania Skarbem Krakowſkim wyznaczonych, lub ich Subalternow, iako też przytomnych na ow czas Burgrabich Zamkowych Krakowſkich, zapiſawſzy w Grodzie *Actum* złożenia, zamknięcia y zapieczętowania, deponowali, a Urodzony Deputat Kommiſſyi Skarbowey *de erogatis* na Expens podrożną WW. y UU. Kommiſſarzow y Kuſtoſza Koron: teyże Kommiſſyi Skarbowey oddać ma Rachunek, ktory *in Rationibus* przed Nami w czaſie ſwoim *reddendis* przyięty być ma.

Libertacya Placow Urodzonych Kuczyńſkiego y Kłopotowſkiego.

89. DWorki Urodzonych Leona Kuczyńſkiego Stolnika Mielnickiego, y Wincentego Kłopotowſkiego Burgrabiego Drohickiego, w Mieście Naſzym Drohiczynie będące, y Place do wybudowania tychże ſkupione od wſzelkich impetycyi Zołnierſkich, Przechodow, dawania Podwod, wiecznemi czaſy, *salvis tantummodo oneribus pro Jntereſſe Reipublicæ & civitatenſibus* uwalniamy

Jarmark w Miaſteczku Siedlcach

90. PRzywiley Nayiaśnieyſzego AUGUSTA III. Predeceſſora Naſzego, ktorym Jarmark w Miaſteczku Siedlcach w Woiewodztwie Lubelſkim, a Ziemi Łukowſkiey leżącym, Wielmożnego Xcia Michała Czartoryſkiego Kanclerza W. W. X. Litt. Dziedzicznym, ieſt uſtanowiony (czas prędzey zaczęcia iego, to ieſt od Niedzieli Starozapuſtney naznaczaiąc) mocą Seymu teraznieyſzego approbuiemy, oraz uſtanowienie drugiego Jarmarku Dwuniedzielnego w tymże Miaſteczku, ktory ſię w dzień pierwſzy Mieſiąca Lipca zaczynać ma, pozwalamy.

Jndygenat Urodzonych Brühlow.

91. POnieważ Urodzeni Fryderyk y Karol Graffowie Brühlowie od Woiewodztw niektorych rekommendowani, Procedencyą ſwoią y zacność Urodzenia Dokumentami z Xięſtwa Saſkiego Zagranicznemi, y że dotąd w Xięſtwie Saſkim iako dyſtyngwowani Obywatele Majorat y Poſſeſſye znaczne trzymaią dowiedli, y do uſług Rzpltey ſą ſpoſobni; Przeto onych za Jndygenow Korony Polſkiey y Wielkiego X. Litt: oraz Prowincyi do nich należących z ich Sukceſſorami przyimuiemy, y do wſzelkich Prerogatyw Stanowi Szlacheckiemu przyzwoitych *Capeſſendorum Bonorum & Honorum* przypuſzczaiąc, tychże przy Dziedzictwach, tak przez Oyca ich, iako y przez nich ſamych nabytych, *salvô præſtandô Reipublicæ super fidelitatem juramentô*, zachowuiemy, y teraźnieyſzą uchwałą, za zgodą wſzech Stanow uznaiemy, y *Diploma eo intuitu* z Kancellaryi Koronney wydać rozkażemy.

Jndygenat Urodzonego Jozefa Gabaleona Salmoura.

92. ZAwdzięczaiąc wielkie zaſługi w Rzpltey Nayprzewielebnieyſzego Jmci X. Arcy-Biſkupa Gnieźnieńſkiego Prymaſa Korony y W. X. Litt: iako też Wielmożnego Franciſzka Bielińſkiego Marſzałka W. Koronnego, pierwſzego Brata, a drugiego Wuia Urodzoney Graffowy z Łubieńſkich Salmourowy Syna iey, a Synowca y Wnuka *reſpective* dwoch wſpomnionych Wielkich Mężow w Xięſtwie Pedemontſkim ſtarożytnością Familii zaſzczyconego, w Xięſtwie Saſkim Jndygenat y Dobra znaczne maiącego, do Jndygenatu Korony Polſkiey y W. X. Litt: oraz Prowincyi do nich należących z Sukceſſorami

cesſorami (ieżeli ich mieć będzie) przyimuiemy, y do wszelkich Prerogatyw Stanowi Szlacheckiemu przyzwoitych, *capesſendorum Bonorum*, za zgodą wszech Stanow, *salvo præstando super fidelitatem Reipublicæ Juramentô*, & *productione Documentorum Nobilitatem suam probantium* przed Pieczętarzami, ktore *ad Archivum Regni* podane być maią, przypuszczamy, y *eo intuitu Diploma* z Kancellaryi Koronney wydać rozkażemy.

Jndygenat Urodzonemu Pyrhys *de Varille* Szlachcicowi Francuzkiemu.

93. MAiąc sobie doznaną *in re Literaria indolem*, y pracowitą chęć do usług Publicznych Urodzonego Cezara Pyrhysa *de Varille* Szlachcica Francuzkiego, onego za zgodnym Panow Rad Naszych y Posłow Ziemskich zezwoleniem do Jndygenatu *cum Successoribus* w Państwach Naszych Koronnych y W. X. Litt: za wyprobowaniem przed Kanclerzami Szlachectwa w Narodzie swoim przypuszczamy, y *eo intuitu Diploma* z Kancellaryi Naszey wydać rozkażemy, *salvo præstando super fidelitatem Reipublicæ* przed temiż *Juramentô*.

Jndygenat Urodzonemu Jerzemu Bertrandowi.

94. ZAsługom niegdy Urodzonego Krzysztofa Bertranda Pułkownika przez tak wiele lat w Woysku Rzpltey czonionym, ponieważ śmierć iego w Akcyi pod Nadarzynem, pod czas przeszłego Bez-Krolewia uprzedziła sposob należytey dla Osoby iego nadgrody, przeto Sukcessorom iego winną oświadczaiąc wdzięczność, Urodzonego Jerzego Bertranda Syna iego, iako z Szlachetney Krwi Francuzkiey pochodzącego, za Rekommendacyą Wielmożnego Augusta Xiążęcia Czartoryskiego Woiewody Generała Ziem Ruskich, iako Generalnego Woysk Koronnych Regimentarza, do Jndygenatu Polskiego, & *ad omnes Prerogativas*, ktore tylko prawdziwemu Jndygenie Państw Rzpltey należą, przypuszczamy; nie wprzod iednak *ad capescenda Officia & Beneficia* Rzpltey przychodzić ma, aż przed Kanclerzami Szlachetność Zagraniczną procedencyi swoiey Dokumentami Nam y Rzpltey dowiedzie, y *præstabit super fidelitatem Reipublicæ Juramentum*, *eoque intuitu Diploma* z Kancellaryi Naszey wydać rozkażemy.

Jndygenat Urodzonych Riaucoura y Schmidta.

95. ZE wiele na tym należy Rzpltey, żeby ludzi cnotliwych y maiętnych osobliwemi względami zaszczycać, Urodzonych Piotra Riaucoura z Synem Jędrzeiem, y Synowcem Jozefem Generałem Maiorem w Woysku Litt: y Ludwika Biskupa Ptolomayskiego, iako też Urodzonego Karola Schmidta *in Jmperio* Szlachtą będących, *prout ex Diplomatibus* ichże *constat*, Nam zasłużonych, za powszechną zgodą do Jndygenatu y Prerogatyw Szlachectwa w Koronie, W. X. Litt: y Prowincyach do Nas należących przypuszczamy, & *Capessendorum Bonorum capaces* mieć chcemy, *salvo præstando* przed Kanclerzami *super fidelitatem Reipublicæ Juramentô*, y *eo intuitu Diploma* z Kancellaryi Naszey wydać rozkażemy.

Jndygenat Urodzonego Szymona Corticellego.

96. JAKO Przodkowie Urodzonego Szymona Corticellego Oberszteytnanta w Woysku Naszym, rodowitością Szlachectwa, znakomitością Urzędow sprawowanych w Kraiu swoim zaszczyceni do Polski przenieśli się dawno, zawsze wiernemi Nam byli, tak My Zgromadzone Stany, maiąc zalecone Dwudziestoczteroletnie tegoż Obersztleytnanta, tudzież Oyca iego

 nieposlednie

niepośledni w Woyſku Rzplтey zaſługi, onego za Jndygenę Korony Polſkiey y W. X. Lit: powagą Seymu teraźnieyſzego uznaiemy, wſzelkich ſwobod Szlacheckich pozwalamy, y Przywiley *eo nomine* z Kancellaryi Naſzey Koronney wydać zlecamy, nie pierwey iednak, ażby Autentyczne ſwego Szlachectwa pokazał wywody, y Przyſięgę wierności Nam wykonał przed Wielmożnemi Kanclerzami.

Nobilitacya Urodzonych Hiżow.

97. Przez wzgląd zawſze należyty na rekommendacyą Rządzących Woyſkiem Naſzym Kor: y W. X. Litt: maiąc ſobie zaleconych przez W. Xięcia Auguſta Czartoryſkiego Woiewodę y Generała Ziem Ruſkich, iako Woyſk Koronnych Generalnego Regimentarza, tudzież pamięć zaſłużonych w Woyſku Naſzym Kor: Nam y Anteceſſorom Naſzym, mianowicie pod Panowaniem niewygaſſey Pamięci Jana III. Dom Urodzonych Hiżow, do Kleynotu Szlachectwa Polſkiego y należytych mu Prerogatyw przypuſzczamy, y domieſzczamy Urodzonych: Franciſzka Oberſztleytnanta w Regimencie Gwardyi Naſzey, Piotra Kapitana Jndziniera, Wilhelma Kapitana w tymże Regimencie Gwardyi, Sukceſſorow Jana Pułkownika niedawno zmarłego z ichże oboiey Płci Sukceſſorami, tudzież Jozefa Kanonika Przemyſkiego Brata ich rodzonego, zoſtawuiąc przy używaney im dotąd Jeża w czerwonym polu Herbu Pieczęci, a dodaiąc na Hełmie rękę zbroyną, *salva Lege de Scartabellis sancita*, *& praſtando super fidelitatem Reipublicæ Juramentô* przed Kanclerzami, ktorym Dyploma z Kancellaryi Naſzey wydać rozkazuiemy.

Nobilitacya na Rekommendacyą Wielmożnego Xcia Auguſta Czartoryſkiego Woiewody Generała Ziem Ruſkich, iako Generalnego Regimentarza Woyſk Koronnych.

98. STosuiąc ſię do Praw dawnych Authoryzuiących powagę rekommendacyi Hetmanow czyli Generalnych Regimentarzow Woyſk Oboyga Narodow, maiąc sobie zaleconych przez W. Xcia Gen: Regim: Woyſk Kor: zaſługami y Experyencyą *in re Militari* Urodzonego Ludwika Tolchſdorffa Pułkownika Regimentu Artylleryi Kor: w Wierze Katolickiey prawowierney będącego wraz z Synem, *extunc ad Jus Nobilitatis*, *salva Lege de Scartabellis* przypuſzczamy, *salvo super fidelitatem* Nam *praſtando Juramentô*, *a Diploma eo intuitu* z Kancellaryi Naſzey wydać rozkażemy.

Nobilitacya zaſłużonych w Woyſku Koronnym.

99. MAiąc wzgląd na rekommendacyą Wielmożnego Auguſta Xiążęcia Czartoryſkiego, Woiewody y Generała Ziem Ruſkich, iako Generalnego Woyſk Kor: Regimentarza, na fundamencie Prawa wyraźnego Nam y Stanom Rzplтey uczynioną, za Janem Majorem, y Alexandrem Kapitanem w Regimencie Pieszym Buławy W. Kor: Lindſayami Bracią rodzonemi, Katolikami, onych do Kleynotu Szlachectwa Polſkiego, *salvo* iednak *Jure Scartabellatûs* przypuſzczamy, *& praſtando super fidelitatem Reipublicæ Juramentô*, y *eo nomine* Diploma z Kancellaryi Naſzey wydać rozkazuiemy.

Nobilitacya UU. Brzozowſkiego, Nowickiego, Słomińſkiego, Kozłowſkiego, y Fontanny.

100. MAiąc wzgląd na pilne y dawne *in Publico* zaſługi Urodzonych Antoniego Brzozowſkiego Piſarza Dekretowego, Jgnacego Nowickiego,

wickiego, Jana Słomińſkiego Metrykantow Kancellaryi Naſzych Kor: Łukaſza Kozłowſkiego Sekretarza Naſzego, tudzież Jakuba Fontanny, za rekommendacyą WW. Pieczętarzow Koronnych y Litewſkich, tudzież niektorych Woiewodztw, onych z Potomſtwem ich *sexûs utriusque*, *accedente Consensu Ordinum* do Kleynotu Szlachectwa Polſkiego, *& Annexarum Provinciarum* przypuſzczamy, y przyimuiemy, *salva de Scartabellis Lege sancita*, *& præstando super fidelitatem Reipublicæ* przed Pieczętarzami *Juramentô*, ktorym *Diploma* z Kancellaryi Naſzey wydać rozkażemy.

Zachowanie przy Prawach y Prerogatywach Szlacheckich Sukceſſorow Urodzonego Jana Tatarowicza.

101. MAiąc wzgląd na podeymowane uſługi Woienne niegdy Urodzonego Prokopa, y długie *in variis Subselliis* o Subſtancyą Proceſſa, iako też ſpoſobienie ſię *ad quævis obsequia* Oyczyźnie Urodzonego Sebaſtyana Towarzyſza w Woyſku Koronnym Tatarowiczow, *abusum* Jana *Status Nobilitatis*, ktorego ſię dawno z uboſtwa y rożnych klęſk dopuścił znoſiemy, y ażeby *Juri Nobilitari* Sukceſſorow iego, tudzież *validitati* Tranzakcyi wſzelkich *nihil præjudicet*, Seymu teraznieyſzego mocą deklaruiemy. Jnne zaś przeciwne *Actus*, ieżeliby ſię gdziekolwiek znalazły, umarzamy, oraz tegoż Urodzonego Sebaſtyana Tatarowicza z oſobliwey uwagi *capacitatis ad usus Publicos*, do wſzelkich Praw, Prerogatyw y zaſzczytow Szlacheckich *cum natis*, *& nascituris Successoribus* przypuſzczamy.

Warunek Prerogatyw Stanu Szlacheckiego.

102. JAko Prawo rowności y Urodzenia Szlacheckiego, chociażby w nayWiękſzym uboſtwie, naypierwſzym ieſt w tym Narodzie zaſzczytem; tak lubo Urodzeni Franciſzek z Bracią ſwemi Łukowiczowie, Herbu Newlin, y Franciſzek Dobrzyńſki Herbu Jelita, dla ſtraty *per varias temporum calamitates*, przez Oycow ſwoich Fortuny y Dokumentow, w uboſtwie ſą urodzeni, że iednak Szlachetnemu ich *in æqualitate* (chociażby dla uboſtwa *aliquem abusum Nobilitatis* uczynili) urodzeniu, żadney niepodpadaiącemu wątpliwości, ſzkodzić to *ad Prærogativas nobilitares* im y Potomkom onych nie ma, *Authoritate* Seymu teraznieyſzego ogłaſzamy, y wſzelkich od kogożkolwiek Jmpetycyi zakazuiemy.

Approbacya Przywileiu *Aurati Equitis*.

103. MAiąc zaleconych w zaſługach Nayiaśnieyſzych Anteceſſorow Naſzych, y Oſoby Naſzey Krolewſkiey z Magiſtratu Krakowſkiego Baltazara Hintza, Jozefa Feiſtenmantela, Jana Kozłowſkiego, Macieia Baijera; z Magiſtratu Warſzawſkiego Franciſzka Wittoffa, Michała Sacreſſa, Pawła Andrychowicza, Jana Felixa Dulfuſa, Antoniego Fryza, y Kazimierza Czempińſkiego, ktorych na ſzczęśliwey Koronacyi Naſzey uczyniliśmy *Equites Auratos* z łaſki Naſzey, Przywiley Oſobom ich dany, temu Honorowi y Prerogatywie ſłużący *præsenti Lege* approbuiemy, *ad normam* Konſtytucyi *Anni* 1676. za Jana III. Seymu *Coronationis*.

Wyiazdu za Granicę Pozwolenie.

104. POnieważ ſłabość zdrowia Wielebnych Xiążęcia Teodora Czartoryſkiego Poznańſkiego, Jozefa Załuſkiego Kiiowſkiego, Adama Kraſińſkiego Kamienieckiego Biſkupow, J. W. Jana Branickiego Kaſztelana Krakowſkiego Hetmana W. Koronnego. WW. Jgnacego Twardowſkiego Kaliſkiego, Jozefa z Tenczyna Oſſolińſkiego Wołyńſkiego, Piotra Sapiehy Smoleńſkiego,

leńskiego, Stanisława Bernarda Gozdzkiego Podlaskiego, Konstantego Plattera Mściсławskiego, Jana Augusta Hilzena Mińskiego Woiewodow, Jozefa Hilzena Kasztelana Jnflantskiego, Urodzonego Rafała Gurowskiego Kasztelana Przemętskiego, niemniey W. Jgnacego z Kozielska Ogińskiego Marszałka Wielkiego W. X. Litt: do dalszych Rzpltey usług wyciąga kuracyi u wod zagranicznych, przeto *accedente omnium Ordinum consensu*, tymże rzeczonym Wielebnym, Jaśnie Wielmożnemu, Wielmożnym, y Urodzonemu, *cum beneficio Suspensionis, in Judiciis Majoris Minorisvè subselli in causis Personalitatem requirentibus*, mianowicie od czasu realnego ich wyiazdu za Granicę, aż do czasu nastęрuiącego Seymu, odiazdu tegoż dozwalamy. Rownież Wielmożnemu Jozefowi z Dowoynow Sołłohubowi Woiewodzie Witebskiemu zyskuiącemu pozwolenie, do Grodu Witebskiego za Surrogata Urodzonego Kazimierza Łuskinę Podstolego Witebskiego mieć chcemy. Niemniey W. Jozefowi Lubartowiczowi Xiążęciu Sanguszkowi Marszałkowi Nadwornemu W. X. L. *simile* dozwalaiąc *Beneficium*, za Surrogata do Grodu Krzemienieckiego Urodzonego Celestyna Czaplica Podczaszego Kiiowskiego deklaruiemy. Tudzież W. Pawłowi Mostowskiemu Woiewodzie Pomor: Staroście Skarszewskiemu wyiazdu dozwalaiąc za Granicę, z podobnymże Dobrodzieystwem dla Administrowania sprawiedliwości w Grodzie Skarszewskim wyznaczamy za Surrogata Urodzonego Michała Przebendowskiego Chorążego Woiewodztwa Pomorskiego; Na koniec Urodzonym Jozefowi Ossolińskiemu Staroście Sendomierskiemu, Fryderykowi Moszyńskiemu Staroście Nowokorczyńskiemu, Jozefowi Mniszchowi Staroście Sanockiemu, Adamowi Krasińskiemu Staroście Ciechanowskiemu za zezwoleniem Naszym do odwiedzenia Kraiow Zagranicznych idącym rownież dozwalamy *Suspensionis* Dobrodzieystwo, y za Surrogatow mianowicie do Grodu Sendomirskiego Urodzonego Macieia Skorupkę Podczaszego Drohickiego, do Grodu Nowokorczyńskiego Urodzonego Łukasza Moszyńskiego Łowczego Radomskiego, do Grodu Sanockiego Urodzonego Jozefa Malickiego Chorążego Sanockiego, do Grodu Ciechanowskiego Ur: Jozefa Piegłowskiego Chorążego Ciechanowskiego Surrogatami mianuiemy.

Wniesienie się *ad Curiam Romanam* o Kanonizacye, Beatyfikacyą Stanisława Papczyńskiego.

105. ZAkładaiąc wielką ufność uszczęśliwienia Rzpltey w Jntercessyi Sług Bożych za nami, starać się będziemy wnieść Jnstancyą do Stolicy Apostolskiey o Kanonizacyą Błogosławionych Jana Kantego, Jana z Dukli, Kadłubka de Rosis, tudzież Beatyfikacyą Cudami słynącego Polaka Stanisława Papczyńskiego Fundatora Zakonu Klerykow Regularnych *sub Titulo Jmmaculatæ Conceptionis Beatissimæ Virginis MARIÆ*, y Andrzeia Bobolego *Societatis Jesu*.

Deklaracya Seymikow Relacyinych w Woiewodztwach, y Ziemiach Prowincyi Koronnych.

106. ZAchowuiąc dawny zwyczay doniesienia Woiewodztwom, Ziemiom y Powiatom o Ustawach Seymowych, czas Seymikow Relacyinych tymże Woiewodztwom y Ziemiom w Prowincyach Koronnych wedle żądzy przytomnych Posłow deklaruiemy, iako to: *Woiewodztwu Krakowskiemu* na Deputackie, czyli *in casum* Extraordynaryinego Seymu, na Poselskie Seymiki. *Xięstwom Oświecimskiemu y Zatorskiemu* na Deputackie Seymiki. Woiewodztwom *Poznańskiemu y Sendomierskiemu* na Seymiki Deputackie, czyli *in casum* Extraordynaryinego Seymu, na Seymiki Poselskie. *Kaliskiemu* wraz z Poznańskim. *Sieradzkiemu* we dwa tygodnie po odprawionych Seymikach Gospodarskich, *respectivè* Powiatowych, to iest: *pro* 24. *Septembris* w Roku następuiącym w Szadku. *Ziemi Wieluńskiey similiter* iak Woiewodztwom Poznańskiemu

ſkiemu y Sandomierſkiemu. Woiewodztwom *Łęczyckiemu* rowniez iak Woiewodztwom Poznańſkiemu y Sendomierſkiemu. *Brzeſkiemu Kuiawſkiemu* także iako y Łęczyckiemu. *Kiiowſkiemu pro* 22. *Aprilis* w Roku nadchodzącym. *Jnowrocławſkiemu* wraz z Woiewodztwem Brzeſkim Kuiawſkim. Ziemi Dobrzyńſkiey na Seymiki Deputackie. *Woiewodztwu Ruſkiemu*, to ieſt Ziemiom Lwowſkiey, Przemyſkiey y Sanockiey z Powiatem Zydaczewſkim *pro* 22. *Aprilis* w Roku nadchodzącym. *Ziemi Halickiey* tak, iako y Woiewodztwu Sendomierſkiemu. *Ziemi Chełmſkiey* rownie z Halicką. *Woiewodztwu Wołyńſkiemu* nazaiutrz po odprawionych Seymikach Elekcyinych Woiewodztwa tegoż w Łucku, to ieſt: *pro* 15. *Junii*. Woiewodztwom *Podolſkiemu* na Deputackie, czyli naypierwſze Poſelſkie. *Lubelſkiemu pro die* 30. *Januarii* w Roku naſtępuiącym. *Bełzkiemu* na Deputackie, *Płockiemu ſimiliter* na Deputackie, czyli naypierwſze Poſelſkie. *Woiewodztwu Mazowieckiemu*, iako to: *Ziemi Czerſkiey pro Feria quarta poſt Dominicam Misericordiæ. Ziemi Warszawſkiey pro Feria secunda poſt Dominicam Conductus Paschæ, Ziemi Wizkiey*, na naypierwſzy Poſelſki. *Ziemi Wyszogrodzkiey* także na naypierwſzy Poſelſki, *Ziemi Zakroczymſkiey* na Deputacki, *Ziemi Ciechanowſkiey* także na Deputacki. *Łomżyńſkiey, Rożańſkiey, Liwſkiey y Nurſkiey* Ziemiom, rownie iak Ziemi Wizkiey na naypierwſze Poſelſkie Seymiki. *Woiewodztwu Podlaſkiemu, utpote*: Ziemiom Drohickiey, Mielnickiey, y Bielſkiey na Seymiki Deputackie, lub naypierwſze Poſelſkie. *Woiewodztwu Rawſkiemu nempe*: *Ziemi Rawſkiey* na naypierwſzy Poſelſki, *Ziemi Sochaczewſkiey* na Deputacki, *Ziemi Goſtyńſkiey* iak dla Rawſkiey na naypierwſzy Poſelſki Seymiki. *Woiewodztwom Chełmińſkiemu* na Generał *boni Ordinis*, na ktoren z Kancellaryi Naſzey Koronney Uniwerſał wydany będzie. *Malborſkiemu* wraz z Woiewodztwem Chełmińſkim. *Bracławſkiemu* na Seymik Deputacki. *Pomorſkiemu*, iak Chełmińſkiemu. *Czerniechowſkiemu* rownie iak Bracławſkiemu, na Seymik Deputacki, naznaczamy.

Szkoła Rycerſka.

107. Kiedy krotkość dni Seymu teraźnieyſzego przy wielości innych Materyi Poiektu dokładnego do uſtanowienia y uregulowania Szkoły Rycerſkiey ułożyć nie dozwoliła, więc tę Materyą tak dla Kraiu pożądaną, *inter primæva* do Seymu przyſzłego *Negotia* w Receſs puſzczamy.

Pretenſye Domow.

Jabłonowſkich, Lubomirſkich, y Sukceſſorow niegdyś W. Rybińſkiego Woiewody Chełmińſkiego.

108. Pretensye Domu Wielmożnych Jabłonowſkich do Rzeczypoſpolitey miane względem Summ przez niegdyś J. W. Jabłonowſkiego Kaſztelana Krakowſkiego Hetmana Wielſkiego Koronnego, na zapłatę Woyſku Koronnemu wydanych, iuż Konſtytucyami Roku 1703. tudzież 1718. y 1726. w Receſſach umieſzczone, że dla ſzczupłego Seymowania teraźnieyſzego czaſu nie mogąc likwidacyą onych do ſkutku przywieść, odſyłamy w Receſs do przyſzłego Seymu. Podobnież rekompenſę za Szybę Solną Kunegunda zwaną Domowi Urodzonych Lubomirſkich w Konſtytucyi 1726. wzmiankowaną, do naſtępuiącego odkładamy Seymu. Także pretenſyą Sukceſſorow niegdyś Wielmożnego Jakuba Rybińſkiego Woiewody Chełmińſkiego, y Generała Artylleryi Koronney w Konſtytucyi 1726. wytkniętą do przyſzłego w receſs puſzczamy Seymu.

Recess do drugiego Seymu *Desideriorum* Woiewodztw, Ziem y Powiatow.

109. POnieważ na teraźnieyszym Seymie dla krotkości czasu, y Spraw Publicznych, *Desideria* wszystkie Woiewodztw, Ziem, y Powiatow Koronnych y W. X. Litt: zupełnego skutku wziąść nie mogły, tedy wszystkie Materye na teraźnieyszym Seymie nie umieszczone *per Recessum* do przyszłego Seymu Ordynaryinego, odkładamy; oraz złożenie Seymu Extraordynaryinego, *præcedente Senatûs Consilio*, ieżeliby iakowe *ingruentes necessitates* wyciągały, w mocy Naszey zostawuiemy.

REZYDENCI

DO BOKU JEGO KROLEWSKIEY MOSCI

DO PRZYSZŁEGO SEYMU.

ZACZYNAIĄC

A Die 1. *Januarii* 1765. *ad ultimam Martii Anni ejusdem.*

Nayprzewielebnieyszy w BOGU Xiążę Jmć PRYMAS.
Jaśnie Wielmożny Kasztelan Krakowski.
Wielmożny Kasztelan Poznański.
Urodzony Kasztelan Sandecki

A Die 1. *Aprilis ad ultimam Junii.*

Tenże Nayprzewielebnieyszy Xiążę Jmć Prymas.
Wielmożny Woiewoda Krakowski.
Wielmożny Kasztelan Sendomierski.
Urodzony Kasztelan Międzyrzecki.

A Die 1. *Julii ad ultimam Septembris Anni ejusdem.*

Przewielebny Xiądz Arcy-Biskup Lwowski.
Wielmożny Woiewoda Poznański.
Wielmożny Kasztelan Kaliski.
Urodzony Kasztelan Wiślicki.

A Die 1. *Octobris ad ultimam Decembris Anni ejusdem.*

Tenże Przewielebny Xiądz Arcy-Biskup Lwowski.
Wielmożny Woiewoda Wileński.
Wielmożny Kasztelan Woynicki.
Urodzony Kasztelan Biecki.

A Die 1. *Januarii Anni* 1766. *ad ultimam Martii Anni ejusdem.*

Przewielebny Xiążę Biskup Krakowski.
Wielmożny Woiewoda Sendomierski.
Wielmożny Kasztelan Gnieznieński.
Urodzony Kasztelan Rogoziński.

A Die 1. *Aprilis ad ultimam Junii Anni ejusdem.*

Tenże Przewielebny Xiążę Biskup Krakowski.
Wielmożny Kasztelan Wileński.
Wielmożny Kasztelan Sieradzki.
Urodzony Kasztelan Radomski.

A Die

A Die 1. Julii ad ultimam Septembris Anni ejusdem.

Wielebny Xiądz Biſkup Kuiawſki.
Wielmożny Woiewoda Kaliſki.
Wielmożny Kaſztelan Łęczycki.
Urodzony Kaſztelan Zawichoſtſki.

Hiacynt Nałęcz Małachowski Podstoli Koron: Starosta Piotrkowski, Marszałek Koła Rycerskiego mpp.
Antoni Ostrowski Biskup Kujawski y Pomorski.
Jgnacy z Skrzypna Twardowski Wda Kaliski, Deputat do Konstyt: z Senatu z Prowincyi Wielkopolskiey.
Jgnacy Cetner Wda Bełzki, Deputat do Konstytucyi z Prowincyi Małopolskiey.
Jozef Dowoyna Sołłohub Wda Witebski, Deputat do Konstytucyi z Prowincyi W. X. Litt.
Antoni z Głogowy Kossowski Generał Woysk Koron: Poseł Woiewodztwa Brzeskiego Kujaw: y Deputat do Konstytucyi z Prowincyi Wielkopolskiey.
Jan Chryz: Kraiewski Jnstygator Koron: Poseł Woiewodztwa Płockiego, y Deputat do Konstyt: z Prowincyi Wielkopolskiey mpp.
Stanisław Lubomirski Strażnik W. Koron: Poseł Woiewodztwa Sendomirskiego, Deputat do Konstyt: z Prowincyi Małopolskiey.
Tadeusz Dzieduszycki Podkomorzy y Poseł Ziemi Halickiey z Prowincyi Małopolskiey do Konstytucyi Deputat.
Antoni Tyzenhauz Koniuszy W. X. Litt: Poseł z Powiatu Grodzieńskiego, Deputat do Konstyt: z Prowincyi W. X. Litt.
Jozef Sosnowski Pisarz Polny W. X. Litt: Starosta y Poseł Woiewodztwa Brześciańskiego, Deputat do Konstyt: z Prowincyi W. X. Litt.

Wincenty Czarny Zawisza Łowczy Wdztwa Łęczyckiego Podkom: Nadwor: J. K. Mci Sekretarz do Konstytucyi.

KON-

KONSTYTUCYE
WIELKIEGO XIĘSTWA LITEWSKIEGO
NA TYMZE SEYMIE
KORONACYI KROLA JMCI
O Czynieniu dyspozycyi Skarbowych *Extra Cadentias.*

1mo.

KOMMISSYA Skarbowa, ażeby w Rozrządzeniu Ekonomicznych Interessow nieustanną *pro commodo* Skarbu czynić mogła dyspozycyą, stosuiąc się we wszystkim do Koronney Kommissyi, ustanawiamy takową Radę Ekonomiczną *extra Cadentias* w liczbie trzech Osob, dla rezolwowania y dysponowania Skarbowych nadarzanych Inseressow przez umowionych *è medio sui* Skarbowych Kommissarzow w Mieście Grodnie sprawowaną mieć chcemy.

Prorogacya czasu do wykonania juramentu Lustratorow Starostw.

2do. WYznaczeni do Lustracyi Starostw Lustratorowie, ponieważ niektorzy dla nadchodzących Seymikow Ziemskich w ziechaniu na dniu pierwszym *Februarii* do Grodow w tych Woiewodztwach y Powiatach, gdzie Starostwa leżą, trudność mieć mogą; zaczym wykonanie takowego juramentu w Roku następuiącym 1765. *ad primam Martii* przedłużaiąc mieć chcemy, aby *intra spatium* od pierwszego *Februarii*, do pierwszego Marca *ad præsens prorogatum*, a naydaley *prima die Mensis Martii* takowy jurament *in Ordine* expedyowania zaleconey Funkcyi w Grodzie tegoż Woiewodztwa lub Powiatu, gdzie *extendetur* Lustracya, *prævio* na wykonanie takowego juranentu w Kancellaryi *Testimonio*, był wypełniony.

Czopowe y Szelężne Woiewodztwa Wileńskiego, Nowogrodzkiego, Brzeskiego Litewskiego, Wilkomirskiego y Grodzieńskiego Powiatow, tudzież Xięstwa Zmudzkiego.

3tio. PEnsye w Wielkim Xięstwie Litewskim na Buławę Wielką y Polną, tudzież na Dygnitarzow, Officyalistow Woyskowych, y Largicye Rycerstwu *ex mente* Konstytucyi Roku 1717. naznaczone, y z niżey opisanych Poborow, *idque* na Pensyą Buławy Wielkiey, y na exsolucyą Pensyi Officyalskich, tudzież na Akkomodacyą Rycerstwa, z Czopowego

 y Sze-

y Szelężnego Woiewodztwa Wileńskiego, Siedmdziesiąt Tysięcy Złotych Polskich; z Czopowego Szelężnego Woiewodztwa Nowogrodzkiego, Sześćdziesiąt pięć Tysięcy; z Czopowego Szelężnego Woiewodztwa Brzeskiego Litewskiego, Trzydzieści Tysięcy Złotych; z Czopowego Szelężnego Powiatu Wiłkomirskiego Piętnaście Tysięcy Zł: Pol: wybierane; a na Buławę Polną, z Czopowego Szelężnego Powiatu Grodzieńskiego, Czterdzieści Tysięcy; a z Czopowego Szelężnego Xięstwa Zmudzkiego, Czterdzieści Tysięcy Złot: Pol: także wybierane, żeby *abhinc* w Roku przyszłym 1765. od zaczynaiącey się Raty Marcowey, ze Skarbu Litewskiego dwoma Ratami w czasie Konstytucyą 1717. Roku wyrażonemi, tak na Buławę Wielką y Polną, iako też Dygnitarzom y Officyalistom Woyskowym, podług Konstytucyi Roku 1717. punktualnie wypłacone, a na Akkomodacye Rycerstwa y Largicye straconym, Czterdzieści sześć Tysięcy Złot: Polskich, *Sancito* teyże Konstytucyi naznaczone, aby w Skarbie Litewskim do dyspozycyi *supra id contingens* od Kommissyi Woyskowey zachodzących, składane były postanawiamy. A takowe dotąd z pomienionych Woiewodztw y Powiatow, oraz z Xięstwa Zmudzkiego Czopowego Szelężnego Prowenta, ażeby do Kommissyi Skarbowey należały, mieć chcemy; daiąc moc teyże Kommissyi w Woiewodztwie Wileńskim, Nowogrodzkim, y Brzeskim Litewskim, oraz Wiłkomirskim y Grodzieńskim Powiatach, tudzież w Xięstwie Zmudzkim importancyi Czopowego Szelężnego wybierania, niemniey w Miastach Wilnie, Nowogrodku, Brześciu Litewskim, Wiłkomirzu, Grodnie, y Rosieniach, takowego podatku sprawiedliwym Instruktarzem uregulowania, ktory *juxta constitutum* Skarbowey Kommissyi od wszystkich kotłow, szynkow, trunkow przywoźnych, y innych *ex genere* Czopowego Szelężnego y Sosowego wybieranych dotąd podatkow, aby *abhinc nullo excepto* był wypłacany, dla pomnożenia Skarbu Rzeczypospolitey, postanawiamy. W Aptekach zaś y Klasztorach, aby żadnych trunkow *ullo Titulo* nie szynkowano y nie przedawano *injungimus*. A lubo Konstytucyą Roku 1717. w Mieście Wilnie sześć kotłow na Juryzdyce Montwidowskiey, y trzy kotły na Werkach, od podatku Czopowego uwolniła, iednak zważaiąc ztąd znaczną Skarbu Publicznego szkodę, *præsenti lege* trzy tylko na Werkach kotły, do robienia na nich y szynkowania tamże, nie przewożąc do Wilna na szynk trunkow, iako przez odległość mieysca *præjudicium* Poborowi Czopowego z Miasta Wilna nie czyniące, *circa præteritam libertationem*, zostawuiemy; a zaś z kotłow na Juryzdyce Montwidowskiey, aby rowny iak w całym Mieście płacony, y *ad ærarium publicum* wybierany był podatek naznaczaiąc, Kommissyi Skarbowey zalecamy, aby umiarkowawszy *proportionatam designationem censûs Annualis* dla Possessorow Juryzdyki Montwidowskiey corocznie *in hujuscemodi recompensam* punktualnie wypłacała. *Eoque intuitu veteres* w tym Mieście *in præjudicium* Skarbu Czopowego Szelężnego *abusus* znaszaiąc, *omnis tutuli* excepcye y libertacye kassuiemy, generalny podatek od wszystkiego, cokolwiek *ad naturam* Czopowego y Szelężnego ściągać się może, *nullo excepto*, w Mieście Wilnie y wszystkich onego Przedmieściach, *similiter* w Nowogrodku, Breściu, Grodnie, Wiłkomirzu y Rosieniach rozciągaiąc *plenam in hac re* dysponowania *potestatem*, tudzież przestępnych sądzenia, Kommisssyi Skarbu Litewskiego naznaczamy.

Kommissya Woyskowa w Wielkim Xięstwie Litewskim.

4to. LUbo przez rekognicyą chwalebnych postępkow WW. Hetmanow W. Massalskiego Kasztelana Wileńskiego, y W. Sapiehy Woiewody

iewody Połockiego Konstytucya *novellæ legis* Seymu *Convocationis* Roku 1764. *ad instantiam* na ow czas Prowincyi Litewskiey, zachowała tychże Hetmanow przy dawnych Prawach y Prerogatywach, a mianowicie według opisu Konstytucyi 1717. iednak gdy Prowincye Koronne *indissolubili nexu* z Prowincyą W. X. Litewskiego złączone, porownania Praw y Prerogatyw Władzy Hetmańskiey w teyże Prowincyi, ze swoiemi przez Instrukcyą Woiewodztw, Ziem y Powiatow, na teraźnieyszym Seymie dopominały się; zaczym sądząc za rzecz słuszną, mieć ią w nieodmiennych między Prowincyami Kardynalnych Prawach y Prerogatywach, Kommissyą Woyskową według Reguł do takoweyże Kommissyi Koronney wspomnioną Konstytucyą *Convocationis & modernâ lege* przepisanych w Prowincyi W. X. Litt: postanawiamy. Do ktorey WW. y UU. Kommissarzow *ex Senatorio Ordine* J. W. Michała Ogińskiego Woiewodę Wileńskiego; W. Jana Horaina Kasztelana Brześciańskiego; z *Stanu Rycerskiego*: UU. Jozefa Sosnowskiego Pisarza Polnego W. X. Litt: Antoniego Zabiełłę Łowczego W. X. Litt: Stanisława Odachowskiego Ciwuna małych Derwian, Starostę Botockiego, Tateusza Narbutta Porucznika Petyhorskiego, Michała Paca Starostę Ziołowskiego Generała Majora, Franciszka Bittowta Obersztelеytnanta Regimentu Konnego Buławy Polney W. X. Litt: Michała Horaina Horodniczego Wileńskiego, Obersztelеytnanta Regimentu Buławy Wielkiey W. X. Litt: oraz mieysce dla niey w Mieście Grodnie naznaczamy. Ktorey się pierwsza Kadencya *pro hac sola vice die* 25. *Febr:* w Roku przyszłym 1765. zaczynać ma. Następuiące zaś wszelkie Kadencye, aby wraz z Skarbowey Kommissyi Kadencyami zaczynały się y kontynuowane były postanawiamy. Pensye tymże Kommissarzom rowne z Kommissarzami Kommissyi Skarbowey Wielkiego Xięstwa Litewskiego naznaczamy.

Seymiki Elekcyine Deputackie y Ziemskie.

5to. Zagęszczone Woiewodztw y Powiatow przez zrywanie Seymikow *abusus*, iako powszechną znayduią iednomyślność, ażeby w Seymikowych Elekcyach Deputatow y Urzędnikow Ziemskich *Pluralitas* głosow skutki Rad *ad normam* dawnych Praw stanowiła, tak dogadzaiąc naybardziey nalegaiącey ugruntowania sprawiedliwości potrzebie, znosząc *abusum* zrywania tych Seymikow, y reassumuiąc Konstytucyą 1613. Roku, mieć chcemy, y ustanawiamy: ażeby Seymiki Elekcyine Deputatow, y Ziemstw, a w Xięstwie Jnflantskim, Kommissarzow do Kommissyi Skarbowey, y Ziemskich Urzędow, *pluralitate suffragiorum* konkludowane były; na ktorych ci tylko, ktorzy prawdziwie według dawnych Praw są w swoim Woiewodztwie lub Powiecie *benè nati & Possessionati*, moc dawania *suffragiorum* mieć będą.

Do Urzędow zaś Ziemskich Possessye według swieżey Konstytucyi Seymu *Convocationis*, a do Funkcyi Deputackiey przed Rokiem Dziedziczne, lub zastawne maiący, obierani być maią. *Ad activitatem dandi suffragii* lat ośmnaście zupełnych, *ad capacitatem* zaś być obranym Urzędnikiem, lub Deputatem, lat dwadzieścia trzy skończonych *salvis modernis Possessoribus* mieć powinien. Oppozycye zaś przeciwko tym, ktorzyby pod procederem Prawnym, *ex liquido debito* wynikaiącym, czyli pod Kondemnatami, lub *crimine notati vel convicti* byli, albo też Possessye nie według Prawa mieli założone, zachowane być maią; y gdyby przeciwko takowym obiekcyom y excepcyom był kto obranym do Funkcyi Deputackiey, nazaiutrz po ufundowanym Trybunale, za wniesieniem z Obicyentem *experiri* powinien będzie; a Trybunał za dowodem słusznie czynionych *ejusmodi* na Seymikach obiekcyi, takowego Deputata *ab Officio & ab omni* na lat trzy *activitate amovere tenebitur*, ktoremu wy-

konany jurament na Seymiku w tey mierze *suffragari*, nie będzie mogł. A ieżeliby *objiciens* niesprawiedliwą czynił obiekcyą, rowneyże podlegać ma karze. A chociażby pod czas Seymiku przy obieraniu Deputatow nie było Kondemnatami obiekcyi, takowe iednak czterema Niedzielami przed Seymikiem otrzymane, a w Trybunale zarzucone od funkcyi go oddalać powinny. Porządek zaś Seymikowania ma być takowy: Iż w dzień Prawem naznaczony, *in solito loco* nieprędzey iak o godzinie osmey zrana, zebrawszy się na Seymik, mieysca swoie koło stołu Urzędnicy zasiąść, a *Nobilitas* nie cisnąwszy się do stołu, *stalla* Urzędnikow otoczywszy, Seymikować zaczną; y takowy Seymik przez pierwszego Senatora Swieckiego, a w niebytności Senatora, przez pierwszego Urzędnika przytomnego zagaiony, *&* *sub præsidentia* onego, nie obieraiąc iuż odtąd Dyrektorow Seymiku, odprawowany być powinien. A że Stany Rzeczypospolitey w związku Generalney Konfederacyi, *ad mentem* kojunkcyi Konfederacyi Litewskiey z Koronną, Konstytucyą teraźnieyszą potwierdzoney zostawać nieprzestaią, *exinde* na następuiących *proximè* Seymikach Elekcyinych Deputackich y Ziemskich, oraz dalszych, poki Exwinkulacya wspomnioney Konfederacyi nie nastąpi, nie iuż pierwszy Urzędnik własnego Woiewodztwa lub Powiatu, lecz Marszałek Konfederacki tegoż Woiewodztwa czyli Powiatu Seymik zagaiać, y mieysce Dyrektorskie zasiadać ma; co iednak Senatorom w zagaieniu Seymikow, y zasiadaniu mieysca Dyrektorskiego w swoich Woiewodztwach *præjudicare* nie powinno. Na ktorych Seymikach porządek, zagaiać y prezydować maiących, ma być ten: w Woiewodztwach: Woiewoda, Kasztelan, Podkomorzy, Starosta Sądowy, ktoremu to mieysce do zasiadania naznaczamy, Chorąży, y inni porządkiem Statutu opisani; w Powiatach: Marszałek, Podkomorzy, Starosta, Chorąży, y inni podług porządku Statutowego; a Cywuni Wileński, Trocki, y Zmudzcy, po Senatorach przed innemi Urzędnikami mieysce mieć będą. Sposob zaś kreskowania się *super pluralitatem* na Seymikach (ażeby było bez praktyk y inkonweniencyi, y ażeby do onego ci, co wotować nie powinni, nie mięszali się) Woiewodztwa y Powiaty sobie ułożą. Jednak żeby *realis connotatio suffragiorum* była, tak prezyduiący, iako też pierwsi Urzędnicy (ktorych czterech *ex Ordine* przytomnych przy prezyduiącym zasiadaiąc, *Vota* razem z prezyduiącym konnotować, *in attendentia & vigilantia* dalszych Urzędnikow, a *pluralitatem* prezyduiący promulgować będą powinni) wykonać jurament maią na Seymiku, *super justam connotationem & promulgationem suffragiorum;* co y Marszałkowie Konfederaccy na następuiących Seymikach wykonać maią. A gdy iuż ktorym przyidzie raz *ex Ordine* przysiądz na ktorym Seymiku, tedy na innych przysięgać nie będą obligowanemi; dowod zaś takowey wykonaney przysięgi ma być w Kancellaryi Grodzkiey zapisany, do ktorey y *suffragiia* Obywatelow przez nich samych podpisane, lub przez prezyduiącego, y czterech Assessorow konnotowane po każdym Seymiku *ad Acta indilatè* oddawane będą, *& vigore ejusmodi Laudi* My Krol Przywileie dawać będziemy; a za otrzymanemi Przywileiami, w Ziemstwie lub w Grodzie Woiewodztwa lub Powiatu swego *Privilegiati* Urzędnicy Ziemscy przysięgę wykonaią, *& Officiis suis fungentur.*

A iezliby kto dawszy *suffragium* iednemu do Urzędu Ziemskiego, a dwom do Funkcyi Deputackiey, ważył się innemu do tegoż Urzędu, lub do Deputacyi znowu *Vota* dawać, y zapisywać *suffragia*, takowego kreski akceptowane, y na żadnego Kandydata *ad suffragia* mieszczone być nie maią; a Kandydaci swoich kresek po zapisaniu onych na drugiego wlewać mocy mieć nie będą. Obrani Deputaci y kredensowani, dla uniknienia tumultow przedtym na ufundowaniu Trybunałow praktykowanych, y wielu inkonweniencyi, zaraz na mieyscu Elekcyi nieodstępnie

stępnie *in facie* Woiewodztwa y Powiatu, przed pierwszym Senatorem Swieckim, lub *in absentia* onego, przed pierwszym Urzędnikiem zagaiaiącym, y innemi czterema *ex Ordine* przytomnemi przysięgę Prawem opisaną wykonać maią, ktora przysięga do Kredensu inserowana być powinna, y *ad Acta proprii Districtûs* podana; a ieżeliby się iednego dnia Seymik Deputacki nieskonczył, tedy drugiego dnia kontynuowany, a koniecznie w trzecim naydaley, konkludowany być powinien; po ktorym skończonym zaczynać się Seymiki Gospodarskie *in crastino* będą. O bespieczeństwie zaś Seymikow y Osob nań przyieżdżaiących, iako y wszystkich Ziazdow, tak dawne, iako y Seymu *Convocationis* Prawo ponawiamy, *superaddendo*, aby na pomienionych Seymikach, Ziazdach, & *ubique locorum* żaden z Obywatelow nikogo *lasivis verbis* lżyć, infestować, na poiedynki Prawami Boskiemi y Swieckiemi zakazane, y *specialiter* Statutem W. X. Litt: zabronione, przez się lub subordynowane Osoby wyzywać, prowokowanych *aggredi* nie ważył się, *sub irremissibili pæna pro læsione* skommatycznemi słowy, *sessionis turris Civilis* Sześciu Niedziel, a za wyzwanie, tumulty, y aggressyę, lub dobycia Szabel w czasie Seymiku, Niedziel Dwunastu *in fundo*, w Sądzie Grodzkim *ad instantiam injuriati præcisa appellatione decernenda.*

Opisanie Sądowey sprawiedliwości, czas zaczynania Trybunału, y sądzenia onego.

6to. POnieważ czas wyznaczony sądzenia Trybunałow na każdey Kadencyi po Niedziel Dwadzieścia był wcale niedostarczaiący na rozsądzenie Spraw licznie namnożonych w Prowincyi W. X. Litewskiego; Więc pragnąc tey nayessencyalnieyszey potrzebie, podług powszechnych żądz, zupełnie dogodzić, *præsenti Lege* stanowiemy: Jż Woiewodztwa y Powiaty obieraiąc *Pluralitate Votorum* sposobem taraz opisanym w czasie przyzwoitym Deputatow, po dwoch maią kredensować, iednego na Kadencyą Wileńską, a drugiego na Kadencyą Ruską; Xięstwo zaś Zmudzkie odtąd czterech ma wysyłać, *idque* dwoch na Kadencyą Wileńską, a dwoch na Ruską, z ktorych pierwsi na Kadencyą do Wilna ziadą, y w pierwszy Poniedziałek po Swiętym Stanisławie Biskupie, obrawszy Marszałka *solita praxi*, Sądy głownego Trybunału przez Niedziel Dwadzieścia dwie nieprzerwanie sądzić będą; do ktorego obrania Marszałka obrani Deputaci Ruskiey repartycyi, ktorzy się w Wilnie naydować będą, *suffragia* dawać maią. Po ktorey Kadencyi skończoney ciż Deputaci, iuż do sądzenia Kadencyi Ruskiey obligowani nie będą, ale tylko Marszałek Trybunału Głownego w Wilnie obrany z Deputatami na Ruską Kadencyą od Woiewodztw y Powiatow destynowanemi, na pierwszy Poniedziałek po Trzech Krolach do Nowogrodka, lub Mińska, podług Alternaty przypadaiącey, ktora od Mińska zaczynać się ma, ziechać, y *similiter* przez Niedziel Dwadzieścia dwie w tymże Trybunale prezydować, y Sądy Trybunału Ziemskiego *non interruptè* sądzić *tenebitur*, ażeby *sitientes justitiam* tym prędszą sprawiedliwość otrzymać mogli. Pisarzami Trybunalskiemi nie maią być iuż odtąd Pisarze Ziemscy, ale Deputaci *per Turnum* Woiewodztw y Powiatow, każdego Roku na każdey Kadencyi, zaczynaiąc one od Woiewodztwa Wileńskiego, Pisarzow Trybunalskich Urząd sprawować powinni, wykonawszy zwykły Pisarzom jurament, a po skończoney Kadencyi *Acta* Trybunalskie zintroligowane, y porządnie zregestrowane Pisarzowi Ziemskiemu mieysca sądzącego się Trybunału oddawać maią.

Podskarbiowie zaś Trybunalscy na każdey Kadencyi dawnym zwyczaiem obierani być powinni.

Trybunał Duchowny.

7mo. TRybunał Duchowny dotąd na Kadencyi Wileńskiey we Wtorki sądzący się, ponieważ Trybunałowi Ziemskiemu do sądzenia się był przeszkodą, przeto po skończonym Trybunale Ziemskim w Wilnie, wyznaczeni przez Marszałka Koła Wielkiego w liczbie sześciu Deputaci, z sześcią Deputatami Duchownemi, ktorych Kapituła Wileńska trzech, Zmudzka dwoch, a Smoleńska iednego wyznaczać będą, złączywszy się, y Marszałka Swieckiego obrawszy *è medio sui*, Sądy Trybunału *compositi Judicii* przez Niedziel sześć nieprzerwanie sądzić będą. A lubo Trybunał Duchowny Konstytucyą 1726. *strictè* obwarowany, iakie Sprawy sądzić ma, a ktorych przywłaszczać nie powinien; iednak ponieważ *per abusum* tegoż Prawa *præjudiciosè contra præscriptum Legis* wiele Spraw przywłaszczał; zaczym *insistendo* teyże Konstytucyi, ażeby Trybunał Duchowny *abhinc* żadnych Spraw *ad suum forum* nienależących *sub nullitate Decretorum* nie przyimował, waruiemy. A gdzieby w nim *paritas Votorum* zachodziła, takowa Sprawa na drugi Trybunał *pro resolvanda paritate* odesłana będzie; A Dekreta, Zapisy, Extrakty wszelkie, Marszałek Trybunału Duchownego *primo loco* przed Duchownemi podpisywać będzie. A ieżeliby kto z Duchownych, lub Swieckich, w takowym *ad Forum compositum* nienależących Sprawach Sąd *tentare* ważył się, takowy zapłaceniem dwieście Kop Groszy Litewskich, *per medium parti & per medium Judicio irremissibiliter* karany być ma, iednak sama Sprawa *ad forum competens remitti* powinna. A Urodzeni Palestranci, ieżeliby w takowych Sprawach stawać podeymowali się, *pœna sessionis Turris* dwoch Niedziel *eo instanti* karani będą. A ieżeliby Dekret *evocatoriè* w Trybunale Duchownym kto otrzymał, tedy do Trybunału Ziemskiego zapozwany, *pœnalitati* Kop dwieście podlegać będzie.

A że Sędziowie do tego Sądu naznaczeni, nie pilnuiąc sami Sądow, na swoie mieysce coraz innych zasadzali, & *eo ipso* w Sądach trudność czynili; więc gdy powiększona onych teraz iest liczba, *eo fine*, ażeby *abhinc sub abjudicatione* nie absentuiąc się sami sądzili, determinuiemy. A Pisarz w tymże Trybunale zasiadać, Regestra y Protokuły zawiadywać ma tenże sam, ktory w Trybunale Wileńskim Ziemskim *immediatè* skończonym Pisarską funkcyą odbywał.

Zniesienie Trybunału Skarbowego.

8vo. POnieważ przez Konstytucyą Seymu *Convocationis* Kommissya Skarbowa iest ustanowiona, do ktorey Sprawy wszystkie, w Trybunale Skarbowym dotąd sądzące się, należeć powinne; więc on znosząc, Sprawom wszystkim, *ex præscripto legum* do Trybunału Skarbowego należącym, *forum* w Kommissyi Skarbowey na zawsze naznaczamy. Ze zaś Xięstwo Jnflantskie podług dawnego Prawa, obierało dotąd dwoch Kommissarzow na Trybunał Skarbowy, y tey Prerogatywy utrzymanie sobie rezerwowało; przeto tegoż Xięstwa obrani Kommissarze, od Woiewodztwa *antiquo more salariandi* na Kommissyi Skarbowey W. X. Litt: aby mieysce mieli, y nie wdawaiąc się w inne Kommissyi Sprawy, tylko w tych, ktore dawniey do Trybunału Skarbowego należały, decyzye swoie spolnie z innemi Kommissarzami dawali, na zawsze waruiemy. *Similiter* Pisarze Skarbowi W. X. Litt: według obligacyi funkcyom swoim przyzwoitey, na teyże Kommissyi Skarbowey, zasiadać maią; y *gaudere antiqua Prærogativa*, nie wdawaiąc się w decyzye, ktorych Kommissya Skarbowa do zdarzonych potrzeb y okoliczności używać będzie mogła.

Trybu-

Trybunał W. X. Litt: iakie ma sądzić Sprawy.

9no. POnieważ to wielo Prawami iest warowano: żeby Sprawy *in minori Subsellio* nie rozsądzone, do Trybunału nie cisnęły się; zaczym wszystkie Sprawy, czy to *ex cruda Citatione*, czyli też po Dylacyach, Jnkwizycyach, Kondemnatach, Exekucyach, oraz po wszystkich Akcessoryach, *similiter* y te wszystkie, w ktorych *etiam* oczywista zapisana, nie iuż po Appellacyi *à definitiva sententia*, lecz tylko po wyszłych Dylacyach, nie drabowane *in minoribus Subselliis*, w Regestrach Trybunalskich znayduiące się, także wszystkie Sprawy, z Regestrow *incarceratorum & termini Tacti*, w ktorych zapisana była oczywista, iako *per abusum legis solo adinvento prætextu* do tych Regestrow wprowadzone, *in minori Subsellio* niedrabowane, *cum suis connexis Actoratibus* w Regestrach ordynaryinych, *ex vi* łączenia *persistentibus*, do Ziemstw y Grodow *proprii Districtûs aut Palatinatûs, ubi bona consistunt* (*excepto* Spraw Appellacyinych, a *finali Judicato* w Trybunale znayduiących się, tak tych, w ktorych po Appellacyi *à definitiva sententia* od Ziemstw y Grodow oczywista zapisana, iako y tych, w ktorych oczywista nie zapisana, tudzież o Kontrawencye Dekretom oczywistym Trybunalskim, *similiter* z Dekretow *paritatum*, ktore *ad disjudicandum* w Trybunale *persistere* maią) *præsenti Sancito* odsyłamy; *eoque intuitu*, następuiące *post hanc legem* Trybunały, ieżliby strony w Sprawach *præsenti lege, ut supra expressum*, odesłanych *ad minora Subsellia*, nie pozywaiąc do Ziemstw y Grodow, ważyły się iedna drugą pozywać do Trybunału, lub Aktoraty wynosić, nietylko takowe Sprawy *pro finali Disjudicatione* do Ziemstw y Grodow *ad primam Incidentiam* Aktoratow odsyłać będą, lecz *pro evocatione irremissibiliter* stronę, podług Statutu y Konstytucyi, penami karać maią. W Sprawach zaś Sukcessyinych y o Aktorstwo, o Dobra w rożnych Woiewodztwach y Powiatach *situm* maiące, ieżeliby strona *litigia* z sobą wiodące nie mogły się zgodzić, w ktorym Ziemstwie tę Sprawę zacząć y konkludować maią, *in tali casu* powinny się zapozwać do Trybunału, a Trybunał nie wchodząc *in cognitionem negotii, ad primam instantiam* takowe Sprawy odsyłaiąc *ad minus Subsellium* determinować będzie, w tym Ziemstwie procedować stronom, *& finaliter, salva Appellatione à definitiva sententia experiri*, w ktorym Woiewodztwie lub Powiecie większość Dobr, o ktore *vertitur*, sytuowana będzie. Po otrzymanym w Ziemstwie lub Grodzie *post, aut ante Dilationes* kontumacyinym iednym, lub więcey Dekrecie, nie iuż do Trybunału, ale *iterum* do tegoż Sądu Ziemskiego czyli Grodzkiego, gdzie Sprawa zaczęta, aż do oczywistego *in principali negotio* Dekretu, lub zupełney *ad ultimum gradum in contumaciam* konwikcyi, aby procedera kończyli, *salva* tylko *ab eodem principali disjudicato negotio Appellatione* do Trybunału, postanawiamy. A gdyby strona po oczywistey, ostatniey w Ziemstwie lub w Grodzie rozprawie, nie czyniąc Appellacyi, a przez to samo Dekretem tych Sądow kontentuiąc się *satisfactionem* czynić nie chciała, tedy *etiam* o takowe kontrawencye *iterum iterumque* w tymże Ziemstwie lub w Grodzie, gdzie Sprawa sądzona była, *sine ulla Appellatione* z przysądzeniem *irremissibiliter* Pen kontrawencyinych sześć Niedziel Wieży, Sta Kop, y expens Prawnych *terminari* powinna.

O Appellacyach.

10mo. APpellacye *à minoribus Subselliis*, iako też od Sądow Podkomorskich, *post latum* tylko *finale in principali negotio Decretum*, *in omni modestia*, podług Statutu, czynione być maią: to iest, gdy takowy Dekret oczywisty, promulgowany przed stronami będzie, strona czy

to iedna, czyli wszystkie od całego Dekretu, lub od niektorych Kategoryi appellowaćby chciały, *puncta in scriptis* z appellowanych Kategoryi Urzędom z podpisem swoim, lub Plenipotentow własnych podać *tenentur*, a Urzędy takowych Appellacyi *omnino à toto judicato vel punctis* sentencyi swych dopuścić powinni będą. Jeżliby zaś nie od całego Dekretu urosły Appellacye, tedy Dekret w punktach nie appellowanych wiecznemi czasy za mocny trzymany być ma, a Trybunał tylko appellowane Kategorye, nie wdaiąc się *in disquisitionem, & cognitionem* akceptowanych przez Strony punktow rozsądzić ma; a gdy Appellacye od całego Dekretu *malitiosè* uroszczone będą, a w Trybunale sprawiedliwie inne punkta rozsądzone być się pokażą, y za słuszne *ex decisione* Trybunału uznane będą, *similiter* y w Kategoryach strona *injustè appellans* od Dekretu winą płacenia Sta Kop Groszy ukrzywdzoney Stronie, a drugie Sta Kop Urzędowi, od ktorego appellowała, przy tym siedzeniem Wieży sześciu Niedziel *cum refusione expensorum irremissibiliter* karana być ma: Po uroszczoney zaś Appellacyi w Ziemstwie lub w Grodzie, od oczywistego Dekretu przez Stronę, ktora ieżliby pretendowała deliberacyi do trzech dni, czy przy Appellacyi obstawać, czyli też Dekretem kontentować się ma, takowey deliberacyi Sąd *permittere* powinien, a dla dostateczney informacyi z Dekretu Stronie Kancellarya Ziemska lub Grodzka wraz *post latum & promulgatum Decretum* tęż decyzyą wydać *tenetur*, a Dekreta oczywiste Ziemskie y Grodzkie *in principali* ferowane z kontrowersyami y żałobami Stron, *etiam* od tychże Stron pisanemi, a przez Regenta zkorrygowanemi, układane y wydawane być powinny *partibus requirentibus.*

Exekucya za Dekretami kontumacyinemi.

11*mo*. POnieważ *per Constitutionem Anni* 1726. Exekucya za Dekretami z aggrawacyą stron, y nieprędkim sprawiedliwości doyściem iest opisana, więc w tym zkracaiąc *abusum* przeciągłego Prawa, tak postanawiamy: Ażeby strona *jure vincens* w Sprawach wszelkich *Summarii Processûs* przyznanych *liquidi debiti*, y nieprzyznanych Zapisow *in causis exemptionis*, tudzież *objectæ Ignobilitatis*, o zbiegłych lub wyprowadzonych poddanych, o wiolencye, inwazye, y w dalszych Sprawach Rokiem zawitym, podług Statutu, sądzących się, otrzymawszy *in quocunque Foro competenti* kontumacyiny Dekret, y po zprowadzoney za tym Dekretem Prawney Exekucyi, y po przyiętey *in scriptis Cedulæ* za drugim w takowych Sprawach otrzymanym Dekretem kontumacyinym, a w Sprawach Sukcessyinych, tudzież o Dziedzictwo Dobr, o kognicyą między Prawami, o Aktorstwo Gruntow (*non præjudicando* Juryzdykcyi Podkomorskiey) w innych *simplicium injuriarum* Sprawach, po dwoch Exekucyach, za trzecim kontumacyinym Dekretem, po Appellacyach zaś *à minoribus Subselliis* za pierwszym kontumacyinym w Trybunale otrzymanym Dekretem, *& similiter* w Sprawach, w ktorych *ante hanc legem* zaszły kontumacyine Dekreta, tedy po otrzymanym iednym *post hanc legem* kontumacyinym Dekrecie, podanie Dobr *cum forti executione mota Nobilitate sub privatione officiorum quovis captato tempore subsequi* powinno. Urzędnik od strony konwinkuiącey użyty obwieszczenie ma czterma tygodniami, licząc po siedm dni w każdy tydzień, *juridicè* wydać, a wydawszy na terminie ziechać, y tentować obięcia, ktorego ieżliby strona *convicta* nie dopuściła, odiechać, a na dowod kontrawencyi Dekretowi *Parti Actoreæ Testimoniales* wydać *tenetur*, za ktorym to podanym *anterius* obwieszczeniem, czy ten sam Urzędnik, czyli inny *à Parte Actorea* użyty, powtore iuż bez żadnego dalszego obwieszczenia, *quovis captato tempore iterum* tentować Zaiazdu wolen będzie, a za niepostąpieniem

niem od Strony zkonwinkowaney, y za drugim razem także *parti Actoreæ Testimoniales* wydać ma *post hæc jure vincens* do tegoż Sądu, z ktorego Dekret *ultimæ Instantiæ* wypadł, Stronę sprzeciwiaiącą się pozwać *tenetur*, a Sąd każdy nie wprzod ma słuchać *in principali negotio* Sprawy, aż pierwey za tę kontrawencyą, ktora pokaże się *ex Testimonialibus* Zaiazdow, nie odkładaiąc *ad principale*, lecz *circa incidentiam Actoratûs* po dwieście Kop Groszy Litew: za każdy *distinctim, medium* sobie, *medium parti injuriatæ*, y do tego po sześć Niedziel Wieży wskazać powinien będzie, a ten Prze-Sąd sobie przysądzony *Judicium non à parte Actorea*, lecz *à parte convicta* zyskiwać ma, *deinde ad principale negotium* przystąpić powinien będzie, a ktorzyby obięcia za Dekretami nie dopuściwszy, *itidem* kondemnować się mieli, tedy takowi *tanquam rebelles* Prawom Oyczystym *omni activitate carere* maią, ktorym Kancellarye W. X. Litt: Gleytow wydawać, *sub nullitate*, onych nie powinny będą. Dobra onych przez Urząd *ad libitum* użyty *quovis tempore captato*, *non attenta ulteriori resistentia; neque attenta defensione, per Partem convincentem fortiter* obeymować wolno będzie. Urzędnicy zaś na Exekucye wszelkie zieżdżaiąc, ieżliby *parti jure victæ faventes* być się pokazali, lub też nie zieżdżaiąc sami czasu Exekucyi *ad fundum* ,*Testimoniales* Stronom wydawali, *pænis sessionis Turris* przez Niedziel sześć *& refusione damnorum* karani być maią. *Ad expediendas verò Inquisitiones & Executiones*, za Dekretami w Sądach Ziemskich lub Grodzkich, nietylko *hujusce Palatinatûs vel Districtûs*, gdzie się Sprawa agituie, ale z inszych Woiewodztw y Powiatow Stronom Urzędnikow używać pozwalamy. Urodzeni zaś Urzędnicy, że po wydanych Innotescencyach na extenuacyą Stron na terminie nie zieżdżaiąc, odroczeniami częstokroć czas sprowadzali; zaczym po wydanych Innotescencyach, ażeby bez żadnych odroczeń, *excepta vera infirmitate, & consensu partium, Actus suos* expedyowali, mieć chcemy.

Warowanie *loci standi* na Kondemnaty.

12*mo*. Ażeby odtąd na Kondemnaty Trybunalskie Koła Wielkiego, w Trybunale tegoż Koła, y na teyże repartycyi, na ktorey otrzymane były, Skarbowe w Skarbowey Kommissyi, *Fori compositi* w Trybunale Duchownym, Ziemskie w Ziemskim, Grodzkie w Grodzie znaszane, y warowanie *loci standi* sposobem w dawnych Prawach opisanym, *in eadem repartitione & Judicio*, gdzie wypadły, znaszane były, postanawiamy; *secus* zaś *pro nullis ac irritis* deklaruiemy. A że *præsenti Lege ad Subsellia sibi competentia* wszystkie Sprawy są odesłane; zaczym *etiam* na Trybunalskie *ante terminum executionis modernæ Legis* wypadłe Kondemnaty, w Sprawach Ziemskich w Ziemstwie, Grodzkich w Grodach, do ktorych przynależeć będą, warowanie *loci standi* naznaczamy, toż się ma rozumieć o Kondemnatach y na tych, ktorzy Deputatami obrani będą, ażeby nie czasu Rugow, ale *in foro circa incidentiam Actoratûs*, gdzie Kondemnata wypadła, *securitatem loci standi* sobie warowali.

Dylacye.

13*tio*. Dylacye multyplikowane y *beneficia Juris* na iedną protrakcyą sprawiedliwości świętey do tych czas po rożnych Subselliach używane *abrogando*, mieć chcemy, ażeby nie więcey Dylacyi, iak tylko Kopia Spraw wszystkich, *munimenta*, y godzina iedna, *modo infra expresso*, użyczane były, to iest: w Sprawach Sukcessyinych, tudzież o Dziedzictwo, kognicye między Prawami y dyfferencyami Gruntow, na pierwszym terminie Kopie Spraw wszystkich razem z przydaniem Patrona, ieżli-

ieżliby Strona potrzebowała, na drugim zaś terminie *munimenta specificata sub juramento subsequendo, juxta exigentiam* Stron *&* *antiquas leges*, każdy Sąd użyczać ma, godzinę zaś iedną *Actori & citato, in causis simplicium injuriarum, non vero summarii Processûs concessibilem*, mieć chcemy; w Sprawach *ex quolibet Subsellio per appellationem* w Trybunale przypadaiących, żadne *prorsus* Dylacye, *etiam & beneficium juris*, użyczane y używane być nie maią, lecz *ad primam incidentiam Actoratûs in principali* sądzone będą; A ponieważ tak przez odesłanie Spraw *ad minora Subsellia*, iako też przez umnieyszenie Dylacyi *juris Processûs*, iest zkrocony; zaczym w praktykowanych dotąd przy konkluzyi Trybunału trzech Dylacyinych tygodniach, nie iuż Dylacyine, lecz oczywiste Sprawy sądzić się maią. *In causis exemptionum; & pupillorum;* o zbiegłych lub wyprowadzonych poddanych, *& in causis facti*, według Statutu Prawa, oraz Konstytucyi 1699. *de expulsionibus* postanawiamy; aby każdy Sąd, we wszystkich *expulsionum* Sprawach *à sola reinductione* zaczynał, nie użyczaiąc *expulsoribus* żadnych *prorsus* Dylacyi, Appellacyi, y Dobrodzieystw Prawnych, *excepta sola & unica Dilatione Copiarum* Spraw wszystkich y to *in spatio reinductionis, calculationis, verificationis, inquisitionis, seu comportationis reddendarum*. A ponieważ *eadem Constitutione* 1699. *pœna sessionis Turris pro expulsoribus* iest naznaczona; więc *pari jure* też Peny y na tych, ktorzy o expulsyą oskarżywszy oney nie dowiodą, Wieży sześć Niedziel naznaczamy. Sąd zaś od Pen wzwyż wyrażonych Strony, na ktoreby się ściągały, uwalniać, ani tychże Pen *ad principale* suspendować nie powinien będzie. W Sprawach też o poddanych wyprowadzonych lub zbiegłych, ktore bez Appellacyi w Grodach *terminari* powinny, *ad primam instantiam Copiæ* Spraw, *cum statuitione in causis exemptionum, similiter* (*nil quidquam præjudicando* warunkom y obowiązkom w Prawach zastawnych opisanym, oraz Possessyi za onemi *usque ad plenariam* tychże warunkow przez Wiecznika *satisfactionem*) Inekwitacya, à *in causis facti* Inkwizycya, *ad primam instantiam* przy Kopii Spraw *in spatio eorum omnium actuum* w Sądach uznane być maią.

O Obmowach.

1410. *Beneficium* Obmowy *circa antiquas leges* zachowuiemy, *hoc tamen præcauto:* ieżeliby Senator, Minister, Poseł Ziemski na Seymie *actu* nie będący, obmowę na funkcyi swoiey podał, a przeto y Stronę siebie pozywaiącą y Sąd *eludere* ważył się, tedy każdy na to rezolwuiący się *pœna Sessionis Turris Civilis* przez Niedziel sześć karany być ma, dla czego *præsentiam suam* każdy z Senatorow, y Ministrow od Marszałka W. X. Litt: lub *in absentia* Litewskich Marszałkow, od przytomnego w ow czas Koronnego, a z Posłow Ziemskich od Urodzonego Marszałka Seymowego dokumentem *testari* powinien będzie. Ktore to Obmowy przez Senatorow, Ministrow, y Posłow *supra publicam legalitatem, exceptis causis exemptionum, expulsionis, & inscriptionum*, w ktorych *per Plenipotentarios* odpowiadać *tenentur*, we wszystkich Sądach iść powinne; *similiter* Obmowy *contra Judicium* w Trybunale podane, *& supra veram infirmitatem in causis Personalibus, prævio juramento supra eam* Sąd przyimować powinien. Ktore to Obmowy przez Senatorow, Ministrow, y Posłow *supra publicam legalitatem* podane, aż do terminu zakończenia funkcyi Seymowey, *à contra Judicem* w Trybunale do zakończenia tey funkcyi, na ktorey iest Sędzią, *secundum leges antiquas acceptari* maią, Ktora to Obmowa Senatorom, y Posłom w Sądach Assessoryi W. X. Litt: służyć nie ma, gdy te Sądy w Mieście Seymu agitować się będą. Takowe tedy pozostałe Aktoraty, po przy-

przyiętych Obmowach za wyiściem terminu, wraz *in quolibet Subsellio*, opuściwszy, do wołania *ex Ordine actorati iterum* resuscytowane y wołane być maią, *non attento ordine;* to się ma rozumieć y o tych Aktoratach, przy ktorych zapisana godzina, że wraz przy expiracyi godziny, według zegaru wołana będzie, a ieżeliby *in tractu* expiracyi godziny *ex Ordine* wołania Aktoratow wpadła inna Sprawa oczywista, wtedy po odsądzeniu oney taż na godzinie pozostała Sprawa, *ante omnia* wołana y sądzona ma być. A ieżliby w Ziemstwie lub w Grodzie była podana Obmowa *contra Judicem*, tedy ten Sędzia, przeciwko ktoremu będzie podana sprawiedliwa Obmowa, nie powinien będzie zasiadać na swoiey Sprawie, Sprawa iednak przez innych Sędziow decydowana być powinna.

Regestra Sądowe Trybunalskie.

15*to*. POnieważ z przeszłych Regestrow Trybunału Głownego W. X. Litt: y Dni do wołania onych naznaczonych *practicatum:* iż niektore Regestra po wielekroć razy wołane były, a drugie y do konkluzyi Trybunału nie zaczęte zostały, raz że Urodzeni Marszałkowie nie chcąc wołać Regestrow ordynaryinych, *arbitrariè incarceratorum* lub Taktowe do wołania brali, *similiter* y Palestra *favendo* swoim Aktorom, ażeby przeciwny Aktorat nie był wołany, kontrowersyami przeciągali, zaczym *antiquum usum* wołania Regestrow *biennium in omnibus Subselliis* znosząc, takowy względem Regestrow wpisywania Spraw, y wołania onych ustanawiamy porządek.

1*mo*. Regestr *Appellationum*, do ktorego tylko za Appellacyą Sprawy, od Sądow Ziemskich Podkomorskich lub Grodzkich odchodzące, dla rozsądzenia w tymże Trybunale wpisywane być powinne, tudzież Dekreta *paritatis* dawnieysze Trybunalskie.

2*do*. Regestr Sprzeciwieństwa, do ktorego maią być ingrossowane Sprawy *contraventionum* Dekretom Trybunalskim, *post Appellationem* wypadłym, iako też y tym, ktorzyby popieraiąc Appellacyi, sami dopuścili się w Trybunale *post Appellationem* kondemnować.

3*tio*. Regestr *Officii*, do ktorego tylko maią być Sprawy ingrossowane *cum negligentibus Officialibus*, za omięszkaniem Rokow lub Roczkow wpisane z Delacyi *cujusvis* lub *ad instantiam Jnstigatoris*.

4*to*. Regestr *Incarceratorum*, do ktorego mimo wszelką sprawiedliwość *solo abusu variis prætextibus* Sprawy Ziemskie lub inney natury Strony wprowadzały, dla wciągnienia do tegoż Regestru *causam juris seu differentiarum*, wziąwszy człowieka czy to na dyfferencyi, czyli na drodze, lub od siebie namowionego, *crimine non notatum* do Trybunału o mil kilkadziesiąt przyprowadziwszy, *sinistrè in contumaciam* Strony udaiąc za kryminalistę, Regestr *incarceratorum* częstokroć y Taktowy *inclusionem* Sądu y Sprawiedliwości wygrywali; więc *abhinc* znosząc takowe *abusus*, żadnych Spraw, oprocz tylko samych kryminalnych za przyprowadzeniem aktualnego Kryminalisty, *similiter in causis honorum* o więzienie Szlachty *sub ullo titulo*, *& prætextu* wpisywać, ani Sądu tentować *sub pœnis irremissibilibus sessionis Turris* sześć Niedziel na Stronę, a na Urodzonych Palestrantow, ktorzyby wnosić lub stawać *circa actoratum* w takowych Sprawach mieli, Niedziel dwie Wieży naznaczamy. A gdyby kto wpisawszy Sprawę, *tanquam* z Kryminalistą, *à in futura juris* przez Jnkwizycyą tego nie dowiodł, y ten ktorego pod Wartę Trybunalską oddał, aktualny delinkwent *in crimine* nie pokaże się, tedy takowa Strona o co zapozywała, rzecz traci, *& pœnis pro illusione* Sądu, Niedziel sześć przy nawiązce sowitey *cum restitutione litis expensorum*, *& refusione damnorum*, karana będzie, a za Szlachcica niesłusznie inkarce-

karcerowanego *pœnis* sześć Niedzielami Wieży, *in fundo* z nawiązką sowitą, *litisque expensorum & damnorum subesse* powinna.

5to. Regestr TAKTOWY, ktory nie inaczey rozumieć się powinien, iak tylko w tych Sprawach, gdy się kryminał lub pod Sądami, lub *in circuitu* Miasta o milę, także gdy *læditur* Osoba Deputacka, *securitas & authoritas Judiciorum* y Stron, *similiter* o excessa pod tymże Trybunałem, takowe Sprawy, wraz po wpisaniu Aktoratu *extra Regestrum*, *etiam in tractu* oczywistey sądzone być maią, do ktorego Regestru, *etiam* Sędziowie Trybunalscy żadnych Spraw *sub ullo prætextu*, czy to *in causis facti*, czyli z dyfferencyi *promanantibus*, w Dobrach swoich, *quocunque casu* wynikłych, *stante charactere* wpisywać, do Trybunału pozywać, lub Regestr Taktowy, czyli inny tentować, Szlachty aggrawować, *sub nullitate Decretorum & sub refusione damnorum* nie powinni będą, ale w takowych Sprawach *in foro competenti*, *ubi bona consistunt*, *actiones instituere* y skończyć *ibidem tenentur*. Te zaś wszystkie Regestra, nie przywięzuiąc się do dni, maią być wołane tym porządkiem; naypierwey Regestr *Appellationum*, potym aż się z niego iedna oczywista *in principali negotio* odsądzi Sprawa, po ktorey odsądzoney, ma być wołany Regestr sprzeciwieństwa, z ktorego także po odsądzoney iedney oczywistey, wołany będzie Regestr *Officii*, *tandem* Regestr *incarceratorum*. Takowym tedy wyżey opisanym sposobem, *non servato ordine dierum*, wszystkie wzwyż wyrażone Regestra, a w nich *consecutivè* następuiące Aktoraty *suo ordine* wołane być maią. Gdyby zaś Sprawy maiąc naznaczone sobie Regestra nie mięszały się, y ażeby żaden z Lityganow nie ważył się Sprawy *Officii* do Regestru sprzeciwieństwa, lub innych *& è contra* wpisywać, oraz ażeby nikt pod omyłkami nie ważył się wpisywać Aktoratow *sub nullitate Judicati*, y Wpisu *eliminatione*, a Marszałkowie Trybunalscy Regestra nie przeskakiwaiąc, ale *Ordine* w tey Konstytucyi *expresso* wołać, ani nowych Regestrow koncypować nie maią, y Dekreta *hoc modo illegitimè* od Stron otrzymane, nietylko *nullitati* maią być podległe, ale *insuper* otrzymuiący takowy Dekret *sessione* Wieży Cywilney Niedziel sześć ma być karany, *cum solutione litis expensorum*. Sprawy zaś wszystkie, nie wpisuiąc na drugiey Kadencyi z tychże samych Regestrow, iedne po drugich maią być wołane, y gdzieby dla wielkości Regestrow iuż więcey Aktoratow wpisywać nie można było, tedy do Introligowanych nowych Regestrow nie przenasząiąc Aktoratow nieodwołanych, nowe przybywaiące Sprawy, pod numerami *consecutivè*, po ostatnich Aktoratach idącemi wpisywać będą. A gdy iuż takowe pierwsze Regestra Aktoratami napełnione zostaną, tedy powtorne Regestra maią być sporządzone, a przybywaiące Aktoraty Strony wpisywać będą, także pod numerami, *à primo posito numero* przy pierwszym powtornego Regestru Aktoracie, *consecutivè* na dal wpisywać y numery kłaść powinni będą. A Marszałek każdy poty z nowych powtornych Regestrow Spraw wołać nie będzie, poki wszystkie stare Regestra, oraz przy ktorych Obmowy zapisane były nieprzywoła, a dla pewności wpisanego Aktoratu, Pisarze Trybunalscy Wokandę tych wszystkich Aktoratow, ktore tylko od początku Kadencyi wpisywane będą, wpuł Kadencyi drugą Wokandę, od połowy do konkluzyi Kadencyi, wpisywanych Aktoratow w Trybunale aktykować każdey Kadencyi, *sub relegatione* od funkcyi Pisarskiey powinni będą, ktorych Wokand Widymusy, Aktoratow *excerpta* każdey potrzebuiącey Stronie, *sub pœnis*, wolne być *absque solutione* maią. A że praktykowało się do tych czas wielkie pokrzywdzenie *litigantibus* przez Urodzonych Pisarzow y Regentow Regestrowych, że *favore* przyiacioł swych, tak przed wydaną Wokanką, iako też po wydaney z Regestrow Trybunalskich karty wyimowano z Aktoratami, a drugie na to mieysce wkładano, Regestra po wielekroć razy odmieniono, y zno-

y znowu introligowano; więc zabiegaiąc *his inconvenientiis*, ieźliby się *abhinc* to pokazało na Urodzonych Pisarzach lub Regentach, tedy *ex Termino tacto cum abjudicatione* od swych Funkcyi, *& refusione damnorum* sądzeni być na tym, czyli drugim Trybunale maią; w Trybunale *similiter* Duchownym, praktykowane dotąd Regestra utrzymuiąc, wpisywanie do nich Spraw, y wołanie, *methodo* o Regestrach Trybunału Głownego W. X. Litt: Ziemskiego *ad præsens circumscripta*, postanawiamy, y ażeby Urodzeni Pisarze Trybunalscy za Wpisy sami przez się, y przez swoich Subalternow, żadnych *penitùs* offerencyi nie brali, ale solucyą w Konstytucyi 1726. Roku od Aktorow kontentowali się, *sub relegatione* od Funkcyi waruiemy.

Regestra w Ziemstwach, y Grodach.

16*to*. W Ziemstwach y Grodach Regestra dwa być powinne, ieden wszelkich Spraw Cywilnych, a drugi Spraw uczynkowych *incarceratorum*, te zaś Urzędy Ziemskie y Grodzkie, Sprawy Statutem y dalszemi Prawami sądzić determinowane, *ad mentem* tychże Praw *Judicata* ferować powinny będą, do ktorych Regestrow Sprawy sposobem o Regestrach Trybunału Głownego opisanym ingrossowane, y też Regestra *alternatim* między sobą tymże sposobem, iako o Regestrach Trybunału opisanym, wołane y sądzone być maią. Urzędy Ziemskie, Roki maią sądzić trzy razy w Roku po sześć Niedziel w czasie Statutem opisanym, chybaby Spraw niestało, a w Xięstwie Jnflantskim, dwoie tylko Rokow, to iest: Swięto-Michalskie y Trzy-Krolskie; a Roczki cztery razy po cztery Niedziele, pierwsze w Marcu, *à die prima Martii*, drugie *à die prima Maji*, trzecie *à die prima Augusti*, czwarte *à die prima Decembris*, *non obstante Festo*, bez troyga wołania zaczynać się maią. W Xięstwie zaś Jnflantskim z przyczyny przypadaiącey w Maju Kadencyi, tegoż Xięstwa w Assessoryi Koronney, oraz szczupłości Spraw, Roczki Majowe, y Marcowe sądzone być nie maią, lecz tylko dwa razy na Rok, w Augùście y Decembrze.

O Sprawach *Minoris Importantiæ*.

17*mo*. POnieważ w małych importancyach naywięcey Spraw po Ziemstwach y Grodach znayduie się, y *in principali* Strona *convicta* przysądzonego *Judicatum* Stronie pokrzywdzoney nie chcąc płacić na iedyną extenuacyą, *malitiosè* siebie y drugą Stronę gubiąc Appellacyą, do Trybunału uroszczała, a tak acz sprawiedliwie otrzymane *Judicatum* bez skutku y konkluzyi ustawać musiało; zaczym dogadzaiąc *Nobilitati*, ażeby w Sprawach wszystkich *minoris importantiæ*, ktore *ex merito suo non excedunt valorem* Pięciu set Złotych, Urzędy Ziemskie y Grodzkie przez finalną pryncypalną w swoich Sądach Decyzyą *Judicata* ferowali, *non admissâ quavis Appellatione*, waruiemy.

O Deputatach.

18*vo*. DEputaci, ktorzy daią się korrumpować, *ad cujusvis instantiam*, czy to w tym Trybunale, czyli w następuiącym, *præviâ deductione, ab omni activitate in perpetuum* maią być odsądzeni. Ciż Deputaci, ażeby Sądow pilnowali, Produktow y Replik wszystkich Stron słuchali, też Repliki kontrowersyine sami, a nie przez zasadzonych w Kole od siebie Subalternow notowali, od Sądow *ullatenus*, *sub abjudicatione* od charakteru Sędziowskiego, nie absentowali, się bez oznaymienia się w Kole, ale też Sądy punktualnie *secundum præscripta Legis* zasiadali, *omnem*

honestatem zachowywali, *in tractu* tak kontrowersyi, iako też pod czas namowy z mieysc swoich na drugie, *post inchoatum Turnum* w Kole, nieprzechadzali się z mieysc swoich, decyzyą dawali do promulgacyi *Pluralitatis Votorum* przez Urodzonego Marszałka, tym bardziey praktyk y zniesienia się pod czas namowy czynić, *sub relegatione* od funkcyi, nie ważyli się, postanawiamy. *Post finitum* zatym *Turnum*, ieżeliby ktory Deputat *ante promulgationem* Decyzyi powtornie *Turnum* niepotrzebował, tedy Urodzony Marszałek *Pluralitatem Votorum*, *antequam* Deputaci z mieysc nie powstaną, *promulgare tenebitur*, a każdemu z Deputatow, poki z mieysc nie powstaną, *Turnum* pretenduiącemu, raz, drugi, y trzeci pozwolić Marszałek powinien. *Post quam Pluralitatis promulgationem* żaden z Deputatow *Turnum* dopraszać się, z Sądow *&* *usque ad promulgationem* przed Stronami Dekretu oddalać się *indispensabiliter*, takoż *sub relegatione* od funkcyi, nie będzie mogł. Podobnym sposobem, aby żaden z Stron lub do Spraw należący *cujuscunque Statûs & conditionis*, y nikt inny do zawartego Koła, iak wezmą do namowy, do Jzby Sądowey wchodzić *ante promulgationem* Dekretu przed Stronami, *sub pœnis sessionis Turris* przez Niedziel, sześć y pod zapłaceniem Sta Kop excessu *ad cujusvis etiam* z Deputatow *instantiam*, *per medium Judicio & per medium Delatori decernendis*, y Sędziowie Trybunalscy wprowadzać, *sub iisdem pœnis*, aby nieważyli się, postanawiamy. A ktorzyby Produktow y Replik wszystkich niesłuchali, decyzyi dawać nie powinni, *sub relegatione*.

Wniesienie abrogowane.

19*no*. POnieważ do tych czas praktykowały się w Trybunałach, y innych Subselliach bezprawia, iż Strony nie maiąc Aktoratu, albo przywołania onych nie czekaiąc przy Processach, albo przy podanych Supplikach Listy zaręczne, Regestra, y inne rożne *Judicata* otrzymywały, przez co wiele czasu zabierały, *tollendo hos abusus* przeciwko Prawom praktykowane, postanawiamy: Ażeby żaden tak z Stron, iako też y z Urodzonych Patronow *sub quocunque titulo* nie ważyli się wnaszać, nie czekaiąc przywołania, o List zaręczny, o Regestr, czyli inne iakiekolwiek *Judicatum* upraszać, ale każdy *ex litigantibus* Sprawę za Zapozwem, lub za Zakazem *pro merito actionis* do Regestrow, *ubi competierit*, wpisawszy, Aktoratu swego przywołania *ex Ordine* czekał, *sub nullitate secùs judicatorum*, *& sub pœna sessionis Turris* przez Niedziel dwie tak na Stronę o to dopraszaiącą się, iako też na Urodzonych Patronow wnoszących w każdych Sądach *ex Termino tacto eo instanti* po takowym wniesieniu *irremissibiliter irroganda*, *nihil quidquam derogando* wniesieniu, ostałe *sub securitate* Sądow Akcye. Processa zaś *in scriptis* bez żadnych kontrowersyi z expressyą tylko od kogo, przeciwko komu, y o co, przed Sądem przeczytawszy, do Kancellaryi maią być oddawane. Listy zaręczne *ad obloquentiam* Prawa Statutowego Urzędom Ziemskim y Grodzkim *committimus* wydawać.

Dochody Sędziom Trybunalſkim.

20*mo*. LUbo Konstytucya 1726. *Lucra*, *alias* Kopy od Lityganow Sędziom Trybunalskim *à Judicatis* opisała, iednak ponieważ *per abusum* Urodzeni Deputaci *extorsivè* Kopy *pro arbitrio suo* nakładali, mimo wzwyż wyrażoną Konstytucyą nowe *Lucra* formowali; zaczym znaszaiąc takowe bezprawia, ażeby Trybunał *abhinc* takowych extorsyi nie czynił, Strony Kopami nad *Lucra* należące, według wzwyż wyrażoney Konstytucyi nie agrawował, mieć chcemy. A *in causa* takowey extorsyi ukrzywdzoney Stronie, czy to przez się, czyli przez Plenipotentow lub Attenden-

tendentow na drugi następuiący Trybunał, nie iuż Sukkollektorow, ale Podskarbich Trybunalskich, y Censorow, *vigore Constitutionis* 1726. wolno zapozywać będzie *ex Regestro Termini tacti*; a za pierwszym przywołaniem Aktoratu Trybunał rozsądziwszy *in principali* takową Sprawę, przebrane nad słuszność Kopy od Stron *cum triplici pensione*, *&* *seorsivè litis expensâ irremissibiliter Parti injuriatæ* na zapozwanych przysądzić będzie powinien; a Urodzeni *Succollectores* odbieraiąc Kopy od Stron y Kwity onym daiąc, powinni *expressè* wyrazić w Kwicie swoim, za ktore y iakie *Lucra*, y wiele Kop brać będą, *sub pænis irremissibiliter* dwoch Niedziel Wieży, *etiam* za wniesieniem *decernendis*, ieżeliby takich Kwitow y z taką expressyą, iak się wyraziło, Stronom dawać nie chcieli.

O Dochodach Urzędom Ziemskim y Grodzkim.

21*mo.* Dochody w Ziemstwach y Grodach, lubo są opisane Konstytucyą Seymu *Convocationis* 1764. ktora czterech Sędziow Ziemskich zniosłszy, Podsędkow w każdym Woiewodztwie y Powiecie determinowała; zaczym Dochody wszelkie w Ziemstwie wszystkim Sędziom rownie należeć maią. Pieczęć zaś w Ziemstwie iedna z Herbem Litewskim y Inskrypcyą własnego Woiewodztwa, czyli Powiatu, tak do Dekretow, iako y Extraktow używana, y w Kancellaryi Ziemskiey konserwowana być ma; od ktorey dochod, nie podwyższaiąc nad dawny przepis Prawa, *æqualiter* między Sędziow Ziemskich rozdzielany być ma. Od Przesądow zaś wszelkich na Rokach y Roczkach, od Dekretow oczywistych, niestannych, y Appellacyinych *ex ratione* ingruencyi Spraw następuiących po Ziemstwach y Grodach z Remissy Trybunałow, oraz *ex ratione* czasu przedłużenia tymże Sądom y Sędziom w większey liczbie będącym; zaczym od tych Judykatow od każdego wyroku *ad normam* dochodu Sędziom Trybunalskim w Konstytucyi 1726. wyrażonego, nie iuż po Kopie, lecz po złotemu naznaczamy.

O Kancellaryi Trybunalskiey.

22*do.* Kancellarya Trybunału W. X. Litt: że przez obszerne y długie pisanie Dekretow pod czas namowy wiele czasu zabierała; przeto *cavetur* żeby Urodzeni Regenci samę tylko Decyzyą, przez ktorą co się komu, y na iakim fundamencie przysądzi, lub kogo od czego odsądzi, pisali, y takowe same *Judicata* w Jzbie Sądowey przed Stronami czytali, y Stronom wydawali, stanowiemy. A iezliby kto pretendował z żałobami, kontrowersyami, wyięcia Dekretow, tedy takowe łączenie Aktoratow kombinacye żałob, ułożenia kontrowersyi, w stancyach pisać maią, y samym Stronom pozwalamy, z poprawieniem iednak takowych układanych kontrowersyi przez UU. Regentow; A chociaż Konstytucya 1726. ustanowiła, aby Stronica każda arkuszu, *excepto* pierwszey, na ktorey dokumentu intytulacya, także ostatniey, na ktorey Pieczęć Sędziow Trybunalskich y Urzędnikow *cujuscunque Subsellii* wyrażać się zwykła, miała wierszow trzydzieści, iednak ponieważ Kancellarya przez obszerne opisanie y rozciągnienie słow dla płacenia dochodow *gravamen* Stronom przynosiła; zaczym *abhinc strictiùs* pisać powinni, nierozciągaiąc słow y liter *sub pænis.* A ponieważ praktykowało się w Trybunale W. X. Litewskiego, że Urodzeni Regenci brali Lityganto w Sprawy w attencye y promocye swoie *favore* utrzymania ktorych, Deputatow karessowali, *&* *variis studiis etiam* pod czas samey namowy przechadzaiąc się, nie pilnuiąc mieysca swego, Sprawy promowowali; zaczym ażeby tak pod czas kontrowersyi, iako też pod czas namowy, przy swoim stole siedzieli, nie przecha-

 dzali

dzali się, Spraw nie promowowali, z Jzby Sądowey, nim Dekret promulgowany będzie, nie wychodzili, y w decyzye nie wdawali się, *sub pœna abjudicationis ex Termino tacto decernenda*, y ażeby U. Pisarz Trybunalski nad trzy Osoby do Regencyi Trybunalskiey *Viros Nobiles* do tey funkcyi *idoneos*, *legum gnaros*, y w niczym *non notatos* nie kreował, y Trybunał nie więcey nad trzy Osoby nie akceptował, postanawiamy.

O Kondemnatach na WW. Woiewodow lub UU. Starostow Sądowych wypadłych.

23*tio*. KOndemnaty wszelkie na Wielmożnych Woiewodach y Urodzonych Starostach Sądowych otrzymane, *activitati* Urzędnikow Sądowych od nich installowanych w Sądach ich, oraz na Jnkwizycye y Exekucye zieżdżaiąch *nocere* nie maią, y onym *activitatem* żaden tamować takowemi Dekretami nie powinien będzie. A Woiewodowie, y Starostowie Sądowi Urzędnikow Grodzkich nie za pieniądze, lecz *gratis*, *sub pœnis & refusione* wziętych pieniędzy, installować, tudzież Woiewodztwa y Powiaty Urzędnikow Ziemskich obierać maią, *personas non notatas*, *ætate & intelligentiâ vigentes*, Praw oyczystych wiadomych; oraz Woiewodowie y Starostowie, nie iuż iak przedtym było, iż trzech kreowali Urzędnikow, Podstarościego, Sędziego, y Pisarza; lecz teraz przez wzgląd na mnowsto Spraw do Ziemstwa y Grodow odeszłych, tudzież dla łatwieyszego *Nobilitati* sprowadzenia exekucyi, niemniey, iż Roczki przez cztery razy na Rok *indispensabiliter* sądzone będą, przy Podstarościm trzech Sędziow kredensować maią. Ktorzy, *absentiâ duorum non obstante*, Sądy z Pisarzem sądzić będą powinni, *à paritatem similiter* iak w Ziemstwie Pisarz rezolwować będzie. Jeżliby zaś kto miał Sprawę z Pisarzem, Sędzia *ex Ordine* ostatni mieysce Pisarza zastąpić ma, y tylko *in casu paritatis* sentencyą dawać, y onę rezolwować powinien.

De valore Dekretow oczywistych.

24*to*. JNsistendo wszystkim Prawom y Konstytucyom, a mianowicie Konstytucyi 1726. Roku *de valore* Dekretow oczywisych Trybunalskich *quam strictissimè* opisanym, ustanawiamy: Ażeby też Dekreta oczywiste Trybunalskie *ex seriis partium controversiis* ferowane, tudzież Dekreta Sądow Polubownych przez nikogo *in ullum dubium* wprowadzane y naruszone nie były, lecz *circa valorem sui inviolabiliter perpetuè* zostawały. *Similiter censendum* o Dekretach, ktore Kasztelanowie, Marszałkowie, y Starostowie, z Kommissarzami *jus decisionis* maiącemi, *in causis differentiarum* w Sprawach z Remissy odesłanych, ferować będą, także Dekreta Podkomorskie z Remiss Ziemskich, lub Trybunalskich *sine Appellatione* zaszłe; *Item*: Dekreta Ziemskie, y Grodzkie *ex seriis partium controversiis* ferowane, od ktorych Appellacye nie zaszły, lub nie zaydą, aby przez nikogo wzruszane y w wątpliwość wprowadzane nie były, *præsenti Lege* waruiemy; y ażeby wszelkie Urzędy za takowemi, *tanquam ultimæ Instantiæ*, Dekretami w wiązanie przysądzoney rzeczy *sub pœnis* tak na Urząd, iak y na Stronę w Statucie *expressis omnino* czyniły, nakazuiemy.

O Dekretach Kondyktowych.

25*to*. POnieważ w Trybunałach y Subselliach W. X. Lit: *invaluit abusus* Dekretow Kondyktowych *ad placitum* między Stronami ferowanych, przez co nieznośne zagęszczone są *præjudicia*; więc zabiegaiąc *his abusibus*, ustanawiamy: Ażeby *abbhinc* żadne Strony takowych Dekretow mię-

między sobą opisywać, a Sąd żaden takowych *ex condicto* uformowanych Dekretow przyimować, podpisywać, do Akt ingrossować, *sub nullitate & eliminatione Actûs ad cujusvis Nobilis instantiam*, nie ważyły się.

O Patronach.

26to. URodzeni Patronowie, podług Konstytucyi 1726. *Nobiles, jurati, Possessionati & nullo excessu notati in omnibus Subselliis* być maią: Ciż UU. Patronowie do żadney Sprawy, choćby y w wielu Kategoryach będącey, nie więcey iak tylko po dwoch, *idque* ieden od Produktu, a drugi do Repliki całey Sprawy należeć będą, y ktory z nich Produkt lub Replikę zacznie, takowe kontrowersye, nie dzieląc na wielu Kollegow, sam z Kollegą *sub pœnis* konkludować *tenetur.* A że UU. Patronowie *læsivè* stawaiąc *sub prætextu* niby żałoby Aktora, nie zachowuiąc żadney modestyi, obserwancyi Sądu, y Stron, częstokroć Strony, przeciwko ktorym stawaią, wexować zwykli; zaczym *pro tanta vexa & læsione, pœnâ abjudicationis à patrocinio* karani być maią, *ad instantiam cujusvis ex Termino tacto;* Ciż UU. Patronowie że kontrowersyami długiemi Sąd trudnili, *abhinc* żeby Produkta *in scriptis consonè in omni* z dokumentami nic nad to nie dokładaiąc, ani uymuiąc, *& similiter* Repliki Sędziom dawali, y czytali, a produkuiąc czyli replikuiąc bez żadnych słownych przedłużanych remonstracyi y exageracyi, dygressyi, Prejudykatow allegowania dla iedney impressyi, ktore częstokroć *contra Legem & justitiam* były ferowane, pokrotce stawali, po stancyach żadnych korrupcyi roznosić y onemi Sędziow tentować nie ważyli się (co się ma ściągać y na Urodzonych Attendentow) Prawa tylko *directè ad meritum Actionis* służące allegowali, y onemi dowodzili, postanawiamy, *sub iisdem pœnis.*

O Xięgach y Aktach.

27mo. POnieważ wielka trudność była tak *Litigantibus*, iako też wszystkim Stronom rekwiruiącym dokumentow z Akt Ziemskich y Grodzkich, w ktorych częstokroć dla nieporządku onych *nullus ordo* znaydował się. Zaczym ażeby w Ziemstwach y Grodach Księgi były otwarte, y Akta wszelkie z wolną Rewizyą każdemu y wyięciem z onych Widymusow, oraz ażeby wszelkie Akta tak dawnieysze, iako *& post hanc legem* przybyłe, po wszystkich Ziemstwach y Grodach zreiestrowane y z introligowane, oraz porządnie *cum specificatione* Datt od kogo, komu, y na co służą spisane były, *rigorosè* obowięzuiemy wszystkie Urzędy, *eoque intuitu ob securitatem* tychże Aktow, gdzie maią być konserwowane, na Ziemskie Woiewodztwo, y Powiaty; na Grodzkie Woiewodowie y Starostowie *contribuere*, y *Archiva* murowane mieć maią. Dokumenta, ktore dotąd w Grodach były przyznawane, lub aktykowane, a do Ziemstw nie przeniesione, ażeby *in suo robore & valore* zostawały, waruiemy.

O Magdeburyach W. X. Litt.

28vo. LUbo Magdeburye w Wielkim Xięstwie Litewskim będące, przyznania od Osob Stanu Rycerskiego dotąd przyimowały, iednak dla lepszego Aktoratow bespieczeństwa, na przyszły czas to *abrogando, salvis anterioribûs usque ad datam præsentem, etiam sub Interregnis*, Praw, Zapisow, Cessyi, Obligow, *& varii tituli* Zapisow, *recognitionibus* w tychże Magdeburyach *expeditis abhinc* żadnych Tranzakcyi, *sub nullitate* przyznania w Magdeburyach Wielkiego Xięstwa Litewskiego na Dobra Ziemskie Donacyi, Przedaż, Zapisow, Kontraktow, Obligow, Testamentow, tudzież na Starostwa, Dzierżawy, Krolewszczyzny Cessyi, y

innych wszelkich między Stanem Szlacheckim y Duchownym Tranzakcyi zachodzących, przyimować nie ważyli się, ale żeby Stan Szlachecki y Duchowny według Statutu Wielkiego Xięstwa Litewskiego maiąc iakiekolwiek do przyznania Tranzakcye, *in foro & coram Officio competenti*, to iest: w Trybunałach, Ziemstwach, Grodach Przyznanie, a pod czas nie sądzących się Rokow, lub Roczek, Pisarz Ziemski y Grodzki *circa acta sua* lub Regent aktualny przysięgły wpisuiąc Tranzakcye do Xięgi introligowaney z podpisem rąk zeznawaiących, przyznania podług Prawa y zwyczaiu Koronnego przyimować maią, *præsenti Lege* postanawiamy. Do Akt zaś Magdeburskich, aby tylko w samych Sprawach Mieyskich, lub o Grunta y place Mieyskie, wszelkie Zapisy, Kontrakty, do przyznania przyimowane były, mieć chcemy. Akta Magdeburskie *similiter*, iako o Ziemskich y Grodzkich opisano, maią być zintroligowane y zregestrowane.

O Woźnych *alias* Generałach.

29no. ZAbiegaiąc, ażeby Generali przeciwko przysiędze y funkcyi swoiey nie wykraczali, żadnych Zeznań *falsificatoriè* nie czynili, ustanawiamy: Jż ieżeliby ktory Woźny nie podawszy Pozwu y obwieszczenia, nie czyniąc Obdukcyi, Wizyi, *in fundo* Jntromissyi y innych *cujuscunque tituli*, ktore do Woźnych należą powinności, ważył się *falsificatoriè* Relacye w Kancellaryach zeznawać, y toby onemu *legitimè* dowiedziono było; takowy Generał, w każdym Sądzie *ex Termino tactô* na Peny kryminalne sądzony być ma, y nietylko takowe fałszywe iego zeznanie *nullitate* powinno być w każdym Sądzie kassowane, ale też za onemi wyniesione Pozwy, y wypadłe *in Contumaciam* Dekreta, y wszystkie onych *falsificatorii Actus*, żadnego waloru mieć nie powinni; *Providendo* oraz *securitati* osob tychże Generałow funkcye swoie odprawuiących, *eo intuitu* Konstytucyą 1726. reassumuiąc, *contra violatores* Peny w tymże Prawie wyrażone, *quam strictissimè* opisuiemy.

O zbiegłych poddanych.

30mo. W Sprawach o zbiegłych poddanych, lubo *Summarius Processus inter Concives*, dawnieyszemi Prawami opisany; Jednak *præsenti Lege* ustanawiamy: Aby z ktorego Woiewodztwa lub Powiatu o wyszłych poddanych *instituetur actio*, w Grodzie *ejusdem Palatinatûs vel Districtûs Summario Processu præcisa Appellatione finaliter* rozsądzona była.

O Exekucyach Kapturowych Wielkiego Xięſtwa Litewſkiego.

31mo. POnieważ *contra mentem* Konstytucyi 1736. y Konstytucyi Seymu *Convocationis* Sędziowie Kapturowi nie maiący Urzędow Ziemskich y Grodzkich na exekucye zieżdżali; zaczym takowe *Actus*, iako *contra mentem* Prawa, kassuiemy: Dekreta zaś oczywiste po Jnkwizycyach *etiam* przez Sędziow Kapturowych expedyowanych *in principali ad mentem* Praw o Sądach Kapturowych ferowane; *& similiter* Jnkwizycye, Weryfikacye, y Kalkulacye expedyowane, *in pleno valore* zachowuiemy.

O Gleytach z Kancellaryi wydawanych.

32do. GLeyty z Kancellaryi Wielkiego Xięstwa Litewskiego od Obywatelow Prawo wiodących potrzebowane, aby przy warowa-

niu

niu *loci standi* nie aktykowane *robur suum* nie miały, *Subsellia* wszystkie W. X. Litt: przestrzegać maią. A w dalszych Prawa terminach w tey Konstytucyi nie opisanych, *usum* Statutu W. X. Litewskiego, y Konstytucyi Seymowych wcale zachowuiemy; w punktach zaś *præsenti Lege* opisanych, ażeby przeciwko teraźnieyszemu Rzeczypospolitey postanowieniu, żadne przeszłe Prawa na pomoc brane nie były, waruiemy.

Pozwolenie dwoch Ziemstw, y dwoch Grodow Xięstwu Zmudzkiemu.

33*tio.* ZWażaiąc, iż w tak obszernym y ludnym Xięstwie Zmudzkim na dwadzieścia ośm Powiatow dzielącym się, ieden Urząd Ziemski, y ieden Urząd Grodzki w administrowaniu S. Sprawiedliwości mało co uspokoienia między prawuiącemi się mogłby sprawić; przeto skłoniwszy się do prozb przez Urodzonych Posłow tegoż Xięstwa zaniesionych, dwa Ziemstwa temuż Xięstwu Zmudzkiemu fundować *cum plena Jurisdictione* pozwalamy; *Idque* iedne maiące się sądzić w Rossieyniach, a drugie w tymże Xięstwie w Telszach, w czasach Prawem pospolitym opisanych; niemniey Wielmożny Xięstwa Zmudzkiego Starosta wraz po Wieździe swoim, ktorego sobie Obywatele Xięstwa Zmudzkiego podług dawnych Przywileiow, Nadań y wolności od Nayiaśnieyszych Krolow Polskich Antecessorow Naszych pozwolonych, sami obierać maią; Grodow dwa, ieden *pro loco solito Consiliorum* w Rossieyniach, drugi *pro secundo loco* na Sądzenie Spraw drugiey połowy Xięstwa Zmudzkiego, teraźnieyszym Postanowieniem w Telszach *designato* fundować ma, y aby dwoch Podstarościch, sześciu Sędziow, y dwoch Pisarzow Grodzkich kredensować mogł, *vi legis modernæ* stanowiemy; z ktorych ieden Podstarości, y trzech Sędziow, y ieden Pisarz w Rossieyniach; a drugie tyle takichże Urzędnikow w Telszach, według opisanych Kadencyi Sądzić maią.

A że na dwoch mieyscach Sądy Ziemskie y Grodzkie *præsenti Lege* ustanowione, pociągaią ten porządek, aby Szlachta Xięstwa Zmudzkiego rozprawować się maiąca, wiedziała, do ktorego należeć ma Sądu, dla tego przepisuie się Dyspartyment takowy: Do Ziemstwa y Grodu Rossieyńskiego należeć będą Powiaty: Eyragolski, Wilkoski, Wieloński, Rossieyński, Widuklewski, Krozki, Tendziagolski, Jaswoyński, Szawelski, Wielkich y Małych Dyrwian, Berżański, Uzwętski. Do Ziemstwa zaś y Grodu Telszewskiego, Powiaty: Telszewski, Retowski, Pojurski, Wieszniański, Korszewski, Szaudowski, Gondyński, Twerski, Potumszewski, Birzyniański, Polongowski. Powendeński, Medyngiański, Konklański, Zorański należeć maią.

Waruiemy to, ażeby Urząd ieden Ziemski lub Grodzki w drugiego Juryzdykcyą nie mieszał się, *sub nullitate Decretorum*, y ażeby nikt nie ważył się *extra Repartitionem* tych Powiatow *evocatoriè* zapozywać dla zwłoki Sprawiedliwości świętey, *sub pœna evocationis* sta Kop, & *sessione Turris* sześć Niedziel *in foro proprio decidenda & irroganda*, nakazuiemy. A ieżeliby Kompetytorska z Dobr w obudwoch Dyspartycyach Xięstwa Zmudzkiego leżących Sprawa była, tedy na takowe Sprawy iedne Ziemstwo Rossieyńskie determinuiemy. W Sprawach zaś wszelkich z Dobr zapozwanego do Sądu tey Repartycyi, gdzie Dobra Pozwanego leżą *forum* naznacza się. *Acta vero publica*, Taryffy, maią zostawać w Kancellaryi Rossieyńskiey, a w Telszewskiey Grodzkiey y Ziemskiey tylko Dekreta tychże Sądow, y wszelkie w nich zaszłe Tranzakcye, Jnkwizycye, zachowane być powinny. Urzędnicy Ziemscy Rossieyńscy przed Telszewskiemi Ziemskiemi, y Grodzcy Rossieyńscy przed Grodzkiemi

Telszewskiemi na Seymikach y Ziazdach publicznych w zasiadaniu mieysca mieć maią. Ciż Urzędnicy Ziemscy y Grodzcy obudwoch dyspartycyi do expedyowania Jnkwizycyi, Kalkulacyi, Weryfikacyi, czynienia Exekucyi w tychże Sądach *ad requisitionem* Stron, wzaiemnie na obiedwie Repartycye mogą być naznaczeni. Przyznania Praw, Obligow, y innych wszelkich Tranzakcyi w każdym z tych Sądow rownie za ważne mieć chcemy. A względem przeniesienia wieczystych Tranzakcyi w Grodzie przyznanych do Ziemstw swoiey Repartycyi, w ktorey Dobra leżą, Statut W. X. Litt: zachowuiemy.

Activitas Ciwunow Xięſtwa Zmudzkiego.

34*to.* URodzeni Ciwunowie Xięstwa Zmudzkiego, ktorych iest czernastu, tym porządkiem maią mieć swoie *Stalla:* Eyragolski, Wielkich Dyrwian, Małych Dyrwian, Retowski, Uzwętski, Pojurski, Twerski, Szaudowski, Berżański, Tendziagolski, Korszewski, Wieszniański, Gondyński, Birzyniański. Prerogatywy tychże Ciwunow podług dawnych Praw utrzymuią się. A ponieważ ieden Podkomorzy w tak obszernym y ludnym Xięstwie wystarczyć sądzić dyfferencye nie może; więc Urodzonych Ciwunow Zmudzkich na sądzenie Spraw Podkomorskich w tym tylko Xięstwie *præsenti Lege* authoryzuiemy, y podług Statutu W. X. Litt: o Podkomorzych opisanego, moc zupełną do sądzenia daiemy; y że ciż Ciwunowie *intra limites* tylko Xięstwa Zmudzkiego Sprawy Podkomorskie, nie wyieżdżaiąc do innych Woiewodztw y Powiatow Prowincyi Litewskiey, sądzić moc maią, stanowiemy. Appellacyą *à definitivo* tychże Ciwunow, *principali Judicato directè* do Sądu Starosty *vel* Kasztelana Zmudzkiego wolną zachowuiemy. *Eo intuitu* ciż Ciwunowie Rotą Podkomorską na Sądzenie Spraw Podkomorskich przysiądz przed Sądem Ziemskim Rossieyńskim na Rokach Ziemskich *in facie Nobilitatis stringuntur;* y ciż Ciwunowie maią moc każdy od siebie po iednym Komorniku kreować y kredensować, a Komornicy *itidem* Rotą Komornikowską w Statucie Litewskim opisaną, powinni być przysięgli, *& eadem authoritate & Activitate* iak y Komornicy Podkomorscy *gaudere*, tylko na toż Xięstwo Zmudzkie *non ultra*, iako y Ciwunowie maią. Podkomorzy zaś Xięstwa Zmudzkiego przy generalney powadze swoiey z Komornikami swemi *& circa potestatem* wyieżdżania *extra limites etiam* Xięstwa Zmudzkiego na Sądzenie Spraw dyfferencyinych, zachowuie się. A że odtąd Ciwunowie Zmudzcy zostawali Sędziami do Sądzenia Spraw Podkomorskich, przeto ażeby ciż Urodzeni Ciwunowie nie byli Sędziami Ziemskiemi y Grodzkiemi, tak w Xięstwie Zmudzkim, iako y w całey Prowincyi Wielkiego Xięstwa Litewskiego, waruie się. A Dekreta onych w tychże maią być lokowane Kancellaryach, z ktorego Dyspartymentu Sądow zapisani będą.

Przydanie Deputata Xięſtwu Zmudzkiemu y Posła.

35*to.* ZE dotąd Xięstwo Zmudzkie podług dawnych Praw y Konstytucyi W. X. Litt: obierało trzech Deputatow, dwoch Posłow. Więc w tak ludnym y obszernym Xięstwie, aby odtąd czterech Deputatow na Trybunał Głowny Wielkiego Xięstwa Litewskiego, Obywatele Xięstwa Zmudzkiego *in loco solito Consiliorum* w Mieście Naszym Rossieyniach obierali za zgodą Stanow Zgromadzonych, niemniey obierania trzeciego Posła na Seym z tegoż Xięstwa Zmudzkiego, pozwalamy.

Mieysce Sądom Ziemſkim Trockim.

36*to.* ZWyczay Sądzenia każdey Kadencyi Rokow Ziemskich Woiewodztwa Trockiego na dwoch Repartycyach w Trokach y Mereczu dotąd

tąd zachowany, że iest z utrudzeniem tak Sądowych, iako też prawuiących się Osob, w przeieżdżaniu, oraz dla szczupłości gospod skassowawszy, tymże Sądom Ziemskim Trockim w iednym tylko Mieście Trokach *Lege præsenti* mieysce wyznaczamy.

Ubespieczenie Sądowey Sprawiedliwości.

37*mo.* LUbo Prowincya Wielkiego Xięstwa Litewskiego przez wyznaczonych do ułożenia Korrektury *Jurium* Seymem przeszłym Konwokacyinym Kommissarzow, Fundowanie Trybunału, Seymiki y porządek onych opisawszy, *Processum Judiciarium* krotszym sposobem ułożyła, na ktorym Dziele szczęśliwość Panowania Naszego y zpływaiące na cały Kray Błogosławieństwo Boskie zakładamy. Jednak że ta, tak ważna iak naydoskonalszego Sprawiedliwości ustanowienia Materya *ex abusu Legum* udoskonalenia siebie potrzebować może; Przeto ażeby po złączeniu Jzby Poselskiey, przy powitaniu Nas, gdy Kommissya Sbarbowa y Woyskowa Stanom Rzeczypospolitey *de Transactis suis* sprawią się y relacyą swoią uczynią, y Desideria onych rezolwowane będą, tudzież Materye Podatku Pogłownego w Koronie, a Podymnego w Litwie decydowane będą. Naypierwey, w żadne insze nie wchodząc Materye, ta iak naydoskonalszego ustanowienia y poprawy *Processûs Juris & abusuum* Praw do sprawiedliwości zciągaiących się Materya bywała zawsze zaczęta, nayzupełnieyszą uwagą roztrząśniona, *& formâ Judiciariâ* konkludowana, teraźnieyszym postanowieniem mieć chcemy, *non derogando* Konstytucyom dawnieyszym y teraźnieyszey, *de valore* Dekretow oczywistych Trybunalskich y Assessorskich postanowionym.

Uspokoienie rożnicy Granic między Miastem Naszym Wohyniem do Ekonomii Brzeskiey Litewskiey należącym, a Dobrami Urodzonych Kuczyńskich Dziedzicznemi w Woiewodztwie Lubelskim leżącemi.

38*vo.* POnieważ między Dobrami Zbilitowem, Branicą, Suchowolą y Kopiną Ziemskiemi pozostałey, y Sukcessorow niegdy Urodzonego Mikołaia Kuczyńskiego Dziedzicznemi, a Miastem Naszym Wohyniem do Ekonomii Brzeskiey należącym, rożnica o Grunta, Lasy, y Sianożęcia przez nie mały czas uspokoić się nie mogła, a ztąd inkonweniencye rożne praktykowały się, ktorym zapobiegaiąc pozostała Wdowa y Sukcessorowie niegdy Urodzonego Mikołaia Kuczyńskiego Podstolego Drohickiego z iedney, a Mieszczanie Miasta Naszego Wohynia za wiadomością Kommissyi Skarbowey Naszey z drugiey Strony, ugodę rożnice Granic ułatwiaiącą umowili y postanowili; Przeto dla tym dostateczniejszego Stron uspokoienia potrzebne być ziechanie Urodzonych Jozefa Wilczewskiego Wizkiego, Tadeusza Jundziłła Grodzińskiego, Podkomorzych, na mieysce Granic między wzwyż wyrażonemi Dobrami uznaiemy. Ktorzy Urodzeni Podkomorzowie, albo ieden z nich *absentia altarius non obstante præcisè* na dzień trzynasty Miesiąca Maia w Roku następuiącym 1765. za poprzedzaiącym Niedziel dwoma wydaniem Stronom Jnnotescencyi, ziechawszy, podług umowioney y postanowioney między Stronami ugody, Kopce Granice oznaczaiące usypią, lub usypie, usypanym moc y ważność nieodmienną w potomne czasy utwierdzą, lub utwierdzi, a na sprzeciwiaiących się winy Prawne warować będą, lub będzie, *Actumque sui Officiosum in præmissis transactum* Stronom wydadzą,

)f(lub

lub wyda, ktore Granice przez tychże Urodzonych Podkomorzych, lub iednego z nich sposobem opisanym zakończone, Ustawą Seymu ninieyszego za ważne mieć chcemy y postanawiamy.

Gratitudo Wielmoż: Xiążęciu Michałowi Czartoryskiemu Kanclerzowi Wielkiemu W. X. Litt.

39no. JAko Czterdziestoletnie *in Ministerio Reipublicæ* Wielmożnego Xiążęcia Michała Czartoryskiego Kanclerza Wielkiego W. X. Litt: prace y chwalebne zawsze czyny, nietylko w przytomnym czasie powinną w Rzeczypospolitey znayduią wdzięczność, ale też znamienitą na potomne wieki ziednały sławę; tak pokazana Tegoż Xiążęcia Kanclerza na Seymie przeszłym *Convocationis*, gorliwa dla Dobra powszechnego miłość, & *Animi magnitudo*, że w Osobie Naszey będąc Sądow Naszych Assessorskich *Supremus Judex*, dla pokazania, iak iest w administrowaniu świętey Sprawiedliwości ostrożnym, y do przyięcia dobrych Rad y rozsądnych Zdań przychylnym, Wielmożnych, Urodzonych Assessorow *ad ferendam decisivam Sententiam*, *admittendos* sam dopraszał się, tym większą pomnożyła mu całego Narodu Rekognicyą; przez ktorą Rzeczpospolita na tymże Seymie *Convocationis* zgromadzona, *in vim publicæ gratitudinis* coroczną dożywotnią Osmiudziesiąt Tysięcy Złotych Polskich Pensyą przerzeczonemu Xiążęciu Kanclerzowi Wielkiemu W. X. Litt: ofiarowała. A że tey pomienioney Pensyi Xiążę Kanclerz wszelkie ukontentowanie swoie *in conscientia rectefactorum* zakładaiąc, *excelsa & generosa mente* przyiąć nie chciał; Przeto tak My w Osobie Naszey Krolewskiey, iako y Obydwa Rzeczypospolitey Stany *in perennis gloriæ Monumentum*, y na wiekopomny wszystkich życzliwych Oyczyzny Synow przykład, wielkie Onego dla Rzeczypospolitey czynione dzieła; nie interessowaną dla Dobra powszechnego miłość, y ten *spontanei* Władzy Jego Kanclerskiey *sacrificii* Heroizm, ninieyszym publicznym zawdzięczamy, & *celebramus* wyznaiem: Y ażeby iak nayprędzey Statuę na Rynku Wileńskim z wyrażeniem y wypisaniem wielkich Jego y dzielnych czynow; *A post sera facta* Tegoż Xiążęcia Kanclerza Mauzoleum z podobnym wyrażeniem na nim *meritorum* w Kościele Katedralnym Wileńskim, dzielność y wspaniałość Duszy Wielkiego w Oyczyznie Męża wyobrażaiącym, kosztem Skarbu Wielkiego Xięstwa Litewskiego wystawione było, mieć chcemy.

Obiaśnienie omyłki Kwitu Wielmoż: Hrabi Fleminga przeszłego Podskarbiego W. Wielkiego Xięstwa Litewskiego na Seymie Konwokacyinym danego.

40mo. POniewaź Wielmożny Fleming przeszły Podskarbi Wielki W. Xięstwa Litewskiego na odeszłym Seymie Konwokacyinym, zdaiąc kalkulacyą z Prowentow Celnych Rzeczypospolitey za lat pułdwunasta, *idque à die 1ma Martii Anni* 1753. *ad diem 1mam Septembris Anni præsentis*, z Prowentow zaś Dobr Naszych Stołowych, y Cła Starego *à die 24ta Junii Anni* 1763. do takowegoż dnia *itidem Anni præsentis* rachował się; y na to przez Delegowanych *ex Senatu & ex Equestri Ordine* Kommissarzow podpisane produkował Regestra, a z Oboyga Prowentow w wspomnioney Seymu Konwokacyinego Konstytucyi iest tylko do dnia 24. *Junii* zakwitowany: Przeto obaśniaiąc takową omyłkę, y utwierdzaiąc Kwit względem Dobr Naszych Stołowych y Cła Starego; Waruiemy, iż przy-

szła

szła kalkulacya W. Fleminga przeszłego Podskarbiego W. Wielkiego Xięstwa Litewskiego z Ceł Rzeczypospolitey na nadchodzącey Kommissyi Skarbowey nie inaczey, tylko od dnia pierwszego Septembra Roku teraźnieyszego 1764. ma być czyniona.

Ubespieczenie Pensyi Podſkarbińſkiey.

41*mo*. GDy Pensya Podskarbińska Sto dwadzieścia Tysięcy Złotych Polskich Wielmożnemu Jerzemu Flemingowi na ten czas Podskarbiemu Wielkiemu Wielkiego Xięstwa Litewskiego *Sancitô* Seymu *Convocationis*, do życia Jego iest assekurowana, a *post resignationem* Onego toż Podskarbstwo Wielkiego Xięstwa Litewskiego, Wielmożnemu Michałowi Brzostowskiemu Podskarbiemu Wielkiemu Litewskiemu dostało się, więc *ex vi* wyżey wyrażoney Konstytucyi Seym *Convocationis*, oraz dla zasług *in publico* dawnieyszych, y teraz przy Lasce Marszałkowskiey Konfederackiey *summô dispendiô* własney Substancyi y zdrowia łożonych, Tegoż Wielmożnego Michała Brzostowskiego *in omni* ubespieczamy, iż do życia Wielmożnego Jerzego Fleminga Pensya zupełna Podskarbińska Sto dwadzieścia Tysięcy Złot: Polskich Wielmożnemu Brzostowskiemu teraźnieyszemu Podskarbiemu Wielkiego Xięstwa Litewskiego płacona będzie.

Dług Sukceſſorowi Wielmoż: Kociełła Podſkarbiego Wielkiego W. X. Litewſkiego.

42*do*. POnieważ z kalkulacyi Wielmożnego Kociełła Podskarbiego W. Wielkiego Xięstwa Litewskiego w Roku 1726. przed Stany Rzeczypospolitey w Grodnie na Seymie uczynioney *liquide constat:* Jż na potrzebę Rzeczypospolitey nad Prowenta Skarbu *de proprio ærario* wydał Summę trzykroć sześćdziesiąt y ieden Tysięcy, trzysta sześćdziesiąt y trzy Złotych Polskich y groszy dzięsięć, y takowa Summa z okazyi rożnych expensow z Skarbu Litewskiego nie mogła być dotąd wypłacona, ale Recessem Seymu tak *Anni* 1736. iako też Konwokacyinego *Anni* 1764. takowa Exsolucya do dalszego czasu iest odłożona: niemniey ponieważ Urodzony Tadeusz Kocieł Sukcessor Wielmożn: Kociełła Podskarbiego Wielkiego W. Xięstwa Litewskiego z tey Summy, Sto sześćdziesiąt y ieden Tysięcy, Trzysta sześćdziesiąt trzy Złotych Polskich y groszy dziesięć Rzeczypospolitey ustępuie; Przeto Kommissyi Skarbowey Wielkiego Xięstwa Litewskiego *residuum* Summy, Dwakroć Sto Tysięcy Złotych Polskich, czterema Ratami przez lat cztery od Daty ninieyszey w rok, po Złotych Pięćdziesiąt Tysięcy Urodzonemu Tadeuszowi Kociełłowi wypłacić zlecamy, *Salvîs Quietationibûs in rem* Skarbu W. Xięstwa Litewskiego, *si quæ producentur*, y że *in calculo* przyięta będzie, ubespieczamy.

Dług Urodzonych Romerow.

43*tio*. POnieważ dług Urodzonych Romerow *ex Capite* Mateusza Romera Generała Artylleryi W. Xięstwa Litewskiego pochodzący na expensa Artylleryi W. Xięstwa Litewskiego erogowany, a Konstytucyą *Anni* 1690. za rzetelny uznany, *in quantitate* Sto Czterdzieści trzy Tysiące siedemset siedmdziesiąt ieden Złotych Polskich, tudzież dalszych Summ pretensye, gdy na ostatnim dniu kończącego się Seymu Stany Rzeczypospolitey *in cognitionem* weyść nie mogły, zaczym dla roztrząśnienia takowey pretensyi Urodzonych Romerow, ten interess do Kommissyi Skarbowey Wielkiego Xięstwa Litewskiego odsyłamy. Ktora to Kommissya na przyszłym Seymie Stany Rzeczypospolitey informować będzie.

Zamiana Dobr Parafianowa.

44*to*, DObra Parafianow do Archidyakonii Wileńskiey należące, *Collationis Nostræ Regiæ* na Dobra Dziedziczne Łyntupy w Powiecie Oszmiańskim sytuowane, Wielmożnego Michała Brzostowskiego Podskarbiego Wielkiego W. Xięstwa Litewskiego zamienić pozwalamy. Oraz aby takowa zamiana *æquivalenter* uczyniona była, tak na zweryfikowanie *utriusque Possessionis*, iako też na uczynienie Prawney zamiany, za Kommissarzow Xiędza Franciszka Kononowicza Kanonika Smoleńskiego y Urodzonego Adama Wysogierda Podstolego Smoleńskiego wyznaczamy y authoryzuiemy.

Rozgraniczenie Staroſtw Pieniańſkiego y Kupiſkiego.

45*to*. POnieważ Starostwa Pieniańskie y Kupiskie w Powiecie Wiłkomirskim leżące, w aktualney Possessyi Wielmożnych Xiążąt Czartoryskich Kanclerzow Wielkich W. Xięstwa Litewskiego Małżonkow będące, są w rożnych dyfferencyach z graniczącemi; przeto na rozgraniczenie onych ze wszystkiemi graniczącemi, przy Urodzonym Jerzym Jodce Podkomorzym Powiatu Lidzkiego *decisivam Sententiam* mieć maiącym, za Kommissarzow naznaczamy: Urodzonych Horaina Podstolego Wileńskiego, Felicyana Zmiiewskiego Łowczego Wileńskiego, Jozefa De Raesa Woyskiego y Podwoiewodzego Trockiego, Jozefa Stypałkowskiego Sędziego Grodz: Lidzkiego, Kajetana Podbereskiego Podstarościego Powiatu Rzeczyckiego, Teodora Bilewicza Starostę Łoyciewskiego, Dominika Zaiarskiego Cześnika Upitskiego, Jakoba Puzynę Oboźnego Upitskiego, Antoniego Swiętorzeckiego Podczaszego Mińskiego, Antoniego Przyałgowskiego Podczaszego Zmudzkiego, Marcina Dołęgę Obersztelleytnanta Woysk Naszych, ktorzy według przepisu Praw o Kommissyach y Kommissarzach opisanych, w czasie iak nayprędszym sposobność upatrzywszy, y z sobą zniosłszy się, wydadzą Jnnotescencye wszystkim graniczącym, y *absentiâ nonnullorum non obstante*, byleby Jch tylko pięciu było, do tych Starostw ziadą, y dyfferencye wszystkie rozsądzą, Starostwa pomienione Pieniańskie y Kupiskie *cum omnibus Collateralibus* rozgraniczą, y to wszystko wypełnią, cokolwiek do Sądow Kommissarskich będzie należało. Jeżeliby zaś Podkomorzy, lub ktory z Kommissarzow albo Jch kilku przed expedyowaniem y dokończeniem umrzeć miał, *in eo casu*, aby Sąd Assessorski Litewski innego Podkomorzego, y Kommissarzow wyznaczył moc daiemy, y mieć chcemy.

Approbacya Kommiſſyi między Staroſtwem Ziołowſkim, a Dobrami Antopol nazwanemi.

46*to*. POnieważ *Constitutione* Seymu *Convocationis* do zamiany Wsiow, Gruntow, y ich ograniczenia między Starostwem Ziołowskim *Possessionis* Ur. Michała Paca Kasztelanica Xięstwa Zmudzkiego, a Dobrami Antopol zwanemi Ur. Jozefa Bystrego Starosty Hutowskiego dziedzicznemi, w Woiewodztwie Brzeskim Litewskim leżącemi, wyznaczona Kommissya swoy skutek wzięła; y zamianę Wsiow Sukacze, y Raszeń dziedzicznych Ziemskich, na Krolewskie, a Wsiow Podlesie, Borodycze, y Tołkowa Krolewskich, na Ziemskie dziedziczne uczyniła; Więc takową zamianę, y całe przez wzwyż wyrażoną Kommissyą ograniczenie, & *omnem Actum* tey Kommissyi dnia 14. Miesiąca *Novembra* w Roku ninieyszym odprawioney y zakończoney, mocą ninieyszego Seymu (*Salvis*

pro

pro utraque natura Wsiow zamienionych Rzeczypospolitey *Juribûs)* ztwierdzamy y approbuiemy.

Securitas Dobr Hybernowych Rypucina.

47*mo*. DObra Rypucin *Juri Regali* podległe, *quondam* do Starostwa Chosławskiego przysłuchaiące, Przywileiem J. K. Mci ś. p. Augusta III. *à Corpore* tegoż Starostwa odłączone, *ad præsens* za Konsensem y przyznaną Cessyą w dożywotniey Possessyi Urodzonego Nepomucena Ciechanowieckiego będące, iako iuż *à Fundo* Dobr Chosławicz odeszłe, *& seorsivô Privilegiô* chodzące, *à Corpore* przerzeczonego Starostwa Chosławskiego *præsenti Lege in perpetuum* odłączamy, y że *in posterum* do tegoż Starostwa inkorporowane nie będzie, teraźnieyszego, y po nim następuiących Possessorow upewniamy.

Ubespieczenie sześciu Włok Gruntu Treygi nazwanych.

48*vo*. POnieważ Urodzony Dominik Alexandrowicz Pisarz Ziemski Powiatu Lidzkiego, przed Unią od ś. p. Krola JMci Zygmunta Augusta, sześć Włok Gruntu Treygi nazwane w Powiecie Lidzkim leżące, Antecessorom swoim Woyciechowi Alexandrowiczowi, a potym Urodzonemu Janowi Alexandrowiczowi Marszałkowi Grodzieńskiemu *jure successivo* spadłe, wiecznością ma nadane, na ktore Włoki, iako też y na inne dziedziczne Dobra, lubo Prawa *per hostilitatem* y przez ogień poginęły, iednak *vigore* Prawa *Unionis* kto był dzierżącym Dobr iakich *ante Unionem*, by też y bez Listow, wiecznie przy nich zostawać ma, pomienione sześć Włok Gruntu Treygi nazwane, z poddanemi na nich mięszkaiącemi *pro bonis Terrestribus, sine ulla disquisitione* obiaśniamy.

Ubespieczenie Folwarku Wersztoku.

49*no*. FOlwark Wersztok z Wioskami Kuraszewem, Wołgostawem y zaroślami Podwołocze nazwanemi, w Woiewodztwie Brzeskim Litewskim leżący, lubo pod Taryffy y Tranzakcye Ziemskie podpadał, ani płacy Hybernowey nie podlegał, gdy iednak *circa quæsita Jura* nieiakie zachodziły *perplexitates;* a zatym za zgodą wszech Stanow pomienione Dobra w Possessyi teraz Urodzonego Jozefa Wilczewskiego Podkomorzego Ziemi Wizkiey zostaiące, znosząc iakiekolwiek zawikłania, temuż Urodzonemu Jozefowi Wilczewskiemu, za Ziemskie wieczyste, *salvo onere* Dobr Ziemskich, uznaiemy.

Dobra Kuszliki.

50*mo*. POnieważ *ob ingruentiam publicorum negotiorum* na Seymie teraźnieyszym Koronacyinym nie przyszło do weyrzenia w Dokumenta na Dobra Kuszliki Urodz: Jerzego Korsaka y w dowody, *ut asserit*, że Jmieniowi Jego *ante Unionem* lennością są nadane, zaczym Sądom Naszym Zadwornym Assessorskim W. X. Litewskiego rozeznanie Dokumentow y Decyzyą *committimus*.

Pozwolenie Zamiany Gruntow Wincze nazwanych Hybernowych.

51*mo*. POnieważ między Dobrami Ziemskiemi Urodz: Ludwika Orzeszka Stolnika Pińskiego w Powiecie Pińskim Grunta Hybernowe

nowe Wincze nazwane, *sub jure advitalitio* Onego y Małżonki Jego zostaiące *reperiuntur*, & *ex hac contiguitate* & *mixtura* z Gruntami Jego Dziedzicznemi Maiętności Załozia, *pro publico commodo* na sypanie Grobel y Rowow bicie nie mało expensu wyłożył; Tedy *favore meritorum* Onego, iako też wzgląd maiąc, aby *post fata* teraźnieyszych Possessorow *Successores* Jch, z nowym Donataryuszem o spor w Gruntach do utraty nie przychodzili, na zamianę wspomnionych Gruntow Hybernowych na Grunta dziedziczne Wsi Załozia, w tymże Powiecie leżące, lub inne obrębne zezwalamy. Na ktorą przy Urodz: Stefanie Slizienie Podkomorzym Słonimskim Kommissarzow UU. Kazimierza Wyganowskiego Podczaszego Trockiego, Franciszka Grabowskiego Obożnego Brzeskiego, Jozefa Bystrego Starostę Hutowskiego, Buhusława Wereszczakę Łowczego Brzeskiego, Antoniego Swieżyńskiego Sędziego Grodzkiego, y Franciszka Hołowkę Horodniczego Powiatu Pińskiego dezygnuiemy. Ktorzy to Urodzeni Podkomorzy, y Kommissarze, *non obstante nonnullorum absentiâ, dummodo* przy Podkomorzym czterech *adsint*, umowiwszy się między sobą o czasie, na Grunta przerzeczone Ziemskie y Hybernowe ziechawszy, *pensata qualitate* & *valore*, y wymiar onych uczyniwszy, zamianę w rowney dobroci y szacunku Gruntow Ziemskich z Hybernowemi uczynią, y te Grunta Winczańskie podług dawnych Rewizyi y ograniczeń, *in hæreditariam Possessionem* Urodzonego Stolnika Pińskiego podadzą, y do Dobr Jego dziedzicznych przyłączą, a Grunta Wsi Załozia, lub inne niezawodne dziedziczne tegoż Urodzonego Stolnika Pińskiego, *in pari bonitate* & *valore* z Hybernowemi, w Hibernowe obrocą, Kopcami osypią, & *sub Jura Nostra Regia* poddadzą; y wszystko *pro exigentia rei* przezornie y sprawiedliwie wykonaią, *non præjudicando quidquam* Possessyi *ad vitæ tempora modernorum Possessorum*; ktorą to zamianę iaka przez wyznaczonych Kommissarzow nastąpi, za ważną *in perpetuum* mieć chcemy; a podatek Publiczny iak był płacony w Hybernowych y Ziemskich, tak z zamiennych Gruntow, według Prawa, do Skarbu Rzeczypospolitey płacony być ma.

Modyfikacya Dekretu Sądow Generalney Konfederacyi W. X. Litewskiego.

52do. URodzonych Jerzego Abramowicza Starostę Starodubowskiego, Jozefa Pruszyńskiego Podstarościego Mińskiego, Muśnickiego Koniuszego Woiewodztwa Wileńskiego, Antoniego y Tomasza Tyzenhauzow Chorążycow Wileńskich, *à Rigore* Dekretu Konfederacyi W. X. Lit: Roku 1764. Miesiąca Augusta Szesnastego dnia w Grodnie zaszłego, na prozbę UU. Posłow W. X. Lit: za powszechną zgodą Stanow Rzeczypospolitey *præsenti Lege* uwalniamy.

Uwolnienie od Wieży UU. Kaszyca, Janowicza, y Bogusza.

53tio. URodzonych Jozefa Kaszyca Starostę Kudziańskiego, Antoniego Janowicza Cześnika Wiłkomirskiego, y Antoniego Bogusza Rotmistrza Mozyrskiego, od siedzenia Wieży *in Fundo* z Delacyi Urodzonego Wiktoryna Buchowieckiego, w Sądach Generalney Konfederacyi W. X. Litt: *ad Instantiam publicam* uznaney, na prozbę UU. Posłow W. X. Litt: uwalniamy.

Jndygenat na Rekommendacyą WW. Hetmanow W. X. Litewſkiego.

54*to.* MAiąc wzgląd na Rekommendacyą WW. Hetmanow W. X. Lit: tudzież doświadczone *in re militari merita* Jana Larzaka, y Karola Petersenna Pułkownikow, Teodora Laskarysa Obersztelëytnanta, Jerzego y Jakoba d' Obyrn, Piotra Deskoura Obersztelëytnanta Sukcessorow z Jch Sukcessorami do Jndygenatu przypuszczamy, *salva Deductione* Szlachectwa swoiego na Seymie następuiącym, *& præstando super fidelitatem Juramento; post quod deductum & præstitum* przed Kanclerzami, *Diplomata Nostra Regia* wydać Kancellaryom Naszym rozkażemy.

Nobilitacya niektorych Neofitow czyli od nich pochodzących.

55*to.* NA Instancyą UU. Posłow Prowincyi W. X. Litt: upraszaiących o Modyficacyą Konstytucyi Seymu przeszłego Konwokacyinego, *Titulo*: o Neofitach, nastąpioną, nietylko Osobom gatunku tegoż Neofitow, ktorzy omylnym y podchlebnym tłomaczeniem Statutu W. X. Lit: Zydow Chrzest y Wiarę Swiętą przyimuiących za Szlachtę poczytać deklaruiącego uwiedzeni, udawszy się drogą obyczaiow rodowitym Szlachcie przyzwoitych, do Prerogatyw Szlacheckich, y do rożnych Urzędow, oraz tak do Dziedzicznych, iako y zastawnych Dobr Possessyi z czasem przyszli, pod takową zasłoną z rożnemi Imieniami y Domami Szlacheckiemi spokrewnili się, ale też y tym samym spokrewnionym Domom Szlacheckim wniesioną. Lubo Konstytucya wspomniona y na teraźnieyszym Seymie, *sub titulo Actorum Interregni* iest w swey mocy zostawiona; Jednak za iedynym Kompassyi Naszey powodem, y usilnym wspomnionych Posłow dopraszaniem się; Dystyngwowańsze z pomiędzy tegoż gatunku Neofitow, iako y od tychże pochodzące Osoby Nam rekommendowane, iako to: Franciszka y Ludwika Łyżyńskich, Abramowiczow, Jgnacego y Jozefa Gurskich, Felicyana Kazimirskiego, Teodora Lutyńskiego, Michała Oświecimskiego, Andrzeia Przewłockiego, Swiąteckich, Antoniego Majoskiego, Jana Nowakowskiego, Franciszka, Macieia, y Antoniego Dobrzyńskich, Adama, Pawła, Piotra, Jgnacego, Jana Zbitniewskich, Antoniego Trajanowskiego, Kazimierza Pawłowskiego, Jana Michałowskiego, Piotra Pawłowicza, Jakuba Jeleńskiego, Mateusza Jeleńskiego, Stanisława Jeleńskiego, Jana Lipińskiego, Orłowskiego, Mańkowskiego, Teodora Dessawa, Jozefa Kwiecińskiego, Dominika Dobrowolskiego, Bergina, Jakubowskiego, Tomasza y Antoniego Poziomkowskich, Jana Dobrowolskiego, Franciszka Krzyżanowskiego, Woyciecha Szymańskiego, Tadeusza Bielskiego, Jozefa Szpaczkiewicza, Nizielskiego, Stanisława Jarmunda, Bonawenturę Bartoszewicza, Jozefa Poznańskiego, Andrzeia, Marcina Niewiarowskiego, Felicyana Jankowskiego nobilituiemy za powszechną Stanow zgodą, y onym *præciso etiam Scartabellatu, Prærogativis Nobilitaribus* w samey Litwie *gaudere cum Successoribus* pozwalamy; oraz każdemu z nich do Nas supplikuiącemu osobne z Kancellaryi W. X. Litt: na to Przywileie z nadaniem Herbow wydać rozkażemy, *salvô præstandô super fidelitatem Reipublicæ Juramentô*. Oprocz tego, gdy Nam Krolowi Stany Rzeczypospolitey za takowąż powszechną zgodą, teyże Neofitow kondycyi, czyli od nich pochodzącym Osobom nie więcey iako dziesiącią, y to nie Duchownego, lecz Swieckiego Stanu, bądź z Korony, bądź z W. X. Litewskiego, ktorychbyśmy takowego łaskawego Naszego względu godnemi być uznali, *præciso similiter scartabellatu*, tymże Kleynotem Szlachectwa zaszczycić dozwoliły; My Krol takowe Przywileię, nayda-

ley w czasie Roku całego, pod nieważnością poźnieyszych, lub na d liczbę wyrażoną danych Przywileiow tym Osobom z tychże Naszych Kancellaryi Oboyga Narodow, mocą ninieyszey Konstytucyi wydać każemy; a ci po odebranych Przywileiach, Przysięgi wierności Rzeczypospolitey przed Kanclerzami lub Podkanclerzemi, Koronni przed Koronnemi, a Litewscy przed Litewskiemi wykonać maią, ktore Przywileie, że tey wagi co y Seymowe Nobilitacye mieć chcemy, one *exnunc* za powszechną Stanow zgodą approbuiemy. Ta zaś wyżey wzmiankowana o Neofitach Konstytucya Konwokacyina, że we wszystkich Punktach *planè*, *ac integrè* zawsze obserwowana y zachowana być ma, waruiemy.

Ocalenie Honoru Urodzonych Mikłaſzewiczow.

56*to*. LUbo w Roku 1705. *ad obloquentiam Juris* na Seymiku Gromnicznym Woiewodztwa Witebskiego wywodem Solennym, a w Roku 1717. y 1725. Dekretami Trybunalskiemi Urodzeni Mikłaszewiczowie zarzut Jmieniowi swemu od Urodzonych Szemiothow uczyniony znieśli, lecz kiedy *Fata* Urodzonych Delatorow oczywistą rozprawę zastanowiły; Przeto maiąc wzgląd na zasługi Urodzonego Jozefa Mikłaszewicza Metrykanta Wielkiego Xięstwa Litewskiego *cum Descendentibus moderna fixa Lege Nobilitatem indisputabilem* przyznaiemy.

Uspokoienie *Desideriorum* Synagogi y Kahału Pińſkiego.

57*mo*. POnieważ Synagoga, & *respectivè* Kahał Piński kilkokrotnym ognia pożarem iest zdezolowany, długami, wyderkaſſami y uciążliwym Hyberny płaceniem, nie trzymaiąc żadnych Gruntow Mieyskich, iest obciążony y pokrzywdzony; przeto ażeby *ad toleranda onera publica* byli zdolnieyszemi, Kommissyi Skarbowey Wielkiego Xięstwa Litewskiego zalecamy, aby weyrzawszy *in gravamina* y krzywdy teyże Synagogi Pińskiey *non derogando* Pogłownemu generalnemu, *postulata* Jey z Prawem y słusznością *concordantia*, *non obstantibus Decretis evocatoriè obtentis* rozeznała y rozsądziła, y oney *circa debitam Justitiam* allewiacyą, ieżeli się aggrawacya pokaże, uczyniła, oraz *respectivè* oderwanych od niey Partykularzow y Przykahałkow, *Forum* teyże Synagodze *cum renitentibus* w teyże Kommissyi Skarbowey Wielkiego Xięstwa Litewskiego *præsenti Lege* naznaczamy.

Kościoł Mieleyczycki.

58*vo*. PRzywiley Nayiaśnieyszego Augusta III. Antecessora Naszego, Prawa y Przywileie dawnieysze Kościoła Farnego Mieleyczyckiego *Juris Patronatûs* & *Collationis Nostræ Regiæ* Roku 1744. Miesiąca Listopada dnia 12. w Warszawie konfirmuiący, *in omnibus punctis* ztwierdzamy y approbuiemy.

Miaſto Witebſk.

59*no*. MIasta Naszego Witebska porownanego *in omnibus Prærogativis*, z Miastem Stołecznym Wilnem wszystkie Przywileie y Prawa *ante Unionem* onemu nadane, za zgodą wszech Stanow approbuiemy; oraz Magistratowym Osobom na własną tylko domową potrzebę wszelakie Trunki mieć pozwalamy, y od extorsyi przez Kontrahentow Czopowego, Szelężnego *abusivè* czynionych uwalniamy.

Seymiki Relacyine w W. X. Litt.

60*mo*. SEymiki *Relationis* Woiewodztwom y Powiatom W. Xięstwa Litewskiego, Xięstwu Zmudzkiemu y Jnflantskiemu w mieyscach Prawami oznaczonych, na Seymiki Pogromniczne w Roku następuiącym 1765. naznaczamy.

Hiacynt Nałęcz Małachowski Podstoli Koron: Starosta Piotrkowski, Marszałek Koła Rycerskiego mpp.
Antoni Ostrowski Biskup Kujawski y Pomorski.
Jgnacy z Skrzypna Twardowski Wda Kaliski, Deputat do Konstyt: z Senatu z Prowincyi Wielkopolskiey.
Jgnacy Cetner Wda Bełzki, Deputat do Konstytucyi z Prowincyi Małopolskiey.
Jozef Dowoyna Sołłohub Wda Witebski, Deputat do Konstytucyi z Prowincyi W. X. Litt.
Antoni z Głogowy Kossowski Generał Woysk Koron: Poseł Woiewodztwa Brzeskiego Kujaw: y Deputat do Konstytucyi z Prowincyi Wielkopolskiey.
Jan Chryz: Kraiewski Jnstygator Koron: Poseł Woiewodztwa Płockiego, y Deputat do Konstyt: z Prowincyi Wielkopolskiey mpp.
Stanisław Lubomirski Strażnik W. Koron: Poseł Woiewodztwa Sandomirskiego, Deputat do Konstyt: z Prowincyi Małopolskiey.
Tadeusz Dzieduszycki Podkomorzy y Poseł Ziemi Halickiey z Prowincyi Małopolskiey do Konstytucyi Deputat.
Antoni Tyzenhauz Koniuszy W. X. Litt: Poseł z Powiatu Grodzieńskiego, Deputat do Konstyt: z Prowincyi W. X. Litt.
Jozef Sosnowski Pisarz Polny W. X. Litt: Starosta y Poseł Woiewodztwa Brześciańskiego, Deputat do Konstyt: z Prowincyi W. X. Litt.

Wincenty Czarny Zawisza Łowczy Wdztwa Łęczyckiego Podkom: Nadwor: J. K. Mci Sekretarz do Konstytucyi.

ORDYNACYA

Sądow Zadwornych Aſſeſſorskich w Exekucyi Konſtytucyi Seymu *Convocationis* Roku 1764. sporządzona.

STANISŁAW AUGUST

Z BOZEY ŁASKI KROL POLSKI, WIELKI XIĄZĘ LITEWSKI, RUSKI, PRUSKI, MAZOWIECKI, ZMUDZKI, KIJOWSKI, WOŁYNSKI, PODOLSKI, PODLASKI, JNFLANTSKI, SMOLENSKI, SIEWIERSKI Y CZERNIECHOWSKI.

WSzem w obec y każdemu z osobna, teraz y na potym będącym, wiadomo czyniemy; Że iako przy pierwszym wstępie Naszym na Tron, na ktorym za dobrowolnym Oboyga Narodow Korony Polskiey, y Wielkiego Xięstwa Litewskiego wybraniem, Pan BOG z łaski y woli swoiey Swiętey osadzić Nas raczył, naywięcey pragnęliśmy, aby ta Oyczyzna, co Nam przedtym była wspolną, a teraz Rządom Naszym iest powierzoną, nietylko dawnych Praw zachowaniem, ale też onychże dla potrzeby publiczney polepszeniem, coraz więcey uszczęśliwiała się; Tak z rownym upodobaniem wykonywać Nam przychodzi, co Uchwała Seymu Konwokacyinego Warszawskiego w Roku 1764. przez Stany Rzeczypospolitey, względem uczynienia nowey Ordynacyi w Sądach Naszych Zadwornych Assessoryi Koronney y Wielkiego Xięstwa Litewskiego, ustanowiła.

Ktorą do Exekucyi przywodząc, y przyrzeczenie Nasze *in Pactis Conventis* dopełniaiąc, gdy dawnieysza Ordynacya na samę tylko Assessoryą Koronną w Roku 1680. sporządzona, y Konstytucyą 1683. ztwierdzona, nie iest dostateczna, y owszem dla nowych przypadkow w poźnieyszym czasie zaszłych dodatku w wielu materyach y odmiany (zabiegaiąc wszelkim wątpliwościom y trafunkowym nienależytościom) potrzebuie; Przeto dla większego ugruntowania Powagi tego Naszego Krolewskiego Trybunału, y przychylenia pewnieyszey sprawiedliwości uciekaiącym się do niego tak w Koronie, iako y w Wielkim Xięstwie Litewskim, następuiące czyniemy Rozporządzenie.

Uſtanowienie Decyzyi *per Pluralitatem.*

NAyprzod: iako Nayiaśnieysi Antecessorowie Nasi, tudzież y My sami ofiarowaliśmy *per Pacta Conventa* Rzeczypospolitey, w wszelakich Radach y Sądach *ad Pluralitatem* łączyć swoie zdania, tak w tym Sądzie Naszym własnym, wyiąwszy Sprawy z Appellacyi od Sądu Mieyskiego tak z Polski, iako y Prowincyi Pruskiey, tudzież Wielkiego Xięstwa Litewskiego do niego przychodzące, także y te, coby się do Praw Mieyskich y Przywileiow im nadanych ściągały, ponieważ te Nam samym iedynie, *ex vi directi Dominii* nad Miastami, do rozsądzania należą, y Konstytucyą *Coronationis* ostrzeżone, nie inaczey mieć chcemy, tylko aby każda Decyzya ktorychkolwiek innych spraw *ex sola Pluralitate Votorum* ferowana była.

Dla czego do Wielmożnych Kanclerzow y Podkanclerzych Oboyga Narodow, ktorzy w reprezentacyi Osoby Naszey Krolewskiey w tym Sądzie

Sądzie tak w Koronie, iako y Litwie prezyduią, y Urzędnikow tamże z ustanowienia swych Urzędow zasiadaiących, to iest: Sekretarzow Wielkich, Referendarzow, Pisarzow, Jnstygatorow, y Vice-Jnstygatorow, Regentow, Pisarza Dekretowego, y czterech *ex Ordine Senatorio*, a dwunastu *ex Ordine Equestri*, tak z Korony, iako y Litwy za Assessorow przyłączamy.

Przydanie Aſſeſſorow *ex Ordine Senatorio & Equeſtri.*

KTorzy to Wielmożni y Urodzeni Assessorowie przez Nas teraz *ex Ordine Senatorio* w czasie Seymu *Coronationis*, a *ex Ordine Equestri* przez Marszałka Seymowego wyznaczeni, *in futurum* na każdym Seymie Ordynaryinym większością głosow po złączeniu się zaraz Jzby Poselskiey z Senatem do powitania Naszego, Senatorowie od Senatu, a *Equestris Ordinis*, *ab Equestri* obierani od Seymu do Seymu Ordynaryinego być maią. A gdyby w czasie śrzednim między Seymem a Seymem ktory, czyli z Senatu lub *ex Equestri Ordine per ascensum*, *cessum*, *sive decessum* w Koronie y Litwie z nich ubył, to na mieysce Jego wolność sobie zostawiamy inszego aż do przyszłego Seymowego wybrania naznaczyć, a Podskarbich Nadwornych Koronnych y Litewskich, lubo w Konstytucyi Roku 1764. między Assessorami położeni, że iednak Kommissyi Skarbowey zawsze *adesse* powinni, aby dwoiakiego Urzędu obowiązkiem nie byli uciążeni, *ab Officio Assessoriatûs* w Sądzie Naszym Assessorskim uwalniamy.

Porządek zasiadania na Sądach.

ZAsiadanie zaś Jch tak w Koronie, iako y Litwie przy Wielmożnych Kanclerzach, lub Podkanclerzych tegoż Sądu Naszego Assesorskiego pierwszych Prezydentach wyznaczamy, podług rangi, aby zaraz przy Kanclerzach lub Podkanclerzych pierwsze mieli mieysce Senatorowie, drugie Urzędnicy Koronni y Litewscy, trzecie *Electi* z Stanu Rycerskiego na Seymie, a czwarte Urzędnicy Kancellaryi Koronnych y Litewskich, po nich Pisarze Dekretowi.

Aſſeſſorowie przyſięgać maią.

CI wszyscy Assessorowie, wyiąwszy Wielmożnych Kanclerzow y Podkanclerzych, tudzież Wielmożnych Senatorow Oboyga Narodow *circa Ministeria & Dignitates* przysięgłych, zaraz przy zagaieniu Sądow Naszych Assessorskich maią wykonać Jurament przed Wielmożnemi Kanclerzami lub Podkanclerzami, to iest: Sekretarze Wielcy, Referendarze, Pisarze w Koronie, y w Wielkim Xięstwie Litewskim, y *Electi ex Ordine Equestri*, w tę Rotę następuiącą.

Rota Przysięgi.

„JA NN. przysięgam Panu Bogu Wszechmogącemu w Troycy S. iedynemu. Ze w tym Sądzie Assessorskim Krolewskim według sumnienia, Prawa y Przywileiow każdemu służących, nie maiąc względu na bogatego, lub ubogiego, Przyiaciela, Krewnego, y nieprzyiaciela, każdą Sprawę sądzić będę, darow żadnych od nikogo przed Sprawą, pod czas Sprawy, y po Sprawie brać, Rady prawuiącym się dodawać, praktyk w Sprawach toczących się czynić, Sekretow Jzby Sądowey y zdania wotuiących wydawać nie będę. Tak mi Boże dopomoż &c.

 A Uro-

A Urodzeni Jnstygatorowie, y Vice-Jnstygatorowie, tudzież Regenci Kancellaryi, Pisarze Dekretowi Oboyga Narodow (ponieważ *Votum* tylko *Consultivum* w tym Sądzie Naszym mieć będą) iuż nie na Sądzenie, ale na dawanie *in suo Voto* sprawiedliwey w każdey Sprawie rady, podług wyżey opisaney Roty (ieżeli w Sądzie zasiadać zechcą) Przysięgę uczynią, y mieysca wszyscy swoie, iako są w wyższym punkcie oznaczone, obeymą.

Ustanowienie Kadencyi Sądow Assessorskich w Koronie y Litwie.

KAdencye w każdym Roku dla tychże Sądow Naszych Assessorskich Koronnych y Litewskich, tylko dwie determinuiemy. To iest: Jednę *per Majum, Junium, Julium, & Augustum;* a drugą *per Novembrem, Decembrem, Januarium, & Februarium.* W Koronie pierwsza zaczynać się ma *in Majo*, a w Wielkim Xięstwie Litewskim *in Novembri.* W czasie ktorym tym porządkiem Sprawy wszelkie do Naszey Juryzdykcyi Krolewskiey z Prawa należące odprawowane być powinny.

W pierwszey y drugiey Kadencyi przez całe trzy Miesiące Sprawy Mieyskie, *tam ex Appellationibus*, bądź od Sądow Mieyskich, bądź Kommissyinych, także *ex Crudis Citationibus per Communitates*, czyli *contra Communitates exportatis. Item: Causæ cognitionis Privilegiorum, differentiæ limitum inter Bona Nostra Regalia & Terrestria, sive Spiritualia*, między ktoremi (w swey Kadencyi przez Seym *Convocationis* 1764. wyznaczoney) y Sprawy Xięstwa Jnflantskiego w Assessoryi Koronney mieścić się powinny. Czwarty zaś Miesiąc przy każdey Kadencyi (ponieważ *Causæ Colonares*, co ich przed tym ku pomocy tylko Wielmożnym Kanclerzom lub Podkanclerzym osobno Wielebni y Urodzeni Referendarze Nasi Koronni y Litewscy sądziwali, do Sądu Naszego Assessorskiego teraźnieyszą Ordynacyą, za pożądaniem Stanow Rzeczypospolitey, przyłączamy) na ich samych rozsądzenie, aby był obrocony, mieć chcemy.

Wyznaczenie mieysca na Sądy w Koronie y Litwie.

MIeysce tym Kadencyom dla Assessoryi Koronney Miasto Rezydencyalne Nasze Warszawę, a dla Litewskiey także Miasto Warszawę, y w Wielkim Xięstwie Litewskim Miasta, Grodno, Brzeście Litewskie, y Mińsk, za Uniwersałami iednak Wielmożnych Pieczętarzow, naznaczamy. Nie skracaiąc iednak ninieyszym naznaczeniem woli Naszey, gdybyśmy to mieć chcieli, aby te obie Assessorye, Koronna y Litewska w mieyscu, gdzie będziemy w Granicach Państw Naszych rezydowali, sądzone były.

Opisanie Kompletu Sądowego.

NAdto, aby te Kadencye uczyniliśmy zawsze pewne, y *Litigantes* niezawodną dla siebie mieli Sprawiedliwość, stanowiemy. Jż gdyby Wielmożni Kanclerz lub Podkanclerzy Oboyga Narodow publicznemi zatrudnieni Interessami, po odsądzonych Sprawach Mieyskich (ktore wszystkie pod Artykułem *Pluralitatis* tak w Koronie, iako y Wielkim Xięstwie Litewskim Nam samym y Wielmożnym Kanclerzom lub Podkanclerzym do sądzenia *à Pluralitate Votorum decisivorum* wyłączyliśmy) oddalić się czyli absentować chcieli; To Senator na mieyscu Wielmożnych Kanclerza lub Podkanclerzego prezydować będzie, y z czterema Assessorami *Vota Decisiva* maiącemi, tudzież szostym Pisarzem Dekretowym

towym Sądy do zakończenia każdey Kadencyi kontynuować będzie, co samo y w przytomności Wielmożnych Kanclerza, albo Podkanclerzego zachowano być ma, przy sądzeniu Spraw do Miast się nie sciągaiących, dla zupełnego uformowania kompletu, bądź w Koronie, bądź w Litwie.

W Dekretach iednak nie insza ma być *formalitas* zachowana, tylko ta, co y przedtym; Ponieważ to Sąd iest Nasz własny, y podpisywać one sami Kanclerze lub Podkanclerze Oboyga Narodow będą.

O powtorzeniu Wotow.

A że trafia się, że nie wszyscy Assessorowie rowną poiętnością Jnteress zrozumieią, y dopiero *circa Vota* swych Kollegow lepiey go poznaią; Zaczym, gdyby to z wotowania Wielmożni Kanclerz, lub Podkanclerzy, albo na ich mieyscu prezyduiący Senator porozumiał, ma pozwolić tymże Assessorom, y powtornie wotować.

Deklaracya *Jnappellabilitatis.*

W takim tedy uregulowanym przez teraźnieyszą Ordynacyą Sądzie Naszym, aby wszelka na potym wątpliwość *in publico* z zakładania od Dekretow Naszych Assessorskich do Sądow Relacyinych Appellacyi, lub bez fundamentu wznowiona, umorzoną na zawsze została, mocą Powagi Naszey Krolewskiey teraz y napotym deklaruiemy; Ze wszelakie Dekreta Nayiaśnieyszych Antecessorow Naszych, y Nasze w Assessoryi Koronney y Litewskiey z oczywistych kontrowersyi, lub zaocznie ferowane były, są, y być powinny tey ważności y mocy, iako Dekreta Seymowe, Relacyine, y Trybunalskie, żadney Appellacyi ani na Seym Walny, ani do Sądow Naszych Relacyinych niepodlegaiące, y iey nieprzyimuiące. A gdyby kto mimo tey Naszey Deklaracyi ważył się od Dekretu Sądu Naszego Appellacyą zakładać, natychmiast *ex Termino Tacto*, siedzeniem wieży przez Niedziel sześć karany być ma.

O Exekucyi Dekretow Krolewſkich.

POstanawiamy oraz, aby te Dekreta Nasze tak, iak Trybunalskie w obmowie Konstytucyi *Tit:* O Exekucyi Dekretow tak na Koronę, iako y Litwę zformowanych, przez Starosty y Urzędy Grodzkie exekwowane bywały, a to pod rygorem *contra non exequentes* w tychże Konstytucyach wyrażonym.

De Reſtitutione Causæ in integrum de noviter Repertis.

GDy się zaś zdarzy, osobliwie *in Causis Juris*, że *Litigans* po utraconey iuż przez Dekret z oczywistych Strony oboiey Kontrowersyi ferowany swoiey Sprawie, nowe Dokumenta tey ważności wynaydzie, ktoreby pomienionego Dekretu nayistotnieysze *motiva* Sprawę decyduiące wzruszały, powinien wprzody przez Jllacyą *in pleno Judicio* prosić o Deputacyą do ich zrewidowania, ktorzy Deputowani *è gremio* zasiadaiących w Sądzie Assessorskim zrewidowawszy takowe Dokumenta, nakażą *Producenti* wypełnić Jurament w ten sposob: „ Ze o tych Dokumentach „ przed zaczęciem Sprawy nie wiedział, y dopiero po zakończoney, y „ zaszłym Dekrecie one wynalazł. „ A potym dadzą mu *super eo Attestatum* z podpisem własnych rąk swoich, za ktorym dopiero Kancellarya Nasza da mu Reskrypt *Restitutionis Causæ in integrum*, a takowa Sprawa, *remota omni Dilatione*, z Przypozwu zaraz rozsądzona być powinna,

co tylko w Koronie, podług Konstytucyi 1726. & *juxta usitatam praxim Curiæ*, zachowano być ma; w Wielkim zaś Xięstwie Litewskim *ex noviter repertis Documentis* Dekreta oczywiste podług dawnych Praw wzruszane być nie powinne.

Ubespieczenie Sądow y Osob w nich stawaiących.

POnieważ Powagą Sądu Naszego, iako naypierwszego z natury swey Trybunału, nietylko od należytego rozporządzenia sądzących, ale też uszanowania Jch Osob, a ubespieczenia tych, co Sprawy w nim maią, y one utrzymuią, zależy. Więc w tey materyi dawnieyszą Ordynacyą 1680. *in toto* ponawiaiąc, mieć chcemy; Zeby każdy iakieyżkolwiek godności, kondycyi, y stanu Sprawę swoię w Sądzie Naszym Zadwornym Assessorskim maiący, skromnie y przystoynie u Sądu zachowywał się; Stronie, ani Patronom przeciwny interess utrzymuiącym nie odgrażał, y przykrości żadney nie wyrządzał; Jndukty Sprawy nie przerywał, ale z swego mieysca to wnosił, co do obrony przez się lub stawaiącego od siebie Patrona potrzeba wyciągać będzie, a to pod ukaraniem wykraczaiącego *pro Arbitrio Judicii ex Termino Tacto* w tymże samym Sądzie. Ktoremu obmyślaiąc *securitatem* tak w Koronie, iako y w Wielkim Xięstwie Litewskim Kommissya Woyskowa, *ad Requisitionem* Wielmożnych Kanclerza lub Podkanclerzego, albo Prezyduiącego w mieyscu Jch Senatora, dostateczne *Præsidium* z ludzi Woyskowych dodawać powinna.

Ostrzeżenie Patronow.

TEż samę skromność przykazuiemy y Patronom tam stawaiącym, aby trzeźwo y gotowi do Spraw przystępowali, ieden drugiemu w Jndukty y Repliki nie wpadali, ale to wszystko, co w Sądzie wniosą, Prawem y Dokumentami wzmacniali, z przygotowanych sobie na pismie *maturè* Preparamentow Sprawy indukowali, a to pod rygorem w teyże Ordynacyi wyrażonym, to iest: *in levioribus* zapłaceniem Grzywien trzech na Szpital, a *in gravioribus* ukaraniem *pro Arbitrio* Sądu Naszego.

Liczba Palestry.

TYch zaś Patronow w Sądach Naszych Assessorskich nie większą liczbę mieć chcemy, iak dwunastu na zawsze ustanowioną, y aby do stawania przez Wielmożnych Kanclerzow y Podkanclerzych samych byli przypuszczani, *modernis*, ktorzyby się nad tę liczbę znaydowali, *salvis manentibus*.

Aby byli przysięgli.

A iako sądzących *probatur Fides* przez wykonany Jurament, tak stawaiących Palestra przy zaczęciu Sądow tychże Naszych *super fidelitate Patrocinii* raz tylko na pierwszey Kadencyi podobną Przysięgę (*non obstante* choćby w innym Sądzie iuż był przysięgły) wykona w Rotę następuiącą: „Ja NN. przysięgam Panu Bogu Wszechmogącemu w Troy-
„cy S. Jedynemu: Jż Stronie tey, ktora mnie do Sprawy swey zażyie,
„wiernie służyć będę, zbytecznego od niey nad pracę *Salarium* wyma-
„gać, ani rady na zwłokę świętey Sprawiedliwości, lub wyniszczenia
„Strony dawać, ani po wziętym *Salarium* od zaczętey Sprawy odstępo-
„wać nie będę, Dokumentow także do Sprawy mi powierzonych nikomu
„ku szkodzie Pryncypała mego nie wydam, ani onych dla uniknienia
„sprawiedliwości nie zataię. Tak mi" &c. Do ktorey wykonania, & *assu-*

assumendi zaraz *circa admissionem tenebuntur*, a Urodzony Pisarz Dekretowy zakonnotowaną *in Actis ad requisitionem* każdemu *ex admissis authenticè* wydać tę Przysięgę poniwien.

Lubo Ordynacya dawnieysza 1680. dla Assessoryi Koronney ustanawiaiąc Regestra pewne y nieodmienne Wpisy Spraw na rożność ich podzieliła, z wyznaczeniem dni dla każdego, czego dotąd w Assessoryi W. X. Litt: nie używano, ale tylko w ieden Regestr Sprawy wszystkie tak z Appellacyi Mieyskie, iako y z Szlachtą o Granice, tudzież uznawania Przywileiow, y inne *ex crudis Citationibus* mieszczono, y takowy Regestr na każdą Kadencyą znowu układano; (Dla czego możnieysi słabszym zawsze cięższemi stawali się, uchylaiąc tym sposobem dla nich nadal świętą Sprawiedliwość, ktorą My między pierwszemi Panowania Naszego maiąc celami, pragniemy onę ku wszystkim przybliżyć.) Zaczym względem tychże Regestrow, w nie Wpisow, y przywoływania z porządku ich Spraw, żadney nie przestępuiąc, to czyniemy Rozrządzenie.

Rozrządzenie względem Regestrow Sądowych y Spraw, co w nie wpisywane będą.

W Assessoryi Koronney polepszaiąc powyżey wspomnioną Ordynacyą: Tak w Sprawach tych, co *ex Appellatione*, albo *per gravamen* do Sądu Naszego iuż przedrabowane, *in Prima*, a czasem *& in Secunda Ordinaria*, albo zwyczayney Kommissyi *Instantia*, y po wyszłych wszystkich Dylacyach do rozsądzenia przychodzą, ieden tylko Regestr prosty chcemy mieć zachowany w Koronie y Litwie, z ktorego *Appellantes*, lub *per gravanen provocantes* rozprawiać się, za pierwszym przywołaniem Sprawy *peremptoriè*, powinni.

A gdyby ktory na zwłokę Sprawiedliwości zamiast Rozprawy dał się kondemnować, ma być wzdany *in Lucro succubitionis in Appellatione, sive Provocatione & refusione Expensarum Litis*; Co w Assessoryi Koronney y Litewskiey zachowane na zawsze mieć chcemy.

Także w Sprawach, ktore *ex cruda Radice*, iako do pierwszey Instancyi do Assessoryi przychodzą, a bez Kommissyi *in fundo* obeyść się nie mogą, tak w Koronie, iako y Litwie zaraz *ex simplici Regestro*, bądź przez Dekret oczywisty, bądź zaoczny, odsyłane na Kommissyą być maią. A w tych, co Kommissyi nie potrzebuią, y na Stole Sądowym rozsądzone być mogą, znaszaiąc mniey potrzebne Areszta w Assessoryi Koronney praktykowane, tudzież innym nazwiskiem w Assessoryi Litewskiey obyczaiem dawnego Processu zażywane Dylacye, te tylko na potym ustanawiamy; To iest: w Koronie zamiast Dylacyi *ad munimenta*, ma być brana kommunikacya wzaiemna Dokumentow wszelkich dla oboiey Ssrony służących, bądź wspolne Aktoraty y Reaty, bądź tylko *Actoratum & Reatum* po między sobą maiących tym obyczaiem, skoro z Wpisu regestrowego Sprawa, ku Rozprawie w Sądzie Naszym przywołana będzie, po zapisaney Komparycyi, Pisarz w Protokule extendować ma Dekret *Communicationis hinc inde omnium Jurium & Documentorum ad futuram Cadentiam*, a po takowym Dekrecie Strony obie zszedłszy się do Kancellaryi Dekretowey, tamte Dokumenta zniosą wraz z pisanemi porządnie każda od siebie swoich Dokumentow Summaryuszami, ktore Kancellarya Dekretowa zweryfikowawszy, każdy z osobna Summaryusz podpisze Pisarz Dekretowy Koronny, a iako ie podług Summaryuszow Strona od Strony weźmie, tak według nichże po wypłynieniu Niedziel czterech *à Data* kommunikacyi, oddać sobie wzaiemnie za Kwitem Strony, lub Patronowie od nich stawaiący, powinny. A gdyby potym przy rozprawie oczywistey

Strona ktorakolwiek iaki Dokument produkowała, a tenby się nie znaydował w Summaryuszu podpisanym, nie ma mieć u Sądu żadnego waloru, chybaby taż zaprzysięgła, że o tym Dokumencie aż dopiero po zaszłey kommunikacyi dowiedziała się, y on wynalazła. Co y w Sprawach z Kommissyi do Assessoryi *per Appellationem* powracaiących się, gdyby *in tractu* iey podobna kommunikacya nie nastąpiła, zachowano mieć chcemy. A w Assessoryi Xięstwa Litewskiego iuż używaną dawniey na pierwszym zaraz Terminie Dylacyą Kopii Spraw wszystkich, *ad obloquentiam* Konstytucyi 1726. *ac in tractu* naznaczonych Kommissyi, aby zachowana nazawsze była, ostrzegamy. Na drugim zaś Terminie podług Prawa Statutowego W. X. Litt: Dylacyi *ad Munimenta specificata*, za wykonaniem iednak przez Stronę o to proszącą w Sądzie Juramentu, iuż nie do Niedziel czterech, ale do następuiącey tylko Kadencyi użyczamy. Wolność zaś mazania w Regestrze Sądowym wpisanych Aktoratow dotąd polubownie od iedney tylko Strony praktykowaną, bez dołożenia się w tym Sądu, lub drugiey Strony zapozwaney, wcale znosiemy.

W tym tedy teraźnieyszym ułożeniu w Assessoryi Koronney, co do Spraw z Małopolskiey, Wielkopolskiey, y Pruskiey Prowincyi, te Regestra stanowiewy.

1mo. Regestr prosty Magdeburski *ex Appellationibus Causarum Juris Civilis*, w ktory y Sprawy *Communitatum contra Magistratus* z Polskich Miast wpisywane będą.

2do. Regestr prosty Pruski, także *Causarum Juris Civilis ex Appellationibus*, w iakowy podobne Sprawy z Miast Prowincyi Pruskiey *Communitatum Civicarum* mieścić się powinny.

3tio. Regestr *Fisci* prosty, do ktorego także same Sprawy, o uznanie Przywileiow na Dobra y Wakanse, o Exekucyą onychże, o Granice między Dobrami Naszemi y Szlacheckiemi lub Duchownemi, o niewydanie Dziesięcin z Dobr Naszych Krolewskich, tudzież *Communitatum* Miast przeciw Starostom wpisywać będzie należało, podług teraźnieyszego Ułożenia.

A ponieważ w Regestrze *Fisci* pomieszczone *ejusdem qualitatis* Sprawy, iakie więc Duchowni w Assessoryi miewaią, lub z Woiewodztwa Wołyńskiego trafiaią się; zaczym używanie tych Regestrow przedtym praktykowanych, iako y aresztowego ustanie.

4to. Regestr *Expulsionum* prosty, do ktorego należeć będą nietylko Sprawy Expulsyine z Dobr, ale też *& violationis Privilegiorum*, tudzież *Evocationum extra Forum, ac Personarum verè miserabilium*; Ktore to *species* Spraw, że są uprzywileiowane, *& strictæ Justitiæ*, waruiemy to na zawsze, iż w nich żadne Dylacye iść nie powinny, ale każdy *Citatus præmissa unica Citatione* z prostego Regestru, z przywołaniem u Sądu *peremptoriè*, rozsądzi się.

5to. Dla Spraw Xięstwa Jnflantskiego sam także Regestr prosty, z tym iednak, iak wyżey, ostrzeżeniem, że Sprawy iuż *in prima Instantia* drabowane, lub na Kommissyą iść maiące, zaraz z tegoż prostego expedyowane być maią.

6to. *Verè Incarceratorum*, w iaki same szczegulnie Sprawy ich, y kryminalne, mieścić się będą.

7mo. Regestr *Causarum Colonarium*, do ktorego wszystkie Sprawy *Colonares* wpisywane, y z niego wołane być powinny.

Po ułożeniu Regestrow, branie ich u Sądu w każdey Kadencyi tak ordynuiemy. W Kadencyi Listopadowey zaraz z początku Regestr Magdeburski ma być wzięty y kontynuowany przez całe Niedziel cztery. Po nim Regestr Pruski przez następuiące w Grudniu Niedziel trzy. Potym Regestr *Fisci* przez następuiący czas, aż do ostatnich dni Stycznia. A nakoniec Regestr *Causarum Colonarium* przez cały Miesiąc

Luty

Luty brane, y *juxta Ordinem* Wpisow w nich znayduiących się, odsądzane mieć chcemy.

A w Kadencyi Majowey od początku Miesiąca Maja ten porządek brania Regestrow ustanawiamy.

Nayprzod Regestr Magdeburski od pierwszych dni Maja, aż do piętnastego tegoż Miesiąca, a od dnia piętnastego Regestr Spraw Jnflantskich *ad ultimos dies* Czerwca. Potym Regestr Pruski przez Niedziel dwie poczynaiącego się Lipca; Zatym *Fisci* aż do końca wspomnionego Miesiąca.

A ieżeliby się trafiło, że na tę swoię Kadencyą nie ziadą Obywatele Xięstwa Jnflantskiego, to Regestra tak być brane maią, y po sobie odsądzane, iak w pierwszey Kadencyi są ułożone, w małości zaś Spraw Jnflantskich, Regestr Pruski sam zastępować resztę czasu dla nich wyznaczonego *ad ultimos dies* Czerwca będzie. *Causarum* zaś *Colonarium* przez cały Sierpień (zachowuiąc w nich przywołanie podług porządku Wpisow) brane y odsądzane będą.

Regestr *Jncarceratorum*, *Expulsionum*, *Violationis Privilegiorum*, *Evocationum*, & *Personarum miserabilium*, tak w pierwszey, iako drugiey Kadencyi, każdego dnia w godziny poobiednie brane y sądzone być maią.

Toż samo Rozrządzenie y w Litewskiey Assessoryi.

A w Litewskiey Assessoryi taki porządek Regestrow przepisuiemy.

Pierwszy Magdeburski Spraw Mieyskich z Appellacyi, lub przez *gravamen à primis Instantiis*, albo *ex cruda Citatione* przychodzących, w ktory wszystkie takowe Sprawy wpisywane będą, a za przywołaniem, podobnie iak w Koronie, z swych Wpisow nie opuszczaiąc żadnego *peremptoriè* odsądzywane.

Drugi Fisci, a do tego Sprawy wszystkie, to iest: Uznania ważności Przywileiow, bądź między Swieckiemi, bądź Duchownemi, tudzież o uznanie Granic między Dobrami Naszemi, a Ziemskiemi, albo Duchownemi należeć będą. Przypadaiące zaś z niego, ieżeli ktore Kommissyi *in Fundo* potrzebowałyby, *peremptoriè* za przywołaniem odsyłane być na nie maią; A te, co ich Kommissya *in Fundo* rozsądzi, y z Appellacyi, czyli *per gravanen* do Sądu Naszego Assessorskiego powrocą, bez innych wszelkich Dylacyi, iako *in prima Instantia* drabowane, *decidentur*. Jnne zaś Sprawy *Juris* co *ex cruda radice* do tego Regestru przez Pozwy wprowadzone, a na Stole bez Kommissyi rozsądzone być mogą, *circa modum* powyżey opisanych Dylacyi Processu ordynaryinego zostawiamy.

Trzeci: Expulsionum, do ktorego Sprawy o gwałtowne z Dobr wybicie, o Ewokacyą do Sądu nieprzyzwoitego, o zgwałcenie Przywileiow Naszych, tudzież y Sprawy ludzi prawdziwie ubogich należą.

Czwarty: Incanceratorum.

Piąty: Causarum Colonarium, poddanych Naszych z Dzierżawcami, na tych tedy przywołanie y odsądzanie tym sposobem Kadencye dwie dzielemy.

W Kadencyi iak w Koronie, tak y Litwie Listopadowey będzie wzięty Regestr Magdeburski, y kontynuowany aż do połowy Miesiąca Grudnia; Po nim zaraz Regestr *Fisci* wzięty aż do końca Męsiąca Stycznia, w Lutym zaś Regestr *Causarum Colonarium*, przywołane y odsądzane będą.

Tym samym porządkiem odprawiać się ma y Majowa Kadencya, począwszy od dni pierwszych Maja.

Regestr iednak *Incarceratorum*, y Expulsyiny w czasie tym pod czas każdey Kadencyi, iak y w Koronie, brane być maią.

Zalecenie WW. Miniſtrom Xięſtwa Litewſkiego Ułożenia Regeſtrow Sądowych.

ABy zaś ten porządek Regestrow był wprowadzony, y raz nazawsze ustanowiony w Naszey Assessoryi Litewskiey, Jego Exekucyą WW. Kanclerzowi y Podkanclerzemu tego Narodu zalecamy.

A kiedy przez tę punktualność odsądzania nie stanie Spraw, w ktorym Regestrze, to na to mieysce Sąd, nie oglądaiąc się na wyznaczenie dla niego czasu, drugi po nim do Sądzenia następuiący zaraz brać powinien w Koronie, y Litwie, tak aby żadne opoźnienie w uczynieniu sprawiedliwości nikomu nie działo się.

Ustanawiamy także, iż ci Wielmożni y Urodzeni Assessorowie, co *Vota Activa* w Sądach Naszych Assessorskich mieć będą, ani Patronowie tamże stawaiący, na żadne Kommissye z Sądu tegoż wyznaczeni być nie powinni.

Warunek dla Xięſtwa Jnflantſkiego.

A Xięstwo Jnflantskie przy ostrzeżeniu w Konstytucyi Seymu Konwokacyinego w Roku 1764. odprawionego zachowuiąc, względem rozsądzenia Spraw wszelkich z tegoż Xięstwa do Assessoryi Naszey Koroney przychodzących czyniemy dyspozycyą. To iest: żeby te Sądy przez samych tylko Wielmożnych Kanclerza lub Podkanclerzego Koronnych odsądzane bywały, iako *à Pluralitate* Decyzyi innych Assessorow wyięte. Także iak na nie Urodz: Referendarz lub Pisarz W. X. Litt: y Assessor uprzywileiowany, Narodu Jnflantskiego *sub nomine* Sekretarz, *ad mentem* Ordynacyi 1677. ziedzie, mieysce dla nich do zasiadania Urodz: Referendarzowi albo Pisarzowi między Urzędnikami Koronnemi, a Assessorowi Jnflantskiemu przed Officyalistami Kancellaryi Naszych Koronnych wyznaczamy. Ktory podobny Jurament, iak y wspomnieni Officyalistowie *pro dando Voto Consultivo* przed zasiadaniem wykona, kreacyą zaś tego Sekretarza *juxta praxim* dotąd *usitatam* Nam y Sukcessorom Naszym, przez Przywiley dożywotni zachowuiemy.

Oſtrzeżenie w Sprawach Granicznych z Dobrami J. K. Mci.

W Sprawach Granicznych ostrzegaiąc *avulsionem* Dobr Rzpltey, aby te przez praktyki Dzierżawcow Zaprzywileiowanych Naszych *cum Collateralibus Bonorum Terrestrium*, *sive Spiritualium*, mianowicie przez Kommissye z Reskryptow Naszych odprawione w swych Granicach szkody nie ponosiły, y coraz nieuszczuplały się, to na zawsze ustanawiamy; żeby po Kommissyi y zaszłym Dekrecie za Reskryptem, każdy Dzierżawca gdy takowy Dekret *pro re judicata* przyimie; w Sądzie Naszym Assessorskim stanąwszy, zaprzysiągł, iż pod czas odprawionego Aktu tey Kommissyi wszelkiego dokładał starania, ktore tylko do uchrony Granic Dobr Krolewskich, y do obronienia ich całości Prawo mu zażyć pozwoliło; y Akt Kommissarski *per Oblatam ad Acta* Metryki Koronney, ieżeli w Koronie, do Litewskiey, ieżeli w Litwie to Rozgraniczenie będzie, z przyłączeniem Mapp podał.

Ubespieczenie

Ubeſpieczenie dla Miaſt *Fori.*

UBespieczaiąc na potym Juryzdykcyą Naszą Sądow Assessorskich dawnieyszemi Konstytucyami, iako to: pierwszą 1578. *Tit:* Co sądzić maią, Drugą 1627. *Tit:* o Dekretach Trybunalskich. Trzecią 1611. *Tit:* Miast Koronnych *extra Forum Evocatio.* Czwartą 1635. *Tit:* o niewynoszeniu Mandatow za Dworem ostrzeżoną. Tudzież zabiegaiąc tym bezprawiom, iakowe *privati* pozywaiąc Miasta Nasze y Mieszczan bądź do Trybunałow głownych, bądź do innych Juryzdykcyi Miastom y Mieszczanom nieprzyzwoitych przestępować Opis Prawa wyraźnego zwykli, aby się dostateczniey tym przestępstwom zabieżeć mogło, a taż Juryzdykcya Nasza w swey niewzruszoney Powadze ocalała (ktorą iak naydoskonaley ubespieczyć Ordynacyą teraźnieyszą w obmowie Konstytucyi Konwokacyiney Roku 1764. staramy się) zaczym w mocy powyżey cytowanych Praw waruiemy; iż gdyby odtąd ktożkolwiek czyli Magistraty Miast Naszych, czyli Mieszczan pominąwszy ich własną, y naturalną Juryzdykcyą, do Trybunału, Ziemstw, lub Grodu *Evocatoriè* mimo Praw po wyżey wyrażonych zapozwał, takowy *ad Jnstantiam* Jnstygatora, lub Vice-Jnstygatora Koronnych y W. X. Litt: *absque Delatore*, iako w Sprawie *Jurium Nostrorum Regalium* do tegoż Trybunału, Ziemstwa, lub Grodu *conventus pœnis Evocationis*, to iest: siedzeniem Wieży przez Niedziel dwanaście, y pięciu set grzywien karany być ma, pod ktory rygor *pro Evocationibus* przez Prawo Koronne ustanowiony y sposob Processu, Urzędy *Evocatoriè* otrzymane Dekreta exekwuiące, podlegać maią.

Na koniec ułożoną Tabellę *Jurium Cancellariæ*, y od WW. Kanclerzow, y Pod-Kanclerzych Oboyga Narodow podpisaną Powagą Naszą Krolewską stwierdzamy, y aby od wszystkich zachowna była, mieć chcemy.

Tę więc Ordynacyą Naszą Assessoryi Koronney, y W. X. Litt: ku używaniu na potomne czasy, (bez ubliżenia iednak wolności, gdyby potrzeba wyciągała, iey poprawy, ktorą sobie, y Nayiaśnieyszym Sukcessorom Naszym wcale zachowuiemy) MY KROL sporządziwszy, wyraźnie y na zawsze mieć chcemy, aby ią w powyżey wzmiankowanym własnym Sądzie Naszym nie tylko zupełnie zachowano, ale podług niey wszystkie Sprawy sądowe, począwszy od Roku 1765. po szczęśliwey Koronacyi Naszey odprawiano.

A iżby tym rychley wszystkim ku wiadomości przyiść mogła; Przeto onę podpisem Ręki Naszey, y czterech Oboyga Narodow WW. Kanclerzow, y Pod-Kanclerzych ztwierdzoną, z Kancellaryi Naszych pod Pieczęciami wydać, & *inter Acta* Seymu *Coronationis* pomieścić rozkazaliśmy. Dan w Warszawie pod czas Seymu szczęśliwey Koronacyi Naszey, dnia piętnastego Miesiąca Grudnia, Roku Pańskiego MDCCLXIV. Panowania Naszego Pierwszego Roku.

STANISŁAW AUGUST KROL.

Locus Sigilli Majoris Regni.

ANDRZEY ZAMOYSKI.
Kanclerz Wielki Koronny.

X. ANDRZEY MŁODZIEIOWSKI
Pod-Kanclerzy Koronny.

Locus Sigilli Majoris M. D. Litt:

MICHAŁ XZĘ CZARTORYSKI.
Kanclerz Wielki W. X. Litt:

ANTONI PRZEZDZIECKI
Pod-Kanclerzy W. X. Litt:

